

Nadbiskupova poruka u prigodi početka nove školske i vjeronaučne godine	197
---	-----

DOKUMENTI

Imenovanje posebnog Papinog izaslanika u Sinju	199
Poruka pape Franje za Svjetski dan turizma 2015.: „Milijarda turista - milijarda mogućnosti”	200
Poruka pape Franje za 24. svjetski dan bolesnika 2016	202
Poruka s plenarnog zasjedanja Vijeća europskih biskupskih konferencija	203
Izjava Komisije HBK Iustitia et pax o potrebi poštivanja međunarodnog prava	205
Izjava Komisije HBK Justitia et pax o važnosti međunarodne zaštite izbjeglica	206
Apel vjerskih predstavnika u Republici Hrvatskoj za pomoć izbjeglicama	208

PRIGODNE PROPOVIJEDI

Velika Gospa – Sinj 2015..	209
Mala Gospa – Vepric 2015..	212
Mala Gospa – Solin 2015.	214
Velika Gospa – Split 2015. (Generalni vikar).	217
Mala Gospa – Solin 2015. (Generalni vikar)	219

DOPISI IZ ORDINARIJATA

Informacije o Katoličkoj udruzi/centru „Skrb o plodnosti“	222
Studijski dan za svećenike	222

IZ ŽIVOTA SPLITSKO-MAKARSKE CRKVE

Permanentno obrazovanje – metropolitanski studijski dani mladih svećenika.	224
Misa zadušnica za nevine žrtve Drugoga svjetskog rata u Dubravi	225
Proslava svećeničkih obljetnica fra Rafaela Begića i fra Željka Tolića	226
Nightfever u Splitu	227
Jurisdikcijski ispit mladomisnika	227
Misa zahvalnica u CBS-u u Splitu	228
Proslavljen sv. Benedikt, zaštitnik Europe i utemeljitelj benediktinskog reda.	229
Posvećen oltar u župnoj crkvi sv. Martina u Rudi i obilježen jubilej misništva don Marina Matijace	230
Koncert Zbora bečkih učitelja održan u crkvi sv. Frane u Splitu	231
Proslava Gospe Karmelske u Brelima	231
Mladomisnici primili prve dekrete	232
Nadbiskup Barišić posjetio goste u Vepricu	234
Nadbiskup Barišić krstio šesto dijete u obitelji Balek	234
Biskup Marcello Semeraro u Splitu	235
Izaslanstvo Grada Sinja, sinjskog svetišta i alkara kod nadbiskupa Barišića	235
Festival „Klape Gospi Sinjskoj 2015.“	236
U Bijacima proslavljen blagdan sv. Marte.	237
Hodočašće hrvatske vojske, policije i branitelja Gospi Sinjskoj	238
Nadbiskup Barišić predvodio zavjetnu misu na Gospinu Gradu u Sinju	239
Proslava bl. Augustina Kažotića u Trogiru	240
Hodočašće svećenika, redovnika i redovnica Cetinske krajine Gospi Sinjskoj	241
U Trogiru slavljena sveta misa za domovinu	243
33. hodočašće mladih Splitsko-makarske nadbiskupije Gospi Sinjskoj	244
Predsjednica Grabar-Kitarović susrela se s nadbiskupom Barišićem	245
Splitske klarise svečano proslavile blagdan sv. Klare.	245
Životna nagrada dr. fra Petru Bezini i godišnja crkvenom zboru Petar Kružić.	246

Procesija sa slikom Čudotvorne Gospe na Hladi u Kaštel Sućurcu	247
Svečanost polaganja i obnove zavjeta milosrdnica u Splitu	248
Kardinal Josip Bozanić na proslavi svetkovine Velike Gospe u Sinju	248
Nadbiskup Barišić predvodio večernju misu na blagdan Velike Gospe u Sinju.	249
Svetkovina Velike Gospe u Splitu	250
Susret nadbiskupa Barišića i patrijarha Irineja u splitskoj prvostolnici	251
Ljetni susret bogoslova Splitsko-makarske nadbiskupije	252
U Splitu održana Katehetska ljetna škola za vjeroučitelje u osnovnoj školi	253
Nadbiskup Barišić krstio šesto i deveto dijete iz dviju obitelji	256
Čestitka nadbiskupa Barišića Blanki Vlašić na osvojenoj medalji	256
Duhovne vježbe mlađih svećenika Splitsko-makarske nadbiskupije.	257
Zaziv Duha Svetoga i podjela kanonskih mandata vjeroučiteljima	257
Nova školska godina u Nadbiskupijskoj klasičnoj gimnaziji	258
Hodočašće Maloj Gospi u marijansko svetište Vepric.	259
Proslava blagdana Male Gospe u solinskom pravedištu	259
Predstavljena knjiga biskupa Komarice „Skidanje maski”	260
Druga obrana doktorata na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Splitu.	262
Polaganje doživotnih zavjeta i proslava obljetnica zavjeta kod Školskih sestara franjevkri Krista Kralja	262
Sestre milosrdnice u Splitu proslavile Dan provincije	263
Proslava Gospe od Prizidnica na Čiovu.	264
Svetkovina Uzvišenja svetoga križa u Varošu.	264
Susret nadbiskupa Barišića s predstavnicom inicijative „40 dana za život”	265
Potpisan sporazum o suradnji Hrvatskoga katoličkoga sveučilišta i Sveučilišta Panteon Assas - Paris II	266
Misa za početak 11. sezone KMNL-a „Ivan Pavao II.“	267
Održani 31. redovnički dani u Splitu	268
Izložba „Hrvatski sveci i blaženici u našem narodu“ u Splitu.	269
Stručni skup vjeroučitelja pripravnika i njihovih mentora	269
Dan otvorenih vrata skloništa za žene i djecu Caritasa Splitsko-makarske nadbiskupije	270
Proslava sv. Mateja u župi Ravne Njive	271
Studijski dan svećenika u Vepricu	272
Buduća karmelićanka Mirta Utrobičić kod nadbiskupa Barišića.	273
Misa za srednjoškolce grada Splita	274
Biskupi Splitske metropolije s djelatnicima Crkvenog interdijecezanskog suda u Splitu	275
U Solinu proslavljen blagdan Kraljice mučenika.	275
Održan četvrti susret poljsko-hrvatske mladeži	276
Proslava blagdana svetog Mihovila i Dana grada u Trilju.	277
Proslava blagdana sv. Jeronima u splitskoj bogosloviji	278
KRONIKA OCA NADBISKUPA.	279
NAŠI POKOJNICI	
Dr. don Josip Čorić (1941. - 2015.)	281
Fra Bruno Pezo (1948. - 2015.)	283
Milostinja prvih nedjelja u mjesecu u 2014. godini	287
Obavijesti iz Nadbiskupskog ordinarijata	290

Poruka splitsko-makarskog nadbiskupa Marina Barišića prigodom početka nove školske i vjeronaučne godine

„OHRABRENI NADOM”

Draga djeco i mladi,
poštovani roditelji i odgojitelji,
cijenjeni ravnatelji, profesori, učitelji i vjeroučitelji,
braćo i sestre svećenici, redovnici i redovnice!

Početak nove školske i vjeronaučne godine stavlja sve nas, bez razlike, pred velike društvene i kršćanske izazove i iskušenja s kojima se moramo hrabro i s dubokom nadom suočiti.

1. U posljednje vrijeme svakodnevno se suočavamo s dirljivim slikama ljudi koji su napustili svoje domove te krenuli u neizvjesnu potragu za novim životnim prostorima. Valovi imigranata iz dana u dan sve su veći i brojniji. Njihovo odredište su dobrostojeće europske države, a put do njih krajnje neizvjestan i pogibeljan. Europa je suočena s velikim izazovom. U javnosti postoje različite reakcije: od straha i zatvorenosti do širokogrudne otvorenosti. Ne možemo ulaziti u analizu uzroka zbog čega toliki muškarci i žene, često čitave obitelji, napuštaju svoje domove. Jesu li razlog tome krajnje siromaštvo i surova ratna događanja? Ili možda, uza sve to, i političke igre čije konce iza kulisa vuku veliki i moćni? Bez obzira na sve, riječ je o tolikim ljudskim sudbinama obitelji i djece koje nas ne bi smjele ostaviti ravnodušnima. Nije li ovo jedan „znak vremena” koji ima neko dublje značenje? Možda nas želi suočiti s pitanjem: Kuda ide naš svijet? Koje su nam vrijednosti dominantne? Jesmo li jedni drugima važni jedino zbog toga što smo ljudi, ili nas u međusobnim odnosima pokreću kojekakve računice, interesi i ideologije? Za nas kršćane, a vjerujemo i sve ljude dobre volje, nezaobilazne su riječi Drugog vatikanskog sabora: „Radost i nada, žalost i tjeskoba ljudi našeg vremena, osobito siromašnih i svih koji trpe, jesu radost i nada, žalost i tjeskoba također Kristovih učenika te nema ničega uistinu ljudskoga a da ne bi našlo odjeka u njihovu srcu.” (GS 1)

2. Istovremeno, ne baš toliko blizu očima javnosti, i u Hrvatskoj se svakodnevno događaju iseljavanja, i to u najvećem broju mladih i obrazovanih ljudi. S razlogom smo zabrinuti za budućnost Hrvatske, za njezin tehnološki, gospodarski i sveopći razvoj. Odlazak tolikog broja mladih još više će pogoršati ionako lošu demografsku sliku Hrvatske - nezaposlenost, porast

siromaštva, financijski slom tolikih obitelji... Teško je uz sve ovo biti optimist, ako u sebi nemamo nekog dubljeg i čvršćeg oslonca, ako nemamo nade. Onda kad nam je teško, kad ne vidimo izlaza, nada nam je najpotrebnija, ali ne neka ljudska, mala nada. Potrebna nam je jedna velika, sveobuhvatna nada koja ide iznad granica ovoga svijeta.

3. Sv. Pavao podsjeća kršćane da su prije susreta s Kristom bili „bez nade” (Ef 2,12), a na drugom mjestu poručuje da ne smiju tugovati „kao drugi koji nemaju nade” (1 Sol 4,13). Onaj tko ima nadu, ne zna što ga sve u životu čeka, ali je siguran da će budućnost imati pozitivan ishod. Zahvaljujući toj nadi sadašnji trenutak, ma koliko bio težak, može se živjeti i prihvatiti (usp. Spe salvi, 2). Kao što naslućujete, temelj ove nade nije u našem optimizmu, u „pozitivnom gledanju”, nego u nečem puno dubljem, čvršćem i trajnijem. Tko je susreo Isusa Krista, raspetog i uskrslog, taj je pronašao neuništivu nadu. Da se ne bismo krivo razumjeli: to nije nada koja nas udaljava od ovoga svijeta, naših muka i problema, to nije nikakav „opijum naroda”. Nada, odnosno vjera u Krista, daje svjetlo i

snagu za borbu, za suočavanje sa sadašnjim izazovima i problemima. Duboko smo uvjereni da je to ključ svega. Upravo s ovakvim uvjerenjem, suočen s teškim problemima svoga vremena, problemima svjetskih razmjera, sv. Ivan Pavao II. uskliknuo je na početku svoga pontifikata: „Ne bojte se, otvorite, štoviše, širom otvorite vrata Kristu, njegovoj spasiteljskoj moći. Otvorite Njegovoj spasiteljskoj vlasti granice država, gospodarske i političke sustave, široka područja kulture, uljudbe, razvitka. Ne bojte se! Krist zna što je u čovjeku. Samo On to zna!”

4. Duboko smo uvjereni da Krist kuca i na vrata svake obitelji. Upravo je obitelji danas prijeko potrebna nada, kako bi ona postala izvor nade za sve svoje članove. Suvremena obitelj nerijetko je ugrožena različitim društvenim problemima koji se na njoj prelamaju. Nad njom se, kako papa Franjo kaže, vrši „ideološka kolonizacija” čiji je cilj iz temelja promijeniti shvaćanje muškarca i žene i njihovih međusobnih odnosa. Tom kolonizacijom želi nam se nametnuti tzv. rodna ideologija prema kojoj se čovjek ne rađa kao spolno biće, kao muško ili žensko, već sam prema vlastitim željama bira spol koji želi. Papa poziva obitelji diljem svijeta da se toj ideologiji suprotstave: „I kao što su naši narodi mogli reći ‘ne’ razdoblju kolonizacije, kao obitelji imamo biti vrlo mudri i vrlo snažni, s odvažnošću reći ‘ne’ tim inicijativama kolonizacije, koje bi mogle uništiti obitelj.” Obitelj koja se po Božjem naumu temelji na neraskidivom zajedništvu ljubavi muškarca i žene u stanju je biti uporištem nade, najprije svojim članovima, a po njima i čitavoj društvenoj zajednici.

5. Tu nadu i vjeru u obitelj kao stožernu okosnicu društvenog, nacionalnog i eklesijalnog bića treba podupirati i škola kao najmasovnija odgojno-obrazovna ustanova. Školska godina koju započinjemo bit će u znaku kurikularne reforme, možemo reći, u znaku nade u bolji i kvalitetniji odgoj i obrazovanje naše djece i mladih. Poznato međunarodno istraživanje, tzv. PISA projekt, u više navrata pokazalo je da učenici u hrvatskim školama u funkcionalnim znanjima znatno zaostaju za vršnjacima iz europskog okruženja. Za voditelje kurikularne reforme to je razlog da se pristupi cjelovitoj reformi hrvatskog školstva. Možda se nemalen broj prosvjetnih djelatnika već umorio od tolikih pokušaja reformiranja školstva. Međutim, i ovdje će se pokazati koliko je presudno vjerovati u

sebe, odnosno imati nadu. Ako znamo što hoćemo, ako jedni drugima vjerujemo, ne trebamo se bojati ni ovog izazova. U procesu reformi važno je znati što hoćemo, važno je imati jasne ciljeve. Bez ikakve dvojbe, prijeko su nam potrebna funkcionalna znanja, znanja koja će učenike dobro pripremiti za svijet rada i tržišta.

6. No stjecanje samo takvih znanja, koja ne bi bila praćena cjelovitim razvojem i rastom učenika, bio bi velik promašaj. Učenici bi vjerojatno ovladali umijećima koja se traže u svijetu razvijene tehnologije, ali bi istovremeno bili izloženi velikom riziku da i njihov rad i oni budu samo roba na tržištu rada. Znanja koja ne bi bila cjelovita, bez odgoja, mogla bi se vrlo lako koristiti u čisto ideološke svrhe. Svakako nam je imperativ ići ukorak s razvijenim svijetom, ali jednako tako trebamo se čvrsto držati velikih vrijednosti koje su dio naše bogate kršćanske baštine. Naš veliki sugrađanin i humanist Marko Marulić, u svoje vrijeme poznat po naobrazbi i naprednim idejama diljem Europe i svijeta, pred oči nam stavlja ideal cjelovitog čovjeka, a to je čovjek po Kristovoj mjeri. Takvom čovjeku Krist ne samo da ništa od ljudskoga ne oduzima, nego upravo to ljudsko oplemenjuje i preobražava. Marulić tako ukazuje na čovjekovu zemaljsku, univerzalnu i transcendentnu dimenziju, te na potrebu njihova međusobnog prožimanja. U duhu ovog razmišljanja htio bih ovdje pozdraviti sve one ciljeve koji su već definirani Nacionalnim okvirnim kurikulumom, a to su „usklađivanje lokalnog i nacionalnoga sa svjetskim i globalnim, usklađivanjem tradicije sa suvremenosti, kratkoročnoga s dugoročnim, konkurencije i natjecateljskoga duha sa solidarnosti, ubrzanog rasta znanstveno-tehnološkoga znanja s ljudskim sposobnostima da ih usvoji, duhovnoga s materijalnim” (NOK, str. 14.)

Svima vama želim uspješnu novu školsku godinu, ustrajan i plodonosan rad. Neka vas u svim vašim nastojanjima, naporima i odlukama prati Božji blagoslov i zagovor Blažene Djevice Marije, kako biste svi vi, na osobnu i zajedničku sreću, živjeli i radili kao ljudi nade.

U Splitu 7. rujna 2015.

mons. Marin Barišić
splitsko-makarski nadbiskup

DOKUMENTI

Časnomu našem bratu
JOSIPU BOZANIĆU, KARDINALU SVETE RIMSKE CRKVE
nadbiskupu metropolitu zagrebačkom

Venerabili Fratri Nostro
IOSEPHO S.R.E. Cardinali BOZANIĆ
 Archiepiscopo Metropolitae Zagrebiensi

Ad dilectum Croatiae populum cum mens cogitatioque advolant Nostrae, suavisima afficimur laetitia de inclita devotione Mariali, quam ille fovet apud Sanctuarium Signi Beatissimae Virgini Mariae dicatum. Haud enim ignotum est Nobis quam fervide anno MDCCXV gens Setoviensis, fratribus Franciscanis adhortantibus, flagitavit a Deo ne urbs eius impetu hostium impugnaretur.

Quisnam dubitare potest quin Sanctissima Mater Dei, cum filii eius quibusvis comminationibus vexentur, eos protegere desistat? Immo vero Beatissima Virgo Maria omnia mystici Corporis Christi membra complectitur, qua re Advocata et Mediatrix gratiarum ab Ecclesia iamdudum appellatur.

Cum igitur devotio Marialis intimum manifestet nexum huius Sanctissimae Mulieris Nazarenae cum divino consilio de redemptione humani generis (cfr. *Lumen gentium*, 65), vehementer laetati sumus cum primum ad aures Nostras advenit notitia de sollemnitatibus quae fient in occasione diei anniversarii

Dok umom i mislima hrlimo k ljubljenomu hrvatskom narodu, veoma smo obradovani ljepotom marijanske pobožnosti, koja se njeguje u Svetištu Blažene Djevice Marije u Sinju. Naime, nije nam nepoznato koliko su se Sinjani, poticani braćom franjevcima, 1715. godine žarko utjecali Bogu da njihov grad bude pošteđen od neprijateljskih navala.

Može li tko posumnjati da bi Presveta Majka Božja prestala štititi svoje sinove izvrgnute svakojakim prijetnjama? Štoviše, Blažena Djevica Marija ljubavljju grli sve članove otajstvenoga Tijela Kristova, a Crkva je zbog toga već od davnina naziva Odvjetnicom i Posrednicom milosti.

Budući da marijanska pobožnost očituje duboku vezu ove Presvete Nazaretske Žene s božanskim planom otkupljenja ljudskoga roda (usp. LG, 65), uvelike Nas je razveselila vijest o slavlju koje će se održati prigodom tristote obljetnice pobjede Čudotvorne Gospe Sinjske. Štoviše, rado smo poslušali molbu časnoga brata Marina Barišića, nadbiskupa

metropolita splitsko-makarskoga, koji je - zajedno s braćom Joškom Kodžomanom, OFM, provincijalom, i Petrom Klapežom, OFM, čuvarom Svetišta — zamolio da pošaljemo izaslanika u Sinjsko svetište, kako bi se snažnije osjetila Naša nazočnost prigodom toga spomena Sinjske pobjede Čudotvorne Majke. Prihvaćajući tu usrdnu molbu, obraćamo se Tebi, časni Naš Brate, jer se nadamo da Ti, koji si urešen kardinalskim dostojanstvom i privržen marijanskoj pobožnosti, možeš uvelike pridonijeti da se sudionici toga događaja osjećaju sigurnijima glede bezgranične ljubavi kojom ih ljubimo i gorljivosti kojom za njih izlijevamo svoje molitve.

Stoga Te ovim pismom imenujemo IZVANREDNIM NAŠIM IZASLANIKOM i proglašavamo Te Našim predstavnikom kod Sinjskoga Svetišta, 15. dana mjeseca kolovoza ove godine.

K tomu, neka ovo slavlje bude očitovanje pobožnosti prema Blaženoj Djevici Mariji, koja s pravom i po zaslugi od Krista prima početak i snagu.

Želimo da Ti, časni Naš Brate, sudionicima slavlja navijestiš koliko je kršćanima dragocjen primjer Majke Božje, koja poziva kršćane na dublju vjerničku poslušnost Bogu i potiče na jače duhovno zajedništvo s njezinim Sinom. Ne propusti, u Naše ime, s izrazima blagonaklonosti pozdraviti Nadbiskupa splitsko-makarskoga i ostale nazočne biskupe, svećenike, oce i braću Reda Manje Braće, druge redovnike i redovnice, kao i sve Kristove vjernike laike.

Na kraju, molimo svemogućega Boga, da povjerenju službu brižljivo obaviš, kako bi Gospodin sve sudionike jubilarinoga slavlja obdario obilnim milostima. Posrednik pak i glasnik nebeskih darova neka bude apostolski blagoslov koji Tebi, časni Naš Brate, rado u Gospodinu podjeljujemo, istodobno želeći da dopre do svih ondje sabranih te molimo od Tebe i od njih pomoć vaših molitava za obavljanje Naše Petrove službe.

Dano u Rimu, kod Svetoga Petra, dana 20. mjeseca svibnja, godine 2015., treće našega papinstva.

Franjo [v. r.]

Poruka pape Franje za Svjetski dan turizma 2015.

„Milijarda turista - milijarda mogućnosti”

1. Godine 2012. premašen je simbolični prag od milijardu međunarodnih turističkih dolazaka. Taj broj nastavlja rasti te se predviđa da će se 2030. prijeći novi prag od dvije milijarde. Tom se podatku treba dodati još veće brojke vezane uz lokalni turizam.

U prigodi Svjetskog dana turizma želimo se usredotočiti na mogućnosti i izazove koje pokreću te statistike i zato preuzimamo temu koju je predložila Svjetska turistička organizacija: „Milijarda turista - milijarda mogućnosti”.

Ovaj rast upućuje izazov svim sektorima koji su uključeni u ovaj globalni fenomen: turistima, poduzećima, vladama i lokalnim zajednicama i, naravno, Crkvi. Brojku od milijardu turista nužno treba promatrati prije svega kroz prizmu milijardu mogućnosti.

Ova se poruka objavljuje nekoliko dana nakon predstavljanja enciklike *Laudato si'* pape Franje posvećene brizi za zajednički dom [1]. To je tekst kojeg itekako trebamo imati pred očima jer pruža važne smjernice koje treba slijediti u našoj pozornosti prema svijetu turizma.

2. Prolazimo kroz razdoblje promjene u kojem se mijenja način seljenja s jednog mjesta na drugo i samim tim i samo iskustvo putovanja. Oni koji idu u zemlje koje se razlikuju od njihove vlastite čine to s više ili manje svjesnom željom da probude najskriveniji dio sebe kroz susret, dijeljenje i razmjene. Sve je više turista u potrazi za izravnim dodirima s onim što je drugačije u svojoj izvanrednosti.

Klasični pojam „turist”, koji je vrijedio do sada, polako blijedi, a sve više jača pojam „putnik”, to jest, netko tko se ne ograničava na posjet nekom mjestu, već na neki način postaje njegov sastavni dio. Rođen je „građanin svijeta”: cilj nije više vidjeti, već pripadati, ne više razgledati, već živjeti, ne analizirati, već sudjelovati, poštujući pritom onom što se susreće i onoga koga se susreće.

U posljednjoj enciklici papa Franjo nas poziva da pristupamo prirodi s „otvorenošću divljenju i čuđenju”, govoreći „jezik bratstva i ljepote u našem odnosu sa svijetom” (*Laudato si'*, br. 11). To je pravi pristup kojeg treba primijeniti u svom odnosu prema mjestima i narodima koje se posjećuje. To je put da se ugrabi milijardu mogućnosti i učini da dadnu još veće plodove.

3. Poduzeća koja posluju u ovom sektoru bi trebala prednjačiti u ostvarivanju općeg dobra. Odgo-

vornost poduzeća je velika, također na turističkom polju, a da bi mogla iskoristiti milijardu mogućnosti moraju biti svjesna toga. Krajnji cilj ne bi trebala biti dobit koliko pružiti putniku otvoreni put za postizanje iskustva kojeg traži. I poduzeća pritom moraju poštivati ljude i okoliš. Važno je ne izgubiti svijest o licima ljudi. Turiste se ne smije svesti samo na statistiku ili izvor prihoda. Potrebno je provoditi oblike turističkog poslovanja kojeg se proučava s pojedincima i za pojedince te ulagati u pojedince i održivost, kako bi se pružilo također priliku za zaposlenje u poštivanju našeg zajedničkog doma.

4. Istodobno, vlade moraju zajamčiti poštivanje postojećih i donositi nove zakone koji će imati za cilj zaštitu dostojanstva pojedinaca, zajednica i teritorija. Odlučan stav je od presudne važnosti. I na turističkom polju građanske vlasti raznih zemalja moraju osmisliti zajedničke strategije sa ciljem stvaranja globalizirane društveno-ekonomske mreže u korist lokalnih zajednica i putnika, kako bi se na taj način pozitivno iskoristilo milijardu mogućnosti koje pruža interakcija.

5. S te točke gledišta, lokalne zajednice su također pozvane otvoriti svoje granice i iskazati dobrodošlicu onima koji dolaze iz drugih zemalja vođeni željom za stjecanjem novih znanja. Jedinstvena je to prilika za uzajamno obogaćivanje i zajednički rast. Pružanjem gostoprimstva omogućuje se da potencijali okoliša, društva i kulture donesu ploda, kao i stvaranje novih radnih mjesta, razvoj vlastitog identiteta i valoriziranje teritorija. Milijarda je to mogućnosti za napredak, pogotovo za zemlje koje su još uvijek u razvoju. Jačanje turizma, pogotovo u njegovim najodgovornijim oblicima, omogućuje ići ususret budućnosti sa snažnom sviješću o vlastitoj jedinstvenosti, povijesti i kulturi. Stvaranje prihoda i promicanje jedinstvene baštine omogućuje probuditi onaj osjećaj ponosa i samopouzdanja koji su korisni za jačanje dostojanstva zajednica domaćina, ali uvijek pazeći na to da se ne izda teritorij, tradicije i identitet u korist turista [2]. U lokalnim se zajednicama „može usaditi veći osjećaj odgovornosti, snažan osjećaj zajedništva, spremnost da se štiti druge, duh kreativnosti i duboku ljubav prema vlastitoj zemlji, te misliti na ono što će se na kraju ostaviti djeci i unucima” (*Laudato si'*, br. 179).

6. Ako je milijarda turista dobro primljena to se može pretvoriti u važan izvor blagostanja i održivog

razvoja za čitav planet. Nadalje, globalizacija turizma dovodi do rađanja individualnog i kolektivnog građanskog osjećaja. Prihvaćanjem pravilnijeg kriterija za putovanje po svijetu, svaki putnik postaje aktivni dio u zaštiti zemlje. Napor jednog pojedinca pomnožen s milijardu postaje velika revolucija.

U putovanju se krije i želja za autentičnošću koja ima svoj konkretni izraz u neposrednosti odnosa i uključivanju u zajednice koje se posjećuje. Sve više raste potreba za bijegom od virtualnog svijeta, koji itekako može stvoriti udaljenosti i bezlična poznanstva, kao i za ponovnim otkrivanjem iskrenosti susreta s drugima. Ekonomija dijeljenja može istkati mrežu zahvaljujući kojoj raste humanost i bratstvo koji su kadri generirati pravičnu razmjenu dobara i usluga.

7. Turizam predstavlja milijardu mogućnosti i za evangelizacijsko poslanje Crkve. „Nema ničega uistinu ljudskoga a da ne bi našlo odjeka u njihovu srcu” (Drugi vatikanski koncil, *Gaudium et spes*, br. 1). Nadasve je važno da Crkva prati katolike s liturgijskim i formacijskim prijedlozima. Ona također treba prosvjetljivati one koji tijekom iskustva putovanja otvaraju svoja srca i postavljaju sebi određena pitanja. Na taj način ona ostvaruje stvarni prvi navještaj evanđelja. Bitno je da Crkva izlazi i bude blizu putnicima kako bi ponudila odgovarajući i individualni odgovor na njihova unutarnja traženja. Otvarajući svoje srce drugima, Crkva omogućuje autentičniji susret s Bogom. Da bi se to postiglo, potrebno je povećati gostoljubivost župnih zajednica i vjersku izgradnju turističkog osoblja.

Zadaća Crkve je također učiti ljude kako živjeti slobodno vrijeme. Sveti nas Otac podsjeća da „kršćanska duhovnost objedinjuje vrijednost odmora i slavlja. Čovjek je sklon tome da kontemplativni počinak obezvrjeđuje kao nešto neproduktivno i nepotrebno, ali zaboravlja da se time poslu koji se radi oduzima ono najvažnije: njegov smisao. Pozvani smo uključiti u naš rad dimenziju primanja i dara, koja je nešto sasvim drugo od puke neaktivnosti” (*Laudato si*, br. 237). Ne bismo smjeli usto zaboraviti da je papa Franjo proglasio Svetu godinu milosrđa [3]. Moramo se pitati kako pastoral turizma i hodočašća može postati područje za „iskusiti ljubav Boga koji tješi, koji oprašta i daje nadu” (*Misericordiae vultus*, br. 3). Posebni znak toga jubilejskog vremena bit će bez sumnje hodočašće (*usp. Misericordiae vultus*, br. 14).

Vjerna svome poslanju i polazeći od uvjerenja da „evangeliziramo također kada se nastojimo uhvatiti

u koštac s raznim izazovima koji se mogu javiti” [4], Crkva surađuje kako bi turizam postao sredstvo za razvoj naroda, poglavito onih najsiromašnijih, pokretanjem jednostavnih ali djelotvornih projekata. Ipak, Crkva i institucije moraju uvijek budno paziti kako bi se spriječilo da se milijardu mogućnosti pretvori u milijardu opasnosti, surađujući u očuvanju osobnog dostojanstva, prava radnika, kulturnog identiteta, poštivanja okoliša i drugo.

8. Milijarda mogućnosti također za okoliš. „Sav materijalni svijet govori o Božjoj ljubavi, njegovoj bezgraničnoj naklonosti prema nama. Tlo, voda, planine, sve je, takoreći, Božje milovanje” (*Laudato si*, br. 84). Između turizma i okoliša postoji duboka međuovisnost. Turistički sektor, ostvarujući prihode od prirodnih i kulturnih bogatstava, može promicati njihovo očuvanje i, koliko god da to zvučalo nevjerojatno, njihovo uništenje. U tom odnosu, enciklika *Laudato si* se predstavlja kao dobra suputnica.

Često se pravimo da ne vidimo problem. „Taj bijeg od stvarnosti služi tome da sačuvamo naše sadašnje načine života i modele proizvodnje i potrošnje” (*Laudato si*, br. 59). Kada postupa ne kao gospodar već kao „odgovorni upravitelj” (*Laudato si*, br. 116), svakom se pojedincu nameću obaveze koje se moraju konkretizirati u preciznim djelima, koja se kreću od specifičnog i koordiniranog zakonodavstva pa sve do jednostavnih svakodnevnih radnji [5], preko prikladnih odgojno-obrazovnih planova i održivih turističkih projekata u kojima se poštuje okoliš. Sve ima svoju važnost [6]. Ali je nužna, i zasigurno važnija, također promjena u načinu života i stavovima. „Kršćanska duhovnost predlaže rast u umjerenosti i sposobnost da čovjek bude zadovoljan i s malim” (*Laudato si*, br. 222).

9. Turistički sektor može biti prilika, štoviše, milijarda mogućnosti također za izgradnju putova mira. Susret, razmjena i dijeljenje jačaju sklad i razumijevanje. Postoji milijarda prigoda da se putovanje pretvori u egzistencijalno iskustvo. Milijarda mogućnosti da postanemo graditelji boljeg svijeta, svjesni bogatstava sadržanih u torbi svakog putnika. Milijarda turista, milijarda mogućnosti da postanemo „oruđa Boga Oca kako bi naš planet bio onakav kakvim ga je on zamislio pri stvaranju i kako bi odgovarao njegovu planu mira, ljepote i punine” (*Laudato si*, br. 53).

Vatikan, 24. lipnja 2015.

Antonio Maria kard. Veglio, predsjednik

Poruka pape Franje za 24. svjetski dan bolesnika 2016.

Pouzdati se u milosrdnog Isusa poput Marije: „Što god vam rekne, učinite!” (Iv 2, 5)

Draga braćo i sestre, 24. svjetski dan bolesnika pruža mi priliku za posebnu blizinu s vama, dragi bolesnici, i s onima koji skrbe za vas.

Kako će se svečana proslava toga dana održati u Svelj toj zemlji, ove godine predlažem razmišljanje o evanđeoskom izvještaju o svadbi u Kani (Iv 2,1-11), gdje je Isus učinio svoje prvo čudo na intervenciju svoje Majke. Izabrana tema – Pouzdati se u milosrdnog Isusa poput Marije: „Što god vam rekne, učinite!” (Iv 2, 5) – vrlo dobro se uklapa također u izvanredni Jubilej milosrđa.

Središnje euharistijsko slavlje Dana održat će se 11. veljače 2016., na spomendan Blažene Djevice Marije Lurdske, upravo u Nazaretu, gdje „Riječ tijelom postade i nastani se među nama” (Iv 1, 14). U Nazaretu je Isus započeo svoje poslanje spasenja, primijenivši na sebe riječi proroka Izaije, kako nam prenosi evanđelist Luka: „Duh Gospodnji na meni je jer me pomaza! On me posla blagovjesnikom biti siromasima, proglasiti sužnjima oslobođenje, vid slijepima, na slobodu pustiti potlačene, proglasiti godinu milosti Gospodnje” (4, 18-19).

Bolest, posebno ako je riječ o teškoj bolesti, uvijek dovodi ljudsku egzistenciju u krizu i sa sobom nosi dublja pitanja. Prva čovjekova reakcija može ponekad biti pobuna: zašto se to dogodilo upravo meni? Može osjetiti očaj, misliti da je sve izgubljeno, da ništa više nema smisla...

U tim situacijama, vjera u Boga je, s jedne strane, stavljena na kušnju, ali istodobno može otkriti sve svoje pozitivne potencijale. Ne zato što vjera daje da nestane bolest, bol ili pitanja koja oni sa sobom nose, već zato što nudi ključ kojim možemo otkriti najdublji smisao onoga što proživljavamo; ključ koji nam pomaže vidjeti kako bolest može biti put koji će nas dovesti bliže Isusu koji hodi uz nas, noseći križ. I taj ključ nam daje Majka, Marija, koja je osobno iskusila taj put.

Na svadbi u Kani, Marija je brižna žena koja primjećuje da su se supružnici našli pred ozbiljnim problemom: vina, tog simbola radosti na slavlju, je nestalo. Marija prepoznaje teškoću, na neki način doživljava to kao nešto osobno, i djeluje spremno i diskretno. Ne ostaje nijemo promatrati, a još manje gubi vrijeme na iznošenje sudova, već se obraća Isusu i predstavlja mu konkretni problem: „Vina nemaju” (Iv 2, 3). A kad joj Isus kaže da još nije došao njegov čas, kaže slugama: „Što god vam rekne, učinite!” (r. 5). Tada Isus čini čudo,

pretvara veliku količinu vode u vino za koje se odmah pokazalo da je najbolje na cijelom slavlju. Koju pouku možemo izvući iz ovog otajstva svadbe u Kani za Svjetski dan bolesnika?

Gozba u Kani je slika Crkve: u središtu je milosrdni Isus koji čini znamenje; oko njega su učenici, prvine nove zajednice; a uz Isusa i učenike je Marija, brižna i pobožna Majka. Marija sudjeluje u radosti običnih ljudi i pomaže da ona bude još veća; posreduje kod Sina na dobrobit supružnika i svih uzvanika. Isus ne odbija zahtjev svoje Majke. Koliko je samo nade u ovom događaju za sve nas! Imamo Majku dobrodušna i budna oka, poput njezina Sina; majčinskog srca puna milosti, poput njega; ruku koje žele pomoći, poput Isusovih ruku koje su lomile kruh za gladne, doticale bolesnike i ozdravljale ih. Sve nas to ispunjava pouzdanjem i otvara naša srca Kristovoj milosti i milosrđu. Marijin zagovor daje nam doživjeti utjehu za koju apostol Pavao blagoslivlja Boga: „Blagoslovljen Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista, Otac milosrđa i Bog svake utjehe! On nas tješi u svakoj našoj nevolji da bismo i mi sve koji su u nevolji mogli tješiti onom utjehom kojom nas same tješi Bog. Jer kao što su obilate patnje Kristove u nama, tako je po Kristu obilata i utjeha naša” (2 Kor 1, 3-5). Marija je „utješena” Majka koja tješi svoju djecu.

U Kani jasno izlaze na vidjelo karakteristične značajke Isusa i njegova poslanja: on je onaj koji priteče u pomoć onome koji je u teškoći i potrebi. Naime, tijekom svog mesijanskog poslanja on će mnoge ozdraviti od bolesti, nemoći i zlih duhova, vraćati vid slijepima, hromima dati da hode, gubavcima vraćati zdravlje i dostojanstvo, mrtve uskrisivati a siromašnima naviještati radosnu vijest (usp. Lk 7, 21-22). I Marijin zahtjev, tijekom svadbene gozbe, koji je Duh Sveti sugerirao njezinu majčinsku srcu, daje da na vidjelo izbije ne samo Isusova mesijanska moć, već i njegovo milosrđe.

U Marijinoj brizi se ogleda Božja nježnost. Ta ista nježnost je prisutna u životima svih onih koji pohađaju bolesne i razumiju njihove potrebe, čak i one neprijetne, jer gledaju očima punim ljubavi. Koliko puta majka koja bdije uz krevet svog bolesnog djeteta, ili dijete koje se brine za starijeg roditelja, ili unuk i unuka koji se brinu za baku ili djeda, stavlja svoju molitvu u Gospine ruke! Za naše drage koji pate zbog bolesti tražimo najprije zdravlje. Sam Isus je pokazao prisutnost Kraljevstva Božjega u prvom redu kroz svoja ozdrav-

ljenja: „Pođite i javite Ivanu što ste čuli i vidjeli: Slijepi progledaju, hromi hode, gubavi se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju, siromasima se navješćuje evanđelje” (Mt 11, 4-5). Ali ljubav oživljena vjerom potiče nas da za njih molimo nešto veće od tjelesnog zdravlja: molimo za mir, za vedrinu života koja izvire iz srca i koja je Božji dar, plod Duha Svetoga, dar koji Otac nikada ne uskraćuje onima koji zaufano za njega mole.

U prizoru iz Kane, osim Isusa i njegove Majke, su i oni koji su nazvani „poslužitelji”, koji dobivaju od nje ovu uputu: „Što god vam rekne, učinite!” (Iv 2, 5). Naravno, čudo je Kristovo djelo; međutim, on se želi poslužiti ljudskom pomoći pri činjenju toga čuda. Mogao je učiniti da se vino izravno pojavi u posudama. Ali on se želi osloniti na ljudsku suradnju i traži od slugu da ih napune vodom. Kako je divno i Bogu milo biti sluge drugima! To nas više od bilo čega drugoga čini sličnima Isusu, koji „nije došao da bude služen, nego da služi” (Mk 10, 45). Ti neimenovani ljudi iz Evanđelja uče nas nečem velikom. Ne samo da slušaju, već slušaju veliku dušu: napuniše posude do vrha (usp. Iv 2, 7). Oni vjeruju Majci te spremno i dobro čine ono što se od njih traži, bez prigovora i kalkuliranja.

Na ovaj Svjetski dan bolesnika zamolimo milosrdnog Isusa, po zagovoru Marije, njegove i naše Majke, da svima nama udijeli istu raspoloživost za služenje onima u potrebi i, konkretno, našoj bolesnoj braći i sestrama. Katkad to služenje može biti naporno i teško, ali sigurni smo da će Gospodin sigurno pretvoriti naše ljudske napore u nešto božansko. Mi također možemo biti ruke, srca koja pomažu Bogu činiti svoja, često skrivena, čuda. I mi, bili zdravi ili bolesni, možemo prinijeti naš trud i patnje poput vode kojom su napunjene posude na svadbi u Kani i pretvorene u najfinije vino. Diskretnim pomaganjem onima koji trpe, kao i bolesnima, mi uzimamo naš svagdanji križ na naša ramena i slijedimo Učitelja (Lk 9, 23). Iako će iskustvo patnje uvijek ostati misterij, Isus nam pomaže otkriti njegovo značenje.

Ako budemo znali slijediti glas one koja govori također nama: „Što god vam rekne, učinite”. Isus će uvijek pretvarati vodu našega života u birano vino. Tako

će ovaj Svjetski dan bolesnika, koji će se svečano slaviti u Svetoj zemlji, pomoći ostvariti nadu koju sam izrazio u buli objave izvanrednog Jubileja milosrđa: „Neka ova jubilejska godina življena u milosrđu osnaži susret s [židovstvom i islamom] i sa svim drugim plemenitim religijskim tradicijama; neka nas učini otvorenijima za dijalog kako bismo jedni druge bolje upoznali i razumjeli; neka ukloni svaki oblik zatvorenosti i prijezira i odagna svaki oblik nasilja i diskriminacije” (Misericordiae Vultus, 23). Svaka bolnica ili lječilište može biti vidljivi znak i mjesto za promicanje kulture susreta i mira, gdje iskustvo bolesti i patnje, kao i profesionalna i bratska pomoć, pridonose prevladavanju svih granica i svih podjela.

U tome nam pružaju primjer i dvije redovnice koje su proglašene svetima u svibnju prošle godine: sveta Marija Alfonsina Danil Ghattas i sveta Marija od Propetog Isusa Baouardy, obje porijeklom iz Svete zemlje. Prva je bila svjedokinja krotkosti i jedinstva, pruživši jasno svjedočanstvo o tome koliko je važno da budemo odgovorni jedni za druge i da jedni drugima služimo. Druga, ponizna i nepismena žena, bila je poučljiva Duhu Svetom i postala oruđe susreta s islamskim svijetom.

Svima koji su u službi bolesnima i onima koji trpe želim da im Marija, Majka milosrđa bude nadahnuće. „Neka nas ona svojim umilnim pogledom prati u ovoj Svetoj godini, kako bismo svi uzabili ponovno otkriti radost Božje nježnosti” (isto, 24). Dopustimo joj nježnosti da se nastani u našim srcima i izrazimo je u svojim djelima. Povjerimo Djevičinu zagovoru tjeskobe i nevolje, kao i radosti i utjehe, i uputimo joj svoju molitvu, da svrne na nas svoje milosrdne oči, osobito u trenucima boli, i da nas učini dostojnima kontemplirati danas i zauvijek Lice milosrđa, njezina Sina Isusa.

Ovu molitvu za sve vas pratim svojim apostolskim blagoslovom.

Iz Vatikana, 15. rujna 2015.

*Spomendan Blažene Djevice Marije Žalosne
Papa Franjo*

Poruka s plenarnog zasjedanja Vijeća europskih biskupskih konferencija

Predsjednici biskupskih konferencija europskih zemalja, na svom plenarnom zasjedanju u Svetoj zemlji (11.-16. rujna), izražavaju svoju blizinu vjernicima i zahvaljuju jeruzalemskom patrijarhu na pozivu. Izražavaju također svoju zahvalnost redovnicima, u

ovoj godini posvećenoj posvećenom životu, i svim kršćanima koje su susretali i koji žive u ovoj zemlji, za njihovo svjedočanstvo vjere i čuvanje svetih mjesta kao mjesta kršćanskog sjećanja i živog bogoštovlja. Svojim hodočašćem europski biskupi također su že-

ljeli potaknuti hodočašća u Isusovu domovinu kako bi vjernici obnovili svoju vjeru i dali potporu tamošnjim kršćanima.

Svojim dolaskom ovdje, europski biskupi također su željeli obnoviti svoju ukorijenjenost u Kristu u vrijeme kada Europa traži od Crkve, premda ne uvijek svjesno, da naviješta bez straha i s radošću novost života u Kristu koji je evanđelje. Apostolska pobudnica pape Franje Evangelii gaudium često se spominje kao poticaj na pastoralnu obnovu. Jubilej milosrđa, također, je dar za Crkvu i milosna prilika koju je kršćanska zajednica, zajedno sa svojim pastirima, već pozdravila kao vrijeme duhovnog obraćenja i novog misionarskog poleta.

Dok razmišljamo o radostima, patnjama i izazovima s kojim se suočava Crkva u različitim zemljama, pred očima nam je slika velike seobe ljudi: tražitelji azila, izbjeglice, selioci. Tjeskoba ne poznaje granice. Složenost ovog egzodusa, sa svojim neizbježnim diferencijacijama, zahtijeva veliku pozornost od strane pojedinih država, čije situacije se stubokom razlikuju, kako bi se blagovremeno odgovorilo na potrebe za izravnom pomoći i prihvaćanjem ljudi očajnih zbog rata, progona i bijede. Uz pomoć odgovarajućih institucija države moraju održavati javni red, jamčiti pravdu za sve i velikodušno pružiti pomoć onima koji su doista u potrebi, u perspektivi integracije u znak poštivanja i suradnje. Crkve europskog kontinenta ulažu velike napore, i, slijedeći naputke Svetoga Oca Franje, surađuju s državama, koje su primarno odgovorne za društveni i gospodarski život svojih naroda. Mnoga sadašnja iskustva poticaj su za nastavljane i intenziviranje svih napora. Zbog složenosti situacijâ i razmjera humanitarne tragedije, nadamo se da će UN ozbiljno razmotriti situaciju i iznaći učinkovita rješenja ne samo u zbrinjavanju migranata nego i u poboljšanju stanja u zemljama iz kojih migranti dolaze, poduzimajući potrebne mjere za zaustavljanje nasilja i izgradnju mira i razvoja svih naroda. Nadalje, mir na Bliskom istoku i u Sjevernoj Africi je od vitalne važnosti za Europu, kao što je presudno da istinski mir što prije zavlada na samom kontinentu, počevši od Ukrajine.

Bliski istok, koji trpi radi sukoba, podjela i ratova, treba pravdu i stabilnost u različitim regijama i narodima: biskupi još jednom potvrđuju da su dijalog i razvoj pravo ime mira. Jamčeći jednakost građana, zemlje i društva Bliskoga istoka, sa svojom bogatom kulturnom i vjerskom baštinom, mogu biti primjer miroljubivog suživota za cijeli svijet. U Svetoj zemlji, kršćanska zajednica daje poseban doprinos izgradnji

mira, razumijevanja i kulture opraštanja, bez kojih nema socijalne kohezije. Biskupi se, na poseban način, nadaju da će pronaći odgovarajuće rješenje za osjetljivu situaciju na području Cremisana u duhu poštivanja prava obitelji, njihove imovine, dviju vjerskih zajednica kao i njihova odgojnog poslanja.

Snažno je došla do izražaja potreba poštivanja vjerske slobode kao temeljnog ljudskog prava, bez kojeg druga prava bivaju krhka. Tragična potvrda toga je progon kršćana, od kojih su mnogi prinijeli svoje živote uzornim svjedočanstvom vjere: za njih molimo, njima izražavamo svoju bratsku blizinu i divljenje. Usto, sekularizacija koja je trenutno uzela maha u europskim zemljama teži za tim da ograniči religiju na privatnu sferu i gurne je na marginu društva. U tome kontekstu treba promatrati temeljno pravo roditelja da odgajaju svoju djecu u skladu s vlastitim uvjerenjima. Da bi ta sloboda bila moguća nužno je omogućiti katoličkim školama da ostvaruju svoju obrazovnu zadaću na dobrobit čitavog društva uz sve prikladne potpore. Europski biskupi potvrđuju to prirodno pravo također u Svetoj zemlji i solidarni su s pastirima i obiteljima zabrinutim za obrazovanje svoje djece.

Tema koja se često javljala i koja povezuje ovo zasjedanje s predstojećom Sinodom jest obitelj. Iznova je potvrđena ljudska i kršćanska ljepota obitelji i njezina univerzalna stvarnost: otac, majka, djeca. Posebno zabrinjava demografski pad koji se bilježi u gotovo svim europskim zemljama. U Nazaretu su predsjednici biskupskih konferencija, zajedno s tamošnjim obiteljima, molili za Sinodu i te su obitelji, zajedno sa svojim župnicima, zajamčile da će tijekom Sinode svakodnevno u Bazilici Navještenja moliti za Papu i biskupe okupljene u Rimu.

Crkva čvrsto vjeruje u obitelj utemeljenu na braku između muškarca i žene: to je temeljna stanica društva i kršćanske zajednice. Nije jasno zašto bi se različite partnerske zajednice trebalo jednako tretirati. Posebnu zabrinutost pobuđuje pokušaj primjene „rodne teorije”: taj je plan „jednoumlje” koji teži kolonizirati, također, Europu i o čemu je papa Franjo često govorio. Crkva ne prihvaća „rodnu teoriju” jer je ona izraz jedne antropologije koja je u suprotnosti s istinskim i autentičnim uvažavanjem ljudske osobe.

U pogledu Godine milosrđa, pastiri su ponovili svoje opredjeljenje za istinsku čovjekovu sreću i određenje. Zbog toga se, poput prvih apostola, obraćaju narodima i zemljama Europe riječju evanđelja, svjesni da samo u Isusu Kristu nalaze odgovore duboka pitanja srca i u potpunosti se ostvaruje europski humanizam.

Sveta Zemlja 2015.

Izjava Komisije HBK *Iustitia et pax***O potrebi poštivanja međunarodnog prava u razgraničenju
Republike Hrvatske i Republike Slovenije**

Ova Komisija HBK već je u dva navrata, najprije u listopadu 2009., a zatim ponovno, u listopadu 2012. godine upozorila hrvatsku i međunarodnu javnost na dvostruku opasnost za pravdu i za mir koja se može pojaviti kod određivanja granica između novonastalih demokratskih država: prvu materijalnu, a koja može nastati ako se ne poštuju pravila i načela međunarodnoga prava, a drugu proceduralnu, ako se granični sporovi ne podastiru Međunarodnom sudu Ujedinjenih naroda u Haagu kao najiskusnijoj i najkompetentnijoj međunarodnoj sudskoj instanci za rješavanje graničnih sporova između država.

1. Poštivanje postojećih granica. Republika Hrvatska, od proglašenja svoje nezavisnosti 25. lipnja 1991. i razdruživanja od nekadašnje jugoslavenske federacije, nije do danas ni prema kome od svojih susjeda iskazala bilo kakvu teritorijalnu pretenziju, premda hrvatski građani dobro znaju da je hrvatska Trojedna kraljevina 1918. godine u zajedničku državu unijela velika područja na svom istoku i jugu, konkretno istočni Srijem sa Zemunom i jug Dalmacije s Bokom kotorskom i Budvom. Federalnoj državi Hrvatskoj ta su područja bila oduzeta razgraničenjem koje je jugoslavenski komunistički režim proveo poslije II. svjetskog rata. Usprkos tomu, pa čak i ne spominjući te povijesne činjenice, Hrvatska je sustavno i načelno poštivala međunarodno-pravno načelo „uti possidetis iuris”, tj. zatečeno stvarno stanje, koje se primjenjuje kod nastanka novih država, ili razdruživanja složenih državnih zajednica. Po tom je načelu uostalom i međunarodna zajednica pravnim mišljenjem arbitražne komisije predsjednika ustavnih sudova Francuske, Njemačke, Italije, Španjolske i Belgije (Badinterova komisija), 11. siječnja 1992. potvrdila da granice bivših jugoslavenskih republika postaju međunarodno zaštićene, državne granice i da je svaka promjena tih granica silom pravno ništavna. Granice Republike Hrvatske, dakle, ostaju one granice koje su bile određene u bivšoj državi nakon II. svjetskog rata i koje su postojale u trenutku hrvatske referendumske odluke o razdruživanju i izlasku iz bivše SFRJ.

2. Pretenzije susjeda i opasnosti arbitraže. Usprkos višestoljetnim dobrim odnosima između naša dva naroda, moramo ovdje spomenuti kako je u teškim godinama rata i agresije na Hrvatsku (1991.-1995.) bilo nekih službenih izjava iz prijateljske zemlje Slo-

venije (parlament, vlada i pojedini ministri) u kojima se iskazivalo teritorijalne pretenzije na teritorij Republike Hrvatske, posebice vezano uz granicu u savudrijsko-piranskom zaljevu. A kad je Slovenija postala članicom Europske unije, znamo da je godinama blokirala Hrvatsku u njezinu napredovanju prema EU. No, ona je uz to uvjetovala dizanje svoje blokade pristankom Hrvatske da se slovenske teritorijalne pretenzije ne rješavaju pred Međunarodnim sudom UN, kako je to bilo dogovoreno, nego bilateralno. Pod pritiskom da Slovenija ne zakoči hrvatske „pregovore” o pristupu Europskoj uniji, Hrvatska je (2009.) pristala na ad hoc arbitražu o kopnenim i morskim granicama sa Slovenijom, iako je prethodno gotovo sva kopnena granica bila utvrđena od strane dvostrane komisije dviju država.

Pristankom na takvu arbitražu napušten je naputak Europske komisije Hrvatskoj (cfr. Pregovarački okvir EU za Republiku Hrvatsku, 2005.) da se moguće granične sporove rješava pred Međunarodnim sudom UN u Haagu. Ali, napušten je i dogovor hrvatskog i slovenskog predsjednika Vlade (iz 2007.) o izlasku pred Međunarodni sud UN. Postupak pred arbitražom koji je započeo prije tri godine, privodi se sada kraju, nakon što su obje države iznijele pismeno i usmeno svoje stavove i argumente. Hrvatska strana se tijekom zadnjih tri godine arbitraže suzdržavala od bilo kakvih komentara.

3. Skandal „pritisaka i lobiranja”. Proteklih dana, međutim, objavljena je snimka razgovora službenih slovenskih dužnosnika i slovenskog arbitra, a iz tog razgovora saznaje se i priznaje kako je slovenska strana prakticirala nedopuštena „dopunjavanja” spisa, „lobiranje” oko arbitara, iznošenje izjava pojedinih arbitara i pritiske s pokušajem utjecaja na arbitre u korist spomenutih slovenskih teritorijalnih pretenzija na moru. Time je prekršeno jedno od temeljnih načela međunarodnog prava da se ugovori moraju izvršavati u dobroj vjeri, a što primorava Republiku Hrvatsku da u skladu s pravom međunarodnih ugovora i s načelom vladavine prava otkaze ovaj ugovor o arbitraži.

Zbog navedenih događaja, koji su bez presedana u slučajevima arbitraža među državama, kao i zbog flagrantnog kršenja međunarodnog prava od strane predstavnika Republike Slovenije, nije za čuđenje što

je ovih dana javnost u Hrvatskoj vrlo uznemirena, kao i svi građani privrženi miru i duhu dobrosusjedstva između slovenskog i hrvatskog naroda. Otkriveni i ostavkama priznati, nedopustivi i skandalozni pritisci na tijek arbitraže potakli su Vladu RH i Hrvatski sabor da o tomu temeljito rasprave.

Budući da Komisija Iustitia et pax prati društvena i crkvena kretanja u našoj zemlji pod vidikom pravde i mira, smatrali smo potrebnim i korisnim, u ovom trenutku skandaloznog i protupravnog pritiska na arbitre, uputiti ovu Izjavu javnosti s njezinim kršćanskim, građanskim i općeljudskim razlozima:

- Prvi je razlog kršćanski poticaj i djelovanje u korist trajnoga mira i dobrih odnosa sa susjedima. U duhu onog evanđeoskog zlatnog pravila: „Kako želite da ljudi čine vama, tako činite i vi njima” (Mt 7, 12). Ne čini, dakle, drugome što ne želiš da drugi tebi učini.

- Drugi je razlog onaj građanski. Brigom za zemlju i Domovinu koju nam „višnji Bog je dō” želimo ovom izjavom izraziti potporu nositeljima vlasti neka u vršenju preuzetih dužnosti poštuju izglasane zakone, Ustav i međunarodno pravo.

- Treći motiv i razlog nadahnut je općeljudskom brigom za mir, istinu i pravdu u Europi i u svijetu... i posebice zahtjevom da se na hrvatskim granicama ne prihvati nepravda, ne „obavi trgovina” i ne pobijedi ucjena. Tada bi to bio opasan presedan i primjer mnogim protivnicima mira i pravde na trusnim područjima Europe, Srednjeg istoka, Afrike i svijeta.

U Zagrebu, 28. srpnja 2015.

*mons. Vjekoslav Huzjak,
biskup bjelovarsko-križevački,
predsjednik Komisije HBK Iustitia et pax*

Izjava Komisije HBK Justitia et pax

O važnosti međunarodne zaštite izbjeglica i kršćanskoj solidarnosti u njihovu zbrinjavanju

1. Posljednjih mjeseci svjedoci smo kretanja velikog broja izbjeglica s područja Bliskoga istoka, posebno iz ratom i nemirima zahvaćenih Sirije, Iraka i Afganistana. Dio njih, kroz tzv. europsku jugoistočnu rutu, ovih je dana stigao i dalje pristiže i u Republiku Hrvatsku. Stanje u Republici Hrvatskoj, osobito na državnim granicama i mjestima uz granicu, ocjenjujemo ozbiljnim, a sasvim je izvjesno da će, zbog razmjera izbjegličke krize kao i zbog odnosa nekih susjednih država prema tome problemu, u razmjerno kratkome vremenu i naša zemlja biti u još većoj mjeri izravno pogođena ovom humanitarnom krizom.

Nažalost, strateška promišljanja o stvarnim uzrocima i načinima rješavanja ove krize dosad su uglavnom izostala, kako na državnoj tako i na europskoj i međunarodnoj razini, premda je prihvat i briga za izbjeglice u prvome redu odgovornost država i Vlada, odnosno mjerodavnih državnih tijela. Kao i svaki puta dosad, izražavamo spremnost da i u ovoj humanitarnoj krizi, koja se s izbjegličkim valom počela prelijevati preko hrvatskih granica, zajedno s nadležnim državnim tijelima, drugim Crkvama i vjerskim zajednicama te domaćim i međunarodnim humanitarnim organizacijama, pomognemo unesrećenim ljudima koji su bez mogućnosti izbora

morali napustiti svoj dom i domovinu u potrazi za sigurnošću i zaštitom.

2. Pomoć i zaštita osoba s izbjegličkim statusom nije samo iskaz dobre volje država, već i njihova pozitivna međunarodna obveza sukladno Konvenciji o pravnom položaju izbjeglica iz 1951. godine (i Protokolu iz 1967. godine). Prema tom međunarodnom ugovoru, izbjeglicom se ima smatrati svaka osoba koja se nalazi izvan zemlje koje je državljanin, zbog opravdanog straha od progona zbog rase, vjeroispovijesti, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj skupini ili zbog političkog uvjerenja i nemoguće joj je da se koristi, ili se zbog straha ne želi koristiti, zaštitom zemlje iz koje dolazi.

Pomoć i zaštita koju države moraju osigurati izbjeglicama ne ograničava se tek na nužni smještaj već mora obuhvatiti svu potrebnu zdravstvenu, psihološku, pravnu i inu pomoć. S obzirom da, zbog nestabilnosti područja iz kojeg dolaze, za većinu izbjeglica nije moguć njihov dragovoljni povratak u države podrijetla, nužno je razraditi modele njihove lokalne integracije ili preseljenja u treće države. Pri tom je potrebno posebno voditi računa o potrebama spajanja obitelji.

3. U tom vidu neprihvatljive su politike i prakse koje su u suprotnosti s načelima kršćanske solidarnosti, strogim normama međunarodnog prava i du-

hom otvaranja granica i zbližavanja ljudi u Europi bez granica. To se u prvom redu odnosi na zabranu protjerivanja izbjeglica i njihovog vraćanja u države iz kojih su izbjegle i u kojima prijeti opasnost njihovom životu i slobodama (načelo non-refoulement), kao i tzv. kolektivna protjerivanja stranaca (collective expulsions of aliens).

Ocjenjujemo neprimjerenim i prakse potpunog zatvaranja granica te afirmaciju koncepcija strogog kažnjavanja izbjeglica zbog nedopuštenih prelazaka preko državnih granica. Smatramo kako takve mjere, osim što nisu i neće biti učinkovite u smislu smanjenja priljeva izbjeglica prema Europi, nisu niti pravedne jer se usmjeravaju na kažnjavanje nedužnih, a potiču i djelovanje organiziranog kriminaliteta koji se pod takvim uvjetima u većoj mjeri uključuje u krijumčarenje osoba, na što ukazuje i papa Franjo u enciklici „Hvaljen budi” (Laudato si, 197), a što dovodi do patnje i strašnih tragedija pa i pogibije izbjeglica, čemu smo nažalost svjedoci posljednjih mjeseci i godina.

4. Države, dakako, imaju pravo na zaštitu svojih granica, kao i dužnost zajamčiti sigurnost i poštovanje prava svim osobama koje se nalaze na području pod njihovom jurisdikcijom. Međutim, to ne smije doći u koliziju s pozitivnim obvezama pomoći i zaštite osobama s izbjegličkim statusom.

S obzirom da izbjeglice kao posebno osjetljiva kategorija ljudi (zbog nepoznavanja jezika, lokalnih običaja i kulture, neimaštine i financijske nužde i sl.) lako mogu postati žrtvama trgovanja ljudima radi iskorištavanja (za prisilni rad, prosjačenje, prostituciju i sl.), potrebno je poboljšati sustav identifikacije kada je riječ o izbjeglicama koje prelaze državnu granicu, tražiteljima azila ili azilantima i osobama kojima je zajamčena supsidijarna zaštita. Propusti i manjkavosti sustava u tom smislu neće značiti samo povredu pozitivne obveze države na zaštitu od ropstva već i nijekanje temeljnih postulata humanosti i kršćanskog čovjekoljublja koji osuđuju svako podjarmljivanje i porobljavanje čovjeka.

5. Na ratovima i nemirima ugroženim i opustošenim područjima Bliskog istoka stradali su i još uvijek stradavaju milijuni ljudi, među kojima je i veliki broj pripadnika nacionalnih i vjerskih manjina. Među njima je i veliki broj kršćana koji su izloženi ubijanjima i masovnim progonima. Podsjećamo na trajnu opredijeljenost Katoličke Crkve i Svetog Oca

za uspostavu pravde i mira kao i na zaštitu kršćana te očuvanje kršćanskih civilizacijskih vrijednosti, kako na području Bliskog istoka koje se s pravom smatra „kolijevkom kršćanstva”, tako i na područjima u koja su naša braća i sestre izbjegli. No, uvjetovanje pomoći i pružanja zaštite izbjeglicama na temelju njihove vjerske pripadnosti bilo bi u suprotnosti ne samo s načelom nediskriminacije izbjeglica po međunarodnom pravu, već i s temeljnim postulatima kršćanstva.

6. Kad je u pitanju pružanje pomoći ljudima u potrebi, Sveto pismo ne ostavlja prostor za različita tumačenja: „Ako se stranac nastani u vašoj zemlji, nemojte ga ugnjetavati. Stranac koji s vama boravi neka vam bude kao sunarodnjak; ljubi ga kao sebe samoga. Ta i vi ste bili stranci u zemlji egipatskoj. Ja sam Gospodin Bog vaš.” (Lev 19, 33-34). I sam Isus Krist nedvosmisleno nas je poučio kad je na pitanje: „Gospodine, kada te to vidjesmo gladna i nahranismo te; ili žedna i napojismo te? Kada te vidjesmo kao stranca i primismo; ili gola i zaogrnuismo te? Kada te vidjesmo bolesna ili u tamnici i dođosmo k tebi?”, odgovorio: „Zaista, kažem vam, što god učinite jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste!” (Usp. Mt 25, 37-40).

U tome duhu, kao i u duhu višekratnih javnih poziva Svetoga Oca i nedavnoga Apela vjerskih predstavnika u Republici Hrvatskoj za pomoć izbjeglicama, i mi pozivamo i vjernike i druge ljude dobre volje da, u okviru svojih mogućnosti, riječju i djelom, pruže pomoć izbjeglicama i institucijama koje za njih skrbe. Istodobno potičemo i međunarodnu zajednicu da učini sve što je u njenoj moći kako bi se u ratom opustošenim krajevima Azije i Afrike, ali i drugdje u svijetu, uspostavio pravedan mir i poboljšali životni uvjeti te tako uklonili uzroci izbjegličke krize. Apeliramo i na vodstvo Europske unije i europskih zemalja da u humanitarnoj krizi kojoj smo svjedoci pokažu toliko potrebnu djelotvornu solidarnost kako s izbjeglicama, tako i sa zemljama koje podnose teret aktualne izbjegličke krize.

U Zagrebu, 28. srpnja 2015.

*mons. Vjekoslav Huzjak,
biskup bjelovarsko-križevački,
predsjednik Komisije HBK Iustitia et pax*

Apel vjerskih predstavnika u Republici Hrvatskoj za pomoć izbjeglicama

Poštovani sugrađani, dragi vjernici!

Svjedoci smo velike neopisivo bolne humanitarne krize. Milijuni su prognani iz svojih domova u Siriji i u Iraku. Spas u Europi traže i mnogi koji dolaze iz Afrike. Potresne slike izbjeglica koje ulaze u Makedoniju i Srbiju, te pokušavaju ući u Europsku uniju preko mađarske granice, izazivaju božan i nemir.

Republika Hrvatska bi mogla uskoro biti na velikom iskušenju i zato vas želimo potaknuti kako bismo svi skupa bili sposobni činiti dobro. Prihvatiti izbjeglice dužnost je svake osobe. Papa Franjo je nedavno kazao kako je odbijanje izbjeglica ravno ratnom zločinu. Izbjeglice su, naime, naša braća i sestre koji traže dom daleko od svoje zemlje u kojem mogu živjeti bez straha. Ne zaboravimo, poštovani sugrađani, da se ljudsko dostojanstvo uvijek mora poštivati.

Prisjetimo se uz to onih tužnih godina rata kada su brojni naši ljudi bili u sličnim nepravilnostima. Tada su nam mnoge zemlje i mnogi dobri ljudi pomagali. Pozivamo stoga sve, a u prvome redu naše vjernike neka budu humani i neka njeguju kulturu srdačnosti i sućuti, bratstva i solidarnosti.

Mi ćemo, zajedno sa hrvatskim vlastima, civilnim udrugama i međunarodnim organizacijama, učiniti maksimalan napor da se izađe u susret izbjeglicama. Staviti ćemo na raspolaganje vlastite raspoložive kapacitete kako bismo se pokazali kao ljudi koji znaju prepoznati brata i sestru u nevolji velikoj. Budimo složni i otvoreni za njihove potrebe i teškoće koje nas podsjećaju na patnje i dramu čovječanstva. Jer, ti su ljudi prisiljeni živjeti u teškim i ponižavajućim uvjetima, bez mogućnosti početka dostojanstvenog života. Stoga je služiti, pratiti i štititi imperativ sadašnjeg trenutka.

Služiti zapravo najprije znači uživjeti se u njihove probleme. Najprije je nužno uspostaviti s njima ljudske odnose, te pokazati blizinu i solidarnost. Služiti izbjeglicama i prognanima znači također prihvatiti zahtjeve za pravednošću i nadom, te zajednički tražiti putove i konkretne staze oslobođenja.

No, samo prihvaćanje izbjeglica nije dovoljno. Istinsko milosrđe koje nam Bog dariva i kojemu nas uči zahtijeva pravednost, kao i način kako pomoći siromahu da nađe put kako više ne bi bio siromah komu je potrebna menza i smještaj u prihvatilištu. A to znači pratiti izbjeglice i prognanike dok ne osjete i dožive da im je priznato pravo na rad i život dostojan čovjeka.

Bog nas poziva na velikodušno i hrabro prihvaćanje u ovim izazovnim okolnostima. Svjesni smo kako to nije ni lako ni jednostavno. Ali, potrebno je imati hrabrosti. Istina, već činimo puno, ali smo možda pozvani učiniti i više. Prihvatimo i dijelimo ono što nam je Božja ljubav darovala. Budimo blizu skromnim ljudima, a posebice onim posljednjima i ugroženima. Potrebni su ljudi velikog srca i solidarne zajednice koje će konkretno ostvarivati ljubav!

Uvjereni smo da će nas ova kušnja i djelotvorna ljubav, koja se sada od nas traži, učiniti boljim ljudima i boljim društvom. Svima hvala na dobroti darežljivog srca i neka sve prati Božji blagoslov!

U Zagrebu, 1. rujna 2015.

*mons. Želimir Puljić,
zadarski nadbiskup i predsjednik HBK*

*dr. Porfirije Perić,
mitropolit zagrebačko-ljubljanski*

*Giorgio Grlj, predsjednik
protestantskog evanđeoskog vijeća*

Luciano Moše Prelević, glavni rabin u RH

*dr. sc. Kotel Da Don, glavni rabin
Židovske vjerske zajednice Bet Israel u RH*

*muftija dr. Aziz Hasanović, predsjednik
Mešihata Islamske zajednice u RH*

(Dokumenti su preuzeti od Informativne katoličke agencije)

PRIGODNE PROPOVIJEDI

Nadbiskup i metropolit splitsko-makarski mons. Marin Barišić

Velika Gospa – Sinj 2015.

1. Sve vas danas okupljene oko Majke Marije u našem svetištu Gospe Sinjske srdačno pozdravljam, draga braćo i sestre! Pozdravljam revne čuvare Gospina svetišta, braću franjevence, oca provincijala, gvardijana, župnika, ispovjednike, dekana i braću svećenike u koncelecijaciji. Pozdravljam alkare i tebe, vjerni puče Božji grada Sinja, hodočasnike Cetinske krajine i sve vas sa svih strane Hrvatske i Bosne i Hercegovine i šire. Pozdrav svima vama koji nas pratite putem radio-valova. Svetkovina Uznesenja Blažene Djevice Marije u Nebo dušom i tijelom plod je ostvarenja Kristova otajstva uskrsnuća. Marija je potpuno i sudbinski povezana sa svojim Sinom, pobjednikom grijeha i smrti. Kristovo uskrsnuće i Marijino uznesenje je stvarnost koja zahvaća nas i određuje budućnost života i povijesti.

S ovogodišnjom proslavom Gospe Sinjske ulazimo u jubilarnu godinu, 300-te obljetnice čudesnoga oslobođenja grada Sinja i Cetinske krajine od Turaka. S povjerenjem u Boga svojom vjernošću i junaštvom vjerni puk uz Gospin zagovor uspio se 1715. godine othrvati i obraniti grad i teritorij od turskog zuluma. Istu sigurnost i zaštitu Gospe doživjeli su naši branitelji i 1991. u navali na Hrvatsku i oslobođanju gradova i teritorija od zadnjeg agresora. Pobožnost Gospi, a tako i viteška igra Alka, po-

stadoše znak vjernosti Bogu i ljubavi prema svojoj domovini.

2. Braćo i sestre, jesmo li i koliko smo mi po ljubavi i vjernosti danas prepoznatljivi? Turci i zadnji agresor su se povukli. Ostadosmo mi svoji na svo- me. Ali nismo li mi zamijenili neprijatelje, postali sami sebi opasnost, i to veća od one koja je ugrožavala gradove i teritorija, neprijatelji koji ugrožavamo sami život? Odakle i od koga nam toliki porazi i gubitci? Gubitak radnih mjesta i primanja; zatvaranje i gašenje poduzeća; odlazak – gubitak mladih koji u drugim sredinama traže budućnost; podjele i gubitak zajedništva, solidarnosti, osjećaja za potrebne i opće dobro. Plod te ugroženosti je i opća osmrtnica koju čitamo u godišnjoj statistici rođenih i umrlih, vjenčanih i rastavljenih. Sve manje je sklopljenih brakova u poželjnoj dobi, a sve više onih koji to odlaze za vrijeme kada je teško ili više nemoguće imati potomstvo. Djecu zapravo rađaju i odgajaju roditelji koji su bliži dobi djeda i bake jer majke imaju Elizabetine godine u kojima je moguće jedno ili nijedno dijete. A da ne spominjemo samce, svojevrstu kategoriju mladih umirovljenika. Zar sami sebi postadosmo gori od Turaka i onih agresora iz 1991.?! Oni ugroziše teritorij, a mi – izgleda – život.

3. Sjetimo se samo nedavne poplave koja je pogodila našu domovinu i susjedne zemlje. Moglo se je nekako nositi s podzemnim vodama, ali kad je puklo obrambeni nasip, posljedice su bile razorne i dugo će se osjećati na terenu razrušenih domova i ugroženih polja. Dakako, postoje podzemne vode, pojedina- nac može pogriješiti. Grješni smo, slabi i ograničeni. Ali kako i zašto nam se događa raskvašenost i rastakanje gospodarskog, socijalnog, a osobito etičkog i zakonodavnog nasipa, koji bi trebali štititi, braniti, promovirati, a ne potapati život, osobito u svome izvoru i temelju: u braku i obitelji. Jasno, zakoni su potrebni, ali nisu dovoljni. Ako nema univerzalnih vrijednota, već od vremena do vremena tko dođe na vlast odlučuje po svom ideološkom opredjeljenju što je dobro, istinito i pravedno, kuda idemo? Gdje

ćemo završiti, ako se zakon temelji na moći, a ne na istini?

4. Današnja misna čitanja, na svoj način, spominju i uključuju rađanje i život, brak i obitelj, pohod Marije bračnom paru Elizabeti i Zahariji koji se raduju dugo očekivanom potomstvu. Knjiga Otkrivenja govori o Zmaju koji ugrožava roditelje i želi uništiti dijete. Zmaj se pojavljuje u raznim oblicima od faraona, Heroda do novijih zagovornika kulture smrti. Sveti Pavao u Poslanici Korinćanima govori nam o novom rađanju u punini života. Poznato vam je da se o braku i obitelji priprema i opća biskupska sinoda Katoličke Crkve. Stoga razmišljajući o braku i obitelji, s osobitom pažnjom želim danas pozdraviti sve vas, poštovani braćni drugovi, saveznici života, svjedoci povjerenja i vjernosti, kao i sve vas, dragi zaručnici, ljubitelji života i proroci nade. Ne znam koliko smo svjesni stanja u društvu, ali poplava koja ugrožava moralne i duhovne vrijednosti trebala bi nas ujediniti, solidarizirati poput nedavne prirodne nepogode. Ne možemo biti i ostati pasivni promatrači porasta vodostaja, rastakanja i probijanja obrambenih nasipa života, braka i obitelji. Ne znam koliko smo svjesni složenosti stanja jer se redovito sve svodi na krizu materijalnih sredstava. Već duže nas prati gospodarska kriza. A kada bi se iz nje i izišlo, opasnost bi bila još uvijek na djelu. Slikovito to opisao jedan filozof (S. Kierkegaard) uspoređujući društvo s brodom na moru: Kormilo broda je u rukama kuhara. S komande broda preko razgласa ne govori se više gdje smo, kuda idemo i kamo plovimo, već se govori samo o jelovniku, što ćemo sutra jesti. Taj mentalitet zahvaća i nas jer svi smo na istom brodu. Vjerujem da ne želimo zaboraviti ljepotu putovanja, prijateljstvo, radost, nadu, smisao i cilj života. Uza sve različitosti, ono bitno nam je zajedničko. A što je to? Osvijetlimo to slikom jednoga mislioca (Voltaire): Uđite u londonsku burzu, kaže on. Tu se židov, musliman, kršćanin međusobno odnose i tretiraju kao da su iste religije, a nazivaju nevjernicima samo one koji čine bankrot. Doista, kad se radi o životu, zaštiti i dostojanstvu osobe, obrani i promociji temelja života, to jest braka i obitelji, svi bismo bez obzira na vjeru i svjetonazor trebali biti na strani života. Nevjernik bi bio samo onaj koji ugrožava i čini da život bankrotira.

5. Obrana braka i obitelji od opasnih bujica trebala bi nas sve uznemiriti i ujediniti, i vjernike i sve građane. Kao vjernici i građani ne možemo biti pasivni. Vrata Crkve koja vode i dodiruju trg naše stvarnosti ne smiju biti zakrakovana, već otvoren

prag – put koji vodi sve do periferije kamo nas učestalo poziva papa Franjo. Crkva ne može govoriti o Bogu, a ignorirati čovjeka, niti govoriti o čovjeku, a zaboraviti Boga. Mudro bi bilo za sve razine društveno-kulturnog života i hrvatskog društva čuti poruku Biblije, glas Crkve koja ima svoje tisućljetno iskustvo života, iskustvo mudrosti i svjedočanstvo humanosti, nadu proroštva, koja je uza sve ljudske ograničenosti i grješnosti uvijek bila uza svoj narod. Pored svih predrasuda i ignoriranja, Crkva ne želi i ne će, ne može i ne smije, tražiti rastavu od Kristova evanđelja niti rastavu od svoga naroda. Crkva želi ostati vjerna Kristu i odgovorna za čovjeka i društvo.

Svjesni smo da stav nas kršćana i određenog mentaliteta u našem društvu ne će uvijek biti svima prihvatljiv, ali razgovarati treba uvijek. Pa i s onima koji misle da istina ugrožava razmišljanje, da je istina teret puta, a ne zvijezda vodilja naše misli i djelovanja. Zato za nas vjernike vrijedi ona Kristova: „Istina će vas osloboditi.“ Istina ima svoju normativnu i odgojnu dimenziju. S pravom Benedikt XVI. reče: „Etičnost je intimna strukturalna duša znanstvenosti-legalnosti i volja koja je poslušna istini.“ Bez obzira na sve auktoritete koji se kite znanstvenošću do kulta ličnosti, istina je da muško i žensko rađaju novi život. Da su bila dva Adama i dvije Eve, ne bi nas bilo, bila bi dva groba i kraj života, a zemaljski vrt postao bi šikara i prostor zmija. Jasno, svaki čovjek ima svoje neotuđivo dostojanstvo, vrijedan je poštovanja i pravne zaštite ali ne degradirajmo svetinju prirode i njezina Stvoritelja.

6. Ipak, uza sve poteškoće nekih problematičnih zakona po svom naravnom i narodnom dobru, opravdan je optimizam i nada za naš narod i društvo. Tako, uz određeni postotak rastavljenih, u Hrvatskoj velika većina ostaje u svom bračnom zajedništvu. Isto tako, najveći postotak djece rađa se u braku. Vrijednost braka i obitelji na prvom je mjestu među našim mladima koji su tjelesno i duhovno još uvijek zdravi. Budućnost hrvatskoga društva, što mnogi predviđaju, jest zdrava, prirodna hrana, a još važnije prirodno zdravi brak i obitelj. Dragi braćni drugovi i zaručnici, vaše dijete je i vama i društvu znak budućnosti i nade. Vi ste branitelji života u našim gradovima i na našem teritoriju. Svetinju svoga braka i obitelji potrebno je zaštititi od nevidljivih podzemnih voda i braniti od izvanjskih poplava. U tome vam i vaša djeca pomažu, ne samo svojim riječima „tata“, „mama“, već vas njihovi osjećaji i pogledi upućuju na vaše zajedništvo. Djeci ne pomaže

provalija rastava, već most i put zajedništva oca i majke. Svaka rastava je svojevrsna raspodjela i rasprodaja najvećeg blaga braka, obitelji, djece. U rastavi djeca postaju izbjeglice-prognanici iz doma zajedništva tate i mame. Živu čovjeku se svašta može dogoditi, i mnogo je problema i izazova, i sami ste, poštovana braćo i sestre, toga svjesni. Nisu problemi nenormalni, već je nenormalno ako se postavimo neodgovorno prema sebi i prema drugome u svojim životnim poteškoćama. I kad pomislite da je sve propalo, da je nemoguće išta učiniti i promijeniti, sjetite se da uvijek postoji ona „nemoguća“ Božja mogućnost. Nikada nismo na kraju. Ljubav je ocean, a ne žmul. Svetinju svoga braka potrebno je hraniti pažnjom, uvažavanjem, međusobnim razgovorom, a osobito molitvom, razgovorom s Bogom, izvorom ljubavi. Bez molitve čovjek je osamljen, nemoćan, udaljen. Molitva nas otvara, povezuje, ohrabruje, stvara zajedništvo, blizinu, pripadnost. Reče Marta Isusu: „Gospodine, da si bio ovdje, brat moj ne bi umro.“ Da se molilo, osobno, jedno za drugo i zajedno, toliki brakovi ne bi umrli i danas bi bili živi. Suprugo, ne zaboravi svakodnevno moliti za svoga supruga. Supruže, moliš li za svoju ženu? Poštovani zaručnici i mladenci, ne gradite svoj dom bez molitve. Pomozimo im u tome da ne ostanu sami.

7. Dopustite mi da vam prepričam jedan dijalog. Htio bih da progovore sami braćni drugovi. Pred kratko vrijeme dođe k meni jedan braćni par, obitelj s više djece. Počeli su govoriti jer su pretpostavili da bi ih mogao saslušati. „Naš Sabor je“, počeo suprug, „predstavnik naroda. Trebao bi biti prosjek, ako ne primjer nataliteta-budućnosti Hrvatske. No, stvarnost je posve drukčija. Ispod je prosjeka. Glede nataliteta primjer je nacionalne ugroženosti. Govoreći ekonomskim rječnikom jednog poduzeća, išao bi u stečaj, a oni u mirovinu. K tomu, digli su ruke na brak-obitelj jer je njihovim glasovanjem puklo nasip obrane braka i obitelji.“ Malo je podigao glas i nastavio: „A svi oni i njihove stranke obećavali su, a mi se ponadali, da će zaštititi obitelji s više djece jer je to u interesu i društva u cjelini. Ali kako će oni misliti na nas, na brojne obitelji, oni za koje osobno to nije problem? Kako to da u Hrvatskoj resor obitelji ne može biti povjeren ministru ocu ili ministrici majci s više djece?“ Slušao sam ga i potvrđivao kimajući glavom, a ovo što slijedi slušao bez riječi. S jedne strane bilo mi je neugodno, a s druge strane drago da je i to dotaknuo. Govorio je mirnim glasom, a sada ga je povicio. I supruzi je to bilo neugodno, pa ga je preduhitrila osjetivši da nije dobro da suprug tako da-

lje nastavi. Kritički je dotaknuo i svoju Crkvu. Nije to bio napad, već iskren prigovor meni nadbiskupu, svećenicima, redovnicima, redovnicama. „Kao što nas ovi u Sabora ne razumiju, bojim se“, reče, „da nas ni naša Crkva, ljudi u Crkvi, ne razumiju i ne prihvaćaju u našim potrebama.“ Njegova supruga je nastavila ali s mirnijem tonom. „Ne želimo mi“, reče, „vidjeti svoju Crkvu svedenu samo na socijalnu dimenziju jer je to prije svega uloga društva. Ne živi čovjek samo o kruhu. Od svoje Crkve očekujemo veće bogatstvo: navještaj i svjedočenje Radosne vijesti, duhovne i moralne poticaje, razloge nade, razgovor i savjete, duhovno vodstvo i pomoć u odgoju. Jasno, Crkva sve to čini, ali moglo bi se više i bolje.“ Htjedoh im reći: Baš vam hvala, za ovakvo razmišljanje, ali nisam znao koliko ću im biti uvjerljiv, pa sam ih samo u šutnji gledao. A suprug nastavi: „Oprostite na ovoj našoj slobodi i ljutnji. Znaite, sami smo i svugdje nas gledaju čudno: u društvu, medijima, na radnom mjestu kojega bih mogao uskoro izgubiti. Supruga i ja promatramo našu djecu i primjećujemo da i oni trpe određeni prezir, sažaljenje, i to od kulture i društva koje izumire. Ponekada se i sami pitamo jesmo li barem u svojoj župnoj zajednici, u svojoj crkvi doma.“ Ipak, na kraju smo se razumjeli da uza sve poteškoće, krize, izazove, ne bismo smjeli dopustiti da nam pokradu ili da izgubimo nadu. Samo zajedno je moguće ići danas naprijed.

8. Draga braćo i sestre, kao što rekoh, ohrabruje nas činjenica da naši mladi na prvo mjesto stavljaju vrjednotu braka i obitelji. Iako je manje rođenih, sve više raste broj bračnih drugova s više djece. Uspoređujući naše društvo s drugim sredinama, u Hrvatskoj je vrlo visok postotak onih koji se ipak ne rastavljaju, kao i nizak broj djece koja se rađaju izvan braka. Razboritost nam govori da Hrvatska ima mogućnost zdrave ekološke hrane i budućnost braka i životvorne obitelji. Samo naša nerazboritost može to ugroziti. Kako reče mudri Salamon: „Pomolih se i razbor dobih.“ (Mudr 7,7) A narod koji se Bogu moli i Gospu časti živi u uskrсноj nadi jer iz svih poteškoća i kriza izlazi jači, mudriji i otvoren budućnosti.

Stoga i početak ove jubilarne godine ne želimo vidjeti samo kao spomen na slavnu prošlost, već prije svega želimo vidjeti kao vrijeme usmjerenja i puta budućnosti. Htjeli bismo prepoznati sebe i druge u identitetu prijatelja, promicatelja i ljubitelja života u duhu današnjega slavlja Velike Gospe.

9. Poštovana braćo i sestre, svi braćni drugovi i budući mladenci! Neka vaša svadba bračnog i obi-

teljskog zajedništva bude sakrament, put, istina i život one konačne gozbe na kraju našeg zemaljskog hodočašća: svadbene gozbe Zaručnika, Jaganjca Božjega i Crkve, Njegove zaručnice.

U naše molitve uključimo i sve obitelji nemirnih područja i ratnih stanja, osobito u Siriji i sjevernom Iraku, Ukrajini i nekim afričkim zemljama. Najčešće se radi o braći i sestrama istoga tijela i duše, članovima Crkve Božje. Ne smijemo ih zaboraviti jer oni proživljavaju još gore strahote od onih koje smo mi nedavno doživjeli. Moleći za svoju obitelj, ne zaboravimo ovu braću i sestre, njihove obitelji.

Majko Marijo, dušom i tijelom na nebo uznese-na, svojom prisutnošću na svadbi u Kani Galilejskoj blagoslovila si zajedništvo duše i tijela onih mladenaca i pratila njihove materijalne i duhovne potrebe. Majko naša, blagoslovi sve bračne drugove, sve mladence i njihovo bračno zajedništvo. Neka ustraju u dobru i u zlu, u zdravlju i u bolesti. Daj da budu izvor života. Učini ih znakom nade i ohrabrenja na putu života hrvatskog naroda i naše Crkve da svi mi u Uznesenju tvome, Gospe Sinjska, prepoznamo i svoje uznesenje. Po istom Kristu, Gospodinu našem.

Nadbiskup i metropolit splitsko-makarski mons. Marin Barišić

Mala Gospa – Vepric 2015.

1. Braćo i sestre, na ulazu u naše marijansko svetište Vepric stoji neprimjetni natpis: Šutnja. To upozorenje skoro nitko ne uoči, a ulazeći u prostor svetišta svi zašute. Svim hodočasnici različitim jezika i nacija ovdje je šutnja zajednički jezik. Nije to nijemost i mukost, nego govor srca. Ovdje navraćamo od buke motora, galame ljudi, trke posla, stresa života, te u kraćem ili dužem duhovnom predahu pozdravljamo Majku Mariju i susrećemo njenog Sina, našega Spasitelja. Ne izražavamo se toliko riječima usana, koliko šutnjom otvorena srca. U šutnji osluškujemo Majku Riječi Božje i Utjelovljenu Riječ, Isusa Krista. Kako reče jedan duhovni pisac, šutnja je, doista, kanal kroz koji nam Gospodin daruje svoju milost, koja nas oslobađa od vanjske uvjetovanosti osvjetljava naše tame, tumači događaje, pročišćava srce i usmjeruje nas prema Bogu i bližnjemu.

2. Plod šutnje, kanala Božje milosti, su i tolike zahvalne ploče u svetištu. Zahvale, upisane u kamen, tiho nam šapću i svjedoče tolike životne, osobne i obiteljske drame, ali i milosti i radosti. A tko će znati sve te drame, izrečene molitve i doživljene zahvale? Spomenut ću samo neke: „Bože, hvala ti, što sam uspio vratiti kredit“; ili ova: „Hvala ti, Majko, što sam majka.“

Svima nama, braćo i sestre, koji živimo površno, nesvjesno i stresno u raskoraku sa životom, odbjegli i udaljena srca od Gospodina, potrebno je, u sabranoj šutnji, otvoriti svoje ranjeno srce i bolnu dušu pogledu Majke Marije. Ne želimo bježati iz svijeta buke, galame, trke, stresa, niti tražiti azil u muku i nijemosti, već u šutnji koja srcem progovara želimo

čuti Majku utjelovljene Riječi Božje, te preporođeni i ojačani biti blagoslov u svojoj sredini.

3. Sve nas ovdje uranja u molitvenu šutnju. I priroda koja svojom šutnjom govori o ljepoti stvorenoga. Vepric je jedna od ljepših kitica većeg Božjeg spjeva - Lijepe Naše. Bog nam govori u ljepoti stvorenoga, u događajima života, čujemo Ga u dubini svoga srca, Njegov glas se vidi i čuje u životu Njegovih svjedoka... No, svi ovi govori osvjetljeni su i postaju nam jasniji u svjetlu Riječi Božje, utjelovljene i rođene od Djevice Marije. Majka Marija je najbolja učenica i učiteljica slušanja Riječi Božje, koju je ona

pohranjivala, i o njoj razmišljala u tišini svoga srca. I sama Riječ Božja rađa se od Djevice Marije u tišini noći. Na to nas podsjeća božićno čitanje: „Dok je mirna tišina svime vladala, i noć brzim tijekom stigla do sredine puta svog, jurnula je tvoja svemoguća riječ s nebesa.“ (Mudr 18, 14-15) I nama je potrebna tišina srca u susretu s Riječi Božjom. Majka Marija želi svoje iskustvo podijeliti sa svojom duhovnom djecom i povesti nas svome Sinu.

4. Braćo i sestre, ovdje sam vidio razne narode i čuo različite jezike koji su u tišini svoga srca, kao i mi večeras, zaželjeli učiti od Majke Marije materinji jezik molitvene šutnje i govora srca. Kako je lijepo vidjeti tolike hodočasnike koji od susreta s Majkom Marijom, učenicom i majkom Riječi Božje, stepenicama se penju gore, do kipa Srca Isusova. Vidio sam bračne drugove, supruge i suprug, ne znam kojim jezikom govore, a čini se da su već godinama u braku. Ovdje su jedno drugom govorili materinskim jezikom ljubavi. Najprije suprug, kad je vidio pred kim je – likom Srca Isusova, okrenuo se i gestom ruke pozvao suprugu, koja je okolo snimala ljepote Veprica. Dođe i njegova supruga pred lik Srca Isusova. Držeći se za ruku, stajali su u tišini srca, pred Srcem Isusovim, utjelovljenom Riječi ljubavi Božje. Uvijek držeći se za ruku, podizali su pogled prema Srcu Isusovu, ne samo pogled, nego vjerujem, i svoj srca. Skrušeno su obarali pogled prema zemlji i pogledavali se međusobno. Na kraju, okrenuti jedno prema drugom, pogledaše jedno drugo u lice. Ne toliko očima lica, koliko očima pročišćena srca, koja je Gospodin osvježio ljubavlju svoga Srca. Bez riječi, zagrljeni, spustiše se dolje niz stepenice koje ih, vjerujem, obnovljene povedoše u život njihova svakodnevlja gdje su im sigurno i na trnju ruže cvjetale.

5. Iza njih je slijedio jedan drugi prizor. Vjerovatno su to bili zaručnik i zaručnica. Zaručnica prva dođe do lika Srca Isusova. Pogledom potraži svoga zaručnika, koji je malo zaostao, te ga pozva gestom ruke. Dođe i on, i sve je razumio. Dok su se držali za ruku, čas zagledani jedno u drugo, čas zajedno gledaše u istom smjeru: prema gore, prema Isusovu licu i srcu. Kojeg li osobnog i zajedničkog govora u dinamičnom dijalogu šutnje srca, govora srca jednoga drugome, govora Gospodinu, i govora Gospodina njihovim srcima. Ovo dvoje, zagrljeni pred izvorom ljubavi, poljubiše se. Možda im je sam Gospodin u tišini šapnuo: „Mojom ljubavlju poljubite jedno drugo.“ I oni pođoše dolje, ali uza sve poteškoće, vjerujem, s Gospodinom u zajedničku budućnost. Doista, šutnja i govor srca ne žele biti azil, bijeg od

buke, galame svakodnevlja i još ubitačnije nijemosti i gluhosti, nego ohrabrenje razočaranima, snaga koja podiže pale, budi pospane, svjetlo koje otvara oči slijepima i nove horizonte života.

6. Braćo i sestre, nismo ni mi vidjeli upozorenje za šutnju, ali smo uronili u šutnju, u kojoj prestaje govor usana, a progovara jezik srca. Ono što je udisaj u životu, to je uloga šutnje u našim odnosima. Dahom izdisaja izgovaramo riječi. Kad bismo samo izdisaj za izdisajem činili, bez udisaja, izgubili bismo svijest, ispraznili se. Zato je potrebna i svježina udisaja. Ono što je udisaj u našem životu, to je šutnja: udisajem primamo, slušamo i ispunjamo se. Važnost šutnje i govor srca, potvrđuje nam i glazba. Kad bi samo bile note do note, bez pauze, bilo bi to trubljenje, a ne glazba. Zato i kažemo kad netko stalno govori: Ne trubi! Tek note i pauze čine skladnost i ljepotu melodije. Zato, da ne bismo Gospodinu „trubili“ samo govorom usana, potrebna je šutnja, potreban je govor našem srcu i odgovor našega srca. Šutnja je materinski jezik kojega trebamo učiti i govoriti od Isusove i naše Majke koja je riječ Božju pohranjivala i o njoj razmišljala u svome srcu.

7. Majka Marija nas, svoju duhovnu djecu, uči ovom materinjem jeziku milosne šutnje, u kojoj nam Riječ Božja progovara, šutnje u kojoj i mi Bogu dajemo svoju riječ. Materinski jezik šutnje povezuje nas s Bogom, izvorom života, a tim istim jezikom potrebno je govoriti i čuti svoje bližnje, bližnje u braku, obitelji, Crkvi, društvu, da i oni dođu do riječi. Umijećem šutnje i govorom srca, rađaju se odnosi ljepote i sklada, postajemo blagoslov i radost drugima, a drugi nama.

Često nam je srce kameno, bezosjećajno i ranjivo. A u srcu je čitav čovjek. Već je prorok Ezekiel vapio za srcem od mesa, srcem novoga duha. Srce, a ne usne nas približava Bogu i bližnjemu. Opasno je čuti Izaijine riječi na koje Isus podsjeća farizeje: „Ovaj me narod usnama časti, a srce mu je daleko od mene.“ (Mk 7, 6-7) U srcu se rađa i ljubi istina, izviru plemenite nakane, bira život i Bog nam progovara. Samo pročišćeno srce osjetljivo je za pravednost, solidarnost, iskrenost, povjerenje, pomirenje, ljubav. Srce, a ne samo usne, put je našega ulaska u Obećanu zemlju braka, obitelji, društva. Život bez srca pretvara ljude u robote, dom u skladište, osobe u brojke. Bez srca sve nam je dosadno i teško, a srcem i teško postaje prihvatljivo. Novo, pročišćeno srce sposobno je priznati svoje pogreške, vidjeti svoje mane i uočiti vrline drugih, drugima oprostiti jer i nama je Bog u svojoj milosrdnoj ljubavi oprostio.

Zato i mi, braćo i sestre, imamo velikog razloga zajedno s Psalmistom klicati Božjoj ljubavi: „Hvalit ću Te, Gospodine, Bože moj, svim srcem svojim, slavit ću Ime Tvoje do vijeka, jer je velika ljubav Tvoja prema nama.“ (Ps 86)

8. Braćo i sestre, na početka smo nove školske i vjeronaučne godine. Majka Marija, učenica i učiteljica, želi i nas uvesti u školu Riječi Božje, školu evanđelja, potrebne šutnje i govora srca. Šutnja nije nedostatak riječi. Nije gluhoća i nijemost. Ona uvažava drugoga, sluša i u srcu rađa iskrenu riječ. Dragi roditelji, oče i majko, pođimo zajedno sa svojom djecom u ovu školu života. Učinimo svoju obitelj školom odnosa, slušanja i razgovora. Potrudite se saslušati jedno drugo i svoju djecu do kraja, nemojte ih prekidati, saslušajte ih strpljivo, i dok ih slušate,

poklonite im potpunu pažnju pogledom oka i srca. Oni će to znati cijeniti. Puno će to značiti u njihovu životu. Vjerujem da su ovaj jezik učili, i sa sobom ponijeli, oni braćni drugovi i zaručnici iz našega marijanskog svetišta.

9. Majko Riječi Božje koja si pohranjivala Božju Riječ u tišini svoga srca i o njoj razmišljala, nauči i nas, svoju duhovnu djecu, razgovarati tim materijalnim jezikom u našoj obitelji, školi i društvu. Mala Gospe, pomози nam da milosna šutnja i govor srca bude poticaj za našu svakodnevnu osobnu i obiteljsku molitvu! I poticaj za one male, ali plodne i životvorne riječi: oprost, hvala, molim. Majko, neka Tvoje tjelesno rođenje, koje radosno slavimo u našem domu i Domovini, bude svima nama izvor ohrabrenja i duhovnog preporođenja. Amen.

Nadbiskup i metropolit splitsko-makarski mons. Marin Barišić

Mala Gospa – Solin 2015.

1. Poštovana braćo i sestre, rođenje Blažene Djevice Marije – Mala Gospa, važan je događaj u povijesti spasenja ljudskoga roda. Blažena Djevica Marija od samog početka duboko je povezana i prisutna u našem hrvatskom rodoslovlju, a ovdje nam je, na ovom svetom tlu, i kolijevka i krstionica. Na Gospinu otoku podigli smo prvu crkvu u Hrvata posvećenu Blaženoj Djevici Mariji. Gospa od otoka je naše hrvatsko prasnjevište. Poput Izraela, koji je prijelazom preko rijeke Jordana ušao u Obećanu zemlju, i hrvatski narod je preko vode naše rijeke Jadrta i snagom Duha Svetoga došao u svoju zemlju obećanja. Po krštenju sklopili smo svoj krsni savez vjernosti Bogu, postali učenici Kristova evanđelja u školi Katoličke Crkve i ušli u zajedništvo europske kulture i civilizacije. Iz krsnog saveza s Bogom rađala se naša nacionalna i vjernačka svijest. Četrnaeststoljetnu vjernost Bogu, Crkvi i Blaženoj Djevici Mariji posvjedočili su svojim životom ne samo pojedinci, već i tolike generacije hrvatskog rodoslovlja. Uz cijenu vlastitog života, očuvali i predali su nam Lijepu Našu i blago vjere. Kršćanske vrednote duboko su obilježile našu kulturu i umjetnost, tradiciju i duhovnost. Crkva, kao učenica i učiteljica, u svojoj odgojno-obrazovnoj ulozi, začetnik je pismenosti, škole i sveučilišta.

2. Stvoreni smo na sliku Božju, i škola sa svojim odgojem i obrazovanjem pomaže nam razvijati talente koje nam je Gospodin darovao, kako bismo rasli u znanju i mudrosti, unaprijedili tehnički-znan-

stveno, gospodarski-kulturno, moralno-duhovno život osobe, obitelji, društva i svijeta. Kršćanskoj vjeri nikada nije smetala, niti smeta istina znanosti, jer je to Božja istina koju Bog želi da je otkrivamo, i bolje upoznamo. Štoviše, On nam može na polju znanosti prigovoriti jer smo, u odnosu na darovane talente, u debelom zaostatku. Uostalom, vjera traži razum, a razum se otvara vjeri. Istina je, kako reče jedan znanstvenik, da malo znanja odvodi od vjere, a puno znanja vodi k vjeri.

3. Braćo i sestre, Majka Marija, mala Gospa, bila je i jest vjerna učenica i brižna učiteljica kroz našu hrvatsku povijest. Kršćanski puk je nazva početkom boljega svijeta. Uz svetkovinu Male Gospe, događa se i još jedan važan početak, početak nove školske i vjeronaučne godine. Lijepo je vidjeti djecu i mlade, znak je to optimizma i nade, jer nije ugodno gledati kako ulicama šeta više pâsa nego djece. Zato početak školske godine uvijek je ohrabrujući znak nade, budućnosti, rasta, odgoja i obrazovanja, ne samo djece, nego odraslih, svih nas u društvu. Željeli bismo da ovo vrijeme bude novi početak za sve nas, Kristove vjernike, u Njegovoj Crkvi, u školi evanđelja, jer svi smo Njegovi učenici; učenici koji su pozvani osobno i zajedno rasti u ljudskim i kršćanskim vrednotama.

4. U susretu s Radosnom viješću života, postali smo narod – etnos, koji je prihvatio evanđeoski etos. Osvijetljene naše ljudske vrednote obogaćene su evanđeoskom puninom. Ponosni na svoj hrvatski etnos – naciju, pozvani smo, kao vjernici, živjeti, svjedočiti i izgrađivati svoju Domovinu u kršćanskom duhu. Ne želimo etos svesti na etnos, ali želimo da u školi Kristova evanđelja naš narod i društvo budu trajno prepoznatljivi po kršćanskom humanizmu koji je svojim vrednotama duboko obilježio naš nacionalni identitet. Koliko su naše vrednote prožete radosnom viješću života govori nam i jedna od temeljnih vrednota ljudskog života, a to je poštenje. Hrvatska riječ poštenje svoj izvor i sadržaj ima u Riječi Božjoj, u Svetom Pismu. Sjećate se pištule drugog nedjeljnog čitanja: Štenje poslanice sv. Pavla... Štenje znači čitanje. Što se čitalo? Čitalo se javno Sveto Pismo. Od štenja – čitanja Riječi Božje, po tom štenju u Crkvi, dolazi i sama riječ po-štenje. Pošten je onaj koji živi po Riječi Božjoj. Bez Riječi Božje, bez štenja, nema poštenja. Ni osobnog, ni društvenog. Kakvi smo mi odrasli, mi koji imamo važne uloge? Mi koji učimo mlade naraštaje, kakvi smo, jesmo li po štenju, po-štenju prepoznatljivi?

5. Mala Gospa rasla je u školi Riječi Božje, u životnoj školi, posebna pažnja se posvećuje radu i molitvi. Koliko smo prepoznatljivi da smo učenici evanđelja? Jesmo li po radu i molitvi, poštteni, kršćani ili pogani? Čovjek je slika Božja. Bog je prvi radnik, a čovjek je njegov su-radnik. Rad nije kazna, već način i put posvećenja čovjeka. Kazna je nerad. Gubitak radnih mjesta znači ne samo socijalni poremećaj u društvu, gubitak sredstava za život obitelji, nego i poniženje dostojanstva osobe i javno priznanje da je netko suvišan. Upravo posao je svojevrsni kriterij vrednovanja osobe. Pohvala je za čovjeka kada

se može reći: „On ti je veliki radnik“, a uvreda: „On ti je lijenčina.“ Nije li gubitak radnih mjesta mnoge degradirao, stavio u kategoriju lijenčina? Rad u sebi ne uključuje samo socijalnu i ekonomsku dimenziju sredstava za život, nego rad ima dublju antropološku i teološku dimenziju posvećenja i ostvarenja slike Božje u nama. Stoga, Domovina je lijepa ako je i radom posvećena. Je li Hrvatska danas po radu i radnom mjestu lijepa – sveta ili poganska? Poganska je ako nas nije briga za radna mjesta, za nezaposlene među kojima su toliki mladi. Ali isto tako, poganska može biti ako smo sluge idola tržišta, profita, ovisnici konzumizma. Što smo: kršćani ili pogani?

6. Svi se moramo zapitati: hoće li naraštaji koji danas započinju novu školsku i vjeronaučnu godinu, a kojima smo mi učitelji, po našem obrazovanju i odgoju učiniti Hrvatsku svetom – lijepom, ili neopoganskom zemljom? To uvelike ovisi o vjernosti Bogu – našem krsnom savezu, koji se živi svakodnevno, a tjedno obnavlja, jer: „Hrvatska katolička obitelj dnevno moli i nedjeljom slavi Sv. Misu.“ I škola molitve odredila je hrvatski etnos, našu kulturu, identitet, tradiciju i duhovnost. Ona nas je održala i čini prepoznatljivim Kristovim učenicima. I mi, kao ljudi i vjernici, jer želimo rasti u njegovoj školi, poput prvih Njegovih učenika obraćamo se Gospodinu: „Gospodine, nauči nas moliti!“ Uz osobnu i obiteljsku molitvu, posebna i najveća, visokoodgojna i obrazovna molitva jest nedjeljno euharistijsko slavlje. Ora et labora – moli i radi, najbolje izražava skladnog i cjelovitog čovjeka. Ako nedostaje jedno od toga, dolazi do poremećaja u osobnom i društvenom životu. Dakako, potrebna su nam sredstva za život, ali ne živi čovjek samo o kruhu. Danas su nam osobito potrebne namirnice drugoga kruha, jer čovjek je i duhovan. Potreban nam je stol riječi i kruha života.

7. Braćo i sestre, ne samo rad, već i nedjeljno slavlje dio su Božjeg stvarateljskog plana o čovjeku i svijetu. Nedjelja nam govori istinu o čovjeku i njegovu radu. Nije čovjek zbog rada, već je rad zbog čovjeka. Ako se rad udalji od saveza s Bogom i cilj mu postane samo profit, takav pristup radu ugrožava ne samo gospodarski – materijalno, nego i duhovno-moralno, osobu, obitelj i društvo. Nedjelja nije samo vrijeme slavlja, nego također, i to prije svega, nedjelja je slavlje vremena – smisla vremena. Naš je život određen prostorom i vremenom. Prostor može biti ekološki zagađen, ali isto tako i vrijeme može biti zagađeno i ugroženo. Naše vrijeme opasno zagađuje prije svega rad nedjeljom. Stoga, za budućnost

čovjeka i društva važno je uspostaviti harmoničan odnos, ne samo s okolišem – prostorom, nego i sa vremenom, bitnim dimenzijama ljudske egzistencije, na što nas podsjeća papa Franjo u svojoj enciklici *Laudato si* – Hvaljen budi. Drago nam je što se budi ekološka svijest za čistoćom prostora, a zašto zagađujemo vrijeme – nedjelju?

8. Od bitne je važnosti sačuvati neradnu nedjelju. Ona je škola, nedjelja je sveučilište. Iz neradne i slavljeničke nedjelje izvire smisao ljudskog života, vremena, i svega stvorenoga. Rađa se skladan odnos rada s vremenom i s prostorom. Nedjelja nam svjedoči otkupljeno vrijeme u slobodi i zajedništvu. U duhu nedjelje prostor postaje dom za čovjeka, gostoljubiv prostor za sve ljude. Euharistijski stol rađa vertikalno i horizontalno zajedništvo s Gospodinom i naše međusobno. Nedjelja je najbolji lijek i terapija protiv rastućeg individualizma i sebičnosti. Euharistijsko slavlje je kvasac i učionica za socijalne odnose u društvu. Potiče nas da postanemo kruh koji se lomi za druge u potrebama, osposobljava nas da nam Euharistija postane u životu ono što nam je ona u slavlju. Neradna i slavljenička nedjelja ne samo da održava našu svijest – etnos, i naš kršćanski identitet – etos, već je u četrnaeststoljetnoj povijesti kršćanstva u Hrvata bila trajna škola koja je i obrazovala i odgajala sve generacije hrvatskog rodoslovlja.

9. Dragi roditelji, oče i majko, započinje i osnovna i srednja škola. Obitelj je temelj, osnova, središnja stanica škole i društva. Obitelj je temeljna škola, i vi ste najvažniji učitelji svojoj djeci, a sve drugo su pomoćni treneri. Uza sve materijalne poteškoće, pitate se: isplati li se, i može li se danas odgajati? Djeca su danas više drugih, nego vaša. Itekako ima koristi od onoga što vi sijete, u odgoju vaše djece, premda to odmah nije vidljivo. Samo ono što se sije, uči i svjedoči s ljubavlju, to ima korijen, niče i raste, plod donosi, ostaje. Ljubav oca i majke je duboka i trajna. Samo ako ste vi ovakvi učitelji svojoj djeci imate pravo to zahtijevati od drugih koji ih uče.

10. Poštovani roditelji, uzvišena je i složena vaša uloga odgojitelja u vašoj školi - obitelji. O uzvišenosti roditeljstva govori i zahvalna ploča u jednom našem svetišću, koja kaže: „Hvala ti, majko, što sam majka!“ Ali ima i onih koji očituju svu dramu, ne samo odgojnu, nego i materijalnu: „Hvala ti Bože, što sam isplatio kredit!“ Ako se naše društvo, pa i škola, odvoji i zaboravi obitelj, osobito obitelj s više djece, ne stojimo na čvrstim temeljima. Ne samo

osnovna škola, nego i sve razine školovanja imaju svoju osnovu, a to je obitelj. Bez obitelji, škole se zatvaraju, a društvo se urušava. Kako je teško i žalosno čuti kad roditelji kažu: Vraćamo se u Njemačku; ili: Idemo u Irsku, jer tamo imamo više prava i mogućnosti da školujemo svoju djecu nego u svojoj Domovini. Smije li se ostaviti obitelj samu sa tolikim izazovima i poteškoćama? Usto, ako nam mladi, stručno osposobljeni, traže posao, dom i domovinu negdje drugdje, a to su sinovi i kćeri u koje smo puno uložili sredstava, a još više nadanja, neće li nastati velika praznina između prošlih rodoslovlja i budućnosti hrvatskog naroda? Stoga je potrebit susret svih odgovornih u našem društvu, svojevrstni kolokvij o najvažnijim pitanjima budućnosti hrvatskog rodoslovlja.

11. Na početku smo nove školske i vjeronaučne godine. I sami smo učenici, te kao takvi možemo biti učitelji našoj djeci i mladima. Poštovani roditelji, učitelji, nastavnici i profesori, svjedočimo i predajmo novim generacijama kulturno-vjerske i duhovno-moralne vrednote. Ne ostavljajmo svoje nasljednike bez nasljeđa ljudskih i kršćanskih vrednota. Kršćani smo, zato ne želimo bježati od društva i svijeta, te tražiti negdje drugdje azil, prepuštajući Domovinu, prostor i vrijeme drugima. Želimo biti prisutni u društvu različitosti, uvažavanja drugoga i drugačijega, držeći svoje i poštivajući druge. Samo takvi možemo svojim radom i molitvom, odmorom i slavljem, učenjem i igrom, odgojem i obrazovanjem, pridonijeti da nam Lijepa Naša bude sveta, a nikada poganska. Da nikada poštenje ne bude zamijenjeno tzv. „velikim hrvatstvom“.

12. Mala Gospe, dok radosno slavimo Tvoj rođendan, i početak nove školske i vjeronaučne godine, pomози nam Majko, da svi mi rastemo u školi evanđelja. Daj da naši programi i reforme doprinesu boljem i kvalitetnijem obrazovanju naše djece i mladih. Da u duhu vjernosti našem krsnom Savezu usklađujemo lokalno i nacionalno sa svjetskim i globalnim, tradiciju sa suvremenosti, kratkoročno s dugoročnim, konkurenciju i natjecateljski duh sa solidarnosti, ubrzani rast znanstveno-tehnološkog znanja s ljudskom, a iznad svega, materijalno s duhovnim. Gospe od otoka, neka Savez vjernosti Bogu, i ljubav prema čovjeku, bude prepoznatljiv u svim školskim planovima i programima domovine nam Hrvatske. Amen.

Generalni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije mons. Miroslav Vidović

Velika Gospa – Split 2015.

Draga braćo i sestre;
Poštovana braćo svećenici;
Poštovani oci franjevci kapucini, čuvari ovoga
svetišta grada Splita Gospe od Pojišana;

Časne sestre redovnice ovdje nazočne i sestre
klarise koje nas pratite svojim molitvama.

Od mnogobrojnih spomendana, blagdana i svetkovina Blažene Djevice Marije kroz liturgijsku godinu, danas slavimo najvažniju svetkovinu, kako za samu Djevicu, tako i za nas njezinu djecu. Slavimo Uznesenje Blažene Djevice Marije u Nebo ili, kako to zovemo u našem narodu, Veliku Gospu. Časni papa Pio XII. proglasio je 1950. „na čast Sinu, u slavu Majke i na radost čitave Crkve“, ovu dogmu na svečan način iako je ona bila već prisutna od samih početaka u crkvenoj tradiciji, potvrđena u učenjima crkvenih otaca i življena u pobožnosti Crkve.

Usudio bih se reći da zahvaljujući prošlim događajima u povijesti spasenja, u našoj sadašnjosti već sada slavimo budućnost. I to ne bilo kakvu budućnost. Ne budućnost tehnološkog napretka i novih otkrića, ne budućnost ugodnijeg života i bezbrižnosti, već proročansku budućnost koju je Blažena Djevica Marija u svome hvalospjevu iz današnjeg evanđelja izrazila riječima: „odsad će me, evo, svi naraštaji zvati blaženom!“

Doista je Gospa stekla vječno blaženstvo i to po zaslugama Njezinoga Sina. Na njoj se prvoj ispunilo obećanje koje smo čuli u drugom čitanju. Sveti Pavao, polazeći od središnjeg događaja ljudske povijesti i vjere, tj. od Kristovog uskrsnuća, osvjetljava današnju svetkovinu i daje joj pravi smisao. Uronjeni u pashalno otajstvo, postali smo dionici i Njegove pobjede nad grijehom i smrću. Po tjelesnom rođenju utjelovljeni smo u starog čovjeka Adama. Po milosnom rođenju iz vode, po krštenju, utjelovljeni smo u novog čovjeka Krista. Tjelesno rođenje i ovo duhovno rođenje vrijede za svakoga čovjeka što jasno govori i apostol Pavao: „Jer kao što u Adamu svi umiru, tako će u Kristu biti svi oživljeni“. Ono što Pavao govori svima, Crkva danas slavi u Mariji. Blažena je Djevica na takav način dionik Kristova otajstva da postaje i dionicom Njegova uskrsnuća i to cjelovito, dušom i tijelom. Time nam Majka Marija otkriva svijetlu budućnost i smisao našega života jer već živi ono što mi u vjeri iščekujemo kada bude obeskrijepljen posljednji neprijatelj Smrt. Živi ono

što mi u Vjerovanju ispovijedamo: „Iščekujem uskrsnuće mrtvih i život budućega vijeka.“ Eto tako se na njoj ispunilo proročanstvo da će je do vijeka svi naraštaji zvati blaženom jer je sjedinjena s Bogom, jer živi s Bogom i u Bogu.

Prije nego je podnio muku za spas svijeta, Isus je rekao svojim da ide pripremiti im mjesto i to u kući Oca nebeskoga gdje ima mnoštvo stanova. Marija je pak svojim odgovorom: „Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi Tvojoj“, ovdje na zemlji pripremila mjesto utjelovljenoj Riječi, samom Bogu. Tako je svojim Fiat – neka mi bude, otvorila zemlju nebu i nebo zemlji. Postala je Marija Kovčeg Saveza kojega Ivan spominje u Otkrivenju; postala je Škrinja Zavjetna. I kao što je nekoć kralj David od radosti plesao i igrao pred Gospodinom kojeg je simbolizirao starozavjetni Kovčeg u kojem su bile ploče saveza, tako je i Ivan zaigrao u utrobi svoje majke Elizabete pred Marijom koja je u utrobi nosila utjelovljenu Riječ – Emanuela – znak, ne saveza već trajne Božje prisutnosti.

Koja je onda poruka ove svetkovine za nas danas okupljene na ovom euharistijskom slavlju? Što to znači za moj život i za moju vjeru? Svetkovina Uznesenja Marijina nam u prvom redu govori da u Bogu ima mjesta za čovjeka. Bog je kuća za čovjeka! Bog je dom za svako Njegovo ljubljeno dijete! I Blaženoj Djevici Mariji Bog je dom. Iako je u cijelosti, dušom i tijelom, u Nebu, u kući Očevoj, nije se udaljila od nas. Nije odselila na neku nepoznatu zvijezdu, u neku daleku galaksiju, nego jer je u Bogu postaje nam još bliža i draža. Onaj tko je blizu Bogu

mora biti blizu i čovjeku. Ne mogu tražiti Boga, a da ne vidim svoga brata i svoju sestru, svoga bližnjega pa i svoga neprijatelja.

Osim toga, današnja nam svetkovina govori da i u čovjeku ima mjesta za Boga. I Blažena Djeвица Marija je dom Božji. Gledajući u nju, Škrinju Zavjetnu, nasljedujemo Njezin primjer te velikodušno otvorimo svoje srce Bogu da u njemu nađe svoj dom, svoje trajno prebivalište. Ako Mu se otvorimo i dadnemo Mu mjesta onda će nam dati snagu za život i za rast u vjeri. Ako Mu dadnemo mjesta pomoći ćemo Mu da on osvijetli naše krize i poteškoće. Imajmo vjere reći Bogu svoj osobni fiat – neka mi bude. Ukoliko Mu se otvorimo, kao što je to učinila Marija, nećemo izgubiti ništa. Štoviše, bit ćemo na dobitku, bit ćemo i veći i bogatiji za Boga. Matematika je jasna: Bog i ja smo veći i bogatiji od mene samoga.

Na samom početku današnjeg evanđeoskog odlomka, sveti nam evanđelist Luka govori da je Marija nakon anđeoskog navještenja ustala i pohitila u Gorje, u grad Judin k svojoj rodici Elizabeti. Radi se o svetoj žurbi! Svetoj jer joj je Bog i Božja volja prioritet. Marija je prepoznala Božju volju i nije gubila vrijeme, nego je pohitila da je ispuni. Božja volja ponekad od nas traži da ostavimo po strani svoje planove, svoje želje i interese. Od Marije je zatražila da ostavi svoju kuću i poslove te pođe služiti.

I mi živimo u vremenu žurbe. Svi nekud, gotovo bezglavo jurimo. To nije sveta žurba. Najčešće je to jurnjava za slavom, za čašću, za profitom, za ugledom, za položajem... Nekada u toj bezobzirnoj jurnjavi gazimo druge, ne bismo sredstva do cilja, koristimo se nedopuštenim metodama. I nerijetko se dogodi da u takvoj jurnjavi ubijemo sebe i druge, nerijetko se dogodi da od sebe ili drugih učinimo ranjenike i trajne invalide. U svojoj žurbi zaboravimo i na Boga i na čovjeka. Takva žurba je opustošila naše domove i Domovinu. Takva žurba poput vjetra gasi naša obiteljska ognjišta koja doslovno tinjaju. Takva žurba poput kosca smrti siječe živote nerođene djece. Takva žurba ne da majci da bude majka koja rađa i odgaja djecu; ne da ocu da bude otac koji je uz svoju obitelj, nego ga tjera trbuhom za kruhom od obitelji, u neke druge države i zemlje gdje mu čak prijeti i smrt. Ta, naša, žurba prazni obiteljske, a puni staračke domove. S druge strane, kad se radi o vršenju volje Božje, osobito kroz služenje, onda stanemo na kočnicu ili čak povučemo ručnu. A Majka Marija koja nam je svojim životom pokazala smjer i posvjedočila svijetlu budućnost blaženstva i dalje stoji tu, među nama, generacijama vjernika, muževa i žena,

očeva i majki, mladih i starih, Bogu posvećenih osoba, kao putokaz i svjetionik. Stoga, slaveći današnju svetkovinu, ne smijemo se ograničiti samo na to da se divimo Gospi jer je postigla slavu u Nebu, tamo negdje daleko. Pozvani smo gledati i vidjeti da Gospodin, u svojoj neizmjerljivoj ljubavi, to isto želi dati i nama, želi i nas dovesti u svoju slavu. A to se postiže kroz život vjere u istinskom i potpunom zajedništvu ljubavi s Njime.

Božja je ljubav dotaknula Blaženu Djevicu Mariju. Ona ju je prepoznala, povjerovala joj i utjelovila je. Za nagradu Božja ljubav ju je uznijela na Nebo dušom i tijelom kako ona, savršena službenica Božja, ne bi ni u smrti osjetila propadljivost tijela iz kojeg se rodio Isus Krist. To je ljubav koja pobjeđuje smrt i daruje život u izobilju, daruje blaženstvo. To je ljubav koju zovemo „Nebo“! I to je mjesto susreta Boga i čovjeka. Nije li nam onda, braćo i sestre, svakodnevna i sveta dužnost obojiti našu zemlju i našu stvarnost u „Nebo“? To nećemo moći učiniti ako nismo iskreno i cjelovito vjernici jer vjerovati nije tek još jedan pokret ili neka ideja ili pisana potvrda o pripadnosti. Vjerovanje treba postati stil života te u skladu s time vjerovati znači i djelovati. Vjerovati znači žuriti jedino stazom koju mi obasjava Božja riječ. Na našem životnom putu gotovo stalno tinja sukob između Žene i Zmaja, između dobra i zla. Takav je put ljudske povijesti: nesiguran poput uzburkanog mora. No u svakoj tami jače sjaji poput zvijezde danice, poput sunca koje tjera sjene smrti, naša Majka Marija. Iako je naš životni put težak, iako je staza uska, Ona ju je jasno označila te nam dala utjehu, nadu i sigurnost.

„Odsad će me evo svi naraštaji zvati blaženom“ – to je budućnost koju danas slavimo. To je budućnost koja pripada Bogu. Blažena Djeвица Marija nam je osigurala tu budućnost poslušnošću Njegovoj volji i vjernošću savezu s Njime.

Velika je radost i utjeha za svakog putnika kad na obzoru, u daljini ugleda cilj svoga putovanja. I mi smo putnici, hodočasnici, na ovoj Zemlji. Iz svoje vjerničke perspektive znamo da postoji cilj našeg putovanja. Danas slavimo Marijin prolazak kroz taj cilj te se istovremeno utječemo Njezinoj obrani i zaštiti. Ne odbaci Majko molbe naše u potrebama našim, nego nas od svih pogibelji uvijek oslobodi Djevice slavna i blagoslovljena. Kao što si ti Majko nosila Krista i žurila služiti drugima, pomози s Neba i nama da, služeći drugima, donosimo i svjedočimo Krista i njegovu ljubav koju ima za sav svijet. Amen!

Generalni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije mons. Miroslav Vidović

Mala Gospa – Solin 2015.

Preuzvišeni oče Nadbiskupe,

Braćo svećenici na čelu sa župnikom don Ran-
kom i novim župnim vikarom don Mislavom,

Časne sestre redovnice,

Dragi hodočasnici, draga braćo i sestre u Kristu
po Mariji.

Sve vas najiskrenije pozdravljam na svetom so-
linskom tlu, na Gospinu Otoku gdje su počeci na-
šeg nacionalnog hoda u obitelji katoličke Crkve. Na
ovom mjestu smo primili krštenje, na ovom mjestu
smo obećali vjernost Bogu, Svetom Ocu i Crkvi, na
ovom je mjestu Blažena Djevica Marija postala i
naša Majka, kako nam ju je ono na križu predao Isus
Krist rekavši Ivanu: Evo ti majke! Tu su njezini sino-
vi, a naši pređi Gospi-Majci sagradili prvu crkvu te
od tada ovo mjesto, ovo sveto tle, postaje hodoča-
snička meta nas vjernika. Ovdje se, osim u važnim
trenutcima naše povijesti, okupljamo osobito svake
godine na proslavu Male Gospe, rođendana naše
nebeske Majke. Današnji blagdan i današnja sveto-
pisamska čitanja vraćaju nas na neki način našim
prapočecima. Do iskona. Vraćaju nas onom redu i
rasporedu koji je Bog zamislio kako bismo živjeli u
miru. Jer On, On je mir.

Izvor našega blagoslova je u suradnji s Bogom,
kako nas podsjeća Pavao u drugom čitanju iz Po-
slanice Rimljanima. Suradnja s Bogom je ipak nešto
drugačija od one suradnje o kojoj mi danas, zaga-
đeni isključivo ekonomskom računicom, znamo i
svjedočimo. Suradnja s Bogom se temelji na ljubavi,
a ne na interesu. I plod te suradnje jest blagoslov, a
ne tzv. blagostanje. Kao najljepši uzor suradnje s Bo-

gom, na nebu sjaji Blažena Djevica Marija. Čitav je
njen život bio obilježen suradnjom s Bogom, prihva-
ćanjem Njegove volje i povjerenjem u Njegovu vlast.
To sve skupa je sveta zadaća svih nas vjernika. Za tu
je zadaću Djevicu Mariju Bog predodredio i pozvao,
te ju je suobličio slici Sina i na kraju proslavio.

Dok slavimo danas Boga i častimo Blaženu Dje-
vicu na neki način svjedočimo da želimo ostati na
tome putu vjerničke suradnje s Bogom, da je to je-
dini put i da alternative nema. Bilo koja alternativa
bi nas doista odvela u propast. Svaka alternativa je
stranputica i slijepa ulica! Stoga svatko od nas mora
za svoga zemaljskog života odabrati svoj put, odre-
diti smjer i sredstvo putovanja. Krenimo od onoga
što je sigurno. Put. Isus Krist za sebe kaže da je put,
istina i život. Smjer. Smjer opet određuje Isus Krist.
On govori da ide pred nama pripremiti nam mjesto i
to u kući Očevoj. Sredstvo putovanja. E tu ponekad
nismo sigurni. Odgovor je u načelu lagan i odgovor
je ljubav. Trebamo putovati na krilima ljubavi. Ali
to još uvijek zvuči prilično apstraktno. O ljubavi se
govori i pjeva. Ali o ljubavi se ponekad i laže. I zato
je potrebno znati istinu o ljubavi. Bog je ljubav! Lju-
bav je darivanje! Suprotno od ljubavi je posjedova-
nje, kako kaže asiški siromašak sv. Frane. No u na-
šem vremenu, neki zli moćnici, kroz svakodnevno i
agresivno medijsko žutilo koje ostavlja crnilo kako
na prstima tako i na duši, žele nametnuti neki krivi
koncept ljubavi koji nije u skladu s božanskim. Želi
nam se nametnuti ljubav koja ne poznaje dariva-
nje do umiranja kao vrhunca ljubavi. Nudi nam se
i prodaje svjetlo bez Božjeg sjaja. A ljubav Božja je
poput plesa. Ples je igra u kojoj nitko ne gubi. Važno
je uhvatiti ritam te naučiti korak. Ako ti baš i ne ide
onda se prepustiš drugome da vodi, da vodi u krug
i da igra teče. Božji ples je igra beskonačnog dari-
vanja. Kao jedan mali isječak iz toga plesa izdvojio
bih tek par koraka: Bog je započeo taj ples i darovao
ovom svijetu Mariju u Nazaretu. Marija je prihvatila
igru, uhvatila ritam darivanja te nam darovala Isusa
u betlehenskoj štalici. Isus nam na jeruzalemskoj
Golgoti daruje Mariju za Majku. Majka Marija nam
se pod golgotskim križem, pod svakim našim kri-
žem, u svakom njenom svetištu, svugdje po svijetu,
daruje na životnom putu kao model i uzor savršene
učenice Božje, kao mjesto gdje prebiva Gospodin,

kao dokaz ispunjenja Božjeg obećanja, a time i putokaz u Nebo.

Početak današnjeg evanđelja - rodoslovlje Isusa Krista nam pokazuje da ne treba biti savršen „plesać“ da bi se uhvatilo u kolo povijesti spasenja. Dovoljno je biti ponizan i povjerovati, tj. dopustiti Njemu da vodi to kolo, taj ples darivanja. Po rođenju smo pripadnici svoga naroda, a po krštenju članovi Crkve. Narod smo slavne povijesti. Ta povijest je slavna jer su naši preci slijedili Mariju – našu istinsku zvijezdu vodilju. U teškoćama njoj smo se zavjetovali moleći od nje zagovor. Pod njezinim smo plaštem imali moćnu zaštitu. Odatle tolika svetišta, crkve i kapele podignuti njoj u čast; otud brojni kipovi, slike i ikone; otud mnogobrojni zavjetni darovi... I danas se sa zahvalnošću sjećamo te naše dične povijesti slaveći jubileje. Prisjetimo se samo nekih: proslava trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata ovdje u Solinu; tristota obljetnica obrane od Turaka grada Sinja i cetinske krajine uz pomoć nebeske Majke – Gospe sinjske; 25 godina uspostave neovisne Republike Hrvatske; 20. godišnjica vojno-redarstvene akcije Oluja... Veliki su to trenutci kojih se sa zahvalnošću i molitvom i trebamo sjećati. No postavlja se pitanje kome ćemo predati te uspomene i to nacionalno i vjerničko blago. Uskoro bismo i sami mogli postati tek povijesna činjenica, izumrli narod i nacija. Blaženi kardinal Alojzije Stepinac, čiju kanonizaciju s nestrpljenjem očekujemo još je 1938. godine upozoravao ovako: „Drugo narodno dobro jest narodna egzistencija. Na svojim vizitacijama vidio sam dosta toga, što me je napunilo tugom i boli. Lijepa i krasna sela, katkad gotovo prazna. Umjesto veselog smijeha djece, neka smrtna tišina. Bijela kuga poharala je selo. A kako sela tako i gradove. Može li se govoriti o patriotizmu kod onih, kojima su usta puna domoljublja, narodnog ponosa i veličine, a domovinu lišavaju pomladka? Jer, ako na mlađima svijet ostaje, a tima se ne da uopće živjeti, na kome će ostati domovina? A zašto se ne da života potomstvu? Zar zato, što nema kruha? Ne! Jer redovito siromasi imaju najviše djece. Nego zato, što se mnogi grlati rodoljubi boje žrtava i truda oko djece. A što onda znači patriotizam, koji u javnom životu spašava narod, a u vlastitoj obitelji ga ubija?“

Zadnjih se dana, jer se to obično radi pred početak školske godine kada stvari postanu više nego očite, u dnevnim novinama pojavljuju alarmantni tekstovi o demografskoj, sad slobodno možemo reći, katastrofi. Svakoga se to tiče. I Crkve koja je uz svoj narod uvijek pa i sada kada rapidno izumiremo.

Stoga bi bilo licemjerno i neodgovorno ne upozoriti da smo skrenuli s puta, da smo izgubili smjer i ostali bez pogonskog goriva. Događa nam se upravo da ljubav ne shvaćamo i ne prihvaćamo kao darivanje, već sve više i više kao posjedovanje. Slijedom toga, u društvu se dogodio nekakav čudan rascjep i stvari više nisu na svome mjestu. Stoga sam i rekao na početku da nas današnja proslava vraća onom prvotnom planu koji Bog ima za svakoga čovjeka. I tome moramo odgovoriti i kao pojedinci bez izuzetaka i kao zajednica vjernika. Stoga se pitam tko je to i kada minirao temelje naravnog zakona, Crkve i društva? Obitelj je od iskona temelj i stup društva. Pa tko ju je onda i kada ugurao u socijalnu kategoriju? Pa zar nam nije jasno da obitelj zaslužuje i traži, što više, danas vapi za zaštitom i pomoći. Stoga bi bilo dobro da kao pojedinci i kao zajednica, kao društvo u cjelini, politički i ideološki neobožano, shvatimo da moramo činiti sve, baš sve da naše obitelji postanu i budu mjesta ljubavi – darivanja života.

U Božjem planu spasenja jedna je žena – Blažena Djevica Marija imala posebno mjesto te je stoga i častimo. Isto tako, u Božjem planu svaka žena ima posebno mjesto u obitelji i društvu. Vjerujem da je za svaku ženu, bila ona kraljica ili domaćica, bila ona znanstvenica ili liječnica, bila ona političarka ili umjetnica, vjerujem da je svakoj najčasniji naslov majka. Nažalost sve više postoji neka čudna tendencija koja ponižava žene. Ta tendencija, pod krinkom borbe za prava, oduzima ženama taj najčasniji naslov - majka te je naziva „kvotom“. Tako se sve češće govori o kvoti žena u Saboru i politici, o kvoti žena u javnim službama i ustanovama... Bože sačuvaj da netko iti pomisli da ženama nije mjesto u saboru, politici i na čelnim položajima u društvu. Bože sačuvaj! Dapače, sretni smo i ponosni što je na čelu naše države žena i majka – predsjednica. Ali moram reći da nije bezopasno kad netko pošto-poto želi vidjeti ženu lišenu njezine titule majke. Svaka majka zaslužuje spomenik trajniji od mjedi. Stoga danas na ovom mjestu poseban pozdrav svima vama majkama, hodočasticama nebeskoj Majci. Pozdravljam mlade majke koje su po prvi put osjetile muku rađanja, ali i Božji dar i milost majčinstva i potomstva. Pozdravljam i majke s dvoje djece te ih želim ohrabriti da se ne boje i dalje darivati život jer po darivanju života postaju sličniji Bogu koji je ljubav. Pozdrav i majkama s troje djece koje bude nadu i koje već pridonose pravom rastu naroda i Crkve. A poseban pozdrav, duboko poštovanje i najiskrenija zahvalnost majkama s 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10...djece. Vi

ste ponos našega naroda! Vi držite tri kantuna, ne kuće, nego domovine.

Stoga, kao čovjek i kao vjernik, molim sve one koji donose zakone i koji vode državu da preispitaju svoj stav, svoje djelovanje i svoj odnos prema obitelji i prema ženama. Molim i zaklinjem sve one koji se bore za čelne pozicije u državi da shvate da je njihovo poslanje i svrha služenje narodu i obiteljima, a ne vladanje. Okanimo se podjela i bojanja povijesti i trudimo se mladima dati primjer i osigurati najbolje školovanje te brže i sigurno zaposlenje da ne napuštaju svoje domove i domovinu. Pokrenimo sve svoje snage da se otvore nova radna mjesta u ovoj zemlji kojoj je Bog dao sve uvjete za prosperitet. Pomozimo obiteljima sagraditi dom, krov nad glavom, na način da zbog tih 40 ili 50 kvadrata ne moraju do konca života strepeti i živjeti u dužničkom ropstvu. Ako se već potiče stanogradnja za mlade obitelji onda projektirajmo i gradimo veće stanove u kojima obitelj može i rasti. Ne dopustimo da poticajna stanogradnja postane poticanje na odumiranje.

Obitelj je trajna briga i tema Crkve. To svjedoči i prošlogodišnja izvanredna te ovogodišnja redovita Sinoda biskupa u Rimu za koju već sada počnimo moliti da nam još jednom na temelju evanđelja obasja put prema ispravnom shvaćanju obitelji. Netko mi je jednom rekao: „Vi svećenici stalno kao mlin meljete jedno te isto.“ Doista, volio bih biti kao mlin koji od grubog žita pravi mekano brašno koje daje kruh svagdašnji. Mlin nikad ne treba i ne prima zahvalnost. Mlinar je taj koji, uz moćnu rijeku, pokreće mlin, stavlja ga u funkciju da, trošeći se, daje brašno. Mlinar je sam Bog koji uz milosnu rijeku sakramenata od nas grubih, zbog ranjenosti grijehom, stvara novog čovjeka na sliku svoju. Zato je ova Euharistija, o slavlju rođendana Djevice Marije, zahvala nebeskom Mlinaru te ujedno usrdna molba duše da nas pokreće i preoblikuje kako bismo davali plod u ljubavi.

Znam da ćemo se u svom životu i rastu naći u dilemama kao što su se našli i Blažena Djevica Marija i sveti Josip. Nekada će te dileme možda postati i ozbiljne sumnje. No i pored toga uvijek slijedimo primjer i Gospin i svetog Josipa. Uvijek, a osobito

kad ne razumijemo i ne shvaćamo, gledajmo na Marijinu vjeru da Bog upravlja našim životom ako Mu dopustimo kao što je to ona učinila te je zbog toga svi naraštaji zovu blaženom. Njezina uloga majke i učiteljice je upravo to: prenijeti nam iskustvo vjere. I dok je stajala pod križem, na neki je način u sebi nosila iskustvo uskrsnuća. Kušala je da je Bog uvijek vjeran i da ispunja svoja obećanja makar ona nije znala kako, ali je vjerovala. Povjerovati znači prihvatiti ovaj Božji „poziv na ples“. Prepustimo Njemu da u našem neznanju plesnih koraka On bude taj koji će voditi.

Dopustite mi citirati jednu ženu i majku koja je u svojoj 28. godini dala svoj život kako bi se njezino dijete rodilo. Chiara Corbello Petrillo koja je umrla 2012. godine u Rimu, nadahnuta velikom pobožnošću prema Blaženoj Djevici Mariji ovako piše: „Da bismo mogli čuti Boga, trebamo: prihvatiti da ne razumijemo; biti spremni na trpljenje; i odreći se zla, odnosno izabrati dobro.“ Da, napast je, kad nas svijet, pa i bližnji ne razumiju i kad mnogo trpimo okruženi zlom, optužiti Boga za šutnju i odsutnost. Slavlje rođenja Blažene Djevice Marije koja je rodila Isusa Krista svjedoči nam da Bog ne šuti niti je odsutan. Dapače, zauvijek se nastanio u svom narodu; iskreno je i potpuno postao Emanuel – s nama Bog. Ovo slavlje podsjeća sve nas vjernike da je On jučer i danas i uvijek isti milosrdni Otac koji želi da svi prispijemo u kuću nebesku gdje nam je Krist svojom smrću i uskrsnućem pripremio mjesto. Marija i Josip nam u današnjem evanđeoskom odlomku o Kristovom rođenju potvrđuju da oni koji prihvate Božji plan u svoj život bivaju nagrađeni blizinom Sina. Svi koji svoj životni hod usklade s Božjim planom imaju milost vidjeti kako Bog čini čudesna djela.

Blažena Djevica Marijo, Mala Gospo, Gospo od Otoka, zahvaljujemo ti što si povjerovala u Oca nebeskog i odgovorila na njegov poziv donijevši nam Isusa Krista. Mi, tvoja djeca okupljena na tvoj rođendan kao jedini naš dar iznosimo ti svoje radosti i nade, tuge i boli te molimo: sa svojim nas Sinom pomiri, svojemu nas Sinu preporuči, svojemu nas Sinu izruči! Amen.

DOPISI IZ ORDINARIJATA

Informacije o Katoličkoj udruzi/centru „Skrb o plodnosti“

Br. 431/15

16. srpnja 2015.

Poštovani župniče,

Dostavljamo Vam informacije o radu Katoličke udruge/centra „Skrb o plodnosti“ (Fertility care). Mladi katolički bračni par Marija i Goran Luketa spremni su na Vaš poziv doći k Vama i održati susret i predavanje o temi prirodnog planiranja obitelji.

Njihova svjedočenja i informacije mogu biti od velike koristi obiteljima u Vašoj župnoj zajednici, zaručnicima i mladima.

Srdačan pozdrav!

dr. Nediljko A. Ančić, pastoralni vikar

Studijski dan za svećenike

Br. 518/15

11. rujna 2015.

Draga braćo svećenici!

Krajem mjeseca lipnja u Rimu je predstavljena enciklika pape Franje „Laudato si – Hvaljen budi“ o brizi cijelog čovječanstva za naš zajednički dom. Nakon enciklike „Lumen fidei – Svjetlo vjere“ (2013.) i postsinodalne apostolske pobudnice „Evangelii gaudium – Radost evanđelja“ (2014.), Papa u trećoj godini svojega pontifikata objavljuje svoj treći učiteljski dokument. U međuvremenu je iz tiska izašao i hrvatski prijevod najnovije enciklike. Radi se o prvom crkvenom dokumentu o ekološkoj problematici i odgovornosti u suvremenom globalnom svijetu.

Taj učiteljski tekst uzeli smo kao temu za naš idući susret pod naslovom: Prikaz glavnih misli enciklike pape Franje „Laudato si – Hvaljen budi“.

Stoga Vas sve pozivam na ovogodišnji Studijski dan za svećenike u Splitsko-makarskoj nadbiskupiji koji će se održati u Marijanskom svetištu Vepric, u srijedu 23. rujna 2015. Očekujem da ćete doći u što većem broju, bilo da ste aktivni ili umirovljeni, bez obzira koju službu obnašate, kako bismo doživjeli zajedništvo vjere, učvrstili jedinstvo prezbiterija naše mjesne Crkve, izmijenili pastoralna iskustva te proširili svoje duhovne i intelektualne obzore.

DNEVNI RED I PROGRAM

09,30 Euharistijsko slavlje

predvodi generalni vikar mons. Miroslav Vidović

(Nadbiskup je odsutan zbog obveza u HBK).

Liturgijsko pjevanje animiraju mo. Šime Marović i don Jure Vrdoljak.

- Stanka, osvježenje

11,00 Radni dio

Dr. Anđelko Domazet, Teološka i antropološka polazišta enciklike

Dr. Ivan Kešina, Odgovornost svih ljudi za planet Zemlju kao naš zajednički dom

Fra Bože Vuleta, Cjelovita ekologija

Rasprava

Obraćanje generalnog vikara mons. Miroslava Vidovića.

13,00 Zajednički objed

Molimo Vas da Vaše obveze i pastoralni rad tako organizirate kako biste mogli sudjelovati na našem susretu. Ako je netko zbog važnih razloga doista spriječen, molimo da nas unaprijed obavijesti.

* Svaki će sudionik gratis dobiti primjerak hrvatskog izdanja enciklike te komplet od pedesetak plakata za župni vjeronauk.

Radujem se Vašem dolasku te Vam unaprijed zahvaljujem na suradnji.

mons. Marin Barišić, nadbiskup

IZ ŽIVOTA SPLITSKO-MAKARSKE CRKVE

Permanentno obrazovanje – metropolitanski studijski dani mlađih svećenika

Ovogodišnji studijski dani mlađih svećenika Splitske metropolije održani su od 30. lipnja do 3. srpnja 2015. u Duhovnom centru „Kuća Djeteta Isusa” Splitske provincije sestara Služavki Maloga Isusa (Žabljak bb, Livno). Premda nije istaknuta glavna tema ovoga stručnog skupa svećenika za-

ređenih posljednjih deseta godina, ipak u središtu predavanja, rasprava i promišljanja osobito je bila duhovna skrb za današnje obitelji. To je na neki način i za očekivati jer je i na razini opće Crkve pozornost usmjerena na stanje i probleme obitelji o čemu je raspravljala prošlogodišnja izvanredna sinoda biskupa (Rim, 2014). Problematika je toliko složena i teška da se konkretni zaključci i pastoralne smjernice očekuju tek od redovite biskupske sinode ove jeseni.

Dijecezanski studijski dani permanentnog obrazovanja pomalo su prerasli u metropolitanske stručne skupove trajne izobrazbe za naše mlađe prezbitere. U početku su se na tim susretima okupljali ponajprije svećenici Splitsko-makarske nadbiskupije i Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja. Prije nekoliko godina priključili su nam se mlađi svećenici Dubrovačke biskupije, a ove godine po prvi put i svećenici Šibenske biskupije, tako da skup s pravom nosi naziv metropolitanski. Od 35 sudionika 19 ih je bilo iz Splitsko-makarske nadbiskupije, 6 iz Dubrovačke biskupije, 3 iz Šibenske biskupije, 7 pripadnika Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja. Dobro je da na njemu barem djelomično sudjeluju ordinariji odnosno redovnički poglavari dotičnih svećenika. Tako je ove godine nadbiskup Marin Barišić bio nazočan cijelo vrijeme na radnim susretima i molitvenim činima te predvodio euharistijska slavlja. Drugoga dana skupu se pridružio provincijal fra Joško Kodžoman, a trećeg dana i dubrovački biskup mons. Mate Uzinić.

U lijepom i ugodnom ambijentu Duhovnoga centra, povrh intelektualnoga rada, nije nedostajala

i duhovna odnosno pastoralna dimenzija. Na ovom susretu našlo se vremena za druženje i razmjenu pastoralnih i životnih iskustava te za izlet. Sva četiri predavanja bila su vrlo aktualna te pobudila zanimanje i živu raspravu koju je moderirao pastoralni vikar Splitsko-makarske dr. Nediljko A. Ančić.

Prvo izlaganje o temi „Aktualna demografska slika Hrvatske i predvidive promjene” održao je vrsni poznavatelj problematike dr. Anđelko Akrap profesor na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu (katedra za demografiju). S mnoštvom statistika i grafikona vrlo zorno nam je tumačio i objašnjavao demografske događaje na hrvatskim prostorima tijekom nekoliko posljednjih stoljeća. Trajno iseljavanje, nerazvijena mreža gradova koji su nositelji socijalnog kapitala, migracije i loša politika koja ne osigurava razvitak u prostoru bili su i ostali do danas glavni uzroci vrlo zabrinjavajuće i sumorne demografske slike Hrvatske s golemim problemima koji su s tim povezani. Pitanje demografskog opstanka životno je za narod i državu i ne smije se prepustiti spontanosti i slučaju nego mora imati prioritet svih političkih i društvenih čimbenika koji trebaju aktivno i sustavno oblikovati ekonomsko-demografski opstanak naše zemlje, bio je jedan od zaključaka predavača.

Drugo je predavanje imalo pastoralne naglaske. Mr. don Roko Glasnović (Šibenik) obradio je temu „Župni i obiteljski pastoral: potrebe i naglasci”. Najprije je istaknuo važnost obitelji kao zajednice osoba i temeljne jedinice u društvu i u Crkvi. Zatim je podsjetio na izloženost današnjih obitelji mnogostrukim izazovima i promjenama te istaknuo

neka načela crkvenog rada i skrbi oko braka i obitelji (zakon razvitka i rasta, postupnost upornost u radu, univerzalnost, eklezijalnost). Na kraju je orisao određene smjernice za osnivanje i vođenje obiteljskih zajednica u župi (potreba edukacije voditelja, umrežavanje obitelji, važnost duhovnih i formacijskih sadržaja te molitve).

Prof. dr. Božo Skoko (Fakultet političkih znanosti u Zagrebu) koji se osobito bavi proučavanjem medija i pitanjima nacionalnog identiteta prezentirao je zanimljive podatke i spoznaje o temi „Mladi, obitelj i mediji u Hrvatskoj”. Sudionicima se posebno dojmili neki zaključci o značajkama suvremenih medija, primjerice povrhu onih pozitivnih (širenje informacija, senzibiliziranje za probleme) da mediji nameću trendove, uništavaju percepciju, stvaraju fiktivan svijet, nemaju objektivnosti, promiču nasilje, konkurencija su čitanju i učenju, pod utjecajem su interesnih skupina i ideologija i dr. Od klasične, trostruke funkcije medija - informativne, edukativne, zabavne – danas posve prevladava ova potonja. Postavilo se i pitanje o mogućnostima i načinima crkvenog djelovanja preko suvremenih medija te kako prepoznati negativne značajke i prozreti manipulacije u medijskom svijetu kada je prema nekim analizama na Internetu samo 20 posto korisnih informacija a 80 posto smeća.

Posljednje predavanje „Kako osnovati zajednicu obitelji?” održala je profesorica psihologije, majka četvero djece i aktivna katolička laikinja Jelena Burazin iz Splita. Ona već godinama djeluje u jednoj zajednici obitelji i proživjela je sve faze osnivanja takve zajednice, rasta i plodova u njoj, ali i kriza i zasićenosti koje se mogu javiti, pa je mladim pastoralcima prenijela svoja zapažanja i iskustva. Supružnici su nositelji

obiteljskog pastoralala, a od Crkve se očekuje da bude braniteljica obitelji, pruža ohrabrenje u vjeri i u njegovanju kršćanskih vrijednosti. Naglasila je nekoliko pretpostavki da se osnuje zajednica obitelji: otvorenost župnika (određena educiranost, nakana da odgaja u vjeri i svijest da je poslan svima), zainteresiranost/motivacija vjernika (svijest da njihova aktivna pripadnost župnoj zajednici izgrađuje obitelj), redoviti susreti obiteljske zajednice na kojima se produbljuju zadaće obitelji u svjetlu Božje riječi.

Drugoga dana permanentnog obrazovanja upriličen je izlet u Bugojno. Posjetili smo župu i Franjevačku crkvu sv. Ante u tom gradu. Na dolasku nas je dočekaio župnik fra Zoran Tadić sa svojim vikarom i časnim sestrama te nam najprije ponudio osvježanje i pokazao zavičajni muzej u okviru župne kuće. Fra Zoran je svojim župljanima i okolnim kolegama svećenicima već najavio naš posjet pa su se brojni vjernici počeli okupljati na večernju misu. Misno slavlje u koncelecijaciji s četrdesetak svećenika i provincijalom fra Joškom Kodžomanom u punoj velebnosti, bugojanskoj crkvi predvodio je nadbiskup Marin Barišić. Od 11 000 vjernika u bugojanskoj župi prije rata ostalo ih je manje od polovicu. Nadbiskup je u homiliji riječima vjere i pouzdanja u Boga tješio i hrabrio napaćene i stradale bugojanske katolike Hrvate. Uz srdačnu zakusku nakon mise, što su nam je priredili domaćini, doznali smo ponešto iz povijesti i sadašnjosti ove župe, o gradnji župne crkve, stradanju Hrvata u posljednjem ratu u Bosni, o mnogima koju su prognani i žive diljem svijeta te o crkvenom životu župne zajednice. Na povratku u Livno svratili smo se u obližnji samostan i duhovni centar Školskih sestara franjevačaka gdje smo također bili srdačno počašćeni. (N.A. Ančić)

Misa zadušnica za nevine žrtve Drugoga svjetskog rata u Dubravi

Polaganjem vijenaca, paljenjem svijeća i misom zadušnicom, koju je 4. srpnja na mjestu masovne grobnice predvodio splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić, u podmosorskom mjestu Dubrava održana je komemoracija za 19 nevino pogubljenih civila koje su 1943. godine prijekim sudom osudile ondašnje partizanske vlasti. Uz nadbiskupa Barišića, generalnog vikara Splitsko-makarske nadbiskupije Miroslava Vidovića, domaćina župnika don Jakoslava Banića, većeg broja svećenika i vjernika misi su nazočili i predstavnici civilne vlasti, župan splitsko-dalmatinski Zlatko Ževrnja, solinski gradonačelnik

Blaženko Boban, zamjenik omiškog gradonačelnika Ivo Tomasović i mnogobrojni vjernici. Na temelju prijave koju su Dubravci podnijeli prije desetak godina, ekshumaciju je provodila državna Komisija za žrtve Drugoga svjetskog rata i poraća. Do vrtače u kamenjaru, gdje je smaknuće izvršeno pod okriljem noći prije više od 70 godina, sudionici komemoracije prošli su u molitvi istim putem kojim su nevino osuđeni civili prošli vođeni egzekutorima do mjesta smaknuća.

„Učinili smo križni put putem na kojem su svoje posljednje korake učinile žrtve koje su ovdje pogu-

bljene 1943 g. Učinili smo to u sabranosti, u razmišljanjima i mogli smo samo zamisliti tu tužnu tragičnu noć i što se sve tada događalo. Puno je toga ovdje skriveno u tišini u tami i tajnosti“, kazao je nadbiskup na početku propovijedi i nastavio kako će zasigurno netko reći kako nam ovo ne treba i kako treba zaboraviti prošlost i okrenuti se prema budućnosti. No, napomenuo je kako nije dobro tako govoriti i razmišljati na način da nas ne zanima čovjek, pravедnik, istina i povijest. „To je strašno nehumano i bilo bi opasno graditi put za budućnost na takav način. Unijeli bismo ravnodušnost, poniženje, obezvrijeđenost čovjeka. Pokopali bismo pravdu, pravедnost, istinu, dostojanstvo čovjeka i jedino ovako možemo graditi put naše budućnosti koja je skrivena ovdje i pokopana u tajnosti“, kazao je nadbiskup i dodao kako je potrebno čuti našu povijest, nepravdu i zauzeti prema njoj stav, ne odobravajući je i ne prihvaćajući je kao nešto ljudsko, kad je sotonsko. „Ovdje je čovjek pokazao jedno drugo lice koje nije njegovo jer čovjek nije stvoren za ovakva zlodjela. Čovjek je slika Božja i tu svoju sličnost s Bogom je pozvan graditi. No, ako se čovjek opredijeli za tamu, za zlo, onda može postati gori od životinje, a to se događa ako čovjek pokuša sjesti na prijestolje onoga koji je Gospodar života i povijesti. Gospodin daje život i treba se pitati tko je ovdje ubijen. Oni ili netko drugi. Mi smo našli grobove ubijenih, ali ovdje je netko drugi nastradao, onaj tko ih je ubijao. On je ubio u sebi život, onaj duhovni, i on je najveća tragedija koju čovjek može doživjeti. I zato, sjećajući se danas ovih nevinih žrtava, ne bismo smjeli zaboraviti ni onih koji su im život oduzeli. Tragedija je to za žrtve, ali još više za njih.“ U nastavku je nadbiskup pozvao na molitve za one koji su počinili zločin da

im Gospodin bude milostiv. „Jesu li znali što čine i jesu li i oni žrtve fašizma, nacizma i komunizma, triju ideologija kojima je svrha bila maknuti Gospodina s prijestolja da bi oni zasjesli na nj i je li to bilo njihovo ili su bili nagovoreni od drugoga.“

Važnim je naglasio kako se je potrebno sjetiti svih žrtava po jamama i vrtovima širom domovine, jer ako želimo graditi budućnost, mir, pomirenje, opraštanje, onda je potrebno čuti što one govore. Kazao je kako je svaka nevinna žrtva naš brat ili sestra i kako ovo sjećanje neće ostati samo u Dubravi, nego da će biti dio memorije cijele domovine. „Svako otkriće tih tajni i nepoznatih grobova sve više nas treba ujedinjavati jer prošlo je vrijeme slavljenja krvnika i došlo je vrijeme da se opredijelimo za žrtvu bilo s koje strane da je bila. To je jedino čišćenje našega puta budućnosti. Naša zemlja je natopljena krvlju nevinih žrtava, ali na sreću ima naša domovina i krv onih koju su davali svoj život za bližnje i domovinu, za Boga. To je naš ponos i naša budućnost. To nas spašava jer u njima prepoznamo ovu žrtvu koja nam je spasenje“, zaključio je nadbiskup. (Zdravka Andrijašević)

Proslava svećeničkih obljetnica fra Rafaela Begića i fra Željka Tolića

Jubilarna 50. obljetnica svećeništva fra Rafaela Begića i 25. obljetnica svećeništva fra Željka Tolića

proslavljene su 5. srpnja na večernjoj misi u crkvi sv. Franje u Imotskom. Euharistijsko slavlje predvodio je splitsko-makarski nadbiskup i metropolit Marin Barišić uz koncelebraciju dvojice slavljenika, imotskoga gvardijana fra Kristijana Stipanovića i još 21 svećenika.

Nakon ulazne procesije sve je svećenike i vjernike pozdravio gvardijan fra Kristijan. U pozdravu je naveo da je fra Rafael zaređen za svećenika 15. srpnja 1965. u franjevačkoj crkvi Uznesenja BDM u Makarskoj s još petoricom kolega, a zaređio ih je nadbiskup Frane Franić. Fra Željko je za svećenika zaređen 24.

lipnja 1990. u konkatedrali sv. Petra u Splitu s još šesticom kolega, a zaredio ih je nadbiskup Ante Jurić. Zatim je gvardijan pozdravio nadbiskupa.

U propovijedi nadbiskup je rekao da je 50, odnosno 25 godina veliko vremensko razdoblje u ljudskom životu. Osvrćući se unatrag, svečari fra Rafo i fra Željko pred očima imaju brojna sjećanja, odnosno događaje koji su ispunili njihov svećenički život. Nadbiskup je najprije povezao ovo slavlje s evanđeoskim odlomkom o Isusovu nastupu u Nazaretu. Jedni su oduševljeni, a drugi se sablažnjavaju o Isusa. Tako je nekako bilo i fra Rafi i fra Željku na početku njihova svećeničkog djelovanja: jedni su im se divili i podržavali ih, a drugi su im se čudili i ismijavali ih. No, Bog ih je izabrao i poslao, kao što je to učinio i s prorokom Ezekielom, o čemu govori prvo čitanje. U teškom razdoblju židovskog naroda Bog podiže svojim Duhom proroka da naviješta svjetlo Božje riječi u vremenima tame. Tako je svakog svećenika, pa i dvojicu svečara, Bog snagom Duha Svetoga osposobio za svećeničko svjedočansko djelovanje.

Obraćajući se slavljenicima, nadbiskup Barišić rekao je da su zasigurno radosni, ali da je njihova radost dublja nego na dan svećeničkog ređenja. Naime, tijekom 50, odnosno 25 godina svećeničkog života iskusili su mnogo lijepoga, ali i teškoga. Iskusili

su križ koji je korijen i temelj istinske radosti. Zajedno sa sv. Pavlom svjesni su svojih ljudskih slabosti i ograničenosti, ali još više prepoznaju moć Božje milosti koja se u bezbrojnim situacijama njihova svećeništva očitovala.

„Večeras zahvaljujemo za požrtvovno i ustrajno svećeničko služenje fra Rafe i fra Željka te molimo Boga da ih i dalje svojom milošću krijepi i po njima se proslavi u svojoj Crkvi i današnjem svijetu“, kazao je nadbiskup.

Na kraju slavlja gvardijan je pročitao čestitku koju je slavljenicima uputio provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Joško Kodžoman. Nakon toga nazočnima se obratio fra Željko te u fra Rafino i svoje ime zahvalio svima koji su na bilo koji način pridonijeli tom slavlju. Osobito je zahvalio nadbiskupu koji se rado odazvao predvoditi euharistijsko slavlje o njihovu jubileju te održao tako lijepu propovijed. Na kraju se fra Željko obratio svemogućem Bogu i zahvalio mu što je fra Rafu i njega pozvao i povjerio im tako uzvišenu službu. Zamolio je Gospodina da ih obdari duhom svakodnevnih molitve po kojoj će se suobličavati njemu – istinskom i jedinom Svećeniku. Poslije mise slavlje se nastavilo druženjem i večerom pod šatorom uz samostan. (ZA)

Nightfever u Splitu

U dvorištu Studentskoga doma dr. Franje Tuđmana održan je u nedjelju, 5. srpnja, 2015, Nightfever. Sastojao se iz dva dijela: svete mise te klanjanja pred Presvetim. Sv. misu predvodio je don Mihael Prović, povjerenik Ureda za pastoral mladih. Poručio je kako je nužno biti svjestan svoje grešnosti i ljudskosti i da odnos na „ti“ s Bogom vodi do razočarenja u Boga tj. nepoznavanja dobra. Na kraju sv. mise don Mihael je podijelio prigodne zahvalnice onima koji su sudjelovali u radu Ureda za pastoral mladih te na bilo koji način pomogli u realizaciji projekata. Nakon podjele zahvalnica uslijedilo je klanjanje pred Presvetim za vrijeme kojega su svjedočili članovi

Hrvatskog nadzemlja, SKAC-a, Biblioakademije te neokatekumeni. Cijeli susret pjesmom je animirao VIS Konkatedrala. (Danijela Jurčević)

Jurisdikcijski ispit mladomisnika

U Ordinarijatu Splitsko-makarske nadbiskupije održan je 8. srpnja susret splitsko-makarskog nadbiskupa Marina Barišića sa šesticom novozaređenih svećenika Splitsko-makarske nadbiskupije i Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja iz Splita. Uz

nadbiskupa Barišića na susretu su bili i generalni vikar mons. Miroslav Vidović, pastoralni vikar mons. Nediljko Ante Ančić, te profesori i mentori ispitanika don Mario Volarević i fra Ivica Jurić.

Uz srdačnu dobrodošlicu nadbiskup Barišić sve je podsjetio na svećeničko ređenje i s novozaređenim svećenicima još jedanput podijelio radost toga trenutka. „Vaše ređenje je poput rođenja te sada treba rasti, odrastati u ovom milosnom daru koji nas određuje u identitetu svećenika. To je prije svega euharistija i na osobiti način sakrament pomirenja“, kazao je nadbiskup te dodao kako je to Gospodinov dar svećenicima i kako nitko to ne može učiniti osim njih. Napomenuo je da ako svećenik ne raste i ne razvija dimenziju svoga svećeništva ostaje duhovno gladan i prazan. Svećenik je najbliži Bogu kada je najbliži bratu čovjeku i u dimenziji Božjega milosrđa postaje produžena ruka Gospodinova, žar njegova srca, njegov pogled. Tada svećenici postaju očevi, liječnici, učitelji, braća i prijatelji. Nadbiskup je istaknuo važnost njihove osobne ispovijedi: „Želio bih da rastete u spoznaji, da budete otvoreni Bogu i da budete bliži ovoj stvarnosti u koju vas Gospodin stavlja kao znakove svoga milosrđa.“ Na kraju susreta potaknuo je novozaređene svećenike da dostojanstveno obnašaju povjerenu im službu i nastoje uvijek imati vremena za čovjeka koji će im sutra pokucati na vrata ili kleknuti pred njih u sakramentu pomirenja.

Potom su generalni vikar, pastoralni vikar i mentori obavili s novozaređenim svećenicima jurisdikcijski ispit, provjerili njihovo poznavanje pojedinih crkvenih propisa, moralnih načela i pastoralne primjene. Komisija je zajednički donijela svoje mišljenje o prikladnosti kandidata za dobivanje ovlasti trajnog ispovijedanja te im obznanila da su uspješno položili.

Na koncu zajedničkoga ručka nadbiskup Barišić čestitao im je na uspjehu te izrazio zahvalnost svima koji su na bilo koji način pridonijeli da njihov poziv urodi svećeničkim zvanjem. (ZA)

Misa zahvalnica u CBS-u u Splitu

Bogoslovi Centralnoga bogoslovnog sjemeništa slavili su s odgojiteljima i profesorima u kapeli Nadbiskupskog sjemeništa misu zahvalnicu za proteklu akademsku i odgojnu godinu. Misu je predvodio splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić u zajedništvu s rektorom CBS-a don Borisom Vidovićem, vicerektorom don Marijom Buljevićem, duhovnikom don Eduradom Pundom i drugim svećenicima.

Na početku misnoga slavlja nadbiskup je istaknuo kako treba zahvaliti Bogu za sve doživljeno u protekloj akademskoj i odgojnoj godini koja je Božji dar prožet osobnim radom, zalaganjem i molitvom. „U našim životima i vremenu prisutna je provid-

nost, no jesmo li sposobni i spremni vidjeti tu dimenziju providnosti, darovanosti, ljubavi koja nas prati i tamo gdje smo izgubljeni, nestali i tamo gdje smo umrli“, upitao se nadbiskup.

U svjetlu biblijskoga teksta koji govori o izdanom, prodanom i odbačenom Josipu, nadbiskup je napomenuo kako je i protekla akademska i odgojna godina bila prepuna poteškoća, problema, poraza, opasnosti, no kako poput Josipa na kraju treba zahvaljivati Gospodinu. Njegova providnost iznenađujuće sve vodi pema jednom uspjehu, jednom velikom iznenađenju, no pitanje koliko mi uspijevamo čitati i pročitati svoj život u ovoj dioptriji providnosti, ljubavi, darovanosti koja nas ne napušta niti u trenutcima poraza, neuspjeha, nego sve to sažima u iznenađenje i darovanost života. Nadbiskup je primijetio kako često gledajući samo sebe ne vidimo ovu providnost i dolazimo u opasnost da postajemo vlasnici vremena, osobnosti, mogućnosti, sposobnosti da providnost pretvorimo u samovolju i onda to postaje računica, interes i iznenađenje izostaje, nema ga. Gospodin nas želi izvući iz naših kriterija, okvira, posjeda, kontrole u dimenziju darovanosti

i providnosti darivajući nam Sina Spasitelja svijeta koji i smrt pretvara u život i uskrsnuće. „Život nam je dar i u ovu ljubav i providnosti potrebno je uplesti svoju odgovornost da bismo pokušali biti na razini Božje otvorenosti, i onda se događa spasenje“, pojasnio je nadbiskup. U nastavku važnim je naglasio kako nije dovoljno ispuniti indeks ocjenama jer to nije zdravlje, niti spasenje, niti je uspjeh. Ono važnije je „koliko sam ja u ovom vremenu osobno ozdravio i koliko sam drugome pomogao da ozdravi. Koliko sam svakodnevno pridonosio ozdravljenju odnosa u zajedništvu i koliki je taj moj doprinos u raspoloženju drugoga koji je pao, bio potišten i jesam li ga podigao. To je neki kriterij mjere moga života i nije uspjeh ove godine u veličini ocjene, brojke, nego u kvaliteti ljudskog i kršćanskog življenja“. Kraj akademske i odgojne godine vrijeme je kada osobno i zajednički zahvaljujemo. Osobno zahvaljujemo, napomenuo je nadbiskup, za sve dobro i za ono manje dobro, a zajednička zahvala je za plodove kojih ima, među kojima su i ovogodišnji mladomisnici. Propovijed je završio riječima: „Nadolazeće vrijeme odmora neka vam bude blagoslovljeno. Budite pre-

poznatljivi, predani Božjoj providnosti i budite dar Božji, bogatstvo drugima. U tom duhu darovanosti i u dimenziji providnosti ispravno iskoristite ovo vrijeme za zasluženi odmor.“ Misno slavlje završilo je himnom „Tebe Boga hvalimo“.

Zgrada Centralnoga bogoslovnog sjemeništa, za koju je kamen temeljac postavljen 1926., podignuta je do zgrade Nadbiskupskog sjemeništa i s njom sačinjava jednu cjelinu. Sjemenište je bilo zatvoreno u tijeku II. svjetskog rata, pa su dalmatinski biskupi svoje bogoslove slali u druga sjemeništa, ponajviše u Đakovo i Zagreb. Nakon rata Bogoslovno je sjemenište ponovno bilo otvoreno i već poslije deset godina rada bilo zatvoreno od komunističkoga režima u montiranom sudskom procesu godine 1956. Ponovno je otvoreno godine 1963. i od tada neprekidno djeluje sve do sada. Najveći broj bogoslova bio je krajem šezdesetih godina, kada ih je bilo i do 120. Akademske godine 2014./15. bilo je četrdesetak bogoslova od kojih su četvorica u lipnju zaređeni za svećenike. Službu rektora obnaša don Boris Vidović, vicerektora don Marijo Buljević, a duhovnik je dr. don Edvard Punda. (ZA)

Proslavljen sv. Benedikt, zaštitnik Europe i utemeljitelj benediktinskog reda

Blagdan svetog Benedikta, nebeskog zaštitnika Europe i utemeljitelja benediktinskog reda, proslavljena je svečano na inicijativu Hrvatske udruge Benedikt 11. srpnja u kapeli samostana Školskih sestri franjevki na Lovretu u Splitu. Večernju pjevanu svetu misu predvodio je glavni urednik časopisa „Crkva u svijetu“ prof. dr. don. Mladen Parlov.

U homiliji dr. Parlov uvodno je pojasnio kako je sv. Benedikt otac zapadnog redovništva, osnivač benediktinskog reda i jedan od najvećih velikana zapadnog redovništva, zapadnoeuropske kršćanske kulture uopće. Rodio se oko. 480. godine u današnjoj Umbriji, a preminuo 547. godine u Montecassinu. Budući da se smatra ocem zapadnoeuropske kršćanske kulture, papa Pavao VI. proglasio ga je 1964. godine svecem – nebeskim zaštitnikom cijele Europe. Govoreći o Benediktu koji je uronjen u ozračje molitve, dr. Pavlov je kazao kako je slijedom Isusova učenja bio spreman i voljan prihvatiti i križ. To je moguće samo onome tko se posve Bogu prepusti. O svečevu geslu „Ora et labora“ - „Moli i radi“ kazao je kako čovjek samo molitvom, bez rada, nije potpun, kao što nije ni samo radom, bez molitve

upućene Bogu. Samo zajedno, molitva i rad, donosi blagoslov, stvara blagoslovljena čovjeka, istaknuo je don Parlov, i dodao kako se danas, nakon 15 do 30 godina sve raspada, od obitelji, nacije, vjere... Ništa više nije sigurno. Svjetski moćnici donose neka nova pravila, kojima se teži uništiti sve ono što Bogu pripada.

„Svakodnevna nas pak mudrost uči da se život, istinski i pravi, može pronaći samo u sebedarju, odricanju od sebe i razdavanju drugima. Tko se grčevito drži sebe i svoga života, promašuje mogućnosti istinskoga, sretnoga života. Život, kakav je zacr-

tao Stvoritelj, moguće je pronaći samo u predanju i ljubavi. Tko stavlja sebe u žarište svega, u središte svijeta, na kraju ostaje sam“, kazao je Parlov, te naglasio kako Benedikt smatra da sav zemaljski život, rad, brige i svaki trenutak vlastitog života treba pro-

žeti molitvom. Dr. Parlov uputio je na kraju čestitke članovima Hrvatske udruge Benedikt te im poželio obilje Božjeg blagoslova i svečeve zaštite. Misno slavlje završilo je pjevanjem „Bože, čuvaj Hrvatsku“. (Ivica Luetić)

Posvećen oltar u župnoj crkvi sv. Martina u Rudi i obilježen jubilej misništva don Marina Matijace

„Danas Ruda slavi dva velika događaja koja su međusobno povezana: posvetu oltara, uređenje prezbiterija i 40 godina misništva don Marina Matijace, župnika ove župe. Ima li ljepšeg dana i povoda za slavlje svoga svećeništva i jubileja od dana posvete oltara“, rekao je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić na misnom slavlju u nedjelju, 12. srpnja, kada je posvetio novi oltar i prezbiterij u crkvi sv. Martina u Rudi. Ta slavlja okupila su brojne župljane kao i sve one koji su sudjelovali u izgradnji liturgijskoga prostora. Uz nadbiskupa Barišića, domaćeg župnika i slavljenika don Marina Matijacu, generalnoga vikara don Miroslava Vidovića u misnom slavlju koncelebriralo je više svećenika među kojima i dva rodnom iz ove župe, don Ivan Tadić i don Branimir Projić. Svečanom činu uvelike je pridonijelo i sudjelovanje većeg broja ministranata i pjevanje dvaju župnih zborova.

U pozdravnoj riječi domaćin župnik istaknuo je simboliku oltara i pojasnio čin njegove posvete. „Oltar je Isus Krist koji se za nas žrtvuje. Oltar je stol gozbe koji nam daruje život, jer tu zbiva naše spasenje i naše otkupljenje“, kazao je.

Misno slavlje nadbiskup Barišić počeo je blagoslovom vode i škropljenjem nazočnoga puka Božjega u znak obnove krštenja. U homiliji je kazao kako nam oltar daje mogućnost da Krist bude među nama. „Njegova žrtva na Kalvariji, žrtva ljubavi, križa i uskrsnuća događa se na oltaru, zato se oltar posvećuje i posebno je mjesto. To je srce Boga na zemlji; u slavlju nedjeljne misne njemu pulsira srce Božje. Bez oltara i ove tajne crkva bi bila zatvoren, prazan prostor. Oltar povezuje nebo i zemlju, grešnost sa svetošću, ljude s Gos-

podinom.“ Nadbiskup je istaknuo kako nas svake nedjelje okupljene oko oltara Gospodin želi poslati u svijet kao svoje učenike. Posveta oltara povezuje nas s Kristom, povezuje oltar i naše živote, oltar i naše obitelji, oltar i naša radna mjesta, oltar s našim radostima i žalostima, jer donosimo na njega svoju žrtvu svoj trud. „Gospodin svakoga od nas šalje u našu stvarnost. Ne šalje nas u daleke prostore nego u naše domove, obitelji da možemo liječiti, ozdravljati, izgoniti zloduhe. Nismo liječnici, ali svakome od nas dana je milost da to budemo u svojim obiteljskim odnosima, u braku, u odnosima roditelja i djece, na radnom mjestu, jer svjedoci smo da tu ima oboljenja i bolesti“, kazao je nadbiskup ističući da Gospodin računa na nas grešne i ograničene i daje snagu kroz svoju riječ, euharistiju i sakramente. „Ta snaga daje nam da možemo pročistiti ono što je najvažnije u nama, a to je naše srce. Nije slučajno da je u crkvi oltar u središtu kao srce koje je središte Božje ljubavi. Oko te ljubavi i srca okupljamo se da zagrijemo naša slaba, ograničena, grješna i hladna srca. Bez ove topline i ovoga svjetla nemamo snage u sebi.“

Nadbiskup se upitao možemo li od ovog Božanskog srca, koje je izvor milosti, unijeti malo više svjetla u oltariće svojega srca. „Nismo ni svjesni ovoga dana ni događaja, ni značenja za ovu našu župu i za svakoga od nas i naše obitelji. Ovaj događaj želi povezati oltar s našim životima, obiteljima, domovima, društvom i vremenom, a most je Isus Krist. Ne možemo biti samo stup, nego smo pod tim mostom protok njegove ljubavi da bližnje možemo pokrenuti i podignuti“, kazao je nadbiskup i na kraju čestitao župljanima i župniku posvetu oltara i obljetnicu njegova svećeništva. Svima je poželio „da nas Gospodin poveže s izvorom Božje ljubavi i milosrđa

da bismo mogli biti liječnici koji će unositi život i radost u domove i srca mnogih“.

Posvećeni oltar dio je sveobuhvatnih radova na uređenju oltarnog prostora, a sredstva za njegovu izradu donirao je župljanin Ivan Rosandić.

Iz Župe sv. Martina, koja broji oko 900 vjernika, potekla su četiri svećenika: don Ivan Tadić, profesor na KBF-u u Splitu, don Branimir Projić, vojni kapelan, don Mirko Bitunjac, župnik Župe sv. Mihovila arkandela u Dugopolju i don Ante Bitunjac, kapelan u splitskoj konkatedrali sv. Petra. Gabrijel Kamber, također župljanin ove župe, svećenički je kandidat Splitsko-makarske nadbiskupije i student četvrte godine na KBF-u u Splitu. (ZA)

Koncert Zbora bečkih učitelja održan u crkvi sv. Frane u Splitu

A capella koncert Zbora bečkih učitelja (Wiener Lehrer-A Capella-Chor) održan je 14. srpnja u crkvi svetog Frane na Obali u Splitu. Na cjelovečernjem koncertu splitska je publika uživala u izvedbama madrigale i motete renesanse, duhovnih i svjetovnih djela klasike, romantike i suvremenoga doba, kao i spiritualne aranžmane iz poznatih mjuzikala i narodnih pjesama cijeloga svijeta, među kojima i nekoliko pjesama iz Hrvatske. Na programu su bila suvremena djela W. A. Mozarta, Antona Brucknera, Antona

Heillera, Jamesa Moorea, J. Hairstona, H. Brighta, G. Antesbergera, R. Sttreinera i drugih.

Bečki učiteljski a cappella zbor osnovan je 1912. Postigao je mnogobrojne uspjehe i dobio visoka priznanja u zemlji i u inozemstvu. Zbor je više od četrdeset godina vodio prof. Knotzinger (od 1972. do 2013.), i tada je imao preko 70 članova. Zahvaljujući svojoj brojnosti izvode velika zbarska glazbena djela, kao i komornu glazbu. Umjetnički voditelj od početka 2014. godine je mag. Maximilian-a OPLL. (IL)

Proslava Gospe Karmelske u Brelima

Proslava svetkovine Gospe od Karmela u Brelima protekla je u znaku obilježavanja 300. obljetnice izgradnje zavjetne crkve Gospe od Slavodobića – Gospe od pobjede koju je u znak zahvalnosti za veliku pobjedu kršćanske vojske nad Turcima 1715. god. kod Sinja dao sagraditi tadašnji makarski biskup Nikola Bjanković. Prije svečanog misnog slavlja, koje je na otvorenom uz župnika domaćina don Stjepana Lončara, dekana Makarskog dekanata don Pave Banića i drugih svećenika predvodio splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić, blagoslovljen je kip biskupa Bjankovića i postavljen ispred crkve. Prema tradiciji svečanost proslave svetkovine Gospe od Karmela započela je procesijom, nošenjem slike Gospe od Slavodobića koju su mjesnim ulicama uz mnogobrojne vjernike pronijeli sinjski alkari. Svečanom činom i proslavi svetkovine Gospe od Karmela pridružili su se predstavnici gradskih vlasti Brela, Grada Splita, Solina i županije.

Govoreći o svetkovini Gospe od Karmela, nadbiskup Barišić naglasio je važnost Marijine uloge u povijesti spasenja ljudskoga roda i njezinu posredničku ulogu u privođenju ljudi k Kristu. „Marija nas prati na našim križevima jer ona ima iskustvo što to znači stajati uz križ svoga Sina. Prihvatili smo je u svoje domove, nazivamo je majkom, molimo je svaki dan, pozdravljaju je naši tornjevi, zvonici i ona je ušla u našu kulturu, u našu tradiciju, povijest, život, u naša srca. Možemo li zamisliti našu povijest bez njezine obrane?“ upitao se nadbiskup. „Ne možemo, jer čitava naša povijest obilježena je našom obranom. Naša povijest je povijest obrane dostojanstva identiteta, vjere, kulture, nacije. Naša ne tako davna prošlost i krunica oko vrata branitelja u Domovinskom ratu govori o našem pouzdanju u Marijinu pomoć. No stečenu slobodu i domovinu treba i dalje braniti. Jesmo li graditelji, branitelji svoje domovine? Ili smo pak sklopili savez s neprijateljima i udomili ih: zavist, oholost, lijenost, neodgovornost, sebičnost?“ zapitao je nadbiskup te nastavio: „Zemlja se izgrađuje uz pomoć Gospinu, uz pomoć Gospodina. Nemojte spržiti zemlju svojom pohlepom unoseći tako nepravdu i vraćajući nas natrag! Plodovi su takve spržene zemlje kiseli. Takva zemlja nikada ne će biti obećana zemlja. Ako smo podijeljeni, suprotstavljeni, ako nema solidarnosti, zajedništva, onda smo nastavili ondje gdje su Turci stali. Oni otišli, a mi smo popunili te postrojbe protiv svoga naroda i svoje domovine. Domovina se brani i izgrađuje životom“, potaknuo je nadbiskup. Na kraju misnoga slavlja, prije blagoslova, nadbiskup je prisutne podsjetio kako je vrijeme turističke sezone kada pristižu gosti sa svih strana svijeta, različitih nacionalnosti i vjera. Nadbiskup je upitao: „Kako svjedočite svoju

vjeru? Skidate li sa zidova svojih kuća slike i raspela da „ne vrijeđate“ goste? Molite li za obiteljskim stolom? Svjedočite li svoju vjeru? Jeste li evangelizatori u svome vremenu i svojem pozivu?“ upitao je nadbiskup i iskazao iskreno uvjerenje da to nije slučaj kod vjernika i puka ovoga kraja. Svečano misno slavlje završilo je najstarijom molitvom Bogorodici „Po Tvoju se obranu utječemo“.

Crkva Gospe od Pobjede nalazi se u Solinama. U početku je crkva bila vlasništvo filipina, redovnika oratorijanaca, koje je 1575. godine osnovao sv. Filip Neri (1515. – 1595.). Neko je vrijeme uz crkvu bilo glagoljaško sjemenište, a od 1939. godine crkva pripada župi Brela i župnik je u njoj slavio misu samo na blagdan Gospe od Karmela. Od 1963. god. u njoj se sv. misa slavi svake nedjelje i blagdanom. Godine 2005. započeta je obnova crkve pod strogim nadzorom stručnih djelatnika iz Konzervatorskog odjela za zaštitu spomenika i kulturne baštine. Temeljito su obnovljeni krov i zvonik. Postavljeni su novi uređaji za pokretanje zvona.

U zimu 2007./2008. pod nadzorom restauratora obnovljena je crkva i iznutra. Obnovu crkve vodila je vrsna konzervatorica Anita Gamulin, a radove na obnovi crkve izvodili su sami mještani, koje je predvodio Ivo Sokol. Prilikom saniranja podnih ploča otkriven je grob za koji se pretpostavlja da pripada filipinima. Restauriran je luster koji se nalazi ispred samog oltara. Sakristija je fizički odvojena od ostatka crkve jer tako nalažu liturgijska pravila. Ostakljena je i rozeta koja se nalazi poviše ulaznih vrata u samu crkvu. Autorica novopostavljenog spomenika biskupa Nikole Bjankovića je Sandra Nejašmić iz Postira, a oltar je obnovio Damjan Šošić iz Brela. (ZA)

Mladomisnici primili prve dekrete

Splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić primio je 17. srpnja u Nadbiskupskom ordinarijatu u Splitu novozaređene svećenike Splitsko-makarske nadbiskupije: don Miroslava Rubića, don Mislava Šaškora, don Ivana Marića i don Tonija Šinkovića. Tom je prigodom nadbiskup mladomisnicima udijelio dekrete: don Miroslava Rubića imenovao je župnim vikarom Župe sv. Nikole u Metkoviću, don Mislava Šaškora župnim vikarom solinske župe Gospe od Otoka, don Ivana Marića župnim vikarom Župe sv. Pavla na Pujankama, a don Tonija Šinkovića nadbiskup je imenovao župnim vikarom Župe

Prečistoga Srca Marijina – Gospe Fatimske na splitskim Škrapama. Službe će preuzeti 17. kolovoza ove godine.

Mladomisnici su uz dekrete o pastoralnoj službi dobili i trajnu ovlast za ispovijedanje. Nadbiskup je poslušao dojmove mladomisnika s proslave njihovih mladih misa te planove onih koji će svoju mladu misu tek proslaviti ovih dana. U nastavku razgovora mladomisnike je podsjetio da su oni sami Božji dar i da će ih tako dočekati vjernici župa u koje dolaze. Potrebno je stoga da svojim radom, zalaganjem i svjedočkim životom to i opravdaju. „Vi ste njegovi

vidljivi znakovi. Kad vas sutra vide oni s kojima ćete se susretati u kolaru, znaku svećeništva, preko vas će htjeti doći do Spasitelja, Isusa Krista, jer vi ste njegovi svjedoci. To je velika odgovornost za vas koju s pravom vjernici od vas očekuju i imaju takav kršćanski i vjernički pogled na vas. U vama će vidjeti oca, brata, liječnika duše, a to može biti samo onaj svećenik koji je duboko ukorijenjen u Isusa. Zato treba rasti jer utjelovljenje svećeništva nije događaj za jedan put, nego raste s vama. Postajete zreliji i rastete u milosti i mudrosti – ljudskoj i evanđeoskoj.“ Nadbiskup im je poželio puno Božjeg blagoslova u župama gdje su poslani i potaknuo ih da nikada u njima ne ostari svećenik, da se ne zaustavljaju u svome djelovanju, nego da prožeti žarom srca budu bliski i vjerni Bogu i čovjeku.

Svečanosti uručivanja prvih svećeničkih dekreta prisustvovao je i generalni vikar mons. Miroslav Vidović. U obraćanju mladomisnicima mons. Vidović naglasio je kako je Crkva zajednica te da je iznimno važna ugrađenost svećenika u prezbiterij mjesne crkve koja se na vidljiv način mora očitovati u posebnim prigodama tijekom godine kada se prezbiterij okuplja oko biskupa. Dodao je kako su sada, kada su službeno uključeni među svećenike Splitsko-makarske nadbiskupije, dobro upoznati koje su njihove obveze i prava. Spomenuo je važnost odnosa između župnika i župnoga vikara koji mora biti isprepleten poštivanjem i razumijevanjem.

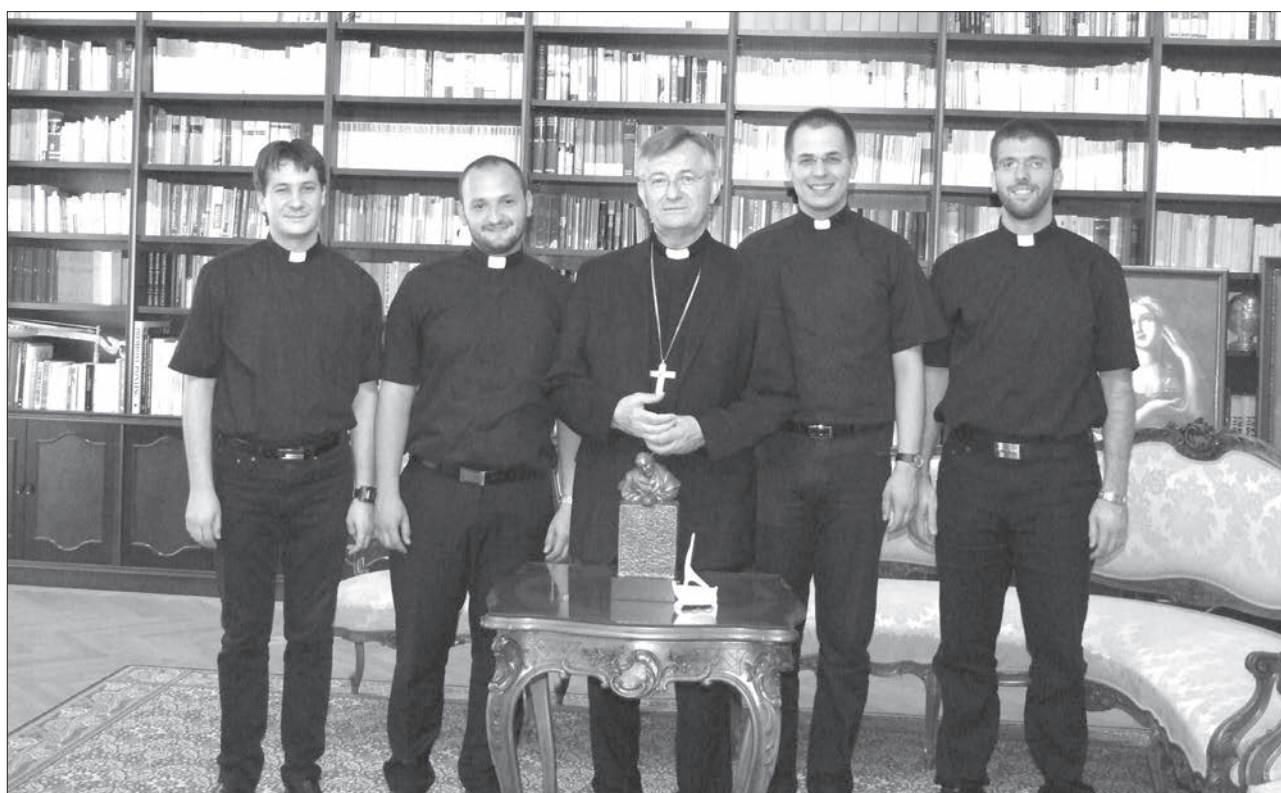
Mladomisnici su nastavili bratski susret s nadbiskupom zajedničkim ručkom.

Don Miroslav Rubić rođen je 25. rujna 1990. u Splitu. Sin je Mate i Anke r. Merčep. Rodom je iz Katuna - Kreševo. Dolazi iz splitske župe sv. Pavla apostola na Pujankama. Pastoralni praktikum obavljao je u Župi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Strožancu. Za svećenika je zaređen je 27. lipnja u konkatedrali sv. Petra u Splitu. Mladu misu imat će 19. srpnja u Katunima.

Don Mislav Šaškor rođen je 22. srpnja 1989. u Splitu. Sin je Roka i Jelice r. Matić. Rodom je iz Župe sv. Josipa na Mertojaku u Splitu. Pastoralni praktikum obavljao u Župi Gospe od Milosrđa na splitskom Žnjanu. Zaređen je 27. lipnja u Splitu, a mladu misu imao je 12. srpnja.

Don Ivan Marić rođen je 17. listopada 1990. u Splitu. Sin je Nikole i Ivanke r. Knezović. Rodom je iz Župe Uznesenja Blažene Djevice Marije, Gospa u Siti u Strožancu. Pastoralni praktikum obavljao je u katedralnoj župi Uznesenja Blažene Djevice Marije – Sv. Duje u Splitu. Zaređen je 27. lipnja u Splitu, a mladu misu imao je 7. srpnja.

Don Toni Šinković rođen je 18. ožujka 1989. u Splitu. Sin je Damira i Marije r. Milardović. Rodom je iz splitske župe sv. Petra apostola. Pastoralni praktikum obavljao je u konkatedralnoj župi sv. Petra apostola u Splitu. Zaređen je 27. lipnja u Splitu, a mladu misu imao je 11. srpnja. (ZA)

Nadbiskup Barišić posjetio goste u Vepricu

Splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić posjetio je 18. lipnja uvažene goste u marijanskom svetištu u Vepricu gdje se na odmoru nalaze biskup Linza Ludwig Schwarz (SDB) s pratnjom te o. Marko Ivan Rupnik sa suradnicima iz Centro Alettija. Centro Aletti skupina je umjetnika, teologa koji izrađuju sakralne mozaike, te su poznati po svom radu u cijelom svijetu. I u Vepricu se nalazi tri mozaika koje je napravila ova grupa (u kapeli, dvorani

te pročelju centralne zgrade). O. Marko sa suradnicima (u početku i s pokojnim kardinalom Tomášom Špidlíkom) već niz godina dolazi na godišnji odmor u Vepric. Nadbiskup se pridružio ovim gostima na zajedničkom ručku, gdje su u prijateljskom ozračju izmijenili novosti i iskustva, te im je zaželio dobar odmor od svakodnevnih obveza i uspjeh u daljnjem radu. (Nikola Mikačić)

Nadbiskup Barišić krstio šesto dijete u obitelji Balek

Splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić predvodio je euharistijsko slavlje 18. srpnja u Župi Marije pomoćnice kršćana na Kmanu u Splitu tijekom kojeg je krstio Antu, šesto dijete Anamarije i Ivice Balek. Župnik don Mihovil Kurkut pozdravio je vjernike te zahvalio nadbiskupu na njegovoj nazočnosti na krštenju djeteta koje je uvijek veliko slavlje, ne samo za obitelji, već i za župnu zajednicu i cijelu Crkvu.

Nakon što je pozdravio roditelje, kumove, obitelji krštenika i sve vjernike, nadbiskup je rekao da su ovakvi dani prigoda da se svatko sjeti svoga krštenja te zahvali Bogu za taj neizmjerni dar.

„Naše društvo i zajednica zahvaljujući obitelji i braku mogu imati opstanak, i to je jedini temelj na kojemu se može graditi sadašnjost i budućnost. Bez naraštaja i otvorenosti životu naše društvo ne će imati budućnost. Zato je potrebno ohrabriti, održati, pomoći, promovirati vrijednost braka i obitelji i pomagati joj, jer to nije samo stvar obitelji, nego

stvar društva i svih u društvu“, rekao je nadbiskup. Zapitao se jesmo li svjesni što znači rađanje novoga člana koji ulazi u društvo. „Trebalo bi zvoniti, razglasiti radosnu vijest i biti s tom vijesti u zajedništvu“, poručio je. Spomenuo je i stari splitski običaj kada se na vijest o rođenju djeteta, novog stanovnika Splita palila svijeća na gradskom zidu da se tako dozna za rođenje jednog novog života u gradu. „Nažalost, danas smo svi zatvoreni, samodostatni, pokopani, ne znamo za nove vijesti, radost, izgubili smo ovo zajedništvo, povezanost i nit života. Dijete ne samo da daje mogućnost da društvo ima nadu, nego ga čini normalnim. Bez ovih obitelji otvorenih daru života i s više djece mi se ne možemo normalizirati, dugo ćemo biti u minusu, a taj minus života hvatat će smrt i izumiranje“, upozorio je nadbiskup. Brojne obitelji stvaraju ambijent u kojem se odgajaju djeca koja će sutra biti korisni članovi društva i koja će znati prenijeti taj nesebični obiteljski ambijent na okolinu u kojoj žive, a to je onda korisno i za društvo, pojasnio je. Nadbiskup se obratio i roditeljima krštenika Ante i potaknuo ih da ga odgovorno odgajaju, da budu svjedoci vjere, jer „kako živite i što jeste, utječe na vaše dijete i oblikuje ga“, zaključio je nadbiskup.

Na kraju misnoga slavlja nadbiskup je čestitao roditeljima i ponovio kako je dijete uvijek, a posebno u ovim vremenima kada nas umire više nego što nas se rađa, znak budućnosti, optimizma i nade. Obitelji Balek udijelio je knjigu, pismo i novčani poticaj, dar kojim Splitsko-makarska nadbiskupija izražava podršku obiteljima s četvero i više djece. (ZA)

Biskup Marcello Semeraro u Splitu

Mons. Marcello Semeraro, biskup Albana (kod Rima), i tajnik Komisije devetorice kardinala, bio je tjedan dana na odmoru u Splitu sa svojim svećenicima i bogoslovima. Za vrijeme svoga boravka u Splitu bili su smješteni na Kamenu kod sestara anćela. Gosti iz Italije posjetili su 18. srpnja splitsko-makarskoga nadbiskupa mons. Marina Barišića. Susret je protekao u srdačnom i prijateljskom ozračju.

Biskup Semeraro svake godine običava sa svojim svećenicima i bogoslovima zajedno ljetovati, a ove godine izabrali su Hrvatsku. Ugodno su iznenađeni ljepotama Splita i Hrvatske, a još ih je više zanimala naša kultura, povijest i današnje stanje Crkve i društva. Spomenut je odnos solinskih mučenika i Rima, Marko Marulić, staroslavenska liturgija, kao i fenomen splitske katedrale. Dakako, bilo je govora o našim mučenicima – svecima, a osobito o blaženom Alojziju Stepincu.

I sam je nadbiskup, dan prije, pohodio goste na Kamenu i zadržao se s njima u razgovoru i na večeri. Toga dana mons. Semeraro nije išao sa svojim na Brač – Bol, jer je, kako reče, ponio sa sobom i dio posla. Mons. Semeraro otkrio je nadbiskupu

jednu tajnu. Naime, biskup Semeraro primio je posljednjih dana telefonski poziv s jednog nepoznatog broja, a ni po glasu odmah nije bio siguran tko ga zove. Dotična se osoba sama predstavila: „Ovdje Giorgio – Jorge.“ Taj je dan papa Franjo dva puta nazvao mons. Semerara koji je obavijestio Papu da je sa svojim na odmoru u Hrvatskoj, u Splitu. Papa je dodao: „Čuo sam da je Hrvatska lijepa i sigurno ima puno turista.“ Nadbiskup je zahvalio na ovoj zanimljivoj informaciji i zamolio mons. Semerara da prenese naše pozdrave Svetom Ocu i da ga pozove u Hrvatsku kako ne bi ostao preko „ferragosta“ u Rimu. (NM)

Izaslanstvo Grada Sinja, sinjskog svetišta i alkara kod nadbiskupa Barišića

Splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić primio je 27. srpnja u Vepricu izaslanstvo Grada Sinja, Viteškog alkarskog društva te svetišta Čudotvorne Gospe Sinjske. Ovo je tradicionalni susret nadbiskupa sa izaslanstvom pred alku i proslavu svetkovine Čudotvorne Gospe Sinjske.

U izaslanstvu su bili gvardijan svetišta Čudotvorne Gospe Sinjske fra Petar Klapež, predsjednik Viteškog alkarskog društva (VAD) dr. Stipe Jukić, alkarski vojvoda Ante Vučić, Kristina Križanac, obnašateljica dužnosti gradonačelnika, dopredsjednik VAD-a i

načelnik općine Hrvace Dinko Bošnjak, predsjednik Časnog alkarskog suda Andrija Filipović Grčić. Susret je započeo srdačnim razgovorom gdje je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić goste proveo kroz svetište u Vepricu, upoznao ih s radovima koji su u tijeku, te im pokazao mozaik na zidu kapele – iznimno umjetničko djelo o. Marka Ivana Rupnika, slovenskog isusovca koji godinama živi u Rimu, a čija likovna ostvarenja krasi mnoge europske sakralne i svjetovne objekte. Zahvalivši nadbiskupu na susretljivosti i spremnosti dati potporu alkarskim svečanstima, predsjednik VAD-a dr. Jukić predstavio mu je tijek priprema za ovogodišnju 300. Sinjsku alku koja se održava od 7. do 9. kolovoza. Ujedno je upoznao nadbiskupa Barišića s planiranim i ostvarenim projektima u svezi obilježavanja 300. obljetnice alke. Između projekata spomenuo je kao ostvarenje „sna svih Sinjana i alkara“ Muzej Sinjske alke, koji će se svečano otvoriti 8. kolovoza, „Leksikon alki“ ostvaren u suradnji s Maticom hrvatskom, izdavanje kolekcije poštanskih maraka i zlatnika te dokumentarni film

o alki koji će se premijerno prikazati HRT-u na dan održavanja čoje. Dr. Jukić je u nastavku važnim istaknuo da će se po prvi put za ovu jubilaru Sinjsku alku izravno prenositi putem malih ekrana i odigravanje čoje. Alkarski vojvoda Ante Vučić obavijestio je nadbiskupa o pripremama i spremnosti samih alkara za ovogodišnje natjecanje. Kazao je kako je njegova dužnost nije nimalo laka jer između alkara mora izabrati sedamnaestoricu za trčanje 300. Sinjske alke. Spomenuo je kako će ove godine po prvi put na čoji sudjelovati i deset povijesnih postrojbi iz Hrvatske i inozemstva te kako će proći mimohodom kroz Sinj.

Budući da je alka bitno povezana i s proslavom Velike Gospe, na susretu je bio nazočan i gvardijan sinjskoga franjevačkog samostana i voditelj svetišta Čudotvorne Gospe Sinjske fra Petar Klapež koji je naglasio neizostavnu povezanost alke s Gospom. Istaknuo je kako je ovo prvi susret alkara u Vepriću, marijanskom svetištu te kako je također po prvi put jedna žena u izaslanstvu alke. Podsjetio je i na zasluge u pripremi alke nedavno preminulog gradonačelnika Sinja Ivice Glavana. U nastavku najavio je alkarske svečanosti te 1. kolovoza hodočašće hrvatskih branitelja, vojske i policije. Podsjetio je i na završnu sv. misu 2. kolovoza na Gospinom Gradu, ho-

dočašće svećenika, redovnika i redovnika Cetinske krajine te hodočašće mladih. Izaslanstvo je uputilo nadbiskupu usmeni poziv na svečanosti.

Obraćajući se izaslanstvu, nadbiskup Barišić podsjetio je kako je alka uvod u proslavu Velike Gospe te istaknuo njezinu ulogu kao povijesnog, kulturnog i duhovnog događaja. Pohvalio je trud i čestitao na ostvarenju zacrtanih projekata koji su se, kako je rekao, ostvarili zahvaljujući zajedništvu svih uključenih u pripreme proslave 300. obljetnice Sinjske alke. Zahvalio je organizatorima što su proslavu 300. obljetnice alke sadržajima i projektima podigli na nacionalnu razinu, te zaželio da ova jubilara alka ne bude sjećanje na povijest, nego da bude poticaj i prisutnost u svakodnevlju u sintezi kulture, vjere, institucija, gospodarstva, politike. Izrazio je i osobno zadovoljstvo izgradnjom Muzeja kojim alku „na svoj način izvlačimo iz prošlosti, jer muzej je oživljavanje slavne tradicije alke koja treba biti svijest i prisutnost, ponos i zahvalnost u osobama, građanima Sinja i pučanstvu Cetinske krajine i cijele naše domovine“. Kao i svake godine do sada, nadbiskup je obećao da će rado nazočiti i ovogodišnjoj 300. Sinjskoj alci. (ZA)

Festival „Klape Gospi Sinjskoj 2015.“

Pred više stotina slušatelja festival marijansko-duhovne klapske pjesme „Klape Gospi Sinjskoj 2015.“ održan je 31. srpnja u prostranom dvorištu franjevačkoga samostana u Sinju. Ugostio je izvođače jedanaest ponajboljih pjesama koje su se od njegova osnivanja 2009. godine mogle čuti na sinjskoj pozornici. Po izboru umjetničkoga direktora festivala Mojmira Čačije nastupile su klape „Skradinke“, „Reful“, „Nostalgija“, „Angeluš“, „Versi“, „Armorin“, „Luna“, „Amfora“, „Petrada“, „Mriža“ i „Sinj“. Klape su ove jubilarne godine, uz marijanske skladbe, izvele i po jednu pjesmu zabavnoga sadržaja. Kao gošće večeri nastupile su klape „Arabella“ iz Rame (BiH) te klapa redovnica iz Splita „Koprena“.

Festivalu su nazočili provincijal splitske Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Joško Kodžoman, sinjski gvardijan fra Petar Klapež, župnik Gospe Sinjske fra Ante Bilokapić, dugogodišnji član ocjenjivačkoga žirija mo. fra Stipica Grgat, ramski gvardijan fra Tomislav Brković, župan splitsko-dalmatinski Zlatko Ževrnja, dožupan Luka Brčić, obnašateljica dužnosti gradonačelnice Sinja

Kristina Križanac, dogradonačelnik Zlatko Ugrin, triljski načelnik Ivan Šipić i mnogi drugi crkveni i civilni predstavnici.

Festival su izravno prenosile radiopostaje, a Hrvatska televizija snimala je koncert i na svetkovinu Velike Gospe mogli su ga vidjeti gledatelji širom Hrvatske i svijeta. Svetište i župa Čudotvorne Gospe Sinjske pustili su u rad mrežnu stranicu preko koje su uživo prenosili festival. Voditeljica programa bila

je Lejdi Oreb. Festival je humanitarne naravi, prihod je namijenjen Fondu Gospe Sinjske iz kojeg se pomažu studenti slabijeg materijalnoga stanja.

Statua Gospe Sinjske, djelo akademskog kipara Josipa Marinovića koju je darovala obitelj Nikole Golomejića iz Kistanja, bila je nagrada i spomen na sudjelovanje na festivalu. Osim klapa nagradu su primili fra Bože Vuleta, Igor Vitić, Goran Ugrin, Inga Romac Šarić, Karmen Bošković, Lejdi Oreb i fra Petar Klapež.

Premda novijeg datuma, festival je prepoznat u glazbenome svijetu. Tako su nosači zvuka iz 2009. i

2010. godine u izdanju Croatia Recordsa nominirani za nagradu Porin. Albumi iz 2010. i 2011. godine nominirani su u kategoriji najboljeg albuma duhovne glazbe dok je album s Festivala 2011. nominiran u kategoriji najboljeg albuma klapske glazbe.

Među nominacijama za Porin 2012. godine bile su i skladba „Večernja“ u izvedbi klape „Šufit“ u kategoriji najbolje izvedbe klapske glazbe, kao i skladba „Zdravo, Marijo“ u izvedbi klape „Praska“ u kategoriji najbolje folklorne pjesme. (Frano Doljanin)

U Bijaćima proslavljen blagdan sv. Marte

Na lokalitetu Somatra u Bijaćima u Planome kod Trogira (Župa Gospe od Anđela) proslavljen je 29. srpnja blagdan sv. Marte. Svečano misno slavlje predvodio je dekan KBF-a u Splitu prof. dr. don Ante Mateljan uz koncelebraciju župnika don Stipana Bodrožića, fra Nediljka Jerkana, prof. dr. don Ivana Bodrožića, don Josipa Dukića i još sedmorice svećenika iz Trogirskoga dekanata i Splitsko-makarske nadbiskupije. Na misi su sudjelovali brojni štovatelji sv. Marte iz Planoga, Trogira i Kaštela, a pjevao je župni zbor.

Prije misnoga slavlja nazočnima se obratio dogradonačelnik Radovan Slade Šilović govoreći o povijesnom značaju lokaliteta Somatra koje je, prema riječima profesora crkvene povijesti don Josipa Dukića, mjesto pisanja rodnoga lista hrvatske države. U propovijedi don Ante Mateljan upriličio je razgovor sa sv. Martom kako bi je nazočnima što više približio. Prof. Jelena Đorđević mu je postavljala pitanja, a

on je odgovarao na pitanja: „Tko si zapravo ti, sveta Marto? Kako si se sprijateljila s Isusom? Vidim, nije ti u kući bilo lako, mlađa sestra bezbrižna, a brat - što je bilo s bratom? Evanđelist Ivan nije prešutio kako si ono prigovarala Isusu! Je li Lazar ikad pripovijedao o svojoj smrti? Mora da ste strašno doživjeli Isusovu muku i smrt, pa tih dana je noćivao kod vas! Ali, nakon Isusova uskrsnuća se sve promijenilo! Čitav si život, Marta, radila obične poslove, kuhala, prala, čistila, i posvetila se!“

Pri kraju mise župnik don Stipan Bodrožić zahvalio je dekanu KBF-a dr. Mateljanu na posebnoj propovijedi i poticajnim riječima kao i svećenicima koji su koncelebrirali te svim nazočnima što su uzveličali blagdan na hrvatskom povijesnom lokalitetu Bijaći, kao i gradu Trogiru što je to prepoznao i uključio u Trogirsko kulturno ljeto, svima koji su pridonijeli da se blagdan dostojanstveno proslavi. (Ivan Marjanica)

Hodočašće hrvatske vojske, policije i branitelja Gospi Sinjskoj

U svetištu Čudotvorne Gospe Sinjske 1. kolovoza održano je prvo hodočašće hrvatske vojske, policije i branitelja Republike Hrvatske. Na hodočašću su sudjelovali vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac, generalni vikar vojnog ordinarijata u RH dr. sc. Jakov Mamić, te vojni i policijski kapelani. U koncelecijaciji su bili sinjski gvardijan fra Petar Klapež, sinjski župnik fra Ante Bilokapić i drugi svećenici iz samostana i okolnih župa. Na hodočašću je sudjelovalo oko 450 vojnika, pripadnika policije i branitelja te oko 1500 vjernika.

Uoči početka skidanja slike Čudotvorne Gospe Sinjske Orkestar Oružanih snaga RH izveo je duhovne i domoljubne skladbe u dvorištu Franjevačkog samostana Gospe Sinjske. Nakon toga uslijedila je svečana procesija i prijenos slike iz crkve na Stari grad gdje je upriličeno cjelonoćno bdijenje predvođeno molitvenim skupinama župa Cetinske krajine. Dolaskom procesije na Gospin Grad župnik župe Čudotvorne Gospe Sinjske fra Ante Bilokapić pročitao je pozdravne riječi provincijala fra Joška Kodžomana koji zbog spriječenosti nije mogao sudjelovati u slavlju. U pozdravnim riječima stajalo je: „U jubilarnoj godini 300. obljetnice slavne pobjede malobrojne kršćanske posade, naših branitelja, nad višestruko brojnijim neprijateljem, te u predvečerje 20. obljetnice najvećeg nacionalnog blagdana i proslave Dana hrvatskih branitelja i Dana domovinske zahvalnosti, koji ćemo za koji dan slaviti u kraljevskom gradu Kninu, još ste jednom svi zajedno okupljeni oko lika one kojoj možemo zahvaliti za sve svoje izvojevane pobjede, za ponos, slavu i junaštvo naših branitelja kroz povijest do dana današnjega. Zahvalnost je najveća odlika čovječnosti u nama. Sve vrijedno u životu nastaje i rađa se iz zahvalnosti. Bilo da je riječ o obitelji, bilo da je riječ o narodu, bilo da je riječ o vjeri, u kojoj smo kršteni, sve je niklo iz zahvalnosti i sve poziva na zahvalnost.“ Fra Joško Kodžoman obratio se i pripadnicima oružanih snaga RH: „Neka vam Majka od Milosti, naša Čudotvorna Gospa Sinjska, bude pomoć u životu, neka vam od Boga svima isprosi milost zdravlja, radosti i hrabrosti. Neka vas nadahnjuje da u životu budete uvijek na pravoj strani, na strani dobra, pravедnosti i mira“.

Gvardijan fra Petar Klapež pozdravio je prisutne uz zahvalu Bogu za Majku od Milosti koja se od slavne pobjede nad Turcima već tristo godina u Sinju časti pod nazivom Čudotvorna Gospa Sinjska. „Pri-

je 300 godina uz Gospin zagovor dogodila se pod Sinjem slavna pobjeda nad ogromno jačim neprijateljem. Prije 20 godina, opet uz Gospinu pomoć, u vojno redarstvenoj akciji Oluja od silnog neprijatelja oslobođena je jedina i najljepša nam domovina Hrvatska.“ U nastavku je istaknuo kako su „hrvatski branitelji prije 20 godina pod vodstvom prvoga vrhovnog zapovjednika hrvatske vojske dr. Franje Tuđmana i prvog ministra obrane Gojka Šuška svjesno i slobodno ušli u rat i protiv snažnog neprijatelja u ratu izvojevali slobodnu nezavisnu državu Hrvatsku. To je najveća pobjeda u hrvatskoj povijesti. Samo su jedni hrvatski branitelji, samo je jedna hrvatska vojska i samo je jedna hrvatska policija koji su sa svojim postrojbama u svako doba spremni položiti svoje živote na oltar domovine. Stoga ne dopustimo da nas itko u ovom svetom zavjetu za dom i domovinu podijeli.“

Euharistijsko slavlje predvodio je mons. Juraj Jezerinac, koji je na početku slavlja rekao: „Hvalevrijedno je da na ovoj obljetnici sudjeluju predstavnici hrvatskih branitelja, vojske i policije, koji su u nekom smislu nasljednici hrvatskih vitezova, a koji su po zagovoru i pod zaštitom Majke od Milosti obranili Sinj i okolicu od osvajača.“ Spominjući se 300. obljetnice pobjede pod Sinjem naglasio je kako želi probuditi ponos, odgovornost i zahvalnost. „Ponos: narod Cetinske krajine posebno je ponosan što je Marijinim posredstvom bio spašen od turske vojske. To je njegovo duboko uvjerenje, koje se ne može ničim narušiti. Odgovornost: jer povijest obvezuje. Događaji su nam predani da bismo živjeli, a naša je odgovornost u tome presudna. To je ponos koji obvezuje, koji budi odgovornost i rađa zahvalnost Bogu i Majci Božjoj na neprojenim primljenim

milostima. Biti zahvalan Bogu i Majci Božjoj znači prije svega svjedočiti vjeru vlastitim životom i prenijeti je nadolazećim pokoljenjima. Ova se zahvalnost održava i hrani prijenosom događaja koji utemeljuju zahvalnost.“ U nastavku propovijedi biskup Jezerinac podsjetio je na riječi svetog oca Ivana Pavla II. kad je bio među nama i kada nas je podsjetio kako nam je Bog dao u baštinu predivnu zemlju čija nacionalna himna počinje riječima „Lijepa naša domovino“. Kako u ovim riječima ne vidjeti podsjećanje na dužnost spram te baštine, zapitao se biskup Jezerinac te pojasnio kako nam je Papa tim riječima poručio da nam je živjeti u toj baštini. „Ne biti vjeran toj našoj kršćanskoj baštini bio bi znak naše nevjere, da ne kažem izdaje, znak prezira prolivene krvi svih branitelja ove zemlje, a danas s ponosom ističemo one drevne branitelje iz 1715. Godine.“ Nakratko je podsjetio na godine i događaje koji su prethodili dolasku fratara i vjerničkog kršćanskog puka iz Rame u Sinj, te donošenje slike Gospe Sinjske pred kojom će puk Sinja 1715. izmoliti Gospin zagovor za spas pred jačim i brojnijim neprijateljem. „Postoje razna tumačenja, no dogodilo se svakako nešto što ne možemo protumačiti kao normalnu pojavu. Sami su Turci tumačili svoj poraz, navodeći da su svaku noć gledali kako jedna žena, obasjana svjetlom, hoda zidinama tvrđave. Vidjevši tu pojavu, Turci su počeli

bježati. Branitelji grada Sinja bili su uvjereni, zajedno s vjerničkim pukom, da je to bila pobjeda i dar Majke od Milosti, dar majke Božje pred čijim su se likom molili. Slično je tumačio pobjedu hrvatske vojske blagopokojni kardinal Franjo Kuharić u domovinsko-obrambenom ratu, kad se hrvatska vojska obranila i pobijedila agresora na sam blagdan Majke Božje Snježne.“ Ono što ljude privlači da i danas dođu Gospi Sinjskoj, istaknuo je biskup Jezerinac, bezbrojne su milosti koje Marija dijeli vjernom puku, posebno darovi obraćenja, koji su najveća čudesna. Važnim je naglasio kako imati Isusovu majku za svoju majku jamstvo je naše duboke povezanosti ne samo s Marijom, nego i međusobno i s Isusom i kada bismo kao vjernici bili više toga svjesni ne bismo bili toliko podijeljeni jedni protiv drugih.

Na kraju propovijedi biskup je pozvao „danas s ovog mjesta krvi i nade borimo se protiv podjele među nama, jer one će nas iskorijeniti. Borimo se za međusobnu povezanost i solidarnost, jer ona će nas očuvati. Borimo se za povijesnu vjernost, jer ona je Domovina.“ Pozvao je i franjeve čuvare ovog Svetišta da čuvaju memoriju slobode ovoga grada i Sinjskog kraj i da ostanu svjedoci mučne povijesti naroda, ali i njegove povezanosti s Gospom i dragim Bogom. (FD)

Nadbiskup Barišić predvodio zavjetnu misu na Gospinu Gradu u Sinju

Na blagdan Gospe od Anđela, 2. kolovoza, zavjetnu svetu misu na Gospinu Gradu i procesiju kojom se Gospina slika po drugi put u 300 godina od pobjede nad Turcima 1715. godine pronijela s Gospina Grada i vratila u crkvu Čudotvorne Gospe Sinjske, prevodio je mons. Marin Barišić, nadbiskup

splitsko-makarski i metropolita. U koncelebraciji su bili sinjski gvardijan fra Petar Klapež, župnik fra Ante Bilokapić i drugi svećenici. Na svetoj misi sudjelovali su predsjednik Viteškog alkarskog društva Stipe Jukić, vojvoda Ante Vučić i drugi članovi, alkari i njihovi momci, folklorna društva Cetinske krajine te obnašateljica gradonačelnice Grada Sinja Kristina Križanac. Među sudionicima bili su članovi udruge „Obitelji 4 plus“, sinjska glazba te vjernici župa Cetinskog dekanata, časne sestre i franjevači bogolovi. Pjevanje je predvodio zbor župe i svetišta Gospe Sinjske pod ravnanjem fra Frane Bosnića, a za orguljama je svirala s. Jelena Mijić.

U duhu evanđeoskog ulomka o kruhu života nadbiskup je homiliji istaknuo kako čovjek uglavnom razmišlja o životu u materijanom i ekonomskom smislu, ali to nije dovoljno, jer postoji i život (kruh) koji Gospodin daje i hrani čovjeka – to je kruh smisla, zajedništva, mira i ljubavi. Potom je

napravio poveznicu kruha s alkam: „Alkarska trka, kao i kruh, nisu samo pitanje trenutka, nego u sebi imaju bogatstvo koje treba pročitati i otkriti. Alkar ima koplje; tako i naš život ima svoje koplje, a to je vjera. Kao što alka ima tri polja za pogodak – sridu, jedan punat i dva punta – tako i naš život ima ta obilježja. Isto tako, kao što u alci postoji i mogućnost ‘u ništa’ ili ‘promašaj’, tako je i u našem život. Svatko od nas treba odgovoriti na pitanje ‘što ciljaj?’ jer ako pogodim u jedan ili dva, dobro je, ali je opasnost ako svoj život promašim ili pogodim ‘u ništa’“. Potom je nadbiskup naglasio kako alku trčimo u čast Gospi Sinjskoj: „U ovom slučaju povezani su život i vjera, proslava i igra. Netko je bio pokušao to odvojiti. Možda je bilo treniranih janjičara koji su željeli odvojiti Gospu od alke. Danas, kada vidimo zajedništvo Gospe i alke, možemo biti ponosni jer bez Gospe alka je samo pojam „kruha i igara“, kazao je nadbiskup. U nastavku je potaknuo da se kao potomci branitelja kojima je Gospa pomogla upitamo jesmo li branitelji i tko je danas branitelj svoje domovine i života: „Branitelj je svatko tko želi graditi život u svojoj domovini, kao što su zaručnici koji dolaze pred oltar, obitelji s četvero i više djece, gospodarstvenici koji otvaraju nova radna mjesta i daju dostojanstvo čovjeku. Branitelj je političar koji se brine za opće dobro. Branitelji su mediji kojima je stalo do istine; branitelji su mladići i djevojke koji ostaju u domovini i ne idu u inozemstvo. Branitelji su i gradovi koji će odbaciti ono što su drugi već

odbacili, a ne to nazivati cvijećem i prodavati se za eure“, kazao je nadbiskup i nastavio kako je danas važno vidjeti sebe u tom kontinuitetu povijesti i biti ponosan na svoje branitelje. Podsjetio je kako je već od 8. stoljeća knez Branimir dao riječ papi da Hrvati nikada ne će napadati, nego braniti i kako je to danas i naša obveza da branimo i izgradimo svoju domovinu koja nam je dar jer su u nju utkali svoje živote i žuljeve naši branitelji. Nažalost, istaknuo je nadbiskup, ako domovinu ne primamo kao dar, onda je ugrožavamo kriminalom i nemoralom kao i vlastitim interesom te dugovima i zaduženjima. „Branimo li svoju zemlju ili je ugrožavamo?“ upitao je nadbiskup, te na kraju pozvao da „dok slavimo ovaj veliki jubilej, zamolimo našu Majku da nam pomogne u obrani slave Gospodnje i naše domovine njezinom majčinskom ljubavlju u svakodnevnom životu“.

Na završetku euharistijskog slavlja gvardijan Klapčević zahvalio je Gospi na milostima kao i o. nadbiskupu za ovaj poseban dan jer se ovdje spajaju nebo i zemlja, Bog i čovjek. Zaželio je alkarima čvrstu desnicu i oko sokolovo. Slavlje na Gradu završilo je pjesmom ‘O Gospe Sinjska’, himnom ‘Lijepa naša’ i blagoslovom. Sliku su nosili fratri, alkari, alkarski momci, članovi VAD-a, načelnici, članovi kulturno-umjetničkih društava i drugih molitvenih zajednica. Nakon dolaska u crkvu nadbiskup je pokadio sliku koja je zatim postavljena na oltar. (FD)

Proslava bl. Augustina Kažotića u Trogiru

U svetištu bl. Augustina Kažotića, u crkvi sv. Dominika u Trogiru, 3. kolovoza proslavljen je blagdan bl. Augustina Kažotića - prvog hrvatskoga blaženika. Trodnevnu duhovnu pripravu predvodio je provincijal Hrvatske dominikanske provincije o. Anto Gavrić, a jutarnju misu na sam blagdan predvodio je trogirski dekan i katedralni župnik don Vinko Sander. Večernje svečano misno slavlje i procesiju kroz klaustar samostana predvodio je don Stanko Jerčić, generalni vikar Hvarsko-bračko-viške biskupije uz koncelebraciju o. Ante Gavrića, o. Ike Mateljana, fra Nediljka Jerkana, župnika Župe sv. Jakova na Čiovu u Trogiru i privremenog domaćina - priora svetišta o. Luke Prcele. Svečanom misnom slavlju nazočili su brojni Trogirani i vjernici okolnih župa, štovatelji bl. Augustina Kažotića, među kojima je bio i gradonačelnik Trogira Ante Stipčić sa suradnicima te obi-

telj Kažotić koja se za ovu prigodu okupila iz cijele Hrvatske. Za ovogodišnju proslavu Općina Marina darovala je svetištu bl. Augustina Kažotića kalež, a crkveno ruho obitelj Brajković iz Dubrovnika.

U propovijedi don Stanko Jerčić napomenuo je da je bl. Augustin jedan od brojnih i neosporno jedan od najizvrsnijih Hrvata koji su bili građani Eu-

rope i svijeta, ali koji su svoju domovinu Hrvatsku nosili u srcu i proslavili je po svijetu. U nastavku je potaknuo na razmišljanje prisutne kazavši kako na blagdan plemenitog hrvatskog blaženika, koji se prikladno slavi pred Dan domovinske zahvalnosti, možemo sebe preispitati koliko nam je danas kao katolicima i Hrvatima domovina Hrvatska u srcu i zašto se sve čini da je pretvaramo u omraženu tuđinsku zemlju. Potom je don Stanko citirao stihove Tina Ujevića: „Za uspravno stajanje dovoljne su dvije stope zemlje, za klečanje treba više, za puzanje najviše! (Tin Ujević, Svakidašnja jadikovka), te nastavio: „Nije li nam baš zbog toga uvijek malo, uvijek tije-

sno. Postali smo nesposobni stajati uspravno. Osobito ne odgajamo svoju djecu, pa im je uvijek malo, htjeli bi sve i odmah, učimo ih da budu potrošači svega onoga što im se nudi.“ Na kraju propovijedi don Stanko je zamolio zagovor bl. Augustina Kažotića da brani nebeskim milostima svoje štovatelje i sve Hrvate, posebno one koji povazdan jadikuju. Domaćin svetišta o. Luka Prcela na kraju svečanog misnog slavlja zahvalio je svima koji su doprinijeli proslavi blagdana bl. Augustina Kažotića. Nakon završetka misnoga slavlja nazočni su imali prigodu častiti blaženikove moći. (IM)

Hodočašće svećenika, redovnika i redovnica Cetinske krajine Gospi Sinjskoj

U crkvi Gospe Sinjske u Sinju pokorničkim bogoslužjem, koje je predvodio fra Ante Vučković, započelo je 4. kolovoza hodočašće svećenika, redovnika i redovnica Cetinske krajine uoči proslave svetkovine Velike Gospe koje se ove godine proslavlja u znaku 300. obljetnice pobjede Sinjana nad Turcima po zagovoru Velike Gospe. Provincijal provincije Presvetoga Otkupitelja fra Joško Kodžoman predvodio je procesiju i euharistijsko slavlje u kojem je sudjelovalo 69 svećenika i 8 bogoslova, 156 časnih sestara i 5 kandidatice novakinja rodom iz Cetinske krajine.

Pokorničko bogoslužje započelo je čitanjem svetopisamskih tekstova. Na početku nagovora fra Ante je rekao kako Sinj pamti opsadu, pobjedu i prijelaz u slobodu: „Oko Velike Gospe mnoštvo vjernika doživljava svoj prijelaz iz opsade grijeha u slobodu milosti Božje po sakramentu pomirenja.“ Potom je citirao riječi sv. Pavla iz Poslanice Efežanima: „Vi

pak ne naučiste tako od Krista, ako ste ga doista čuli i u njemu bili poučeni kako je istina u Isusu: da vam je odložiti prijašnje ponašanje, starog čovjeka, koga varave požude vode u propast, a obnavljati se duhom svoje pameti i obući novog čovjeka, po Bogu stvorena u pravednosti i svetosti istine.“ U nastavku je pojasnio kako navedeni tekst govori o promjeni koja uključuje obnovu duhom, u pravednosti i svetosti istine te kako ne treba dati mjesta đavlu – grijehu. Naglasio je kako je teško promijeniti krivi smjer, ali je teži zadatak, redovnika i svećenika koji imaju, od dobrog izabrati malo bolje, od dobrog učiniti sebe malo boljim. Stoga, istaknuo je fra Ante, „obnova mora doći iznutra jer nitko ne može učiniti da obnova dođe izvana – ni gvardijan ni predstojnica ni bilo koji autoritet. Nadalje obraćajući se hodočasnici kazao je kako obnova zahvaća nekoliko područja: odnose, iskustvo, vjeru, vrednote, navike,

strahove i ljepotu, te kako život treba biti izvor radosti i ljepote, a ne tuge i žalosti. „Nalazeći se na ovom milosnom mjestu započnimo s obnovom iznutra u osobnom sakramentu pomirenja“, pozvao je fra Ante.

Po završetku pokorničkog bogoslužja uslijedila je procesija i euharistijsko slavlje koje je predslavio fra Joško Kodžoman u koncelecijaciji sa sinjskim gvardijanom fra Petrom Klapežom, sinjskim župnikom fra Antom Bilokapićem, dekanom don Stipom Ljubasom i don Vladom Strikićem te s još 64 svećenika. Uvodeći u slavlje provincijal, Kodžoman je pozvao prisutne da im ovo zavjetno i zahvalno molitveno okupljanje u svetištu Čudotvorne Gospe Sinjske bude poziv na jačanje svećeničko-redovničkog zajedništva, poziv za prisniju ljudsku i kršćansku povezanost i solidarnost, kako onu međusobnu tako i prema svim ljudima kojima su poslani. „Ovaj dan poziv je svima da u svijetu koji se dramatično i ubrzano mijenja, nađemo svoje mjesto, poziv da se učinimo vrijednima ljudskog povjerenja, da živimo život s onima koji su najugroženiji, kojima je najteže, koji pomoć najviše trebaju. Ovo je dan kada nas Duh na ovom svetom mjestu jedinstvenoga sjećanja potiče da se odvažno suprotstavljamo svakoj nepravdi, svakoj laži i svakom zlu“, kazao je fra Joško Kodžoman.

Podsjetio je kako u jubilarnoj godini 300. obljetnici sjećanja na čin čudesnog izbavljenja pred strašnim neprijateljem, koje su naši preci doživjeli po nezasluženoj milosti Božjoj i Gospinu zagovoru, i „u ovom otužnom trenutku za naš narod i domovinu, kada nas muče nepravde, siromaštvo, iseljavanja mladih, porazne demografske statistike, napose pomanjkanje duhovnih zvanja, u ovom demoraliziranim društvu koje je promašilo stvoriti i omogućiti neke bitne pretpostavke našeg zajedničkog sretnog života, u tim i takvim okolnostima, nemamo izbora, nego ponovno iz dubine duše zavapiti pred Gospom da nas spasi i izbavi iz sadašnjih i budućih nevolja.“ Dodao je kako ocjena društvenih prilika dovodi do pomiješanih osjećaja zbunjenosti, revolta, frustracije. Upitao se mogu li vjernici s istančanim osjećajem za pravdu zaniijekati činjenicu da i u takvom okruženju postoji ne mali broj dobrih ljudi koji odskaku na razne načine po svojoj marljivosti, po svom poštenju, po svojoj spremnosti da priteknu drugima u pomoć. „Ne, mi iz svoga životnog svećeničko-redovničkog iskustva dobro znamo za takve ljude, i to nas tješi i ulijeva nam nadu. Stoga je ovo prigoda da zahvalimo od srca i sjetimo se svih naših dobročini-

telja, kao i onih koji preko nas učiniše mnoga dobra djela. Mi ne radimo da bismo se hvalili, niti da bi nas drugi hvalili. Mi smo predani svome poslu iz čiste ljubavi prema Bogu i ljudima i nemojmo dopustiti da nas u našim dobrim i plemenitim nastojanjima nitko zastraši ili obeshrabri. Plodovi našega rada ne će izostati.“

U nastavku je istaknuo apele pape Franje koje u Godini posvećenog života ne prestaje upućivati redovnicima i redovnicama da se trgnu i da se ne gube u banalnostima života, nego da kao službenici Crkve mogu i moraju biti još bolji svjedoci Božje ljubavi i još glasniji navjestitelji Radosne vijesti. „Bog nas je podario osobitim darom – darom duhovnog poziva – koji se manifestira kroz različitost i bogatstvo naših karizmi. On nas sve kao takve poziva da mu se do kraja predamo i da prepoznamo važnost trenutka, bez obzira što radili, njegovali starije i bolesne, bili kuharice, domaćice, sviračice, katehistice, odgajateljice, predstojnice, časne majke, ili provincijalke, ispovjednici, župnici ili župni vikari, gvardijani ili provincijali... I naše različite službe bogatstvo su Crkve. Znamo cijeniti rad jedni drugih, ili mislimo da je važno i vrijedno samo ono što mi poduzimamo?“ Na kraju je fra Joško pozvao: „Otiđimo danas iz Sinja uz osobni zavjet da ćemo se truditi više oko dobrobiti svih ljudi, da ćemo se, kao braća i sestre, kao radnici na istoj njivi Gospodnjoj više voljeti i poštivati. To će biti najbolji i najkorisniji duhovni plod i najveća milost ovog našeg susreta, koju možemo u ovom trenutku primiti, utječući se Majci Mariji u molitvi. Pozvao je i na sjećanje na pale branitelje i na molitvu za sve branitelje koji će se okupiti na proslavi Dana domovinske zahvalnosti u Kninu.“

Fra Petar Klapež, gvardijan samostana Čudotvorne Gospe Sinjske i upravitelj istoimenog svetišta, obraćajući se hodočasnicima kazao je kako je posebnost ovogodišnjeg hodočašća Čudotvornoj Gospi Sinjskoj u tome što se ono odvija u Godini posvećenog života, zatim u izvanrednoj godini Božjega Milosrđa, i u proslavi 300. obljetnice slavne pobjede nad Turcima koja se dogodila davne 1715. uz Gospin zagovor. U svome obraćanju podsjetio je kako je dan hodočašća ujedno i spomendan sv. Ivana Marije Vianeya – arškog župnika koji je kanoniziran u jubilarnoj godini 1925., dana 31. svibnja., a 23. travnja 1929. proglašen je nebeskim zaštitnikom svih župnika i dušobrižnika. O sakramentu svećeničkog reda, napomenuo je fra Petar, on piše: „Sakrament svećeničkog reda diže čovjeka k Bogu. Jer što je drugo svećenik nego čovjek koji zastupa Božje

mjesto i čovjek koji je opremljen svim punomoćima Božjim.“ Spomenuo je i riječi sv. Ivana Marije Vianeya o Blaženoj Djevici Mariji: „Nikad ne ćemo moći shvatiti kako mnogo teži Marija za tim da nam bude na pomoć za naš spas i kako je mnogo ona za nas zabrinuta. Najmanje pouzdanje koje mi u nju stavljamo ne ostane nikad bez nagrade. Sretan koji pod Njezinom zaštitom živi i umire, može se s dobrim razlogom ustanoviti da je njegov vječni spas siguran i da će jednom nebo biti njegova baština.“

Na kraju fra Petar je pozvao prisutne hodočasnike da zajedno izmole posvetnu molitvu Čudotvornoj Gospi Sinjskoj te ih također srdačno pozvao na

proslavu 300. obljetnice, koju će se na nacionalnoj razini proslaviti na svetkovinu Uznesenja Blažene Djevice Marije na nebo na Veliku Gospu. Najavio je svečanu procesiju s Gospinom slikom koja počinje u 9:30, potom euharistijsko slavlje na Trgu dr. Franje Tuđmana. Procesiju i svetu misu predvodit će kardinal Josip Bozanić, zagrebački nadbiskup, koji je ujedno i izaslanik sv. oca Franje u proslavi 300. obljetnice slavne pobjede pod Sinjem. Za vrijeme euharistijskog slavlja pjevanje su predvodile časne sestre pod ravnanjem s. Mirte Škopljanac Mačina, a za orguljama je svirao fra Frano Bosnić. (FD)

U Trogiru slavljena sveta misa za domovinu

Na blagdan Gospe Snježne i Dan pobjede i domovinske zahvalnosti te Dan hrvatskih branitelja u trogirskoj katedrali sv. Lovre 5. kolovoza održana je svečana sv. misa za domovinu i poginule hrvatske branitelje. Misno slavlje predvodio je dekan i katedralni župnik don Vinko Sanader uz koncelebraciju don Dragana Rajića te pratnju crkvenog zbora pod ravnanjem Dina Baila. Misnom slavlju u prepunoj katedrali nazočili su brojni branitelji, domoljubi iz cijelog grada, među kojima su bile majke poginulih branitelja, predstavnici udruga proizašli iz Domovinskog rata te predstavnici gradskih vlasti.

U propovijedi don Vinko Sanader čestitao je nazočnima vjerski blagdan Gospe Snježne pod čiji se zagovorom kao kraljice Hrvata izvojevala veličanstvena pobjeda u Domovinskom ratu Oluja '95. i time oslobodila cijela domovina. „Zahvaljujemo Bogu i Gospi na pomoći u ostvarenju samostalne i neovisne države Hrvatske – vjekovne težnje mnogih generacija hrvatskog naroda“, rekao je don Vinko te dodao da se i danas sjećamo te divne bitke i onih koji su je izborili – hrabrih branitelja. Stoga, potaknuo je, „moramo im biti zahvalni na svemu tome, biti jedinstveni, braniti stvorenu slobodu za buduće naše naraštaje. Izgrađivati i graditi je u duhovnom i materijalnom smislu, iskorištavati sve njezine potencijale za opće dobro kako bi mlade generacije mogle sretno živjeti u domovini Hrvatskoj, a ne iseljavati izvan nje.“ Napomenuo je kako je važno prepoznati kod naših branitelja da ljubav nije imala granica jer oni nisu gledali osobnu korist, zato ih gledamo kao junake poput tolikih junaka u povijesti naše Crkve.

Svjedoci smo i danas, u nastavku je kazao don Vinko, kako bi neki htjeli kutak naše domovine i

kako zato moramo bdjeti da bismo sačuvali sve što nam je Bog darovao umjesto da sebično zadržimo to samo za sebe. „Naša domovina je upravo zbog vjernosti Bogu, odanosti Kristu i Crkvi zemlja koja je natopljena krvlju mučenika, svjedoka, domoljuba koji nisu htjeli dati ni mrvicu od onoga što nam je Bog darovao. Nije dobro da neki drugi pored nas koji volimo domovinu šire pesimizam i beznađe te na takav način čine da mladi ljudi za koje je domovina stvorena napuštaju je i odlaze u bijeli svijet tražeći život za sebe i svoju obitelj negdje drugdje“, kazao je don Vinko.

U nastavku propovijedi prisjetio se i „našeg“ pape Ivana Pavla II. koji je prvi priznao državu Hrvatsku. Kazao je kako je za vrijeme Domovinskog rata Crkva molila, majke, djeca su molila i napokon branitelji su s blagoslovljenom krunicom oko vrata moleći se branili svoje ognjište ne napadajući nikoga. Istaknuo je kako je važno da nikada ne izblijede naša sjećanja, da se ne dogodi zaborav i nebriga jer time se rastaču hrvatski temelji. „Gospe Snježna, čiji blagdan danas slavimo, i Kraljice našeg naroda, za-

govaraj nas kod svoga Sina da budemo kao narod jedinstveni, složni i da gradimo svoju domovinu na

dobrobit nas, naše djece te naših pokoljenja“, zaključio je don Vinko Sanader. (IM)

33. hodočašće mladih Splitsko-makarske nadbiskupije Gospi Sinjskoj

Tradicionalno hodočašće Čudotvornoj Gospi Sinjskoj uoči svetkovine Velike Gospe, u organizaciji Ureda za pastoral mladih Splitsko-makarske nadbiskupije, okupilo je i ove godine, 8. i 9. kolovoza, nekoliko tisuća mladih vjernika. Hodočasnički put započeo je u pravedištu Gospe od Otoka u Solinu gdje su mladi mogli pristupiti sakramentu pomirenja kako bi čista srca mogli krenuti na put do Gospi na svetišta u Sinju. Euharistijsko slavlje predvodio je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić u koncelecijaciji s provincijalom Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Joškom Kodžomanom, predstojnikom Ureda za mlade dr. sc. don Mihaelom Provićem, župnikom Gospe od Otoka don Rankom Vidovićem i drugim svećenicima. Za vrijeme molitve krunice i euharistijskog slavlja pjevanje je animirao VIS Papa band iz Župe Gospe od Otoka.

Na početku misnoga slavlja nadbiskup je izrazio radost što vidi toliko hodočasnika koji će hodočastiti od pravedišta Gospe od Otoka u Solinu do Gospe Sinjske gdje se slavi poseban jubilej – 300 godina od slavne Gospine pobjede pod Sinjem. Pozdravio je tako hodočasnike koji već godinama, tradicionalno, hodočaste Gospi Sinjskoj kao i one kojima je ovo prvo hodočašće, one koji su na odmoru, ali i one koji su došli iz Amerike, Kanade, Europe, i koji žele hodočastiti „svojoj“ Gospi. Završavajući pozdrav, nadbiskup je uputio molitvu da Majka Marija osvi-

jetli tame hodočasnika, ohrabri ih na hodočašću i ojača njihovu vjeru kako bi mogli hoditi kroz život.

U propovijedi je mons. Barišić, na temelju svetopisamskih riječi, rekao kako su Izraelci bili na hodočašću kroz pustinju i kako je taj njihov hod bio također noću i rano ujutro jer je danju teško ići kroz pustinju kroz vrućine i sunca. Istaknuo je kako je Riječ Božja temelj za ovo hodočašće od Gospe do Gospe, a taj temelj je vjera koja daje snagu da možemo ići naprijed kroz poteškoće u životu. Tri su temelja za ostvarenje ljubavi prema Bogu i bližnjima, napomenuo je nadbiskup, a to su vjera, povjerenje i ljubav. „Vi ćete večeras prolaziti između dva brda, Kozjaka i Mosora, ali ne treba premješati ta brda da bi se došlo do Gospe Sinjske, nego brda koja se nalaze u nama kao što su zatvorenost, neodgovornost, mržnja, požuda, neosjetljivost. To su brda koja nosimo na ovom hodočašću i molimo Isusa da nam se smiluj i molimo Majku Mariju da pomogne kako ne bismo izgubili identitet vjere“, rekao je nadbiskup. Dodao je kako vjeruje da će kroz molitvu i napor, kroz duhovnu i tjelesnu dimenziju rezultat hodočašća biti otkrivanje kako su Bog i Marija prijatelji, a bližnji braća i sestre.

Kruna cjelonoćnog hodočašća bila je nedjeljna rana jutarnja misa koju je u 6 sati u dvorištu svetišta predvodio generalni vikar mons. Miroslav Vidović. Gvardijan samostana Čudotvorne Gospe Sinjske i Svetišta fra Petar Klapež dočekaio je mlade hodočasnike te im poručio kako u svakodnevnom životu trebaju biti pobjednici. Na sve hodočasnike zazvao je Gospin zagovor te primio krunicu od 300 metara koju su nosili članovi molitvene zajednice na hodočašću u Sinj i koju su ostavili u Svetištu kao svoj doprinos ovogodišnjem 300. jubileju slavne pobjede Sinjana nad Turcima po Gospinom zagovoru.

Generalni vikar mons. Miroslav Vidović u propovijedi je istaknuo kako je ovo hodočašće zahvala mladih za mnoga milosna djela na osobnoj, obiteljskoj i nacionalnoj razini i molitva za pomoć. Istaknuo je kako doći Gospi Sinjskoj u Sinj nije naš cilj jer bi inače to bila zabluda. „Gospodin je izabrao ovo posebno mjesto, kuću Marijinu, i Marija nam daje svoga Sina za hranu da možemo ustati i nastaviti ho-

dočašće u Splitu, Solinu i po Europi na tom daljem hodočašću na kojem nas čekaju bližnji u obitelji, na poslu, školi kako bismo mogli ostvariti poslanje da i mi nekome pomognemo i budemo nekome anđeo.“ U nastavku je dodao kako nas na ovom posebnom mjestu krijepi Kruh za život svijeta, Kruh od kojega se ne gladuje i koji nam daje vječnost, jer Bog nam ne daje mira i ne želi da utonemo u svoje snove, nego nas želi uzdignuti više i uključiti u zajednicu uključivši u molitvu braću i sestre. „Slavimo 300 godina čudesnog interventa Majke i molimo da učini slično za braću i sestre i danas koji trpe progone među kojima se nalazi i Tomislav Salopek. Molimo da nam dade snage kako bi ovo naše hodočašće bilo

uistinu hodočašće svjedočanstva i ljubavi“, završio je mons. Vidović.

Na kraju slavlja povjerenik Ureda za pastoral mladih dr. sc. don Mihael Prović podsjetio je kako je ovo 33. hodočašće mladih zahvaljujući pok. biskupu don Petru Šoliću koji je prvi započeo ovakvo hodočašće s bogoslovima i mladima. Potom je zahvalio gvardijanu fra Petru Klapežu, PU Splitsko-dalmatinske županije, cestarima koji su znakovima na cesti omogućili da hodočašće bude sigurnije, Hitnoj medicinskoj pomoći, svim svećenicima koji su bili na raspolaganju za sakrament ispovijedi u Solinu i Sinju, ocu nadbiskupu i generalnom vikaru na poticajnim riječima, kao i svim sudionicima hodočašća. (FD)

Predsjednica Grabar-Kitarović susrela se s nadbiskupom Barišićem

Predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović susrela se 10. kolovoza u svom privremenom uredu u Splitu sa splitsko-makarskim nadbiskupom Marinom Barišićem s kojim je razgovarala o kulturi, tradiciji te svim aktivnostima koje

mjesna Crkva poduzima u njihovu očuvanju. Istaknuli su važnost zajedništva i sloge kao preduvjeta društvenog i gospodarskog oporavka i rasta, navodi se u priopćenju Službe za odnose s javnošću Ureda predsjednice. (IKA)

Splitske klarise svečano proslavile blagdan sv. Klare

Blagdan sv. Klare, majke i utemeljiteljice sestara klarisa, svečano je proslavljen 11. kolovoza u samostanskoj crkvi redovnica klarisa u Splitu. Večernje svečano euharistijsko slavlje predvodio je splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić. Na početku slavlja nadbiskup je pozdravio samostanskog kapelana klarisa fra Josipa Lucića, vikara Splitsko

makarske nadbiskupije mons. Miroslava Vidovića, braću svećenike, sestre klarise i sve vjernike i štovatelje sv. Klare. Okupljenim vjernicima obratio se i samostanski kapelan klarisa fra Josip Lucić koji se u svoje i u ime sestara klarisa, zahvalio nadbiskupu na njegovoj prisutnosti, propovjednicima koji su predvodili devetnicu i vjernicima koji su se, unatoč visokim temperaturama, radosni okupljali u čast sv. Klare. Posebnu zahvalu uputio je sestrama klarisama koje su se ove godine pomladile za tri nove sestre aspirantice i koje su pjevanjem proslavu učinile svečanijom i bogatijom.

„Po krštenju zaručeni smo, zaljubljeni, prihvaćeni od Gospodina i ne odnose se ove riječi misnoga čitanja 'zaručit ću te u nježnosti, ljubavi i vjernosti' samo na klauzurne sestre. Ovo se odnosi na svakoga od nas, na povijest jedne duše, jer tko god da je kršten, u zaručništvu je s Gospodinom u dinamici života u ovom bogatstvu“, kazao je na početku propovijedi nadbiskup Barišić. Pojedinci, kada upoznaju život sv. Klare i njenih sestara klarisa, pomisle kako one mrze vanjski svijet i stvari te zbog toga bježe od njega – što nije točno, napomenuo je nadbiskup, i nastavio kako klarise žive bogatstvo svoga krštenja,

razvijaju ga u sebi i žele rasti do punine, same sa svojim Bogom i svojim bližnjima. Pojasnio je da klauzura znači zatvorenost: „Sestre žive to zajedništvo, no to ne znači da pripadaju nekom zatvorenom prostoru, jer bi to bio promašaj. One odgovaraju Zaručniku svojim životom i svjedoče kako im je samo Bog važan i značajan u njihovu životu“. To je razvijanje onog bogatstva koje imamo po krštenju kojega smo primili, istaknuo je nadbiskup i posvijestio koliko je potrebno uložiti truda i napora te u svijetu svakodnevno živjeti svoju vjeru i svoje krštenje obilježen identitetom da smo djeca Božja i da nam je samo to važno i samo u tome želimo rasti. „Nisu samo sestre u klauzuri. Ona postoji i u obiteljskom i bračnom životu. Ima puno stvari koje trebaju ostati samo između nas u obitelji da se ne čuje, da ne iziđe vani, da grad i ulica ne priča o nama. To je klauzura“, napomenuo je nadbiskup i nadodao kako je klauzura potrebna da sačuvamo onaj odnos s Bogom i da ne uđe u nju različitosti koje razaraju pa više ne znamo

što je poštenje, solidarnost. Napomenuo je kako je u klauzuri važno zajedništvo i kako je zajedništvo mjera vjere, ljubavi i odgovora na Gospodinovu ljubav jer smo kršteni u ime otajstva Presvetog Trojstva. Za zajedništvo je važna volja – i to je naš problem, napomenuo je nadbiskup i u nastavku dodao da je potrebno našu samovolju pokrstiti da ona bude usklađena s Božjom voljom: i u braku i u obitelji i u ovom ozračju majke Klare. „Pa neka nas njezin primjer, njezin zagovor, njezin prozor kroz koji nam dolazi budućnost prosvijetli, osvijetli da i mi budemo prozor te budućnosti“, kazao je na kraju propovijedi nadbiskup i čestitao svim Klarama imendan i poželio im da usklade svoj život s tim imenom.

Ovogodišnjoj proslavi sv. Klare prethodila je molitva devetnice od 2. do 10. kolovoza koju su predvodili fra Josip Lucić, fra Ante Kukavica, fra Ante Vučković, don Luka Vrljičak, fra Nikica Devčić, o. Jozo Ćirko, o. Stipo Balotinac, fra Ivo Martinović i fra Žarko Mula. (ZA)

Životna nagrada dr. fra Petru Bezini i godišnja crkvenom zboru Petar Kružić

U povodu Dana općine Klis na svečanoj sjednici Općinskog vijeća održanoj 12. kolovoza, uz veliki broj uzvanika i mnogobrojnih gostiju iz kulturnog, političkog, poduzetničkog i vjerskog života u prostoru kliške tvrđave, dodijeljene su nagrade Općine Klis za 2014. godinu. Tom prigodom nagradu za životno djelo dobio je ugledni franjevac i hrvatski povjesničar dr. fra Petar Bezina.

Prema obrazloženju Komisije za dodjelu nagrade, između ostalog istaknuta je uloga dr. fra Petra Bezine kao autora mnogih znanstvenih knjiga, stručnih članaka te kao sudionika na mnogim znanstvenim skupovima koje je, između ostalih, upriličilo Hrvatsko žrtvoslovno društvo, Katolička Crkva i dr. Dobitnik je i mnogih prestižnih nagrada i priznanja među kojima se svakako ističe nagrada Splitsko-dalmatinske županije i Grada Splita za životno djelo. Bio je član saborske Komisije za utvrđivanje ratnih i poratnih žrtava na ovim prostorima. Uz to, nagrada dr. Bezini ujedno je priznanje cijeloj Franjevačkoj provinciji Presvetog Otkupitelja, hrvatskoj povjesnici i mnogobrojnim žrtvama o kojima je fra Petar u svojim žrtvoslovnim djelima stručno i s ogromnom ljubavlju svjedočio, posvetivši tom radu cijeli svoj život.

Godišnju nagradu dobio je mješoviti crkveni zbor „Petar Kružić“ iz Klisa. U obrazloženju Komisije stoji: Budući da su u župi i crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Klisu glavni nositelji te stoljetne i do danas neprekinute tradicije pjevači, članovi mješovitoga crkvenog zbora „Petar Kružić“, prikladno je ovom gestom zahvaliti te na simboličan način nagraditi nastojanja svih nekadašnjih i današnjih pjevača na očuvanju i prenošenju toga važnog dijela kliške nematerijalne kulture. Zahvaljujući njima – najprije dugo vremena spontano, pučki, a zatim i pod vodstvom svojih zborovođa i s pomoću mnogih župnika – uspjeli su se i u Klisu znatnim dijelom očuvati „drevni bašćinski glasi“, koji sustavno prožimaju čitavu crkvenu liturgijsku godinu. Uz

to, izvedbe zbora „Petar Kružić“, koje osim izvođenja izvornih pučkih napjeva podrazumijevaju i brojne skladane kompozicije, mnogo su puta zvukovno oplemenile različite društvene i kulturne manifestacije u Klisu te se glas o kliškim pjevačima proširio znatno dalje od granica Klisa. Nagrade dobitnicima

priznanja su uručili načelnik Općine Klis Jakov Vetrma i predsjednik Općinskog vijeća Josip Didović.

Nakon misnoga slavlja održan je koncert VIS-a „Papa bend“ iz Solina, koji je izveo splet duhovnih i rodoljubnih pjesama te na takav način uzveličao svečanost ove proslave. (IL)

Procesija sa slikom Čudotvorne Gospe na Hladi u Kaštel Sućurcu

Uoči blagdana Uznesenja Bl. Djevice Marije, 14. kolovoza, u Župi sv. Jurja mučenika u Kaštel Sućurcu održana je tradicionalna večernja procesija sa slikom Čudotvorne Gospe na Hladi. Procesija s više stotina vjernika krenula je iz župne crkve Sv. Jurja mučenika prema svetištu Gospe na Hladi podno Kozjaka, gdje je slavljen sveta misa koju je predvodio sućurački župnik don Ivan Delić.

„Došli smo ovdje večeras našoj nebeskoj majci, našoj Čudotvornoj Gospi na Hladi, spajajući našu župnu crkvu, mjesto gdje se utječemo i molimo njezinu Sinu Isusu Kristu, s ovim svetim mjestom, svetištem Gospe na Hladi. Uputili smo se kao hodočuća Crkva, kao Crkva koja hodočasti i koja ide u susret svojoj Majci, našoj Blaženoj Djevici Mariji i zato smo se izmjenjivali noseći u procesiji njezin lik, želeći se na taj način približiti Mariji, osjetiti njenu blizinu, biti u doticaju s njom. To smo činili iz ljubavi i radosti, jer volimo našu Čudotvornu Gospu na Hladi“, istaknuo je don Ivan u propovijedi.

„Čovjek u današnjem vremenu često ne sluša Božju riječ, ne sluša Božje zapovijedi i zato upada u grijeh, patnju i ponor iz kojeg teško može izaći. Modernom se čovjeku ponekad čini kako nema izlaza i kako nema spasenja i nade. Nasuprot Evi, koja se u Starom zavjetu oglušila o Božju zapovijed, u Novom zavjetu se pojavila nova žena koja je donijela spasenje ljudskom rodu, a to je upravo Blažena Djevica Marija, koja je pristala surađivati s Bogom i zato je postala Majka Božja i naša suotkupiteljica jer je donijela na ovaj svijet otkupitelja Isusa Krista. Riječi koje je izgovorila „Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po Tvojjoj riječi“ zapravo su preokret u povijesti spasenja ljudskoga roda jer je Marija pristala surađivati s Bogom u njegovu planu spasenja. Zato je ona suotkupiteljica i posrednica svih milosti, ona je Bogomajka. Marija je cijeli svoj životni vijek živjela po Božjoj riječi i ona je bila ona koja je veličala Gospodina svojim životom i svojim riječima. Od nje danas možemo naučiti kako trebamo surađivati s Bogom i oslušivati što Bog od nas traži. Možemo

od nje naučiti kako prihvatiti Božje planove i Božje naume u svojem životu, a ne ono što nam svijet nudi i što nam zlo nudi. Čovjek treba prihvatiti suradnju s Bogom, i tada ne bi trebao imati strah od života, niti strah pred smrću. Čovjek tada svoj život usmjerava prema Božjoj riječi i iz te Božje riječi crpi snagu u svim nedaćama ljudskoga života. Pouzdati se u Boga poput Marije znači imati nadu – nadu iznad svake nade, jer Bog je onaj koji je i njoj kao mladoj djevojci dao nadu. Ona je uvijek vjerovala kako je na Božjem putu, a kada je čovjek na Božjem putu, onda je Bog onaj koji upravlja njegovim životom i on je onaj koji nas vodi u bolju budućnost.

Draga Marijo, Čudotvorna Gospe na Hladi, molimo te, izmoli kod svoga Sina Isusa Krista jaku i žarku vjeru za sve nas da možemo nasljedovati Krista u svakodnevnom životu. Marijo, molimo se tebi. Tebi smo večeras došli iznijeti sve svoje boli, patnje, probleme i poteškoće. Molimo ti se da možemo ići za tobom i za tvojim Sinom kako bismo već sada, u ovome svijetu, osigurali radost života, a u konačnici i vječno spasenje“, rekao je don Ivan. (Renata Dobrić)

Svečanost polaganja i obnove zavjeta milosrdnica u Splitu

U Godini posvećenoga života, u novoj kapeli Provincijalne kuće sestara milosrdnica Provincije Navještenja Gospodinova u Splitu 14. kolovoza prvi je put održana svečanost polaganja prvih i doživotnih zavjeta te proslavljene obljetnice redovničkoga zavjetovanja. Tijekom misnoga slavlja, pred okupljenom redovničkom obitelji, svojim roditeljima i uzvanicima doživotne je zavjete čistoće, siromaštva i poslušnosti položila s. M. Terezija Brčić Šušak, a

prve je redovničke zavjete na tri godine prema Konstitucijama Družbe položila s. M. Mirela Delonga.

Zahvalne Gospodinu za dar poziva, ustrajnosti i pripadnosti redovničkoj zajednici sestara milosrdnica, svoje su zavjete obnovile sestre jubilarke: s. M. Josipa Gracin, koja slavi 70. obljetnicu zavjetovanja, s. Valentina Šipić, s. Nedjeljka Odrlić, s. Marinka Odrlić, s. Velimira Maroš, s. Štefanija Grubišić, s. Ksenija Dukić, s. M. Kleofina Majić i s. Tihomira Perković, koje slave 50. obljetnicu, te s. Ines Elek, s. Tea Vrdoljak i s. M. Matea Ivišić koje slave 25. obljetnicu.

Svečano misno slavlje predvodio je don Tomislav Čubelić u zajedništvu sa samostanskim kapelanom fra Stankom Radićem i još trojicom svećenika, a svojim ga je pjevanjem animirao sestarski zbor pod ravnanjem s. M. Mirte Škopljanač Mačina. Na kraju misnoga slavlja čestitku sestrama svečaricama u ime cijele zajednice uputila je provincijalna glavarica s. M. Radoslava Kevo, a nakon mise svečanost je nastavljena za obiteljskim stolom. (IKA)

Kardinal Josip Bozanić na proslavi svetkovine Velike Gospe u Sinju

U svetištu Čudotvorne Gospe Sinjske, na slavlju svetkovine Uznesenja Blažene Djevice Marije na nebo – Velike Gospe koje se ove godine proslavlja pod motom „300 godina vjernosti Kristu i Gospi“ i u ozračju obilježavanja 300. obljetnice slavne pobjede pod Sinjem uz Gospin zagovor, 15. kolovoza, okupilo se preko sto tisuća vjernika iz svih krajeva Hrvatske, Bosne i Hercegovine i šire. Hodočasnici, od kojih su neki pješačili i po nekoliko sati, u svetište su počeli pristizati u ranim jutarnjim satima pa im je već od 3 sata na raspolaganju za sakrament pomirenja bilo oko 50 svećenika. Slavlje svetih misa započelo je u 4 sata, a mise su potom slavljene svakih sat vremena, sve do 9:30 kada je slavljenje zvona i sviranje fanfara označilo da iz Gospina svetišta kreće svečani ophod – tradicionalna procesija gradskim ulicama sa slikom čudotvorne Gospe Sinjske. Staru Gospinu sliku, okićenu zlatom, dragim kamenjem te brojnim zavjetnim darovima nosili su alkarski momci u starim odorama, a uz njih su u procesiji sudjelovali i alkari, bogoslovi, redovnice, djevojke u narodnim nošnjama, predstavnici gradskih i županijskih vlasti, hrvatske vojske, MUP-a, braniteljskih udruga, majke, vjeroučitelji, vatrogasci, profesori,

glazbenici, djelatnice Caritasa župe Sinj, poduzetnici, medicinsko osoblje, različite crkvene i civilne udruge te puk grada Sinja i cijele Cetinske krajine.

Euharistijsko slavlje, kao i svečani ophod, predvodio je izaslanik pape Franje kardinal Josip Bozanić u koncelebraciji s mons. Marinom Barišićem, nadbiskupom i metropolitom Splitsko-makarske nadbiskupije, mons. Želimirom Puljićem, nadbiskupom zadarskim i predsjednikom Hrvatske bi-

skupske konferencije, mons. Franjom Komaricom, biskupom banjalučkim, mons. Ilijom Janjićem, biskupom kotorskim, vladikom Nikolom Kekićem, biskupom Križevačke eparhije, mons. Markom Semrenom, banjalučkim pomoćnim biskupom, zatim provincijalom Provincije Presvetoga Otkupitelja fra Joškom Kodžomanom, čuvarom sinjskog svetišta fra Petrom Klapežom i dekanom Cetinskog dekanata don Stipom Ljubasom.

Riječi dobrodošlice i zahvale izaslaniku pape Franje kardinalu Josipu Bozaniću prije početka misnoga slavlja uputio je splitsko-makarski nadbiskup i metropolit mons. Marin Barišić koji je pozdravio sve prisutne među kojima je bila i predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar Kitarović. Zatim je pozdravio sve predstavnike zakonodavne, izvršne, sudbene i vojne vlasti hrvatske države; predstavnike županijskih, gradskih i općinskih vlasti, sve predstavnike institucija i sastavnica društvenoga, kulturnoga, gospodarskoga i političkoga života. Posebno je pozdravio pratitelje Papina izaslanika kardinala Bozanića fra Petra Klapeža i don Stipu Ljubasa dekanata Cetinskog dekanata i triljskog župnika, sinjske alkare i puk Cetinske krajine i sve vjernike hodočasnike pristigle u Sinj. Nadbiskup Barišić naglasio je kako prisutnost kardinala Bozanića u Sinju kao izaslanika Svetog Oca i kao nadbiskupa zagrebačkog čini da danas Sinj postaje „glavnom gradom Hrvatske“. Pozvao je generalnog vikara Splitsko makarske nadbiskupije mons. Miroslava Vidovića da pročita pismo Svetoga Oca kojim određuje kardinala Boza-

nića svojim izaslanikom na ovom velikom jubileju i kojim čestita vjernicima i puku Cetinske krajine i Crkvi u Hrvata na iznimnom čašćenju Majke Božje. U pismu je papa Franjo pozvao na ustrajnost u molitvi i zagovoru Gospe Sinjske i zamolio svekoliki vjernički puk da mole za Petrova namjesnika na zemlji i Katoličku Crkvu. Potom je nadbiskup Barišić zamolio kardinala Bozanića kao predvoditelja da uvede prisutne u svečano euharistijsko slavlje.

Prenoseći pozdrave pape Franje kardinal Bozanić istaknuo je kako je danas svima okupljenima u svetištu Gospe Sinjske, Sveti Otac osobito bliz svojom pastirskom ljubavlju i molitvom. „Ovdje u Sinju danas je otvorena riznica neba koja pokazuje snagu pobjede Isusa Krista po vjeri i vjernosti, po poniznosti i daru, po uznesenju Blažene Djevice Marije. Nije li ovo sinjsko zajedništvo, kao i sva ona mnoštva vjernika diljem Lijepe Naše danas okupljenih oko Marije na nebo uznesene još jedna potvrda da smo željni gledati blago na nebu, da bismo radosno živjeli na zemlji?“ kazao je na početku homilije kardinal Bozanić. (Cijela propovijed pod Prigodne propovijedi)

Na kraju misnoga slavlja, na kojem je pjevao zbor svetišta pod ravnanjem fra Jure Župića i s. Jelene Mijić, hodočasnicima se obratio gvardijan i upravitelj svetišta Čudotvorne Gospe Sinjske fra Petar Klapež koji je zahvalio svima koji su sudjelovali u ovoj svečanosti. Slavlje je završilo kardinalovim blagoslovom, pjesmom „O, Gospe Sinjska“ te državnom himnom „Lijepa naša“. (ZA)

Nadbiskup Barišić predvodio večernju misu na blagdan Velike Gospe u Sinju

Uz suslavlje fra Joška Kodžomana provincijala provincije Presvetog Otkupitelja, gvardijana samostana i čuvara svetišta Čudotvorne Gospe Sinjske, fra Petra Klapeža i župnika fra Ante Bilokapića i drugih svećenika, 15. kolovoza, na blagdan Velike Gospe splitsko-makarski nadbiskup i metropolit mons. Marin Barišić predvodio je večernje svečano euharistijsko slavlje.

Pred mnogobrojnim vjernicima i hodočasnicima pristiglih iz obližnjih krajeva i župa, BiH na proslavu Uznesenja Blažene Djevice Marije na nebo i proslavu 300. obljetnice obrane grada Sinja od turske opasnosti, po čudesnom zagovoru Gospe Sinjske nadbiskup Barišić kazao je kako ovo slavlje svojim značenjem, postaje središnji vjerski i kulturni, crkveni i društve-

ni događaj cijele Hrvatske. U prilog tomu spomenuo je kako su malobrojni, ali hrabri branitelji uz pomoć Gospe Sinjske uspjeli obraniti svoj dom te kršćan-

ski i nacionalni identitet. Naglasio je kako je obrana prava riječ koja najbolje može predstaviti našu četrnaeststoljetnu povijest koja je puna jubileja obrane. Samo ove godine, uz 300. obljetnicu obrane Sinja, slavimo i 20. obljetnicu Oluje. (Cijela propovijed pod Prigodne propovijedi)

Na kraju propovijedi zamolio je zagovor Gospe Sinjske „da nas učini odvažnim braniteljima i graditeljima obitelji i društva, učvrsti u vjeri i nadi, da svi naši jubileji tolikih obrana budu znak i simbol one konačne pobjede i velike obrane našega života i čitave ljudske povijesti: u Kristovu uskrsnuću i njezinom uznesenju u nebo“. (ZA)

Svetkovina Velike Gospe u Splitu

Generalni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije mons. Miroslav Vidović na blagdan Velike Gospe predvodio je svečano euharistijsko slavlje u svetištu Gospe od Pojišana u Splitu uz suslavlje fra Jure Šarčevića, ministra Hrvatske kapucinske provincije sv. Leopolda Bogdana Mandića, župnika fra Antu Pervana i desetak svećenika. Svetoj misi prethodila je svečana procesija u kojoj su tisuće vjernika hodočastili od splitske prvostolnice koja je posvećena Uznesenju Blažene Djevice Marije do crkve Gospe od Pojišana. Sudjelovali su mladi u narodnim nošnjama, pripadnici Hrvatske ratne mornarice, redovnice i vjernički puk.

Procesiju, koju su pratili zvuci s brodova u splitskoj luci te zvona splitske prvostolnice, duhovnim je poticajima animirao don Ante Mateljan. Na početku misnoga slavlja okupljenim hodočasnicima obratio se fra Jure Šarčević, koji je svim vjernicima izrazio dobrodošlicu u staro splitsko svetište Gospe od Pojišana kojeg više od stotinu godina čuvaju kapucini.

„Slavimo uznesenje Blažene Djevice Marije na nebo ili Veliku Gospu, i usudio bih se reći da za-

hvaljujući prošlim događajima u povijesti spasenja, u našoj sadašnjosti već sada slavimo budućnost. I to ne bilo kakvu budućnost. Ne budućnost tehnološkog napretka, novih otkrića, ne budućnost ugodnijeg života i bezbrižnosti, već proročansku budućnost koju je Blažena Djevica Marija u svome hvalospjevu iz današnjeg evanđelja izrazila riječima: „Odsad će me, evo, svi naraštaji zvati blaženom!“, tim riječima generalni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije don Miroslav Vidović započeo je svečano misno slavlje. (Cijela propovijed pod Prigodne propovijedi)

Okupljenim vjernicima i hodočasnicima obratio se upravitelj svetišta i gvardijan samostana fra Ante Kukavica koji je zahvalio propovijedniku don Miroslavu Vidoviću na njegovoj prisutnosti kao i svima koji su na bilo koji način sudjelovali u proslavi ovog blagdana. Nakon završnoga blagoslova zazvan je Božji blagoslov na sve nadbožne predmete. Na samom kraju misnoga slavlja veliki mješoviti zbor Gospe od Pojišana zapjevao je himnu „Lijepa naša“, a potom i pjesmu Gospi „Zdravo Djevo“. (ZA)

Susret nadbiskupa Barišića i patrijarha Irineja u splitskoj prvostolnici

Nadbiskup splitsko-makarski i predsjednik Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za dijalog sa Srpskom pravoslavnom crkvom mons. Marin Barišić primio je 20. kolovoza u splitskoj katedrali patrijarha Srpske pravoslavne crkve Irineja i njegovu pratnju koju su činili episkop g. Fotije (Sladojević) iz Šibenika, episkop mitropolit Zagrebačko-ljubljanski g. Porfirije (Perić), četiri episkopa SPC te još nekoliko članova izaslanstva. Susretu su uz nadbiskupa nazočili generalni vikar mons. Miroslav Vidović, pastoralni vikar mons. Nediljko Ante Ančić, župnik katedrale don Tomislav Čubelić i drugi svećenici Splitsko-makarske nadbiskupije. Patrijarh Irinej sa svojom pratnjom boravio je ovih dana u Hrvatskoj te posjetio Šibensku eparhiju u sklopu proslave visoke obljetnice bogoslovije u manastiru Krka. Po dolasku u Split, prije susreta s nadbiskupom Barišićem, pohodio je Srpsku pravoslavnu općinu u Splitu i crkvu sv. Save gdje su ga povrh skupine vjernika dočekali protojerej-stavrofor Nikola Škorić i protojerej Slavoljub Knežević te splitski gradonačelnik g. Ivo Baldazar.

Na vratima splitske katedrale nadbiskup Marin Barišić dočekao je i uputio uvažanim gostima riječi srdačne dobrodošlice te ukazao na osobno zadovoljstvo i čast da može u starodrevnoj katedrali Uznesenja Blažene Djevice Marije i najstarijoj katedrali na svijetu pozdraviti svoje uvažene goste. „Ova katedrala koja je prvotno bila mauzolej cara Dioklecijana, a 313. god Milanskim ediktom pretvorena u katedralu, hram Božji, ima u sebi duboku i bogatu, svjetsku, univerzalnu i lokalnu memoriju“, kazao je nadbiskup Barišić. Podsjetio je na posjet pape danas sv. Ivana Pavla II. kada je prilikom svoga posjeta Splitu 1998. godine klečeći pred oltarom i relikvijama sv. Dujma rekao kako povijest ovdje nije šutjela. Povijest cara Dioklecijana bila je povijest nasilja, moći zarobljavanja i bila je glasna u to vrijeme. No sveti Dujma bio je svjedok jedne druge povijesti – povijesti praštanja, slobode, ljudskosti svjedočenja, mira, i „kada zašuti ova povijest, nije dobro, jer onda se stvaraju bajkovite politike, zemaljska carstva, kraljevstva koja unose nemir pun boli i patnja“, kazao je nadbiskup. Dodao je kako se događalo kroz našu daleku i bližu povijest da se ova svjedočka povijest Riječi Božje, Kristova kraljevstva prešućivala i u crkvenim krugovima. Potrebno je da i danas ova povijest progovori u našim srcima i odnosima

jer ona je zajednički jezik posebno kršćanima koji imaju puno zajedničkog – od tradicije, tisućljetne povijesti do Isusa Krista koji je zajednički temelj svim kršćanima. Nadbiskup je istaknuo kako nam je zajednički sv. Dujam i toliki sveci Istoka i Zapada koje je car Dioklecijan učinio mučenicima. „Malo je onoga što nas razlikuje, no ta različitost je prevagnula, i kako sada bitno staviti u središte da nam Krist bude sve?“ upitao se nadbiskup te iskazao uvjerenje da će na putu sazrijevanja kao ljudi, vjernika i kao Crkve otkriti ovo bogatstvo Krista koji je naše jučer, danas i u vijeke. „Željeli bismo da progovorimo onom poviješću koja ovdje u ono vrijeme nije šutjela, nego je govorila. Vjerujem da nam je svima do toga stalo i da naši naglasci i naše nakane daju glasnost ovoj riječi.“ Nadbiskup Barišić poželio je da ovaj susret bude poticaj na putu govora, suradnje zajedničkog evanđeoskog otvaranja posebno crkvenih pastira koji su „odgovorni za dvije Crkve i dva naroda“. Važnim je istaknuo potrebu češćih susreta kako bismo mogli sagledati da smo isto, jedno i da smo na jednom putu.

Kao predsjednik Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za dijalog sa Srpskom pravoslavnom crkvom mons. Marin Barišić istaknuo je kako bi želio da ovim danom progovori ta komisija u susretima kako bi se lakše mogli sagledati pastoralni i ljudski odnosi, te problemi na terenu, jer kako je rekao, „drago mu je da ih nekada njihovi vjernici pretječu u tome“. Ukazao je na činjenicu da pravoslavni i katolički vjernici žive u sredinama u kojima se ljudski i kršćanski prihvaćaju, drže svoje i cijene tuđe. U

nastavku dodao je kako vjeruje da pretjecanje može biti i poticanje na putu želje Kristove za jednom Crkvom koja se ne ostvaruje politikom, diplomacijom, tehničkim sredstvima. „Zajedništvo je plod Duha Svetoga i ne ovisi o nama ali možemo biti zapreka ostvarenju zajedništva Crkve Kristove.“ Na kraju svoga obraćanja nadbiskup Barišić poželio je da milost, ljubav Božja i Snaga Duha Svetoga ohrabri i učini sve nas svjedocima povijesti koja ne šuti, nego našim odnosima gradi ovdje Kraljevstvo Božje.

Patrijarh Irinej dotaknuo se odnosa katolika i pravoslavaca napomenuvši kako se dogodila tragična povijest naših naroda koja su povezana skoro istim jezikom i tisućljetnim zajedničkim životom i nekada zajedničkom Crkvom. Kazao je kako ta tragedija nije samo naša, nego tragedija kršćanstva. „Kakvu poruku mi kao kršćani možemo pružiti drugima, raznim religijama svijeta kada saznaju što se dogodilo na našem području?“ upitao se patrijarh Irinej te nastavio: „Kada pogledamo na ono što se dogodilo u našoj bliskoj povijesti, onda zaista možemo reći da živimo u vremenu apokalipse koja dolazi. Što nam danas preostaje? Na žalost, velika je razlika na nebitnim pitanjima koja se tiču učenja Istočne i Zapadne Crkve, a ono najbitnije nam je zajedničko. Apsurd je da ono što nas razdvaja postaje važnije od onoga što nas sjedinjuje. Te različitosti učinile su da smo prestali biti jedno i postali smo neprijatelji. To je strašna rana na Crkvi Kristovoj.“ Patrijarh je spomenuo poražavajuće podatke s kojima se susreo za svoga nedavnog boravka u Njemačkoj, kojima se predviđa da će 2030. g biti 2000 crkava ponuđeno na prodaju. Spomenuo je podatak kako se u Austriji veliki broj vjernika odrekao vjere. „A da ne govorim o jednom ogromnom narodu čija se

religija brzo širi i sve nas to opominje da se moramo pozabaviti sobom i krajnje vrijeme je da vrhovi Crkava sjednu, analiziraju vrijeme i prilike i da se vrte vremenu kad je ova Crkva postala hram Božji i da se vrte vremenu našeg zajedničkog života.“ Krajnje je vrijeme, pozvao je patrijarh, „da razmislimo i unesemo jedan novi element u naš život i da nam kršćanstvo ne bude filozofija, nego stvarni život“. U nastavku je naglasio veliku odgovornost svih u Crkvama i pohvalio inicijativu i prijedlog pape Franje da sjednu u dijalog predstavnici jedne i druge Crkve, analiziraju sadašnjost i prošlost i da vide što ih dijeli i razdvaja. Na kraju je patrijarh Irinej poželio da zlo koje se dogodilo u našoj prošlosti bude prepoznato kako se nikada ne bi ponovilo. „To Gospodin želi od nas i daj, Bože, da se vrati ono vrijeme kada smo bili jedno i kada smo bili najbliži.“

Poslije pozdravnih govora nadbiskup Barišić je patrijarha i njegovu pratnju upoznao s poviješću splitske katedrale i drevne Splitsko-makarske nadbiskupije te uvaženom gostu uručio prigodni poklon Splitski evangelijar, najstariju i najsvetiju knjigu u Hrvata, koja seže kako je, istaknuo nadbiskup, vjerojatno iz 6. stoljeća. Nadbiskup i Patrijarh su se zatim povukli dvadesetak minuta na razgovor u četiri oka u katedralnom župnom uredu. Po završetku posjeta prvostolnici, koji je potrajao više od sat i pol vremena, sudionici ovog susreta su se kroz grad uputili u restoran „Aspalathos“ na zajednički ručak i međusobno druženje što ga je priredila Srpska pravoslavna općina u Splitu. Nakon ručka nadbiskup je otpratio poglavara Srpske pravoslavne Crkve i članove njegove pratnje do njihovih automobila ispred Prokurative i uz dobre želje oprostio se od njih, zaželjevši im sretan povratak na njihova odredišta. (ZA)

Ljetni susret bogoslova Splitsko-makarske nadbiskupije

Ovogodišnji tradicionalni susret bogoslova Splitsko-makarske nadbiskupije održan je od 21. do 23. kolovoza u marijanskom svetištu u Vepricu. Na susretu je uz odgajatelja don Borisa Vidovića, rektora, don Marija Buljevića, vicerektora, i Edvarda Punde, duhovnika, sudjelovao i nadbiskup Marin Barišić. U pozdravu je rektor Vidović izrazio zadovoljstvo susretom na kojem su predstavljeni i novi bogoslovi upisani u prvu godinu Filozofsko-teološkog fakulteta. Predstavio je ukratko dokument II. vatikanskog koncila o odgoju i poslanju svećenika „Presbyterorum ordinis“, koji bi kao smjernicu i

putokaz bogoslovi trebali ugrađivati u vlastiti život tijekom formacije suobličavajući svoje živote Kristu kao idealu vlastitoga poslanja. Susret je nastavljen misnim slavljem koje je predvodio nadbiskup Barišić, poslije kojeg je uslijedila zajednička molitva krunice.

Drugoga dana susreta, nakon jutarnjega misnog slavlja, druženje je nastavljeno raftingom na rijeci Cetini, a rekreativni dio programa završio je zajedničkim ručkom. U večernjim satima bogoslovi su se susreli s nadbiskupom Barišićem te su razmijenili

iskustva, poglede i razmišljanja o prednostima i nedostacima akademskog i bogoslovnog života. Dan je završio molitvom krunice.

Posljednjeg dana susreta, u nedjelju, svečano jutarnje euharistijsko slavlje predvodio je nadbiskup Barišić. U svojoj je homiliji istaknuo kako je čovjek pozvan svakodnevno se odlučivati za Krista kao ljubav. Važnim je istaknuo i drugi model služenja na koji su pozvani supružnici u braku kroz trajno međusobno razumijevanje i služenje. (Marijo Buljević)

U Splitu održana Katehetska ljetna škola za vjeroučitelje u osnovnoj školi

U organizaciji Nacionalnog katehetskog ureda HBK-a i Agencije za odgoj i obrazovanje, u Splitu je u 24. kolovoza s radom započela Katehetska ljetna škola za vjeroučiteljice i vjeroučitelje u osnovnim školama. 350 sudionika okupilo se u prostorijama Nadbiskupskog sjemeništa u Splitu kako bi tijekom dva radna dana nazočilo i aktivno sudjelovalo u zanimljivim predavanjima, pedagoškim radionicama i popratnim kulturno-umjetničkim i duhovnim programom pod okvirnom temom „Odgoj za mir“.

Nakon uvodne molitve koju su pripremili vjeroučitelji iz Šibenske biskupije, prvi radni dan Škole započeo je pozdravnim govorom organizatora i domaćina don Josipa Periša, voditelja povjerenstva Katehetske škole i predstojnika Katehetskog ureda Splitsko-makarske nadbiskupije. Naglasivši složenost i pluralnost aktualnog životnog trenutka, Periš je pozvao na nužnost promicanja kulture mira i suživota kroz cijeli odgojno-obrazovni sustav u kojem vjeronauk uvažavajući tuđi, ali i čuvajući vlastiti identitet, ima posebno mjesto.

Njegove riječi potvrdio je i splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić izražavajući nadu kako će bogatstvo sadržaja i programa ovogodišnje Katehetske ljetne škole sve njezine sudionike učiniti zauzetim glasnici i svjedocima mira među djecom i mladima. O važnosti školskog vjeronauka i njegovoj preventivnoj ulozi u ponašanju mladih govorila je Jadranka Žarković Pečenković, nova ravnateljica Agencije za odgoj i obrazovanje koja je ovaj skup ocijenila kao vrijednu priliku za stručno usavršavanje vjeroučitelja koji su najzaslužniji za pozitivno prepoznavanje vjeronauka u okviru cjelokupnog odgojno-obrazovnog sustava.

Prigodnim se riječima sudionicima obratio i mons. Đuro Hranić, predsjednik Vijeća HBK-a za katehizaciju i novu evangelizaciju. Nadbiskup Hranić definirao je odgoj za mir u kontekstu školskog vjeronauka kao odgoj za vrjednote i stavove. Pri tome je izdvojio pitanje odgovornosti kao stožerne društvene vrjednote o kojoj ovisi funkcioniranje cjelokupne društvene zajednice, a mir je ocijenio kao proces koji

treba sustavno i temeljito provoditi u okviru većega zalaganja za izgradnju civilizacije ljubavi.

Nakon pozdravnih riječi i kraćeg uvoda u rad Škole od strane prof. dr. Ivice Pažina, predstojnika Nacionalnog katehetskog ureda HBK-a, uslijedilo je prvo tematsko predavanje koje je pod naslovom „Biblijsko poimanje mira“ održao prof. dr. Marko Vidović, redoviti profesor biblijskih predmeta na splitskom KBF-u. Polazeći od tumačenje etimološkog značenja riječi „mir“ u slavenskim i klasičnim jezicima, prof. Vidović posebno se osvrnuo na kontekstualizaciju ovog pojma i njegovo višeznačno tumačenje u biblijskim spisima. Pri tome je podsjetio da hebrejski pojam „šalom“ ne znači samo fizičko zdravlje, obiteljsko blagostanje i dobrobit, već i isključivanje grešnosti, saveznički odnos s Bogom i vjernički stav prihvatanja Božje otajstvenosti. Posebnu pozornost Vidović je dao starozavjetnom poimanju mira kroz njegovu individualnu, društveno-političku i mudrosnu dimenziju. Osobna dimenzija mira tako se posebno ocrtava u psalmima koji nude različita poimanja mira, ali i nemira u susretu s Božjom blizinom i shvaćanju vlastite grešnosti. Društveno-političku dimenziju mira Stari zavjet prvenstveno vidi kao odsutnost ratova i sukoba što opet ovisi o otklanjanju zla i nereda iz društvene zajednice te zalaganju za pravdu i zaštitu slabijih. Mudrosno viđenje mira odnosi se pak na otklanjanje bezbožnosti i nade u besmrtnost koja svoje ispunjenje vidi u konačnom i vječnom zajedništvu s Bogom.

Novozavjetno poimanje mira, vidljivo u evanđeoskim tekstovima, prvenstveno je određeno definitivnim Božjim zahvatom u ljudsku povijest kroz osobu Isusa iz Nazareta kojeg se vjerom prepoznalo kao Mesiju i Sina Božjega. Na to se nadovezuje i sv. Pavao koji na mir ne gleda kao na gotovu datost, već kao na nešto što čovjek mora razvijati potaknut od Duha Svetoga.

Nakon kraće rasprave o zadanoj temi uslijedilo je drugo predavanje koje je pod naslovom „Kršćanstvo kao religija mira“ održao prof. dr. Marko Trogrlić, redoviti profesor moderne i suvremene hrvatske povijesti na Odsjeku za povijest Filozofskoga fakulteta u Splitu. Oslanjajući se na evanđeoske tekstove, posebice na Govor na gori, prof. Trogrlić naglasio je mir kao temeljnu odrednicu kršćanstva koje možda više nego ostale religije zagovara suživot s drugima. Pri tome je istaknuo stav mnogih znanih i neznanih kršćana koji su u prvim stoljećima kršćanstva odbijali vojnu službu povezanu s carskim kultom, a o čemu svjedoče brojni otački spisi Ireneja, Hipolita, Tertuli-

jana, Ciprijana i Origena. U kasnijem vremenu ranog i razvijenog srednjeg vijeka, uslijed novih političkih i društvenih prilika, kršćanstvo mijenja svoj stav pa se u obranu mira u prvi plan stavlja pojam tzv. „pravednog rata“ koji najbolje elaboriraju sv. Augustin i sv. Toma Akvinski. No i tu su, prema riječima predavača, postojale određene iznimke zalaganja za obustavu ratovanja i zaštitu ugroženih slojeva društva, za što su pak bile zaslužne pojedine redovničke zajednice. U novovjekovnom razdoblju, počevši od renesanse, mirovne inicijative vezuju se uz ideje političke filozofije Imanuela Kanta, Erazma Rotterdamskog i Thomasa Moora kao odgovor na različite izazove modernih ratnih sukobljavanja. U zadnjem dijelu predavanja Trogrlić se osvrnuo na crkveni nauk o miru u 20. st., napose u suvremenoj epohi uoči, između i nakon dvaju velikih svjetskih ratnih sukoba: od mirovne poruke pape Benedikta XV., preko poruka papa Pija XI. i Pija XII., pa sve do poznate enciklike „Pacem in Terris“ Ivana XXIII. Sve ove inicijative odredile su koncilsko i postkoncilsko poimanje mirotvorstva koje kršćanstvo i dalje mora zauzeto promicati šireći poruku mira, za mir raditi i za njega zdušno moliti, zaključio je prof. Marko Trogrlić.

I nakon ovog predavanja razvila se zanimljiva rasprava nakon koje je odmah uslijedilo predavanje o cjelovitoj kurikularnoj reformi školstva u RH o kojoj je govorio dr. sc. Boris Jokić, voditelj stručnog tima za njezinu provedbu. Ovu aktualnu i pomalo kontroverznu temu prof. Jokić nastojao je što sažetije i dinamičnije približiti okupljenim vjeroučiteljima tražeći od njih minimum povjerenja u reformu koja bi, prema njegovim riječima, trebala osigurati osnaživanje uloge i jačanje profesionalnosti vjeroučitelja, kao i njihovu veću autonomiju i smanjivanje vanjskih pritisa. Govoreći o stupnjevitom uvođenju promjena kroz izradu kurikuluma, novog sustava vrjednovanja i ocjenjivanja, te sustavno osposobljavanje učitelja, Jokić je istaknuo temeljne ishode reforme kao što je razvoj temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje, povećanje funkcionalne pismenosti učenika, te povezanost obrazovanja s interesima, životnim iskustvima, potrebama i mogućnostima učenika.

Nakon stanke za ručak, poslijepodnevni dio prvoga dana Katehetske ljetne škole protekao je u znaku triju pedagoških radionica s izborom i prezentacijom biblijskih sadržaja na temu mira i pomirenja, govorom o miru u nauku Crkve, te odgojnim nastojanjima oko mira u razredu koje su pripremile i predvodile vjeroučiteljice iz Splitsko-makarske nadbiskupije. Sve je zaokruženo zajedničkim misnim slavljem koje je u sjemenišnoj kapeli

predvodio nadbiskup mons. Marin Barišić. Nadovezujući se na misna čitanja, nadbiskup je kršćansko nastojanje oko mira usporedio s traženjem Mesije od strane Natanaela ili Bartolomeja kao i zauzetim svjedočenjem vjere brojnih svetaca i blaženika među kojima je bio i Miroslav Bulešić, mladi kateheta koji je u trenucima svoje mučeničke smrti opraštao svojim ubojicama. U tom smislu, nadbiskup je pozvao sve vjeroučitelje da u svom svakodnevnom radu vjerno svjedoče istinu mira, te je takvu prenosu svojim učenicima.

I drugi dan Katehetske ljetne škole za vjeroučitelje i vjeroučitelje u osnovnim školama protekao je u znaku tematskih predavanja, pedagoških radionica i prigodnog kulturno-umjetničkog programa. Nakon zajedničke molitve koju su pripremili i predvodili vjeroučitelji iz Dubrovačke biskupije, uslijedilo je predavanje koje je pod naslovom „Mir i pomirenje u kontekstu Domovinskoga rata“ održao doc. dr. Ante Nazor, ravnatelj Hrvatskog memorijalno-dokumentacijskog centra Domovinskog rata. Ističući neraskidivost procesa praštanja s istinom temeljenom na stvarnim činjenicama, Nazor je podsjetio kako se o Domovinskom ratu, a posebice o vojno-redarstvenim operacijama Bljesak i Oluja više govori u kontekstu njegovih posljedica nego uzroka. „Posljedice rata i danas su primjetne, a prevladati se mogu iskrenim dijalogom svih pripadnika i zainteresiranih skupina u hrvatskom društvu, odnosno suočavanjem s činjenicama“, istaknuo je Nazor dodavši kako je objektivni govor o posljedicama rata povezan s utvrđivanjem njegova uzroka i poštivanjem kronologije događaja.

U tom smislu, služeći se povijesnim činjenicama, tekstovima i zemljovidima, predavač je iznio sažeti pregled velikosrpske politike za čije su ideje zaslužni poznati srpski intelektualci od početka 19. st. pa sve do današnjih dana. Stoga i ne čudi, kazao je Nazor, da i današnja vladajuća garnitura u Srbiji ne odustaje od istog, a podršku za to nažalost ima i od strane Srpske pravoslavne crkve. Značajan dio svog predavanja Nazor je posvetio tumačenju procesa diplomatskih pregovora i raspoloženju međunarodne zajednice koja je, unatoč brojnim apelima i mirovnim inicijativama hrvatske strane, sa stanovitim rezignacijom gledala na velikosrpsku agresiju i brojne zločine na području Hrvatske i susjedne BiH. U toj situaciji Hrvatska je politika bila primorana svoj, ali i susjedni teritorij, zaštititi vojnim putem, što je na koncu i dovelo do konačnog završetka sukoba i oslobađanja do tada okupiranog hrvatskog teritorija.

No uza sve to, za rat i zločin u Hrvatskoj ne smije se prozivati cijeli srpski narod jer je i među njegovim

redovima bilo onih koji su se protivili velikosrpskoj ideji te u samom ratu spašavali živote mnogih Hrvata. Zlodjela koja su se pak događala od strane pojedinih pripadnika Hrvatske vojske naše je pravosuđe uglavnom kazneno procesuiralo, te se ne može kazati da je nad hrvatskim građanima srpske nacionalnosti izvršen planski genocid. Stoga nas s pravom trebaju zabrinjavati istupi današnjih političara u Srbiji koji ratni poraz smatraju tek „prvim poluvremenom“ u daljnjem propagiranju velikosrpske hegemonije, zaključio je u svom predavanju dr. Ante Nazor.

Kako u svemu tome ipak smoći snage za opraštanje, te poput prvog hrvatskog predsjednika kazati kako onaj koji ne prašta sije klimu mržnje, pokušao je u svom predavanju izložiti fra Božo Vuleta, nekadašnji ravnatelj Franjevačkog instituta za kulturu mira. Na temu „Obrazovanje i odgoj za mirotvorstvo na osnovu evanđeoskih paradoksa“ Vuleta je sam pojam paradoksa ocijenio kao bitni instrument rasuđivanja koji potiče aktiviranje i interakciju, te se može prepoznati kao specifičnost kršćanskog odgoja i obrazovanja za mir i mirotvorstvo. Među brojnim evanđeoskim paradoksima izdvojen je Isusov „Govor na Gori“ te naviještanje kraljevstva Božjeg u kojem vlada red koji nadilazi ljudsku logiku. U tom smislu ide i poruka praštanja i „okretanja drugog obraza“ koja se, prema Vuleti, poklapa s općim ciljevima odgoja za mirotvorstvo: odgoj izvan kolektivističkih i ideologijskih vizija kršćanstva, odvajanje vjere od politike, podrška demokraciji i građanskom društvu, protivljenje fundamentalizmu i integrizmu, te pokušaj mijenjanja sebe, a ne svijeta.

O pitanjima i dvojabama izraženim u oba tematska predavanja među sudionicima se razvila žustra i dinamična rasprava, što je još jedan dokaz aktualnosti i dobrog odabira okvirne teme ovogodišnje Katehetske ljetne škole. Zainteresiranost vjeroučitelja pogotovo se ogledala u njihovu sudjelovanju na pedagoškim radionicama što je, između ostalog, naglašeno i u samom izvješću pri kraju Katehetske škole. Kroz tri zadane teme u dvanaest radnih skupina sudionici su otkrivali nove načine interpretacije biblijskih tekstova na temu mira, analizirali su crkvene dokumente koji govore o miru te su upoznali različite strategije i metode koje pomažu u prevenciji disciplinskih problema u razredu.

Škola je obogaćena i kulturno-umjetničkim programom kroz prikaz monodrame „Dječak koji je govorio Bogu“ koja je u režiji Damira Mađarića i glumačkoj izvedbi Gorana Košija na potresan način progovorila o tragičnom stradanju Židova za vrije-

me Drugoga svjetskog rata. Po već ustaljenoj praksi Škola je okončana završnom raspravom i okruglim stolom u kojoj su vjeroučitelji i ovog puta izmijenili svoja iskustva, te izrazili zadovoljstvo koncepcijom i cjelokupnom organizacijom ovakvih susreta. Njihova

je razmišljanja na koncu objedinio Ivica Pažin, predstojnik Nacionalnog katehetskog ureda HBK-a, potaknuvši vjeroučiteljice i vjeroučitelje na njihov daljnji doprinos u integralnom odgoju učenika za kulturu dijaloga, tolerancije i mirotvorstva. (Petar Kelvišer)

Nadbiskup Barišić krstio šesto i deveto dijete iz dviju obitelji

Splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić predvodio je euharistijsko slavlje 30. kolovoza u Župi sv. Mihovila Arkandela u Trilju tijekom kojeg je krstio dvoje djece: Petra, šesto dijete Ivane i Ante Galića, te Ivanu, deveto dijete Damire i Miroslava Lipotića. Župnik i dekan Cetinskog dekanata don Stipe Ljubas pozdravio je sve nazočne vjernike te zahvalio nadbiskupu na njegovoj prisutnosti. „Ova djeca su dar župnoj zajednici i dar Crkvi i hrvatskom narodu. U ovoj djeci stoji i budućnost našega hoda i ona vraćaju nadu koja nas obogaćuje“, rekao je na početku misnoga slavlja župnik don Stipe Ljubas.

Nakon što je pozdravio roditelje, kumove, obitelji krštenika i sve okupljene vjernike, nadbiskup je kazao da su ovakvi dani prigoda da se svako sjeti svoga krštenja te zahvali Bogu za taj neizmjeran dar. „Nismo samo stvorenja, nego smo po Isusu Kristu djeca Božja, braća i sestre, i svi smo na dugom putu prema obećanoj zemlji koja nije brda ni doline, nego blizina Bogu i jedni drugima i preko koje nas Gospodin želi uvesti u život i budućnost“, rekao je nadbiskup te nastavio: „Ako želimo biti blizu Gospodinu i s njim graditi budućnost i život, onda ga trebamo prihvatiti srcem, životom i svjedočenjem. Iz srca treba izbaciti puno toga što nas udaljava od njega i učiniti ga spremnim sresti se s Gospodinom u njemu. Samo čovjek koji je dostojan tog imena i koji ima čisto srce

za Boga i bližnje može stići u obećanu zemlju, koja je naša budućnost“, naglasio je nadbiskup ističući kako obećane zemlje nema bez života bez srca, bez pravednih zakona kojima se prepoznaje Bog i čovjek. Pozvao je na preispitivanje našeg osobnog odnosa i odnosa društva prema obiteljima s mnogobrojnom djecom. te na čišćenje srca od prigovaranja, ogovaranja i egoističnih stavova kako bi nas Gospodin mogao pratiti na našem hodu kroz život.

Na kraju misnoga slavlja nadbiskup je čestitao roditeljima i ponovio kako je dijete uvijek, a posebno u ovim vremenima kada nas umire više nego što nas se rađa, znak budućnosti, optimizma i nade svima. Obiteljima krštenika udijelio je knjigu, pismo i novčani poticaj, dar kojim Nadbiskupija izražava podršku obiteljima s četvero i više djece. (ZA)

Čestitka nadbiskupa Barišića Blanki Vlašić na osvojenoj medalji

Splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić uputio je Blanki Vlašić čestitku povodom njezina osvajanja srebrne medalje na Svjetskom prvenstvu u Pekingu 2015. Prenosimo u cijelosti čestitku splitsko-makarskog nadbiskupa: „Poštovana Blanka! Strepili smo, stiskali šake i sami se hitali u vis; a koliko radosnih skokova sa sjedalicama pred televizorom u domovima domovine Hrvatske! Hvala Ti što si svojim marom, trudom, žrtvom, vjerom i nadom priuštila radost, ne samo svojoj obitelji, gradu Splitu, već cijeloj Hrvatskoj. S Tobom je Hrvatska bila jedna obitelj. Svima si nam uzvisila ponos. Hvala Ti na skromnoj iskrenosti:

„Božji je ovo dar!“ Doista, ako su tolike dosadašnje medalje i bile Tvoje, za ovu srebrnu svjetsku, dobro si rekla da je i Božja i Tvoja. Na pozornici svijeta predstavljala si ne samo našu domovinu, već si bila ohrabrenje i na ponos tolikim kršćanima patriotske i podzemne Crkve u mnogoljudnoj zemlji Kini. I svi oni dodijelili bi Ti još jednu medalju za iskreno svjedočenje svoje vjere, i to zlatnu. Blanka, dok čestitam Tebi, Tvome ocu, majci, braći, trenerima, želim Ti još puno dobrih zaleta i visokih uzleta, kako na pistama atletike, tako i na stazama života. Srdačan pozdrav u Gospodinu! (ZA)

Duhovne vježbe mladih svećenika Splitsko-makarske nadbiskupije

Splitsko-makarska nadbiskupija organizira godišnje duhovne vježbe za svećenike zaređene u posljednjih deset godina. Ove su godine održane od 31. kolovoza do 3. rujna u karmelićanskom samostanu sv. Ilije na Zidinama u Bosni i Hercegovini. Okupilo se 16 mladih svećenika Splitsko-makarske nadbiskupije predvođenih nadbiskupom mons. Marinom Barišićem, generalnim vikarom mons. Miroslavom Vidovićem te pastoralnim vikarom dr. Nediljkom Antom Ančićem.

Voditelj duhovnih vježbi bio je prof. dr. Ivan Bodrožić, svećenik Splitsko-makarske nadbiskupije i profesor patrologije na Katoličkomu bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu i Zagrebu. Kroz razmatranja, pobožnosti i misne propovijedi prof. Bodrožić je svećenicima predstavio lik sv. Petra apostola i njegov duhovni rast: od običnog ribara i grješnika, Petar postaje navjestiteljem radosne vijesti i vođom prve Crkve. Evanđelja ukazuju na činjenicu da Isus postupno odgaja Petra za tu važnu službu. Svećenički se poziv lako može usporediti s pozivom svetoga Petra. Stoga je i život svakog svećenika koji se, poput sv. Petra, odazvao Isusu, pun poteškoća i nerazumijevanja. Kao što se i Petar opirao Isusu i katkada ga shvaćao na krivi način, tako je i svećenik u opasnosti biti samo činovnik koji ne proživljava duboko svakodnevni Gospodinov poziv da ga slijedi. Te je

probleme moguće nadići samo ako je svećenikova pokretačka snaga istinska ljubav prema Bogu i bližnjemu. Voditelj je tako kroz evanđeoske dijaloge između Isusa i Petra izvukao konkretne smjernice za rješavanje praktičnih problema s kojima se mladi svećenici susreću.

Duhovne su vježbe zaključene svetom misom i zajedničkim objedom. Zahvalivši prof. Bodrožiću na prihvaćanju poziva da vodi duhovne vježbe, otac nadbiskup zaželio je da ono što je rečeno u razmatranjima i propovijedima ostane duboko u srcima svećenika. Nadbiskup je izrekao i riječ zahvale ocima karmelićanima na ugodnom gostoprimstvu, kao i dr. Nediljku Anti Ančiću na organizaciji ovoga susreta. (Ratomir Vukorepa)

Zaziv Duha Svetoga i podjela kanonskih mandata vjeroučiteljima

Vjeroučitelji Splitsko-makarske nadbiskupije slavili su 4. rujna svetu misu u katedrali sv. Dujma u Splitu za početak nove školske i vjeronaučne godine. Euharistijsko slavlje predvodio je splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić u koncelebraciji s

predstojnikom Katehetskog ureda don Josipom Perišem.

Obraćajući se vjeroučiteljima, nadbiskup se u homiliji osvrnuo na ulogu Pavlova učenika Epafre (Kol 1), vjeroučitelja i navjestitelja radosne vijesti u Aziji. „I on je imao mandat“, kazao je nadbiskup, „imao je poslanje dano mu od Krista preko Pavlovih ruku.“ Ukazao je zatim na značenje riječi mandat koji ima dvostruki korijen: manus (ruka) i dare (dati). Tako su i vjeroučitelji primili mandat od Gospodinove ruke koja je široka i duga, zahvaća sve vjeroučitelje, a preko njih i sve njihove vjeroučenike. „Ime Pavlova učenika je također znakovito i znači onaj koji želi, traži, poput vjeroučitelja koji mora željeti biti nositelj radosne vijesti, koji je dobio mandat, ne da bi se okrenuo prema sebi, nego prema drugome“, istaknuo je nadbiskup, ukazujući istovremeno na vrlo složeno kulturno ozračje u kojemu se radosna

vijest danas naviješta, ozračje često prožeto pogan-
skim elementima, magijskim odnosom prema Bogu
i nadnaravnom. Nadovezujući se potom na evanđe-
osku poruku, nadbiskup je naglasio kako nije dobro
zadržati staro odijelo, odnosno stare navike i tek tu
i tamo pokrpiti to odijelo zakrpama s novog odije-
la. Naprotiv, treba mijenjati navike, odreći se starih,
neprimjerenih navika kako bi novost Riječi mogla
naći svoje mjesto u našim srcima. Jedno s drugim ne
može ići zajedno, nego novo vino u nove mješine,
zaključio je nadbiskup.

Na kraju misnoga slavlja nadbiskup je vjerou-
čiteljima podijelio kanonske mandate. Ove godine

40 vjeroučitelja primilo je privremene ili trajne ka-
nonske mandate na temelju kojih oni, u ime Crkve i
poslanjem koji su primili od Gospodina, preko nad-
biskupovih ruku naviještaju Riječ kroz nastavu ka-
toličkoga vjeronauka u školama. Nadbiskup je svima
zaželio dobar i blagoslovljen početak nove školske
i vjeronaučne godine, a predstojnik don Josip Periš
na završetku slavlja zahvalio je nadbiskupu što re-
dovito prati rad i napredovanje vjeroučitelja, bodri
ih i očinski savjetuje. Euharistijsko slavlje završilo je
zazivom Duha Svetoga za blagoslovljen i uspješan
početak nove školske i vjeronaučne godine. (Mirja-
na Vučica)

Nova školska godina u Nadbiskupijskoj klasičnoj gimnaziji

„Puno je novih početaka u ljudskom životu koji,
baš poput početka nove školske i vjeronaučne godi-
ne, sa sobom nose neizvjesnost. No ne trebate se bo-
jati, već biti radosni jer je u našu neizvjesnost ušao
Krist koji sa svima nama želi koračati kroz ovu škol-
sku godinu. Na nama je samo da mu otvorimo srce
kako bi u svakom od nas pronašao prijatelja“, kazao
je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić pred-
vodeći euharistijsko slavlje za učenike i djelatnike
Nadbiskupijske klasične gimnazije „Don Frane Bu-
lić“ i Nadbiskupskog sjemeništa u Splitu na početku
nove školske godine u ponedjeljak, 7. rujna.

Na misi u sjemenišnoj kapeli koncelebrirali su
ravnatelj gimnazije don Josip Dukić, novi ravnatelj
sjemeništa don Jure Bjeliš, provincijal Hrvatske do-
minikanske provincije fr. Anto Gavrić, OP, odgojite-
lji i profesori, a pjevao je mješoviti zbor Nadbisku-
pijske klasične gimnazije pod ravnanjem s. Lidije
Matijević.

Kroz homiliju nadbiskup je učenicima i profeso-
rima govorio o čudu ozdravljenja čovjeka s usahlom

rukou iz evanđelja. Kazao je kako Isus primjećuje
tog čovjeka koji je za druge često nevidljiv, nekori-
stan i suvišan te ga iz ljubavi poziva da stane u sredi-
nu. Njegova ruka vjerojatno je zatvorena, skupljena
te ga Isus poziva da ju otvori, ispruži, a čovjek potom
ozdravi. „Ova slika ispružene i zdrave ruke veoma je
važna u našim međusobnim odnosima. Kada neko-
ga želimo zarobiti, zadržati za sebe, u opasnosti smo
da usahnemo, budemo paralizirani i sebični. Isus i
nas poziva da svoje ruke i srce otvorimo i ispružimo
za druge, da činimo dobro“, istaknuo je nadbiskup i
pojasnio kako ispružena ozdravljena ruka simboli-
zira cjelovitoga i dobrog čovjeka, spremnoga pru-
žiti ruku drugom čovjeku, pomoći mu. „Ova škola
želi vam pomoći upravo u tome, da ono što je isti-
nito, lijepo i dobro bude ugrađeno u vašu osobnost
i u vaš život.“ Poželjevši svima sretan i blagoslovljen
početak, nadbiskup je zaželio da ovu školsku godi-
nu grade s Kristom koji je snaga i nadahnuće svake
životne novosti.

Na samom početku ravnatelj Dukić pozdravio
je sve okupljene, a posebno prvaše koje je pozvao
da zajedno s ostalima i s Kristom grade ljepotu za-
jedništva školske i sjemenišne zajednice. Zahvalio
je nadbiskupu za niz poticajnih misli te istaknuo da
njegova prisutnost jača svijest da je ovo katolička
škola čiji su učenici zapravo učenici Isusa Krista. Sve
okupljene pozdravio je i ravnatelj sjemeništa don
Jure Bjeliš. Učenicima je poručio da ako dobro za-
počnu, već su pola napravili.

U novu je školsku godinu upisano 199 đaka u sva
četiri razreda gimnazije. Petnaest je sjemeništara
u Nadbiskupskom sjemeništu u Splitu i tri domini-
kanska sjemeništara. (Kristina Bitanga)

Hodočašće Maloj Gospi u marijansko svetište Vepric

Već tradicionalno uoči blagdana Male Gospe, 7. rujna, u lurdsko svetište Vepric Blaženoj Djevici Mariji hodočaste deseci tisuća vjernika iz svih krajeva Splitsko-makarske nadbiskupije, Makarskog primorja, Neretvanske i Imotske krajine, susjednih otoka, Bosne i Hercegovine, ali i cijele Hrvatske. Proslava rođendana Gospodinove i naše duhovne Majke započela je u rano jutro kada su, u ovo marijansko svetište podno Biokova, pristigli prvi vjernici, mnogi od njih nakon cjelonoćnog hoda. Svi oni su za vrijeme jutarnjih misa mogli pristupiti sakramentu pomirenja. Poslijepodnevno slavlje započelo je križnim putem i molitvom krunice, a središnje euharistijsko slavlje predvodio je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić. U koncelebraciji su bili upravitelj svetišta don Mijo Šurlin, generalni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije mons. Miroslav Vidović te pedesetak svećenika.

Nadbiskup je u središte svoje homilije stavio šutnju, ne kao nijemost, već kao govor srca i zajednički jezik svim hodočasnicima različitih jezika i nacija

koji kroče u prostor svetišta. (Cijela propovijed pod *Prigodne propovijedi*)

Nakon misnog slavlja uslijedila je veličanstvena marijanska procesija u kojoj je rijeka vjernika s upaljenim svijećama pjevala marijanske pjesme i upućivala svoje prošnje Mariji. Misno slavlje završilo je okupljanjem vjernika pred vepričkom špiljom, gdje im je nadbiskup udijelio svoj blagoslov. (KB)

Proslava blagdana Male Gospe u solinskom prasuvištu

Brojni vjernici i hodočasnici i ove su se godine okupili u Gospinu prasuvištu uz solinski Jadro na blagdan Male Gospe, 8. rujna, kako bi zahvalili Blaženoj Djevici Mariji za njezin zagovor te molili za svoje najmilije. Svečani ophod oko svetišta s Gospinim kipom i središnje euharistijsko slavlje ispred crkve Gospe od Otoka predvodio je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić u koncelebraciji s generalnim vikarom Splitsko-makarske nadbiskupije mons.

Miroslavom Vidovićem, provincijalom Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Joškom Kodžomanom, solinskim župnikom don Rankom Vidovićem i ostalim svećenicima.

„Gospa od Otoka je naše hrvatsko prasuvište. Poput Izraela, koji je prijelazom preko rijeke Jordana ušao u Obećanu zemlju, i hrvatski narod je preko vode naše rijeke Jadra i snagom Duha Svetoga došao u svoju zemlju obećanja. Po krštenju sklopili

smo svoj krsni savez vjernosti Bogu, postali učenici Kristova evanđelja u školi Katoličke Crkve i ušli u zajedništvo europske kulture i civilizacije. Iz krsnog saveza s Bogom rađala se naša nacionalna i vjernička svijest“, kazao je nadbiskup Barišić na početku svoje homilije podsjetivši tisuće okupljenih vjernika na važnost solinskog svetog tla koji je za Hrvate kolijevka i krstionica, ali i na neraskidivu vezu Gospe i našega naroda spomenuvši kako je upravo na Gopinu otoku podignuta prva crkva u Hrvata posvećena Blaženoj Djevici Mariji. (Cijela propovijed pod *Prigodne propovijedi*)

Na samom kraju misnoga slavlja vjernicima se obratio i solinski župnik don Ranko Vidović koji je zahvalio nadbiskupu što je predvodio slavlje i uputio riječi usmjerenja i ohrabrenja, svim svećenicima, posebno onima koju su tokom cijelog jutra ispovijedali te svima koji su na bilo koji način pridonijeli slavlju rođenja Blažene Djevice Marije. Svima je čestito blagdan rođenja Majke Marije, a Solinjanima i Dan grada. Euharistijsko slavlje koje je zajedno s procesijom prigodnim riječima animirao don Ante Mateljan, završilo je himnom „Lijepa naša“ i pjesmom Gospi „Zdravo Djevo“. Na misi su se okupili i solinski gradonačelnik Blaženko Boban, župan Splitsko-dalmatinske županije Zlatko Ževrnja, Andro Krstulović Opara, izaslanik Predsjednice Republike Hrvatske, brojni (grado)načelnici, predstavnici političkih stranaka, crkvenih i društvenih ustanova,

predstavnici policije, vojske i mornarice te javni kulturni djelatnici. Pjevanje je predvodio mješoviti zbor Kraljice Jelene sastavljen od crkvenih zborova iz Solina, Vranjica, Mravinaca, Kučina, Klisa i splitskog Velog varoša, pod ravnanjem prof. Mirka Jankova, a uz orguljašku pratnju s. Arsenije Vidović.

Poslijepodne euharistijsko slavlje uz blagoslov djece i bolesnika predvodio je don Mladen Parlov. Proslava je završila svečanim misnim slavljem koje je također predvodio nadbiskup Barišić, a propovijedao generalni vikar splitsko-makarske nadbiskupije mons. Miroslav Vidović. „Izvor našega blagoslova je u suradnji s Bogom, a suradnja s Bogom je ipak nešto drugačija od one suradnje o kojoj mi danas, zagađeni isključivo ekonomskom računicom, znamo i svjedočimo. Suradnja s Bogom se temelji na ljubavi, a ne na interesu. I plod te suradnje jest blagoslov, a ne tzv. blagostanje. Kao najljepši uzor suradnje s Bogom na nebu sjaji Blažena Djevica Marija. Čitav je njezin život bio obilježen suradnjom s Bogom, prihvaćanjem njegove volje i povjerenjem u njegovu vlast. To sve skupa sveta je zadaća svih nas vjernika. Za tu je zadaću Djevicu Mariju Bog predodredio i pozvao te ju je suobličio slici Sina i na kraju proslavio“, istaknuo je mons. Vidović. (Cijela propovijed pod *Prigodne propovijedi*)

Za proslavu blagdana i Dana grada Solina Solinjanima su se pripremali trodnevicom koju su predvodili don Jozo Gojsalić i don Ante Čotić. (KB)

Predstavljena knjiga biskupa Komarice „Skidanje maski”

Banjolučki biskup mons. Franjo Komarica upoznao je prije desetak godina njemačkoga katoličkog novinara iz Hannovera Winfrieda Gbureka, angažiranog medijskog djelatnika i autora TV emisija. Gospodin Gburek se kao malo koji stranac zainteresirao za velike patnje i stradanja katoličkih vjernika u sjeverozapadnoj Bosni tijekom rata u toj zemlji (1992.-1995.), te je počeo posjećivati biskupa Komaricu i s njim obilaziti područja Banjolučke biskupije iz kojih su Hrvati katolici protjerani, a njihove crkve porušene. U toj biskupiji zapravo nije bilo rata niti su se tamošnji Hrvati pobunili kao Srbi u Hrvatskoj, nego su iz svojeg zavičaja i svojih domova brutalno protjerani. U potrazi za istinom o životu tih ljudi, njihovim ratnim stradanjima i posljedicama rata, Gburek je obilazio brojne župe, ili ono što je od njih ostalo, istodobno vodeći razgovore s biskupom Franjom Komaricom. Tako je nastao čitav niz intervju

s banjolučkim biskupom. Najbolje i najzanimljivije od tih razgovora autori su uobličili u tridesetak naslova te ih složili u knjigu potresnih svjedočenja pod naslovom *Skidanje maski. Ljubav, sila, domišljatost* (Večernji list, Zagreb, 2015., 163 str.).

Tekst koji pripovijeda o velikoj nepravdi ilustriran je nizom fotografija sa susreta mons. Komarice i raznih europskih političara, osobito njemačkih, koje je biskup godinama obilazio tražeći pomoć i zaštitu za svoje vjernike. Tu su i fotografije o porušenim župama i obnovljenim crkvenim ustanovama u Banjolučkoj biskupiji. Čitatelj će na početku naći kratke biografije obojice autora, a na kraju osnovne podatke o Bosni i Hercegovini i ratu u toj zemlji te Daytonskom sporazumu potpisanom 1995. kojim je u BiH završen rat, ali ni nakon punih 25 godina nije uspostavljen pravedan i trajan mir, jer nije omogućen povratak protjeranih.

Knjiga je objavljena na hrvatskom, engleskom i njemačkom jeziku. Već je predstavljena u nekoliko gradova Njemačke i Austrije, gdje je pobudila zanimanje tamošnje javnosti. Hrvatsko izdanje dosad je predstavljeno nekoliko puta (Zagreb, Sarajevo), a 9. rujna 2015. upriličeno je predstavljanje u Sveučilišnoj knjižnici u Splitu, na kojem se okupilo više od stotinu sudionika, među kojima je bio i splitski nadbiskup Marin Barišić s pratnjom. Nije suvišno napomenuti da je biskup Komarica počasni građanin grada Splita te da je Grad u više navrata pomagao različite projekte u Banjolučkoj biskupiji. Uvodne riječi pozdrava uputio je ravnatelj knjižnice dr. Petar Krolo, koji je Komaricu nazvao današnjim Ghandijem, svjedokom istine potlačenih, obespravljenih i nezaštićenih. Frano Piplović, voditelj programa, najavljivao je predstavljачe te između pojedinih govora podastirao potresne podatke o stradanjima banjolučkih Hrvata (ubijeno je više od 700 vjernika, nekoliko svećenika i jedna časna sestra).

Trojica predavača su na temelju pročitanih stravičnih svjedočanstava biskupa Komarice u ovoj knjizi prisutnima iznosili svoja zapažanja i svoje refleksije. Prof. dr. Josip Dukić, profesor povijesti na KBF-u u Splitu, prisjetio se onih ratnih dana kada se kao župnik Sv. Križa na Čiovu susreo sa stotinama izbjegličkih obitelji iz Banjolučke biskupije. Zatim se osvrnuo na nekoliko pitanja koje knjiga postavlja: povratak izbjeglica, globalni interesi velikih sila koji se igraju sudbinama malih ljudi, pravo na domovinu, uloga Srpske pravoslavne Crkve, zlo koje se na tom prostoru dogodilo, a

kojemu se biskup Komarica želi suprotstaviti ljubavlju, raskrinkavanje zastupničkog rata američke i engleske politike na našim stranama. Postavio je pitanje krivnje u kontekstu izjave načelnika Banje Luke kako je donosi biskup Komarica, a ona glasi: "Dok sam ja tu, vi se nećete vratiti." Prof. dr. Branko Matulić, prorektor Sveučilišta u Splitu, iščitao je iz knjige stradanja Hrvata banjolučkoga kraja, osobito potresna svjedočanstva o mržnji, lažima, destruktivnosti, mučenjima i oholosti, s jedne strane, čemu se, s druge strane, suprotstavlja neumorni, hrabri i miroljubivi biskup Komarica, koji vapi za pomoći, ukazuje na istinu, poziva na poštivanje i na put ljubavi i suradnje. Zlu i tami oko sebe biskup se suprotstavlja samo snagom istine i autentičnog života. Prof. dr. Luka Tomašević s KBF-a u Splitu orisao je svoje dojmove o knjizi i njezinu autoru. Naglasio je kako je biskup Komarica živi svjedok i glasni, neustrašivi pastir svoga naroda čiju su sudbinu odredili drugi. Unatoč progonima kojima je osobno izvrgnut, kao i njegovi vjernici, koji su morali napustiti svoje domove ili nestati, on se drži logike Evanđelja, okrenut je budućnosti, zagovara mir, istinu i suživot. Nose ga vjera u Boga i odgovornost za svoj narod. Tomašević također navodi dvije cinične izjave političara posvjedočene u knjizi. Tako je jedan visoki američki dužnosnik u razgovoru s Komaricom rekao: "Ja sam vaš Bog", dok je drugi, francuski diplomat, izjavio: "Naše dijete, Jugoslavija, je ubijeno. A vi očekujete da mi plješćemo."

Na kraju se u podužem izlaganju prisutnima obratio sam autor mons. Franjo Komarica. Zahvalio je domaćinima na organizaciji predstavljanja, ispričao povijest svoje suradnje s Winfriedom Gburekom i nastanka ove knjiga svjedočanstava. U europskoj javnosti ona želi biti živi krik za istinom i pravdom, svjedočanstvo o vjernicima protjeranim iz Banjolučke biskupije te podsjetnik da se 20 godina nakon Daytonu malošto promijenilo nabolje. Stradanja Hrvata u Banjolučkoj biskupiji usporedio je sa nekadašnjim stradanjima od Turaka, kako ih je u 15. stoljeću u svojem pismu papi opisao Stjepan Tomašević, posljednji bosanski kralj. Biskup Komarica završio je svoje obraćanje čitanjem ulomaka iz poglavlja "Ljubav je domišljata". Sav prihod od prodaje namijenjen je za projekte Banjolučke biskupije kojima se pomaže ljudima u potrebi. (N. A. Ančić)

Druga obrana doktorata na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Splitu

Jure Strujić, apsolvant na poslijediplomskom sveučilišnom doktorskom studiju Kršćanstvo i suvremena kultura obranio je doktorski rad na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Splitu 9. rujna. Doktorski rad nosi naslov „Evangelizacijsko poslanje Crkve i novi oblici komunikacije“. Rad je napisan pod mentorstvom prof. dr. sc. Ante Mateljana. Povjerenstvo za obranu doktorskog rada i provođenje doktorskog ispita bilo je u sastavu: izv. prof. dr. sc. Anđelko Domazet, predsjednik; prof. dr. sc. Ante Mateljan, mentor i izv. prof. dr. sc. Jerko Valković, član.

U prvom dijelu kandidat je predstavio svoj rad, obrazlažući razloge i opravdanost teme. Potom je ukratko predočio sadržaj rada, koji je podijeljen na pet poglavlja, a počinje govorom o Kristovom poslanju što ga je ostavio Crkvi, o evangelizaciji putem medija i mogućnostima koje novi mediji pružaju za ostvarenje evangelizacijskog poslanja. Ukazao je na opasnosti vezane uz nove medije, poput otuđenja, virtualnog nasilja i relativiziranja društvenih, moralnih i vjerskih vrijednosti. Naslovi cjelina ovoga rada su: Evangelizacijsko poslanje Crkve i komunikacija; Obilježja novih oblika masovne komunikacije; Učiteljstvo Crkve pred sredstvima masovne komunikacije; Papinske poruke za svjetski dan medija (1967. – 2015.) i Novi mediji: izazov za evangelizaciju. Na

kraju izlaganja autor je zaključio da „digitalni prostor, koji je postao novi forum kršćanskog navješćanja, ujedno postaje i novi izazov za raznolike oblike kršćanskog svjedočenja, na što nas Krist poziva“.

U drugom dijelu članovi Povjerenstva izložili su svoja mišljenja o doktorskom radu, pohvalivši uloženi trud i posebno kompetenciju koju je autor ovim radom pokazao, kako u području razumijevanja novih medija, tako i na teološkom području kršćanske evangelizacije i njezinih zahtijeva u današnjem, ali i dolazećem vremenu. Povjerenstvo je rad ocijenilo najvišom ocjenom te svečano proglasilo uspješnu obranu doktorskoga rada.

Ovo je bila druga obrana doktorskoga rada na poslijediplomskim studijima KBF-a Sveučilišta u Splitu. (Ivana Župa)

Polaganje doživotnih zavjeta i proslava obljetnica zavjeta kod Školskih sestara franjevkri Krista Kralja

Na blagdan Imena Marijina, 12. rujna, u samostanu Školskih sestara franjevkri Krista Kralja splitske provincije Presvetoga Srca Isusova na Lovretu

u Splitu, održana je svečanost polaganja doživotnih zavjeta i proslava 70, 60, 50, 25 i 10 godina redovničkih zavjeta. Euharistijsko slavlje u samostanskoj kapeli predvodio je splitsko-makarski nadbiskup i metropolit Marin Barišić. Doživotne zavjete čistoće, siromaštva i poslušnosti prema Pravilu i Konstitucijama Školskih sestara franjevkri Krista Kralja položila je s. Nada Dolić u ruke provincijalne predstojnice s. Leonke Bošnjak Čovo.

„U Godini posvećenoga života mi slavimo godine posvećenog života. Velika je to radost, naša i Gospodinova“, kazao je nadbiskup na početku slavlja. Okupljenim sestrama, rodbini i prijateljima slavljenica u homiliji je pojasnio kako su doživotni zavjeti i jubileji predanja Bogu snažno svjedočanstvo cjelovitog

življenja Gospodinova dara – krštenja. „Zajednički nam je svima, vjernicima laicima u svojim ulogama, redovnicama i svećenicima živjeti dostojanstvo svoga krštenja. Neke među nama Gospodin je pozvao izbliza, intimnije živjeti svoja krsna obećanja kako bi među braćom i sestrama bili znak i poziv da i oni zažive svoje krštenje“. Naglasio je kako redovnički i svećenički poziv nije rezultat naših sposobnosti i talenata, već dar koji mogu prihvatiti samo oni koji su maleni, koji imaju povjerenja, koji nisu gotove osobe, nego žele rasti i gorljivo živjeti program svoga krštenja, ali ne individualno, već u zajednici Crkve. „Osobe posvećenoga života važan su znak u svakom vremenu i prostoru, pa tako i našem. Božji su dar i blagoslov pred kojim moramo zastati jer u današnjem svijetu računice, materijalizma, pokvarenosti, pohlepe, zatvorenosti i individualizma, oni žive besplatnost, darovanost, siromaštvo, čistoću i otvorenost srca, ljubav i blizinu svakom čovjeku“, istaknuo je nadbiskup i kazao kako im radost nade, snagu u poteškoćama, ustrajnost u molitvi te otvoreno srce

za opće dobro i bližnjega donosi samo onaj s kojim su odlučile živjeti, a to je Gospodin.

Po završetku homilije uslijedio je najsvečaniji trenutak, doživotno zavjetovanje, kojem je prethodila molitva litanija. Sestra Nada je izrekla i potpisala riječi zavjetovanja nakon čega je Crkva potvrdila njeno zavjetovanje i dala svoj svećani blagoslov. Sestra je primila prsten kao znak potpunog predanja i vjernosti Kristu Zaručniku. Potom su nazočne sestre poljupcem mira izrazile sestrinsko zajedništvo.

Na kraju je slavlja nadbiskup čestitao s. Nadi, sestrama jubilejkama, provincijalki i cijeloj zajednici zaželjivši im da budu prozori na zidovima našega društva i mentaliteta, zahvaljujući kojima će u naše živote ulaziti svježina i svjetlost. „Otvorajte i dalje zatvorene poglede ljudskih duša prema konačnom cilju našega života, Isusu Kristu. Gospodin vam dao snage da možete istinu životom naviještati i ljubav svjedočiti. Neka Bog blagoslovi godine koje su iza nas, a godine pred nama još više posveti“. (KB)

Sestre milosrdnice u Splitu proslavile Dan provincije

U Godini posvećenog života sestre milosrdnice Provincije Navještenja Gospodinova – Split, u svetištu Čudotvorne Gospe Sinjske, proslavile su 12. rujna Dan provincije kojim su obilježile dvije značajne obljetnice – 140. obljetnicu dolaska prvih sestara u Split i 170. obljetnicu dolaska prvih sestara u Hrvatsku.

Na početku programa sestrama se u samostanskoj dvorani Gospe Sinjske prigodnim riječima obratila provincijalna glavarica s. M. Radoslava Kevo. U svom pozdravnom govoru između ostaloga istaknula je da je Dan provincije organiziran u Sinju, u godini u kojoj se slavi 300. obljetnica čudesne obrane Sinja, kako bi kao zajednica zahvalile Gospi za njezinu pomoć i zagovor u prošlosti i isprosile blagoslov za sadašnjost i budućnost.

Potom je predavanje pod naslovom „Vinkovom ljubavlju nošene – u službi bližnjih“ održala s. M. Blaža Bunčuga u kojem je prikazala povijesni hod sestara milosrdnica u Dalmaciji od 1874., kad su prve sestre došle u Zadar, pa preko osnutka Provincije 1932. sve do naših dana. U drugom dijelu uslijedila je molitva šestoga časa i meditacija kao priprava za sakrament pomirenja, koju je priredila s. M. Gracijana Gracin.

Vrhunac slavlja bila je misa zahvalnica koju je u svetištu Čudotvorne Gospe Sinjske predvodio generalni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije mons. Miroslav Vidović. Mons. Vidović je u svojoj propovijedi, osvrnuvši se na misna čitanja blagdana Gospe Velikoga Hrvatskog Krsnog Zavjeta, susret Marije i Elizabete nazvao susretom dviju milosrdnica koje jedna drugu ispunjavaju Duhom Svetim i istaknuo da upravo to znači biti milosrdnica – dijeliti svoje srce ispunjeno Duhom Svetim i pružati milosrđe. Pozvao je okupljene da otvore svoja srca i povjeruju Gospodinu, da mu dopuste da ispuni njihove posude jer Gospodin nikome ne ostaje dužan i svakome daje ono što mu treba.

U koncelebraciji su bili gvardijan franjevačkoga samostana u Sinju i upravitelj svetišta fra Petar Klapčević i mons. Pavao Banić, župnik Župe svetoga Marka u Makarskoj. Na početku misnoga slavlja fra Petar je svima zaželio dobrodošlicu i kratko se osvrnuo na 300. obljetnicu koja se obilježava u Sinju, a na kraju

mise uručio je s. M. Radoslavi prigodni dar – sliku Čudotvorne Gospe Sinjske kao uspomenu na taj dan.

Proslavu Dana provincije svojim je skladnim pjevanjem uzveličao sestarski zbor pod ravnanjem s. M. Mirte Škopljanac Mačina. (IKA)

Proslava Gospe od Prizidnica na Čiovu

U Župi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Slatinama, na južnoj strani otoka Čiova u marijanskom svetištu Gospe od Prizidnica, proslavljena je 13. rujna istoimena svetkovina, koja se slavi prvu nedjelju nakon blagdana Male Gospe. Svečano misno slavlje predvodio je don Marijo Buljević, odgojitelj i profesor u Centralnom bogoslovnom sjemeništu u Splitu, uz koncelebraciju župnika don Ante Čulića i župnika Okrugla don Ivana Babića te pratnju župnoga zbora na čelu s voditeljem Miroslavom Mišem. Ovu svetkovinu uzveličali su i vjernici koji su pratili misu na moru u svojim barkama i brodicama te trajekt Jadrolinije koji je brodskim sirenama pozdravio Gospu, zaštitnicu mornara.

U propovijedi don Marijo Buljević napomenuo je da su mnogi dolaze u ovo svetište moliti se, izvršiti zavjete i zahvaliti Majci Božjoj kako bi hrabro uz njezinu pomoć mogli ići naprijed u ovoj dolini suza. Napomenuo je da mnogi govore da imaju vjeru, a djela nemaju. „Vjera se djelima pokazuje, ona je bez djela mrtva“, rekao je propovjednik i sve okupljene

potaknuo na nasljedovanje Isusa i Marije u svakodnevnom životu.

U posebnom ambijentu na južnim kamenim laticama, hladu čempresa i borovih grana, tik uz more u kojem se na suncu zrcali svetište, okupilo se mnoštvo štovatelja Gospe od Prizidnica iz same župe, trogirskog dekanata, Kaštela i Splita, među kojima je bila i obitelj Nakir koja se 250 godina brine od ovom svetištu. (IM)

Svetkovina Uzvišenja svetoga križa u Varošu

Svetkovina Uzvišenja Svetoga Križa proslavljena je 14. rujna u staroj splitskoj Župi Svetoga Križa u Velom varošu. Središnje svečano bogoslužje u župnoj crkvi predvodio je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić u koncelebraciji sa župnikom don Mihaelom

Jelavićem i ostalim svećenicima. Prije mise pjevala se svečana Večernja svetom Križu u izvođenju pučkih pivača Bratovštine Svetog Križa. „Blagdan Uzvišenja Svetog Križa zahvaća i naše prostore i prostranstva srca ljudi. Križem su obilježeni naši domovi, brežuljci i raskrižja, križ je u temelju naše kulture i civilizacije. No, križ je prisutan i u našim životima i srcima. Nema pojedinca ni obitelji koja ne nosi svoj križ“, rekao je u uvodu nadbiskup Barišić, pozdravivši župnika, ostale svećenike, redovnice, članove Bratovštine te sve Varošane i hodočasnike.

Nadbiskup je u homiliji okupljenim vjernicima pojasnio povijesnu pozadinu blagdana Uzvišenja Svetog Križa koja seže u doba kraljice Jelene koja je prema predaji na Kalvariji pronašla drvo Isusova križa. Car Konstantin dao je izgraditi baziliku nad grobom Isusovim koja je bila posvećena 13. rujna 335.

god. Sveta relikvija Isusova križa 14. rujna izložena je kršćanima Jeruzalema koji su joj se klanjali. „Bez Isusa Krista koji je taj križ nosio i svojom smrću posvetio, samo drvo križa nema nikakvu vrijednost, ne znači ništa. Dapače, on je simbol jednog od najstrašnijih načina kažnjavanja čovjeka. Krist je križ učinio znakom ljubavi, pobjede i nade kojim se danas ponosimo. Božja ljubavi prema čovjeku najdublje je zapisana upravo na križu“, istaknuo je nadbiskup i spomenuo da na jednoj kapelici pokraj križa stoji natpis „Križ bez ljubavi je previše težak, a ljubav bez križa je previše prazna“. Rekao je da je tu istinu autor mogao spoznati samo pri dubokom susretu s Raspetom Ljubavlju. „Ljudski je boriti se protiv životnih križeva, no

uz Krista, taj križ koji nas svakodnevno pritišće, koji nam je težak, postaje terapija, lijek i snaga za život. Puno je križeva koje namećemo sami sebi, koje nam nameću drugi i koje mi namećemo drugima, ali ako svoje križeve nosimo s ljubavlju, ako ljubimo svoga bližnjega i vidimo Krista u njemu, lakši će biti“. Nadbiskup je zaželio „da nam Gospodin svojom ljubavlju olakša životne križeve i križem svojim učini našu ljubav autentičnom, iskrenom i prepoznatljivom“. Pred kraj misnoga slavlja riječi zahvale nadbiskupu i svim župnim suradnicima koji su pridonijeli slavlju uputio je župnik don Mihael Jelavić. Nakon mise, koju je pjevanjem animirao mješoviti župni zbor, slijedilo je tradicionalno ljubljenje relikvija Sv. Križa. (KB)

Susret nadbiskupa Barišića s predstavnicom inicijative „40 dana za život“

Splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić primio je 16. rujna u zgradi Nadbiskupskog ordinarijata u Splitu Mariju Šošić, predstavnicu Organizacijskog odbora inicijative „40 dana za život“ za grad Split. Povod susreta je skori početak nove četrdesetnice u kojoj će se moliti za nerođenu djecu pred Kliničkim bolničkim centrom u Splitu. Molitva počinje 23. rujna, a Split u njoj sudjeluje treći put. Novost u inicijativi je da će pored svakodnevnog bdjenja od 6:30 do 18:30 sati tijekom 40 dana subotom biti organizirano cjelonoćno bdjenje.

Marija Šošić upoznala je nadbiskupa s nastankom ove inicijative te s konkretnim djelovanjem na području grada Splita, kao i s dosadašnjim plodovima molitve. „40 dana za život“ najveća je međunarodna, ekumenska, pro-life organizacija u povijesti. Na svjetskoj razini u njoj sudjeluje oko 650 000 ljudi svih kršćanskih denominacija u više od 570 gradova. Šošić je pojasnila da inicijativu čine tri ključna elementa: 40 dana molitve i posta za prestanak pobačaja u gradovima u kojima se moli, 40 dana miloljubiva bdjenja ispred bolnica gdje se rade pobačaji kao posljednji znak nade majkama koje ondje

dolaze pobaciti te kao znak Božje ljubavi i milosrđa koji poziva na obraćenje sve one koji čine pobačaj i osvešćivanje lokalne zajednice i cijele države o potrebi zaštite nerođenoga života i problemu pobačaja. Istaknula je kako se ova molitvena inicijativa pokazala djelotvornom i učinkovitom na nekoliko razina jer je više od 10 300 djece, za koje su majke posvjedočile, spašeno od pobačaja, više od 110 zaposlenika u klinikama za pobačaje se obratilo i dalo otkaz te je 60 klinika za pobačaje prestalo s radom.

U Hrvatskoj je inicijativa „40 dana za život“ započela 2014. godine, bdjenjima ispred Kliničkoga bolničkoga centra „Sestre milosrdnice“ u Zagrebu, za vrijeme korizme, nakon čega su se u toj klinici prestali vršiti pobačaji. Od tada je kampanja za život u Hrvatskoj održana još dva puta. U drugoj kampanji se proširila na šest gradova, zatim u trećoj na deset. Spašeno je 13 djece od pobačaja, mnogi doktori su se pozvali na priziv savjesti, u bolnicama je zabilježen pad stope pobačaja. Ovu jesen od 23. rujna do 1. studenoga u četvrtoj kampanji u Hrvatskoj sudjelovat će dvadeset gradova.

Nadbiskup je pozdravio ovu hvalevrijednu akciju te izrazio nadu da će se u molitveni lanac uključiti što više laika, mladih ljudi te obitelji i djece. Rekao je kako će i dalje podupirati njihova nastojanja i rad. U znak zahvalnosti na gostoprimstvu i potpori Marija Šošić nadbiskupu je poklonila bedž 'dragocjena stopala' u prirodnoj veličini nožice djeteta u majčinoj utrobi starog 10 tjedana. Međunarodni je to simbol onih koji rade na zaustavljanju pobačaja i promicanju poštovanja prema nerođenoj životu. (KB)

Potpisan sporazum o suradnji Hrvatskoga katoličkog sveučilišta i Sveučilišta Panteon Assas - Paris II

Predstavljanje Hrvatskoga katoličkog sveučilišta iz Zagreba i monografije o njegovu rektorskom lancu te svečano potpisivanje sporazuma o suradnji između HKS-a i Université Pantheon-Assas – Paris II, upriličeno je 16. rujna u zgradi Splitsko-makarske nadbiskupije. Sporazum su potpisali čelnici dvaju visokoškolskih ustanova – rektor prof. dr. Željko Tanjić u ime Hrvatskoga katoličkog sveučilišta te rektor prof. Guillaume Leyte u ime Université Pantheon-Assas – Paris II. Obojica su izrazili zadovoljstvo zbog ostvarene suradnje.

Rektor Tanjić istaknuo je kako je to prvi međunarodni sporazum koji je ta visokoškolska ustanova, čije je sjedište u Zagrebu, potpisala izvan glavnoga hrvatskog grada. Rekao je da je odabran Split zato što je upravo „splitsko područje kolijevka naše crkvenosti i državnosti“. „Hrvatsko katoličko sveučilište želi dati doprinos razvoju znanosti, obrazovanja i hrvatskog društva iz krila Crkve“, rekao je dr. Tanjić i dodao kako njihovo malo sveučilište od 600 studenata ima čast učiti od puno većih i boljih. Rekao je da će se tim sporazumom pomoći razvoju Hrvatskoga katoličkog sveučilišta te je zahvalio čelnicima Université Pantheon-Assas-Paris II. što su prepoznali vrijednost HKS-a.

Rektor francuskog sveučilišta Leyte predstavio je svoje sveučilište koje ima dugu i bogatu povijest, a danas ima 17 000 studenata. Ta visokoškolska ustanova je do sada potpisala više stotina ugovora o suradnji sa sveučilištima diljem svijeta, a ovim sporazumom s Hrvatskim katoličkim sveučilištem ulaze u svijet hrvatskih sveučilišta. „Velika je odgovornost na svima nama da zajednički najbolje što znamo odgojimo mlade kadrove za bolju budućnost“, rekao je Leyte.

Dobrodošlicu svim okupljenima, posebno gostima iz Francuske, izrazio je domaćin splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić. Kako se potpisivanje sporazuma odvijalo u dvorani sv. Ivana Pavla II., nadbiskup je citirao njegove riječi: „Ne bojte se! Što više, širom otvorite vrata Kristu. Otvorite njegovoj spasiteljskoj vlasti granice država, gospodarske i političke sustave, široka područja kulture, uljudbe, razvitka. Ne bojte se! Krist zna što je u čovjeku. Samo On to zna!“ Izrazio je uvjerenje da suradnja tih dvaju sveučilišta ulazi u okvire njegove poruke. Spominjući bl. Augustina Kažotića, Marka Marulića i don Ivana Paštrića, nadbiskup je istaknuo kako stoljeći-

ma postoji suradnja intelektualaca sa splitskog područja i onih iz Francuske te kako i danas Split ima dva akademika koji su članovi Francuske akademije znanosti i umjetnosti. Stoga je zaključio kako nije slučajno da je upravo Split odabran za taj važan čin. Čestitao je predstavnicima obaju sveučilišta i zaželio im uspješnu i plodnu suradnju.

Splitski dogradonačelnik Goran Kovačević istaknuo je kako postoji dobra i bogata suradnja s francuskom zajednicom u Splitu, posebno na polju kulture te da će ovaj sporazum tu suradnju dodatno unaprijediti. Splitsko-dalmatinski župan Zlatko Žežrnja izrazio je zadovoljstvo što je taj sporazum potpisan u županiji koja je, kako je rekao, kolijevka hrvatske državnosti. Istaknuo je da Hrvatsko katoličko sveučilište vidi kao jednog od čuvara hrvatskoga nacionalnog i kršćanskog identiteta, odgojitelja novih naraštaja i pronositelja znanosti u Hrvatskoj. Veleposlanica Francuske u Republici Hrvatskoj Michele Bocoz pozdravila je potpisivanje sporazuma o suradnji dvaju sveučilišta te izrazila zadovoljstvo što je Sveučilište iz Pariza prepoznalo dinamiku nastanka i razvoja Hrvatskoga katoličkog sveučilišta. Rekla je kako vjeruje da će, zahvaljujući dosadašnjoj bogatoj tradiciji suradnje francuskih i hrvatskih sveučilišta i ta suradnja biti uspješna.

Prorektor za međunarodnu suradnju HKS-a i član Francuske akademije znanosti i umjetnosti (Institut de France) prof. dr. Emilio Marin složio se s nadbiskupom Barišićem da zbog bogate frankofonske tradicije u Splitu nije čudno da se znanstvena i kulturna suradnja i na formalnoj razini uspostavila upravo u Splitu. Spomenuo je da je prva formalizir-

rana znanstveno-kulturna suradnja u vrijeme Jugoslavije bila između francuskih sveučilišnih organizacija na čelu s Sveučilištem Paris IV – Sorbonne i Arheološkoga muzeja u Splitu te da je plod te suradnje niz publikacija pod nazivom „Salona“. To je spomenuo jer sadržaj dvije posljednje knjige iz tog niza „Inscriptions de Salone chretienne, IVE-VIIe siecles – Natpisi starokršćanske Salone, IV.-VII. st.“ obuhvaća temelje Splitsko-makarske nadbiskupije.

Nakon potpisivanja sporazuma predstavljena je dvojezična hrvatsko-engleska monografija o rektorskom lancu Hrvatskoga katoličkog sveučilišta. Urednik Milan Bešlić istaknuo je kako se monografijom prikazuje „kršćanska povijest u našoj hr-

vatskoj povijesti i izražava univerzalnost Katoličke Crkve“. Prema njegovim riječima monografija obuhvaća razdoblje od 8. st., od Ćirila i Metoda koji su donijeli kršćanstvo u hrvatski narod, pa do 21. stoljeća. „Monografija priča povijest tog razdoblja dužeg od 1000 godina kroz osobe, svećenike, laike i znanstvenike koje su tu kršćansku povijest stvarali i bili privrženi vrijednostima koje Katolička Crkva promiče i danas kroz svoju ustanovu Hrvatsko katoličko sveučilište“, rekao je Bešlić. Spomenuo je da su u monografiji zastupljeni i znanstvenik Ruđer Bošković te otac hrvatske književnosti Marko Marulić. Rektorski lanac HKS-a izradio je godine 2014. kipar Mile Blažević. (KB)

Misa za početak 11. sezone KMNL-a „Ivan Pavao II.“

Euharistijskim slavljem, koje je 16. rujna predvodio splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić, započela je 11. sezona Katoličke malonogometne lige „Ivan Pavao II.“. Na otvorenje nove sezone odazvao se velik broj igrača, voditelja i župnika. Otvorenje je upriličeno u Župi sv. Mateja na Ravnim njivama u Splitu, čija je malonogometna ekipa protekle sezone osvojila i Ligu i Sudamja kup.

Nadbiskup je u homiliji mladim sportašima govorio nogometnim rječnikom. Spomenuvši najprije mučenike papu sv. Kornelija i biskupa sv. Ciprijana čiji se spomendan slavio, rekao je da su oni bili toliko kvalitetni igrači da su ušli u važnu, svjetsku reprezentaciju svetaca univerzalne Crkve. Pojasnio je kako im njihov rad i život priskrbljuje i titulu trenera povjerenih im vjernika te da biti papa, biskup i svećenik u bilo kojem vremenu i prostoru upravo znači biti trener. Nadodao je kako upravo nogomet sudionike uči jednom od najvažnijih stvari – zajedništvu. „Vi koji ste predani članovi svojih ekipa znate koliko je teško graditi zajedništvo. Često smo svjedoci da pojedinci mogu biti nadprosječno talentirani, a da u ekipi to ne funkcionira. U ekipi je svaki igrač važan i ukoliko ne daje sve od sebe, lako se dogodi da ekipa izgubi. Stoga je važno da svatko radi na sebi te da bez rezerve svoje talente i sposobnosti ugrađuje u svoj tim, u to zajedništvo“ pojasnio je. Nadbiskup je istaknuo kako je ovo sportsko vježbanje u zajedništvu izvrstan trening za zajedništvo u koje će se mladići tijekom života morati ugrađivati. Istaknuo je kako će im se često u životu dogoditi, kao i na sportskom terenu, da im netko svira prekršaje kada ne treba te da im je prihvaćanje takvih nepravednih odluka također izvrstan životni tre-

ning. Pozvao ih je da iskoriste vrijeme i prilike koje su im danas dane da rastu kao ljudi i vjernici za sutrašnje uloge u društvu. Na kraju nadbiskup je izrazio radost što okupljeni mladići ne pripadaju onim skupinama mladih ljudi koji svoju mladost provode 'sjedeci na zidicu' neraspoloženi i nezainteresirani te pasivno kritiziraju svoju stvarnost već pred sobom vidi ljude pune volje i energije koji žele iskoristiti sve životne radosti i mogućnosti koje im je Gospodin dao. „Želio bi da kroz svoju igru rastete kao vjernici i gradite zajedništvo svoje župe, škole, društva, Crkve i domovine te da uđete u reprezentaciju dobrih i poštenih ljudi koji će biti dobri treneri na svojim budućim radnim mjestima i u svojim obiteljima koje ćete zasnivati“, zaključio je nadbiskup.

Okupljenima se obratio i povjerenik za mlade don Mihael Prović koji je zahvalio svima koji sudjeluju u ovom važnom i najbrojnijem projektu Ureda za pastoral mladih Splitsko-makarske nadbiskupije, posebno Mladenu Juriću, voditelju Lige. Izrazio je radost što i ove sezone vidi neke igrače i ekipe koji u KMNL-u sudjeluju od samog početka. Svima je želio uspješnu novu sezonu. (KB)

Održani 31. redovnički dani u Splitu

U organizaciji Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica (HKVRPP) 18. i 19. rujna u dominikanskom samostanu u Splitu održani su 31. redovnički dani. Tema ovogodišnjega najvećeg skupa hrvatskoga redovništva bila je „Radost i zajedništvo“.

Susret je prvoga dana započeo pozdravima izaslanika splitsko-makarskog nadbiskupa Marina Barišića prof. Nediljka Ante Ančića te predsjednika HKVRPP-a fra Jure Šarčevića koji je i otvorio Redovničke dane. Zatim je u prijepodnevnom dijelu programa o temi „Radost u Novom zavjetu – dar i odgovornost kao konstitutivne značajke spasenjske radosti“ izlagala s. Silvana Fužinato iz Družbe Presvetoga Srca Isusova. U predavanju je opisala nekoliko novozavjetnih tekstova koji upućuju na radost te istaknula da se u Novom zavjetu čak 133 puta spominje ta riječ.

Zatim je misno slavlje predvodio dominikanski provincijal o. Anto Gavrić koji je kao voditelj Povjerenstva za trajnu formaciju HKVRPP-a, u zajedništvu sa s. Vianejom Kusturom, i organizirao te vodio Redovničke dane. Popodnevni dio programa svojim je izlaganjem „Zajedništvo u radosti – razmišljanja u društvu s papom Franjom“ usmjerio franjevac konventualac Ljudevit Maračić. On je govorio o važnosti zajedništva i bratstva u redovničkom životu. Naglasio je da u redovničkim zajednicama nerijetko ima puno individualizma i nedostatka osjećaja pripadnosti družbi i zaključio da ondje gdje je redovništvo, treba biti radost jer su tužna lica žalosno svjedočanstvo posvećenoga života.

Završni dio programa obogaćen je izvedbom monodrame posvećene bl. Ozani Kotorskoj „Biti s Bogom dovoljno je za sreću“ koju je izvela dominikanka s. Barbara Bagudić te otvorenjem izložbe „Hrvatski

svetci i blaženici u našem narodu“ akademskih slikara Josipa Botterija Dinija, Ane Marije Botteri Peruzović i Hrvoja Marka Peruzovića koju je u suradnji s Hrvatskom dominikanskom provincijom i Udrugom za promicanje znamenitih Križevčana „Dr. Stjepan Kranjčić“ organizirala galerija „Laudato“. U programu otvorenja uz autore sudjelovali su voditelj likovne galerije „Vinko Draganja“ dominikanskoga samostana u Splitu fr. Ivan Iko Mateljan, vlasnica galerije „Laudato“ Ksenija Abramović, likovni kritičar Stanko Špoljarić, dominikanski provincijal o. Gavrić, a izložbu je otvorio predsjednik HKVRPP-a o. Šarčević. U glazbenom je dijelu otvorenja nastupila klapa „Mriža“, a kroz program je vodila Tanja Baran, predsjednica udruge „Dr. Stjepan Kranjčić“.

U prijepodnevnom programu drugoga dana dominikanac fr. Srećko Koralija održao je predavanje „Postajati strastven u budnosti navješćivanja“ u kojem su izdvojeni mnogi elementi govora o životu i suživotu, ustrajnosti, predanosti i emocionalne pismenosti. Govorio je o odnosu predanosti i strasti, kao i o potrebi za izbjegavanjem pogrešaka, a podsjetio je i na terapijske dimenzije potpunog predanja. O. Koralija naglasio je da je redovništvo pozvano uvijek iznova učiti vedrinu, preusmjeravati pogled na pozitivno, probleme pretvarati u izazove, a svoj život kao priliku za rast u dostojanstvu i budnosti zajedništva.

Uslijedilo je misno slavlje koje je predvodio o. Šarčević, a propovijedao je o. Koralija. Popodnevni je program obogaćen izlaganjem zamjenika glavnoga urednika Glasa Koncila Branimira Stanića. On je podsjetio na to da narušeni odnosi u zajednici rezultiraju klanovima, ogovaranjima, zakulisnim igrama, hladnoćom, licemjerstvom, zatim da su samostanski kapituli razmjena uzajamnosti i prilika za reviziju života, molitvu i razgovor. Obrazlagao je važnost dobre organizacije sastanka koja uključuje cilj, dnevni red, uloge sudionika i određivanje trajanja sastanka te istaknuo da je za uspjeh kapitula najvažnije radošno, živo i djelatno sudjelovanje braće.

Redovnički dani zaključeni su plenarnom raspravom na kojoj je, uz moderiranje Tanje Baran, svoja osobna svjedočanstva življenja radosnoga života izreklo sve četvero izlagača, a pitanjima je i svjedočanstvima sudjelovala i okupljena publika. Nakon Dubrovnika, Rijeke i Splita, Redovnički će dani biti održani još 10. listopada u Đakovu te 23. i 24. listopada u Zagrebu. (Katarina Erdić)

Izložba „Hrvatski sveci i blaženici u našem narodu“ u Splitu

U sklopu Redovničkih dana u Splitu, 18. rujna, u organizaciji Galerije hrvatske sakralne umjetnosti „Laudato Corde“ i u suorganizaciji Udruge za promicanje znamenitih Križevčana „Dr. Stjepan Kranjčić“ Hrvatske dominikanske provincije u galeriji „Vinko Draganja, OP“ dominikanskog samostana u Splitu otvorena je izložba „Hrvatski sveci i blaženici u našem narodu“ akademskih slikara Josipa Botterija Dinija, Ane Marije Botteri Peruzović i Hrvoja Marka Peruzovića.

Nakon pozdravnih riječi domaćina voditelja galerije fra Ivana Ike Mateljana, vlasnica galerije „Laudato“ Ksenija Abramović, pozdravljajući nazočne na izložbi, zahvalila je redovnicima, moliteljima i poduzeteljima osnivanja Laudato televizije – obiteljske televizije s kršćanskim vrijednostima, čije emitiranje započinje ovoga Božića. „Nasljedujući primjer svetaca i blaženika, i Laudato televizija želi biti u službi Katoličke Crkve, hrvatskog naroda i svih ljudi dobre volje“, kazala je Abramović, te istaknula kako Laudato želi ovom izložbom poticati na dublje poznavanje duha i djelovanja ljudi koji su se u cijelosti posvetili razvoju drugoga za druge. „Gospodinu hvala na svemu, a posebno našim umjetnicima i ocima dominikancima. Želja nam je da se hrvatski narod još više utječe zagovoru svojih svetaca i blaženika čiju pomoć trebamo u sadašnjem trenutku naše domovine, suočeni s velikim izazovima.“

Govoreći o izložbi, likovni kritičar prof. Stanko Špoljarić kazao je kako su troje umjetnika sudionika izložbe uspjeli u prikazu svetaca za koje se uvijek postavlja pitanje koliko taj motiv pripada sakralnoj umjetnosti. „U strogo tematskom odabiru uz sakralnu umjetnost vezemo prizore kršćanske ikonografije, no u širini sakralno, osobe snažne Božje prisutnosti također ulaze u taj motivski kontekst umjetnosti“, kazao je Stanko Špoljarić, a autorski trio umjetnika pojasnili su kako su u različitim dimenzijama u tehnici akrilika na platnu stvarali por-

trete hrvatskih svetaca i blaženika, dok je provincijal Hrvatske dominikanske provincije o. Anto Gavrić, izložbu koju prati sadržajan katalog s popisom svih hrvatskih svetaca i blaženika te slugu i službenica Božjih, smjestio u kontekst proslave 800. obljetnice dominikanskoga reda koja započinje u studenom. Podsjetio je kako dominikanski red od svojih početaka njeguje umjetničku tradiciju, a dominikanski samostani su u službi propovijedanja tijekom povijesti bili svojevrsne male galerije. Izložbu je otvorio predsjednik Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica fra Jure Šarčević.

U glazbenom dijelu otvorenja nastupila je klapa „Mriža“, a kroz program vodila je Tanja Baran, predsjednica Udruge za promicanje znamenitih Križevčana „Dr. Stjepan Kranjčić“. Na kraju svečanosti otvaranja izložbe dominikanski provincijal o. Anto Gavrić zapjevao je s nazočnima u galeriji pjesmu Salve Regina (Zdravo Kraljice). Izložba je u Splitu otvorena do 18. listopada 2015., a nakon Splita postav će biti prikazan i u Zagrebu, na blagdan zaštitnika umjetnika bl. fra Angelica 18. veljače 2016. u samostanu i Župi bl. Augustina Kažotića na Peščenici. (IL)

Stručni skup vjeroučitelja pripravnika i njihovih mentora

Na početku svake školske godine Katehetski ured Splitsko-makarske nadbiskupije u suradnji sa splitskom podružnicom Agencije za odgoj i obrazovanje redovito organizira stručni skup za vjeroučitelje pripravnike i njihove mentore. Tako je i ove godine, 19. rujna 2015., u prostorijama Katoličkoga

bogoslovnog fakulteta u Splitu održan stručni skup na okvirnu temu „Stručno-metodička priprema za polaganje stručnog ispita“. Na skupu je sudjelovalo pedesetak vjeroučitelja Splitsko-makarske i Zadarske nadbiskupije te Hvarske, Šibenske i Dubrovačke biskupije, a među njima bili su najbrojniji vjerou-

čitelji koji se stručno osposobljavaju bez zasnivanja radnog odnosa.

Nakon kratke molitve mr. sc. don Josip Periš, predstojnik Katehetskog ureda Splitsko-makarske nadbiskupije, prigodnim riječima pozdravio je sudionike skupa, a nakon toga održao je prvo predavanje na temu „Profesionalni i duhovno-vjernički identitet vjeroučitelja“. Istaknuo je da je školski vjeronauk samo jedan od oblika katehetskog poslanja Crkve, dakle, bitno crkveni čin, ali ujedno i proces koji izgrađuje Crkvu. Stoga je pozvao vjeroučitelje na ozbiljno i odgovorno obavljanje vjeroučiteljske službe, uključivanje u crkvenu zajednicu te trajno usavršavanje i rast u različitim dimenzijama: općeljudskoj, duhovno-vjerničkoj, teološkoj, didaktičko-metodičkoj i psiho-pedagoškoj. Mr. Periš osobito je naglasio važnost osobe vjeroučitelja kao najvažnijeg čimbenika katehetskog procesa, stavljajući naglasak na njegovu trostruku dimenziju: biti, znati i znati činiti.

Drugo predavanje na temu „Ostvarivanje pripravnčkog staža i polaganje stručnog ispita“ održala je Sabina Marunčić, viša savjetnica za vjeronauk pri Agenciji za odgoj i obrazovanje, u kojem je upoznala vjeroučitelje pripravnike i njihove mentore s pravima i obvezama tijekom stažiranja te sa svim relevantnih informacijama vezanim za stažiranje i polaganje stručnog ispita. Vjeroučitelje pripravnike i njihove mentore potaknula je na ustrajan i mar-

ljiv rad kroz svakodnevno pripremanje za nastavu i prihvaćanje svih obveza koje donosi vjeroučiteljski poziv.

Nakon stanke uslijedile su pedagoške radionice, na temu „Planiranje i izvođenje vjeronaučne nastave“, koje su održale Mirjana Vučica, vjeroučiteljica savjetnica u Zdravstvenoj školi u Splitu i Sabina Marunčić. Vjeroučitelji su u manjim skupinama promišljali o didaktičkim varijablama u planiranju i programiranju te o različitim vidovima praćenja nastavnoga sata s obzirom na sadržajnu, didaktičko-metodičku i komunikacijsku razinu. Na kraju pedagoške radionice pokušali su osvijestiti koje elemente svog rada trebaju razvijati i koje kompetencije trebaju stjecati i unaprjeđivati. (Sabina Marunčić)

Dan otvorenih vrata skloništa za žene i djecu Caritasa Splitsko-makarske nadbiskupije

Sklonište za žene i djecu žrtve obiteljskoga nasilja koje već četiri godine vodi Caritas Splitsko-makarske nadbiskupije, obilježilo je Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama 22. rujna u prostorijama Caritasa (Zrinsko-frankopanska 43, Split). Za sve

građane priređen je Dan otvorenih vrata kada su se mogli informirati o radu skloništa, uslugama koje sklonište pruža, te o tome kako postupati u slučaju nasilja u obitelji.

Korisnici skloništa su žene koje su preživjele nasilje u obitelji i njihova djeca, a same su odlučile prekinuti nasilni odnos, nemaju mogućnost ostati u vlastitom domu ili otići kod rodbine, te potreban im je hitan i siguran smještaj. Sklonište egzistira kao multietnička, multikonfensionalna i multikulturalna zajednica u kojoj se njeguje tolerancija i međusobno uvažavanje. Sklonište se nalazi na tajnoj adresi, a žrtvama su 24 sata na dan na raspolaganju socijalna radnica, voditeljica skloništa teologinja Ivna Čevra i psihologinja Jelena Burazin te nadbiskupijske stručne institucije za savjetovanje poput obiteljskog savjetovališta i Dječjeg caritasa.

Kroz Caritasovo sklonište do sada prošlo 34 žene i 26 djece. To je samo trećina zahtjeva koji se uspiju realizirati. Nažalost, dvije trećine zahtjeva se mora odbiti zbog popunjenosti kapaciteta. Te slučajeve centri za socijalnu skrb pokušavaju smjestiti u druga skloništa na području Hrvatske. U kući, u kojoj istodobno može boraviti 9 osoba, pet odraslih i četvero djece, boravak je ograničen na 6 mjeseci, u iznimnim slučajevima do godinu dana. Ova kuća jedino je utočište za žrtve obiteljskog nasilja na području od Šibenika do Dubrovnika te obuhvaća područje dvije županije – Splitsko-dalmatinsku i Dubrovačko-neretvansku te tri biskupije – Splitsko-makarsku, Hvarsko-bračko-višku i Dubrovačku.

U Skloništu se potiče žrtve da razgovaraju o svojim problemima, povezuje ih se s medicinskom i psihološkom pomoći kako bi obnovile tijelo i duh od dugotrajnog zlostavljanja. Organiziraju se seminari i edukacijski tečajevi koji služe za poticanje kreativnosti, jačanje samopouzdanja i pronalazak

psihičkog mira i opuštenosti za žene i njihovu djecu. Djeci se omogućava i obrazovanje, izražavanje na umjetničkom planu i socijalizacija s drugom djecom, te nudi stalna psihološka pomoć kao pomoć pri rješavanju trauma nastalih uslijed nasilja. Caritas provodi i mjere informiranja i senzibilizacije javnosti te prevencije nasilja u obitelji, organizira i stručna predavanja i tribine te duhovne obnove. Kad korisnice iziđu iz skloništa i osamostale se, često moraju preživljavati kao samohrane majke i podstanari, pa im Caritas nudi i redovito individualno savjetovanje kako bi im olakšali suočavanje sa novim teškoćama s kojima se susreću.

Sklonište egzistira kroz stalnu financijsku potporu Ministarstva socijalne politike i mladih, Splitsko-dalmatinske županije i Grada Splita. Caritas Nadbiskupije Split kao osnivač Skloništa financijski pomaže u svim izvanrednim situacijama koje nisu predviđene po projektnim aktivnostima, te kroz donacije hrane, higijenskih potrepština i sl. (KB)

Proslava sv. Mateja u župi Ravne Njive

Župa sv. Mateja apostola i evandelišta na splitskim Ravnim njivama svečano je proslavila svoga nebeskog zaštitnika 21. rujna. Središnje misno slavlje predvodio je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić. „Sv. Matej nam o Kristu svjedoči ne samo riječima, nego i životom, i u tome je njegova veličina. Čitamo danas o Mateju u Evanđelju po Mateju. Vidimo da nam je on predao riječ Božju, zapisan život Isusov, ali i da je u to utkao i svoj život“, kazao je nadbiskup na početku slavlja. U koncelebraciji su bili župnik don Jure Vrdoľjak, generalni vikar splitsko-makarske nadbiskupije Miroslav Vidović te šest svećenika.

Pozdravivši sve okupljene vjernike i hodočasnike, nadbiskup im je u homiliji približio lik carinika Mateja, čovjeka koji je imao moć i bogatstvo zarađeno nepošteno, na tuđoj nevolji, čovjeka kojemu su mnogi zavidjeli i koji je bio među omraženijim ljudima onoga vremena, čovjeka koji je imao sve, a nije bio sretan i potpun. „Jedan susret s Gospodinom, jedan pogled i jedna riječ mijenjaju cijeli Matejev život. 'Isus ugleda Mateja'. Nije to bio usputni pogled, već pogled koji cjelovito zahvaća čovjeka. Možemo samo zamisliti kakvi su bili pogledi ostalih ljudi koje

je svakodnevno pljačkao, puni gnjeva i osvete. Isusov pogled je bio drugačiji, pun ljubavi i razumijevanja. Među pogledima onih koji su ga htjeli poniziti, Matej pronalazi stvaralački pogled koji iznova rađa“, istaknuo je nadbiskup i nadodao da je Isusov pogled kao snop svjetla pao na paraliziranoga Mateja. Pojasnio je da ne postoji samo fizička paraliza, već i paraliza duha koja je puno opasnija i koja je zahvatila Matejev duh zarobljen novcima i pohlepom. Podsjetio je i da prije susreta s Matejem Isus u Kafarnau mu ozdravlja jednog uzetog, tjelesno paraliziranog čovjeka, no da se pri susretu s Matejom dogodilo puno veće čudo. Ozdravljenje od duhovne paralize

one kategorije čovjeka za koju se mislilo da je nemoguće obraćenje. „Isus se predstavlja kao liječnik koji je došao liječiti bolesne i grešnike, a ne zdrave i pravednike. Doista, Krist ozdravlja ljude u cijelosti. U njemu je cjelovito ozdravljenje - naše spasenje.“

Nadbiskup je u nastavku spomenuo ekonomiju, kojom se i Matej bavio prije obraćenja. Kazao je kako su sredstva važna za život te kako je potrebno voditi brigu o njima, ali da ima jedna puno važnija ekonomija, ekonomija spasenja u koju je Gospodin uložio najveći investiciju, svoga Sina koji je sama ljubav. Ta 'ekonomija konačnog spasenja' je važnija za kuću, obitelj, društvo i cijeli svijet. „Da nam je Matej ostavio zapisan ekonomski priručnik, ne bi nam puno značio. No on je za nas zapisao ovu 'ekonomiju' koja ozdravlja, daje mir u srcu i stvara nove odnose. Nije utemeljena na našim sposobnostima i

kapitalu nego iznad svega na milost Božjoj.“ Nadbiskup je zaključio da se u liku sv. Mateja može prepoznati svatko od nas te da je potrebno odgovoriti na Isusov poziv koji nam svakodnevno upućuje. Svima je čestitao blagdan sv. Mateja i zaželio da postanemo otvoreni za sjeme evanđelja koje nam predao sv. Matej.

Zahvalu nadbiskupu i ostalim svećenicima, kao i svima koji su doprinijeli slavlju, iskazao je župnik don Jure Vrdoljak. Okupljene vjernike pozvao je na nastavak proslave na novom trgu sv. Mateja pokraj župne crkve. Za proslavu blagdana svog župnog patrona župljani su se pripremali trodnevnicom koju su predvodili župnik na Neslanovcu don Šimun Doljanin, župnik na Brdima don Darko Matijević i župnik u Vinišću don Marin Barišić. (KB)

Studijski dan svećenika u Vepricu

U srijedu, 23. rujna 2015., u Marijanskom svetištu i duhovnom centru Vepric održan je ovogodišnji studijski dan za svećenike Splitsko-makarske nadbiskupije na kojemu se okupilo stotinjak sudionika. Susret je počeo misnim slavljem što ga je u odsutnosti nadbiskupa Marina Barišića predvodio generalni vikar mons. Miroslav Vidović. Don Miroslav se u homiliji osvrnuo osobito na evanđeoski tekst (Lk 9,1-6) iz dnevnih čitanja o Gospodinu koji dvanaestorici svojih učenika daje moć i šalje ih da izgone zloduhe, liječe bolesne i propovijedaju kraljevstvo Božje. Aktualizirao je posebno činjenicu koja i danas vrijedi za naše poslanje da Krist kada šalje navjestitelje Evanđelja, od nas zahtijeva da budemo slo-

bodni i raspoloživi za Boga i da se ne oslanjamo ni na kakva druga izvanjska sredstva, nego ponajprije na snagu njegova Duha. Liturgijske pjesme pripremio je mo. Šime Marović, a pjevanje je predvodio don Jure Vrdoljak. Nakon euharistijskoga slavlja slijedilo je kratko osvježenje u blagovaonici svetišta, a zatim nastavak susreta u dvorani.

Za vrijeme okupljanja na drugi radni dio svaki je svećenik dobio besplatno po jedan primjerak hrvatskog prijevoda enciklike „Laudato si“ (Hvaljen budi), zatim primjerak najnovije knjižice „Splitsko-makarska nadbiskupija. Uredi i ustanove“ te komplet od pedesetak postera za vjeronauk s djecom mlađih uzrasta. Postere je našoj nadbiskupiji dostavila

njemačka katolička dobrotvorna udruga „Kirche in Not – Ostpriesterhilfe“ (Königstein) s molbom da ih podijeli pastoralnim djelatnicima po župama.

U nastavku studijskog dana trojica su predavača u kratkim izlaganjima predstavila glavne misli i aspekte najnovije enciklike pape Franje. Ovaj dio skupa animirao je pastoralni vikar dr. Nediljko A. Ančić. Prvi predavač, dr. fra Anđelko Domazet, profesor temeljnog bogoslovlja na KBF-u u Splitu i novoizabrani dekan za dvogodišnje razdoblje, pod naslovom „Teološko i antropološko polazište enciklike“ istaknuo je neke značajke enciklike (da se Papa obraća svim ljudima, da je ekološka problematika hitna, da ona spada u područje socijalnog nauka Crkve i nastavlja na neke izjave i dokumente prethodnih papa te da papa Franjo u tekstu enciklike citira i nekatoličke autore i služi se, osim Objave i spoznajama iz drugih znanosti). Predavač se najviše osvrnuo na drugo poglavlje enciklike. Današnja tehnološka paradigma u kojoj je tehnika odvojena od etike velika je opasnost i uništava prirodu. Njoj Papa suprotstavlja biblijsko shvaćanje čovjeka i učenje o stvaranju (evanđelje stvaranja). Prava i cjelovita ekološka odgovornost mora se temeljiti na ispravnoj slici o čovjeku i njegovu pozivu (kršćanska antropologija). Tri su temeljne relacije u sveukupnoj povezanosti stvorenja: odnos prema Bogu, odnos prema drugima i odnos prema prirodi. Ti su odnosi grijehom narušeni, a Kristovim otkupiteljskim djelom obnovljeni. „Odgovornost svih ljudi za planet Zemlju kao naš zajednički dom“ naslov je drugoga izlaganja što ga je održao dr. Ivan Kešina, profesor filozofije i etike na KBF-u. Polazeći od podnaslova enciklike, tematizirao je zadaću čovjeka da izgradi i čuva ovaj svijet te odgovornost čovjeka za sve stvorenje. Naš zajednički dom je nedvojbeno ugrožen, što papa Franjo opisuje i raščlanjuje u prvom

poglavlju. Uzrok ekološke problematike proistječe iz moralne krize čovjeka i čovječanstva. Čitavo stvorenje zajedno s čovjekom međusobno je povezano. Za sve smo vrste života odgovorni i svi smo odgovorni. U tome je poanta enciklike koja poziva na hitnu odgovornost i zaštitu kako čovjeka tako i svih vrsta stvorenja u cjelini. Treći predavač, fra Bože Vuleta, dugogodišnji voditelj Franjevačkog instituta za kulturu mira u Splitu te aktivist i promotor ekološke svijesti, tematizirao je pojam cjelovite ekologije o kojoj papa Franjo govori u četvrtom poglavlju svoje enciklike. Pojasnio je kako spomenuta sintagma koju Papa rabi polazi od međusobne povezanosti svega stvorenoga, naglašava cjeloviti pristup ekološkim problemima te sukladno tome zagovara rješenja u interdisciplinarnoj suradnji teologije i drugih znanstvenih područja. Papa se u enciklici vodi teologijom Trojstva i tu trojstvenu dinamiku prepoznaje utisnutu u Božja stvorenja.

Nakon rasprave u kojoj je sudjelovalo nekoliko svećenika i koja je pokazala da najnovija enciklika pape Franje o ekološkim problemima otvara i brojna teološka pitanja, nazočnima se obratio generalni vikar don Miroslav Vidović. On je, između ostalog, podsjetio na neke aktualne događaje koji nam predstoje kao što su biskupijsko hodočašće u Španjolsku (27. rujna – 4. listopada) u povodu 500 godina rođenja sv. Terezije Avilske, Metropolitanski znanstveni skup ordinarija i sudaca crkvenih sudova u Vepricu (25. rujna) povodom objavljivanja Apostolskog pisma „Mitis Iudex“ pape Franje o reformi kanonskog postupka za parnice proglašenja ništavosti ženidbe, sljedeću rekolekciju svećenika početkom došašća te proglašenje Godine milosrđa. Molitvom Anđeo Gospodnji don Miroslav je zaključio ovaj skup, a svećenici su nastavili druženje na zajedničkom objedu (N. A. Ančić)

Buduća karmelićanka Mirta Utrobičić kod nadbiskupa Barišića

Mlada Splićanka Mirta Utrobičić koja je 23. rujna stupila u samostan Bosonogih karmelićanki u španjolskom mjestu Duruelo, susrela se prije svoga odlaska sa splitsko-makarskim nadbiskupom Marinom Barišićem u Nadbiskupskom ordinarijatu u Splitu. U pratnji su bili njezina majka Maja, don Edvard Punda i don Božo Čubelić, župnik Župe sv. Josipa iz Dugoga Rata kojoj Mirta pripada.

U srdačnom i ugodnom razgovoru Mirta je kazala, s velikim osmijehom na licu i mirom u srcu,

kako je sigurna u svoj izbor da slijedi stroga pravila molitve, meditacije, posta i siromaštva koja je osmislila sv. Terezija Avilska. Mirta je završila Prirodoslovno-matematičku gimnaziju u Splitu te tri godine studija na Matematičkom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu no, naglasila je, duhovni poziv je jači i ljepši od svih drugih mogućnosti koje joj život pruža. Župnik je kazao kako je sretan i ponosan zbog svoje župljanke, koju će pratiti svojim molitvama, baš kao i cijela župna zajednica. Majka Maja je posvjedočila da su reakcije i emocije na početku bile podijeljene, no da Mirta ima njenu podršku i podršku ostatka obitelji, oca i sestre.

Nadbiskup Barišić istaknuo je kako je Mirta već peta Splićanka koja ulazi u taj strogi klauzurni red

te da se njome i ostalim sestrama ponosi ne samo Splitsko-makarska nadbiskupija, nego i cijela Crkva u Hrvata. Spomenuo je da će za vrijeme hodočašća vjernika Splitsko-makarske nadbiskupije u Španjolsku, povodom 500 godina od rođenja svete Terezije Avilske, posjetiti Avilu gdje u Terezijinu samostanu sv. Josipa, u strogoj klauzuri, žive preostale četiri časne sestre. Nadbiskup je Mirti kazao kako ni jedan poziv nije individualan, već je poziv za zajedništvo koji i čini Crkvu. Različite su sposobnosti i karizme, različiti su redovi, no svi vode Isusu Kristu.

Sa željom da na tragu sv. Terezije u Španjolskoj pronađe svoj dom, i u međuljudskim odnosima i s Gospodinom, nadbiskup je Mirti udijelio blagoslov za sretan put do Durvele gdje započinje kontemplativno putovanje u karizmi sv. Terezije Avilske. (KB)

Misa za srednjoškolce grada Splita

Katehetski ured Splitsko-makarske nadbiskupije u suradnji sa srednjoškolskim vjeroučiteljima već tradicionalno prigodom početka nove školske i vjeronaučne godine organizira svečano euharistijsko slavlje za sve srednjoškolce i njihove profesore na području grada Splita. Svetu misu, u kojoj su srednjoškolci zajednički molili za uspješnu i blagoslovljenu školsku godinu, predvodio je 24. rujna 2015. godine u crkvi Gospe od Zdravlja splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić u koncelebraciji s osobnim tajnikom don Nikolom Mikačićem i predstavnikom Katehetskog ureda don Josipom Perišem.

Nadbiskup je u homiliji kazao kako danas često čujemo opravdanja, koja nerijetko i sami koristimo, da nemamo vremena. To se čini točnim zato što veliki dio našega vremena uzima virtualni svijet, ali istina je da nam je Gospodin dao dovoljno vremena za sve što nam treba, samo ga je potrebno dobro rasporediti. „Nismo gospodari vremena, ono nam je darovano. Stoga je bitno odgovorno upravljati i raspolagati s tim darom. Gospodin želi da budemo suvremeni, a to znači aktivni u svom vremenu“, istaknuo je nadbiskup. Pozvao je vjeroučenike da budu oni koji ne će trčati za vremenom, nego će vladati svojim vremenom te da, poput proroka Hagaja iz prvoga čitanja, budu mali proroci u svojim sredinama, u vremenu u kojem žive.

Osvrćući se na evanđelje u kojem je Herod čuo i interesira se za Isusa, nadbiskup je naglasio kako se i Isusovi učenici također pitaju tko je on, no kako postoji velika razlika. Herod osluškuje što drugi o

Isusu govore, a učenici se pitaju iz iskustva njegove blizine. „Potrebno je da i mi danas, u moru informacija koje nas svakodnevno zagušuju, doživljavamo Isusa ne po čuvenju, nego iskustveno, izbliza. Potrebno nam je upoznati ga i ugraditi njegovu istinu u naš život kako bismo osjetili radost i zadovoljstvo u ovom vremenu koje nam je darovano“, zaključio je nadbiskup i svima zaželio blagoslovljenu i uspješnu novu školsku godinu.

Misno slavlje pjevanjem je obogatio VIS „Izidor“ sa Župe sv. Andrije na Sućidru u Splitu, a liturgijska čitanja, molitvu vjernika i prinos darova animirali su učenici splitske IV. gimnazije „Marko Marulić“ sa svojim vjeroučiteljicama Nedom Nižetić i Anom Balta.

Na kraju se okupljenima obratio i predstojnik don Josip Periš, koji je zahvalio nadbiskupu na ohrabrujućoj pastirskoj riječi, franjevcima što svake godine daju prostor crkve Gospe od Zdravlja za ovu misu, te svima koji su sudjelovali u organizaciji

ovoga slavlja. „Vjerujem da će vam ova sveta misa biti poticaj da s Gospodinom uđete u ovu školsku godinu i da vam Isus Krist bude nadahnuće u svim životnim koracima, a posebno u vašim školskim obvezama“, zaključio je Periš. (KB)

Biskupi Splitske metropolije s djelatnicima Crkvenog interdijecezanskog suda u Splitu

Susret biskupa Splitske metropolije s djelatnicima Crkvenog interdijecezanskog suda prvog i drugog stupnja u Splitu održan je 25. rujna u marijanskom svetištu Vepric. Na susretu se zajednički analizirao dosadašnji rad te su se, u svjetlu novog Motu proprija svetog oca pape Franje, razmotrili budući koraci i organizacija Suda.

Sudionici su obradili sve novosti koje sa sobom donosi motu proprio pape Franje „Mitis Iudex Dominus Iesus“ i „Mitis et misericors Iesus“ o reformi kanonskoga procesa za postupke proglašenja ništavosti ženidbe u Zakoniku kanonskog prava odnosno Zakoniku kanona Istočnih Crkava. Tako se govorilo o ustanovljenju kraćega postupka, koji će se pridodati postojećem te o ukidanju drugostupanjske presude kojom pravorijek postaje konačan. Također se spominjala i veća uloga koja se daje biskupu, posebno u kraćem postupku, koji se ustanovljuje za rješavanje najočitijih slučajeva ništavosti. Izneseno i je i nekoliko prijedloga poput onog da se ustanove tečajevi kojima će se os-

posobljavati već formirani vjernici za pomoć u radu suda te uvođenje uloge savjetnika stranaka koji će im prije parnice pomagati u sastavljanju tužbe, prikupljanju dokaza i sl. Ponovno je istaknuta i potreba za pastoralom rastavljenih osoba.

Naglašeno je da je Papa u nekoliko navrata, pa tako i po ovom dokumentu, potvrdio nauk Crkve o nerazrješivosti braka. (KB)

U Solinu proslavljen blagdan Kraljice mučenika

Župljani Župe Solinskih mučenika u Ninčevićima svečano su 27. rujna proslavili blagdan Kraljice mučenika. Svečano misno slavlje kojemu je prethodila procesija s Gospinim kipom predvodio je don Ante Rako u koncelecijaciji sa župnikom don Antom Matešanom. U svojoj propovijedi don Ante Rako osvrnuo se na pojam mučeništva te na odnos vjernika prema Crkvi.

„Mučeništvo znači svjedočanstvo i ima za cilj pružiti pomoć potrebitima, odnosno imati ideal koji će netko preuzeti iz našega života. Zapitajmo se, stoga, kako je naš život pomogao nekom drugom da pronade smisao ili utjehu“, potaknuo je don Ante te istaknuo kako svaka patnja mora imati smisao te da se u protivnom ne možemo smatrati vjernicima

ako istinski ne živimo svoju vjeru. U propovijedi je naglasio kako o crkvi rijetko kad razmišljamo kao o prostoru u kojem živi Bog i mjestu na kojem se susrećemo s njim. Upozorio je na činjenicu da se ljudi sve više otuđuju jedni od drugih, da postaju gluhi i slijepi za probleme bližnjih te da odgovornost za tu situaciju obično prebacuju na druge te tako postaju sami sebi najveća opasnost. „Stoga vas pozivam da se danas prisjetimo trenutka kada je posvećena ova crkva, ovaj prostor koji ima svoj smisao samo onda ako boraveći u njemu, donesemo određene odluke kojih ćemo se pridržavati, te se počnemo rješavati onoga što nas sprječava da se susretnemo s Bogom“, zaključio je don Ante Rako.

Okupljenima se obratio i župnik don Ante Matešan zahvaljujući svima koji su sudjelovali u izgradnji

župne crkve, ali i svim gradskim čelnicima koji je i dalje pomažu, kao i župljanima koji su se uključili u organizaciju proslave blagdana. Po završetku misnoga slavlja proslava blagdana nastavila se prigodnim kulturno-umjetničkim programom u sklopu kojeg su nastupili zbor „Totus tuus“, vokalno-instrumentalni sastavi „Znak mira“, „Anđeli“ i „Konkatedrala“, ženska skupina „Andrijane“, zbor djece i mladih Kraljice mučenika Radun, mališani iz dječjih vrtića „Calimero“ i „Mala sirena“, Plesna udruga „Solinski bubamarci“, klapa „Krunik“ iz Kučina te domaćini, mješoviti crkveni zbor, kao i dječji zbor Kraljice mučenika Ninčevići i VIS „Aurora“. (Marijana Batarello-Jelavić)

Održan četvrti susret poljsko-hrvatske mladeži

Četvrti susret poljsko-hrvatske mladeži održan je od 25. do 28. rujna u Trogiru, Solinu i Splitu. Održavaju se po želji sv. Ivana Pavla II., a u organizaciji počasnog konzula Republike Hrvatske u Krakovu Pawela Włodarczyka i Župe Gospe od Ružarja – Split.

Susret je započeo u subotu, 26. rujna, misnim slavljem u trogirskoj katedrali sv. Lovre koje je predslavio provincijal Hrvatske dominikanske provincije o. Anto Gavrić, uz uvodne riječi katedralnog župnika don Vinka Sanadera. Ondje se susretu pridružio i trogirski gradonačelnik Ante Stipčić te mladi katedralne župe. Nakon svete mise uslijedilo je razgledavanje riznice katedrale, obilazak samostana klauzurnih sestara benediktinki.

Nedjeljni je susret započeo je na Gospinu otoku u Solinu, gdje su mladi sudjelovali na sv. misi koju je predslavio župnik don Ranko Vidović, a na samom slavlju bio je prisutan i gradonačelnik grada Solina Blaženko Boban. Kako bi Poljake upoznali s hrvatskom kulturom, organizatori su ih povelili u obilazak Manastirina i drevne Salone. Gotovo polovicu Gospinog otoka „okupirali“ su mladi slaveći Boga na dva različita jezika, istom pjesmom, svima dragom, koju je napisao sveti Ivan Pavao II. Često su mladi Hrvati znali uzviknuti „Barke!“ i započela bi pjesma „Krist na žalu“, i svi bi jedim glasom počeli pjevati, Poljaci na poljskom, a Hrvati na hrvatskom. Otac Petar Galić i Tomislav Biuk organizirali su prigodne igre na plaži Gabina u blizini hostela kako bi unijeli malo natjecateljskoga žara u srca mladih te na taj

način pojačali osjećaj zajedništva o čemu svjedoči izjednačeni rezultat.

Posljednjeg dana, 28. rujna, mladi iz Poljske pod vodstvom duhovnika don Adama i don Gregora slavili su sv. misu u dominikanskoj crkvi sv. Katarine Aleksandrijske, poznatije kao sv. Dominik u Splitu, a zatim su pošli u razgledavanje splitske katedrale Uznesenja Bl. Djevice Marije. Dio skupine sudjelovao je u emisiji Stella Maris na Radiju Marija. Prije odlaska mladih Poljaka, razmijenjeni su kontakti s nadom da će se već dogodine vidjeti i nastaviti svoje prijateljstvo koje su započeli. (Pio Buzov)

Proslava blagdana svetog Mihovila i Dana grada u Trilju

Procesijom i svečanom svetom misom, koju je predvodio provincijal Provincije Presvetog Otkupitelja fra Joško Kodžoman, u Trilju je 29. rujna održana svečana proslava blagdana svetoga Mihovila arkandela, nebeskog zaštitnika Trilja, koji se ujedno slavi i kao Dan grada.

U procesiji ulicama Trilja vjernici su pronijeli kip svetog Mihovila, a nakon toga svečano misno slavlje održano je u crkvenom dvorištu. Uz fra Joška Kodžomana misnom slavlju koncelebrirali su župnik župe Trilj i dekan Cetinskoga dekanata don Stipe Ljubas, gvardijan svetišta Gospe Sinjske fra Petar Klapež te dvadesetak svećenika s područja Cetinskoga dekanata i drugih mjesta. U procesiji i na svečanom misnom slavlju, uz mnoštvo vjernika s triljskog područja te s područja Dalmacije i BiH, sudjelovale su osobe iz javnog, društvenog i kulturnog života, među kojima su bili župan splitsko-dalmatinski Zlatko Ževrnja kao osobni izaslanik predsjednice Hrvatske Kolinde Grabar Kitarović, čelništvo Grada Trilja na čelu s gradonačelnikom Ivanom Šipićem, načelnici i gradonačelnici susjednih općina i gradova te izaslanstvo policije kojoj je sv. Mihovil Arkandel također nebeski zaštitnik. Ulicama Trilja kip svetog Mihovila nosili su policajci, vatrogasci, predstavnici udruga proisteklih iz Domovinskog rata, triljski gradski vijećnici, članovi kulturnih udruga, učenici te ostali vjernici.

Na početku svoje propovijedi fra Joško Kodžoman pozdravio je sve nazočne i zahvalio župniku i dekanu Cetinskoga dekanata don Stipi Ljubasu što ga je pozvao da predvodi ovo veliko misno slavlje. U svojoj propovijedi fra Joško Kodžoman govorio je o značenju svetoga Mihovila kao simbola poštenja i vjere, ističući kako su Triljani ponosni na činjenicu kako je upravo vojvoda nebeske vojske, a to je sveti Mihovil, zaštitnik njihove župe i mjesta. Provincijal Kodžoman dotaknuo se i svih aktualnih tema hrvatskoga i svjetskog društva. Govoreći o hrvatskoj zemlji i problemima, posebno se osvrnuo na odlazak mladih iz Lijepe Naše u druge krajeve svijeta, koji odlaze tražiti bolje za sebe i svoje obitelji. „Tužno je to što nam se događa. Neki to vide kao sasvim normalnu pojavu. Međutim, ja to vidim kao posljedicu neodgovorne politike za koju treba podnijeti račun. Doista, nije to mali uspjeh stvoriti uvjete u zemlji od 4,5 milijuna ljudi da su u dvije godine zemlju napustili deseci tisuća mladih“, kazao je provincijal.

Na kraju misnoga slavlja zahvalu svima koji su na bilo koji način pomogli u organizaciji Mihovilskih dana i svete mise uputio je dekan Cetinskoga dekanata i triljski župnik don Stipe Ljubas. Posebnu zahvalu uputio je provincijalu fra Jošku Kodžomanu, predvoditelju misnog slavlja. Čestitajući župljanima i svima okupljenima današnji blagdan, don Stipe Ljubas uputio je poruku svojim župljanima: „Danas budite dobri domaćini kao što i jeste. Počastite prijatelje i znance. Ako ne dotekne na vašim stolovima, slobodno dođite do župne kuće i počastite se, jer vi ste donijeli te darove i red je onda da zajedno to podijelimo i blagujemo“, kazao je don Stipe Ljubas, upućujući posebnu poruku županu Ževrnji kao izaslaniku Predsjednice da Triljani znaju kako zbog obaveza ove godine nije mogla biti na njihovoj fešti, ali da je očekuju iduće godine, jer ona je prošle godine upravo iz Trilja, na blagdan svetog Mihovila, krenula u pohod svoje predsjedničke pobjede.

Uz brojne hodočasnike i goste, triljskoj svečanosti i ove godine nazočili su članovi bratovštine Stomorije iz Kaštel Novog sa svojim novim župnikom don Darijem Čorićem, koji je donedavno bio župnik Košuta. Ovom prigodom don Stipi Ljubasu, kao njihovom dugogodišnjem članu, uručili su prigodni poklon – veliku svijeću na drvenom postolju sa znakom bratovštine.

Gradonačelnik Trilja Ivan Šipić u ime Triljanki i Triljana zahvalio je svima koji su posljednjih dana pohodili Trilj te uveličali svečanost. Predvoditelju misnoga slavlja fra Jošku Kodžomanu uručio je prigodno priznanje Grada Trilja. „Naša svetinja i istinsko bogatstvo je sveti Mihovil i sva baština i tradicija koja se veže uz njegovo sveto ime. Naš grad nije mjesto koje samo čuva i kupa Cetina, nebo, brda i polje. Ovo je mjesto koje čuva i nebeski zaštitnik sveti Mihovil arkandeo“, kazao je Šipić.

Splitsko-dalmatinski župan Zlatko Ževrnja čestitao je Triljanima njihov dan te izrazio zadovoljstvo što je ovoj triljskoj svečanosti nazočio kao osobni

izaslanik predsjednice RH Kolinde Grabar Kitarović. „Zamoljen sam od same Predsjednice da prenesem njezine pozdrave domaćinima – gradonačelniku Šipiću, župniku don Stipi i svim žiteljima Trilja. Drago mi je da sam bio dio ovog velikoga misnog slavlja u kojem smo mogli čuti mnogo toga poučnog i lijepog i slaviti triljskog nebeskog zaštitnika svetoga Mihovila“, kazao je župan Zlatko Ževrnja.

Svetu je misu animirao don Ante Mateljan, pjevao je župni zbor pod vodstvom č.s. Zdenke Tomas i stručnog voditelja Tonća Šipića, a koračnice prije i poslije mise izveli su članovi Limene glazbe „Svetog Mihovila“ Trilj. (Ante Botić)

Proslava blagdana sv. Jeronima u splitskoj bogosloviji

Svečanom euharistijom koju je predvodio dubrovački biskup mons. Mate Uzinić, bogoslovi Centralnoga bogoslovnog sjemeništa u Splitu i njihovi odgojitelji u zajedništvu sa svećenicima profesorima Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Splitu proslavili su 30. rujna blagdan svoga zaštitnika sv. Jeronima.

U prigodnoj homiliji mons. Uzinić, nekoć i sam rektor i odgojitelj u splitskoj bogosloviji, prenijevši

pozdrave i čestitke oca nadbiskupa Marina Barišića koji je na hodočašću u Španjolskoj, razlomio je evanđeosku riječ života (Lk 9, 57-62) nazočnima. Promišljajući o Isusovim riječima, o radnicima na njivi Gospodnjoj i potrebi da se ne osvrće natrag onaj tko se uhvatio pluga na toj njivi, propovjednik se u svom obraćanju bogoslovima dotaknuo upravo pojave 'osvrtnja' - napuštanja bogoslovije i poziva na svećeništvo ili uzimanja pauze u tom hodu prema zajedništvu s Gospodinom u prezbiteratu, ili, općenito, kriza na tom putu. Ključ u nadvladavanju ovakvih poteškoća, naglasio je biskup, u pronalaženju je 'plodnog tla', a to je životno zajedništvo s Gospodinom. Jedino u njegovanju tog i takvog zajedništva s Kristom rad na njivi Gospodnjoj može biti plodonosan.

Kao primjer biskup je ukazao na život sv. Jeronima koji je, između ostalog, to zajedništvo tražio u susretu sa Gospodinom u Svetom pismu i u toj potrazi za zajedništvom s Kristom bio revan do te mjere da je mogao nepomućenom jasnoćom i žarom ustvrditi: „Tko ne poznaje Pisama, taj ne poznaje Krista“.

Po svršetku misnoga slavlja proslava blagdana nastavljena je u opuštеноj atmosferi kroz druženje biskupa, odgojitelja i profesora s bogoslovima na prigodnoj večeri u blagovaonici bogoslovije. (Dan-ko Kovačević)

KRONIKA OCA NADBISKUPA

(1. srpnja – 30. rujna 2015.)

SRPANJ

30. 6. – 3. 7.

* Livno, BiH – sudjelovao na permanentnom obrazovanju za mlađe svećenike u Kući Djeteta Isusa

4. 7.

* Dubrava – predvodio sv. misu zadušnicu za nevine žrtve Drugog svjetskog rata

5. 7. Četrnaesta nedjelja kroz godinu

* Imotski – predvodio sv. misu povodom svećeničkih obljetnica fra Rafaela Begića i fra Željka Tolića

6. 7.

* Žeževica – predvodio sprovednu svetu misu za pokojnog don Josipa Čorića

8. 7.

* Ordinarijat – primio mladomisnike koji su polagali jurisdikcijski ispit

9. 7.

* Split, CBS – predvodio svečano euharistijsko slavlje i Te Deum povodom završetka odgojne godine

12. 7., Petnaesta nedjelja kroz godinu

* Ruda – predvodio svečano euharistijsko slavlje s posvetom novog oltara

15. 7.

* Imotski – predvodio sprovednu svetu misu za pokojnog fra Bruna Pezu

16. 7.

* Brela – predvodio svečano euharistijsko slavlje i procesiju povodom 300-te obljetnice crkve

17. 7.

* Ordinarijat – primio mladomisnike i uručio im dekrete

18. 7.

* Vepric – posjetio uvažene goste svetišta: biskupa Linza Ludwiga Schwarza, te p. Marka Rupnika sa kolegama iz Centro Alettija

* Split, Kman – predvodio svetu misu tijekom koje je krstio šesto dijete u obitelji Balek

* Ordinarijat – primio uvaženog biskupa mons. Marcella Semerara, tajnika Komisije devetorice kardinala, sa grupom svećenika i bogoslova

25. 7., sv. Jakov

* Otok – predslavio svečano euharistijsko slavlje i blagoslov spomenika povodom 300-te obljetnice otočke bitke na Dugišću

27. 7.

* Vepric – primio izaslanstvo grada Sinja, sinjskog svetišta i alkarâ

KOLOVOZ

5. 8.

* Knin – sudjelovao na proslavi Dana pobjede i domovinske zahvalnosti

8. 8.

* Solin – predvodio svetu misu na početku 33. hodočašća mladih Splitsko-makarske nadbiskupije Gospi Sinjskoj

9. 8., Devetnaesta nedjelja kroz godinu

* Sinj – nazočio jubilarnoj 300. trci viteške igre alke

10. 8.

* Split, Županija – posjetio predsjednicu RH, gospođu Kolindu Grabar-Kitarović u njenom privremenom uredu u Splitu

11. 8., sv. Klara

* Split, samostan sv. Klare – predslavio svečano euharistijsko slavlje povodom svetkovine utemeljiteljice sestara klarisa

14. 8.

* Dugopolje – Sinj, dočekaao posebnog Papinog izaslanika, uzoritog kardinala Josipa Bozanića, nadbiskupa i metropolitu zagrebačkog, te ga svečano pozdravio i predstavio u Sinju pred okupljenim vjernicima

15. 8., Uznesenje Blažene Djevice Marije (Velika Gospa)

- * Sinj – sudjelovao na svečanoj procesiji i euharistijskom slavlju povodom 300-te obljetnice pobjede nad Turcima i čašćenja slike Gospe Sinjske
- * Sinj – predslavio večernju svetu misu

20. 8.

- * Split, Katedrala – primio Njegovu Svetost, patrijarha srpskog g. Irineja

22. – 23. 8.

- * Vepric – sudjelovao na ljetnom susretu bogoslova Splitsko-makarke nadbiskupije

24. 8. sv. Bartol ap.

- * Split, Sjemenište – sudjelovao na Katehetskoj ljetnoj školi

30. 8., Dvadeset i druga nedjelja kroz godinu

- * Trilj – predvodio euharistijsko slavlje tijekom kojega je krstio dvoje djece

31. 8. – 3. 9.

- * Karmel sv. Ilije, Buško jezero (BiH) – sudjelovao na duhovnim vježbama za mlađe svećenike

RUJAN**4. 9.**

- * Split, Katedrala – predvodio euharistijsko slavlje te podijelio kanonske mandate vjeroučiteljima

7. 9.

- * Split, NKG „Don Frane Bulić“ – predvodio svečano euharistijsko slavlje i zaziv Duha Svetoga prigodom početka nove školske godine
- * Vepric – predvodio svečano euharistijsko slavlje i procesiju sa svijećama uoči blagdana Rođenja BDM

8. 9., Rođenje BDM (Mala Gospa)

- * Solin – predvodio svečano euharistijsko slavlje i procesiju prigodom blagdana Male Gospe
- * Solin – predvodio večernje euharistijsko slavlje

9. 9.

- * Split, Sveučilišna knjižnica – prisustvovao predstavljanju knjige banjalučkog biskupa Franje Komarice

12. 9.

- * Split, Samostan Školskih sestara franjevkri Krista Kralja – predvodio euh. slavlje prigodom doživotnih zavjeta jedne sestre franjevke i više obljetnica zavjeta sestara franjevaka

14. 9., Uzvišenje svetoga Križa

- * Split, Varoš – predvodio svečanu večernju i euharistijsko slavlje prigodom blagdana zaštitnika župe

16. 9.

- * Ordinarijat – nazočio predstavljanju Hrvatskog katoličkog sveučilišta iz Zagreba i monografije o njegovu rektorskom lancu, te svečanom potpisivanju sporazuma o suradnji između Hrvatskog katoličkog sveučilišta i Université Panthéon-Assas – Paris II
- * Split, Ravne Njive – predvodio euharistijsko slavlje prigodom otvaranja nove sezone Katoličke malonogometne lige „Ivan Pavao II.“

17. 9.

- * Ordinarijat – primio predstavnicu inicijative „40 dana za život“
- * Ordinarijat – primio Mirtu Utrobičić, kandidaticu za red Bosonogih karmelićanki, prije njenog odlaska u samostan u mjesto Duruelo (Španjolska)

18. – 19. 9.

- * Zagreb, Zgrada HBK – predsjedao susretu odgojitelja u bogoslovijama u Hrvatskoj

21. 9., sv. Matej

- * Split, Ravne Njive – predvodio svečano euharistijsko slavlje povodom slavlja zaštitnika župe

22. – 24. 9.

- * Krk, Košljun – nazočio susretu animatora za duhovna zvanja

24. 9.

- * Split, Dobri – predvodio euh. slavlje za srednjoškolce na početku nove školske godine

25. 9.

- * Vepric – sudjelovao na susretu s djelatnicima Crkvenog interdijecezanskog suda

27. 9. – 4. 10.

- * Španjolska – sudjelovao na hodočašću Splitsko-makarske nadbiskupije u Španjolsku

NAŠI POKOJNICI

Dr. don Josip Čorić
(1941. – 2015.)

IN MEMORIAM

Don Josip Čorić rođen je 31. ožujka 1941. u župi Žeževica. Njegovi roditelji, otac pok. Milan i majka pok. Mare, imali su pet sinova. Obitelj je živjela kršćanski i odgajala svoju djecu u živoj vjeri i pouzdanju u Boga. Josip je bio treći po starosti. Kao dječaka privlačilo ga je služenje kod oltara pa je bio ministrant svom župniku don Slavku Kadiću. Zacijelo je Bog već tada u njegovo srce posijao klicu duhovnog zvanja.

Prva četiri razreda osnovne škole završio je u rodnom mjestu Žeževici, a potom je od petog do osmog razreda pohađao školu dijelom u Šestanovcu a dijelom u Splitu. Po završetku osmogodišnjeg školovanja upisuje se u Nadbiskupsko sjemenište u Splitu i želi postati svećenik. U Sjemeništu pohađa prvi razred gimnazije.

Onih je godina komunistički režim vršio represiju protiv Katoličke Crkve u Hrvatskoj. Dao je zatvoriti sjemenište i nadbiskupijsku klasičnu gimnaziju u Splitu, a njihove zgrade privremeno je oduzeo. Splitski biskup dr. Frane Franić morao je svoje sjemeništare i bogoslove slati u druga sjemeništa i bogoslovije. Tako je Josip Čorić 1956. poslan u Zadar gdje je 1959. završio Nadbiskupijsku klasičnu gimnaziju i položio ispit zrelosti.

Vojni rok u trajanju od dvije godine odslužio je u Kičevu na zapadu Makedonije. Tadašnje vlasti su svećeničke kandidate namjerno slale daleko od rodnog kraja u pojedine vojarne koje su slovile kao kažnjeničke.

Nakon povratka iz vojske nastavlja duhovnu formaciju u Zagrebačkoj bogosloviji te na tamošnjem Katoličkom bogoslovnom fakultetu upisuje filozofsko-teološki studij. Na kraju pete godine studija 29. lipnja 1966. u Splitu je zaređen za svećenika. Mladu misu je slavio 16. srpnja iste godine u rodnoj župi. Kao mladomisnik imenovan je upraviteljem župe Medov Dolac gdje ostaje tri godine te istodobno završava šestu pastoralnu godinu i diplomira na KBF- u Zagrebu u lipnju 1967. godine.

Nakon trogodišnje službe u svojoj prvoj župi premješten je i imenovan upraviteljem župe Kraljice mira u Makarskoj, a nekom vrijeme i ekskurzorom župe Makar-Kotišina.

Zbog pastoralnih potreba nadbiskup Franić šalje don Josipa 1977. u Rim na poslijediplomski studij pastoralne teologije. Stanovao je u Hrvatskom zavodu sv. Jerolima i posjećivao predavanja na Papinskom učilištu Lateran te u Institutu Ivan Pavao II. za studije o braku i obitelji. Licencijat je postigao 1979. a doktorirao je 1983. o temi "Laički apostolat u Hrvatskoj od 1945. do 1971."

Vrativši se u Hrvatsku, preuzima službu župnika župe Kaštel Stari. Osim redovitog pastoralnog rada u dekretu imenovanja stavlja mu se na srce da primijeni iskustva i spoznaje koje je stekao u Rimu osobito u "katehizaciji srednjoškolaca i visokoškolske mladeži upotrebljavajući pritom i suvremene načine okupljanja mladih".

Godine 1991. premješten je u Split i imenovan sužupnikom u katedralnoj župi Uznesenja Bl. Dj. Marije te se mogao više posvetiti djelovanju u nadbiskupijskim pastoralnim tijelima i programima. Počinje predavati predmete iz pastoralne teologije, najprije od 1993. na Teološko-katehetskom institutu, a potom od 1995. i na Teologiji u Splitu današnjem Katoličkom bogoslovnom fakultetu. Tih godina su se počeli javljati prvi predznaci njegovih zdravstvenih teškoća pa je razriješen službe su-

župnika u katedrali, ali je i nadalje u toj župi ostao župnikom "in solidum". Od tada se više posvetio profesorskoj službi i radu sa studentima.

Don Josip je osobito bio angažiran u aktivnostima Nadbiskupijskog pastoralnog vijeća te u vijećima i uredima za pastoral braka i obitelji čiji je voditelj bio u više mandata i u njima aktivno djelovao sve do svojega umirovljenja. Animirao je i poticao rad predbračnih pouka, bračnih susreta i bračnih vikenda, sudjelovao na brojnim stručnim skupovima iz toga područja u Hrvatskoj i u inozemstvu. Mnogi njegovi suradnici iz tih udruga pamte ga kao vrlo temperamentnog, zauzetog komunikativnog i društvenog svećenika koji se zdušno posvetio kršćanskom odgoju, teološkoj i duhovnoj formaciji naših vjernika laika.

Don Josip je bio jedan od desetak splitsko-makarskih svećenika koje je nadbiskup mons. Marin Barišić opunomoćio da u župama podjeljuju sakrament Sv. potvrde. On je tu službu krizmatelja revno obavljao. Dobitnik je nagrade Splitsko-dalmatinske županije za životno djelo za godinu 2008.

Prije dvije godine zbog uznapredovale bolesti stavljen je u stanje mira. Od tada mu se zdravlje sve više pogoršavalo. Bila mu je potrebna trajna njega i pomoć. U nekoliko navrata morao se liječiti u bolnici, ali najveći je dio provodio je u Svećeničkom domu u Splitu. Svima onima koji su se u toj posljednjoj fazi njegova životnog putovanja na različite načine o njemu brinuli, njegovali ga, pomagali mu, posjećivali ga i duhovno ga krijevali neka je od srca hvala, osobito njegovu bratu Miru. Preminuo je 4. srpnja u Obiteljskom domu za starije osobe Cor bonum u Podstrani.

Gospodin Isus Krist koji ga je pozvao i postavio u svećeničku službu naviještanja Evanđelja, posvećivanja vjernika i upravljanja zajednicom neka ga sada primi k sebi u svoj mir i daruje mu život vječni u nebu. Amen. (N. A. Ančić)

Pogreb don Josipa Čorića

U ponedjeljak, 6. srpnja, u Župi sv. Jure u Žeževici na posljednji počinak ispraćen je don Josip Čorić, svećenik Splitsko-makarske nadbiskupije. Misu za dušnicu predvodio je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić u koncelecijaciji s dubrovačkim biskupom mons. Matom Uzinićem, don Miroslavom Vidovićem, generalnim vikarom, i don Nediljkom Antom Ančićem, pastoralnim vikarom Splitsko-makarske nadbiskupije, don Mladenom Ivišićem, župnikom župe Žeževica, i izaslanikom uzoritog kardinala Vinka Puljića dr. Franjom Topićem, predsjednikom HKD Napredak koji je zastupao i KBF u Sarajevu. Od pokojnika oprostili su se bogoslovi, redovnici i redovnice, obitelj, prijatelji i župljani rodne mu župe, mnogobrojni župljani župa u kojima je služio i više od 150 svećenika.

„Don Josip nas je svojim životom i smrću sve okupio na mjestu gdje je sve započelo. Ovdje, u ovoj crkvi sv. Jure, don Josip je kršten, ušao je u zajedništvo Kristove Crkve. S ovog brijega gledao je ove horizonte, odavde se uputio dodirnuti ih i otkrivati u snazi svoga poziva koji mu je Gospodin udijelio“, kazao je na početku propovijedi nadbiskup Barišić. Podsjetio je kako je don Josip bio dinamičan, brz i

kako ga je u tome bilo teško pratiti. „Bio je otvoren, direktan, spontan, iskren, znao je cijeniti male geste, iskazivati dobrotu. Važne su mu bile male stvari koje su onda činile velike stvari i mijenjale raspoloženja, odnose, utvrđivale ljude u humanosti, dobroti, vjeri. Imao je srce.“ Nadbiskup je u nastavku posebno naglasio osjetljivost don Josipa za mlade za koje se žrtvovao, pratio ih i duhovno i materijalno. „U ona teška vremena u različitim župama i situacijama susretao se sa uskom krutom ideologijom, diktaturom komunističkog ateizma. Nije se mirio i imao je hrabrosti suprotstaviti se. Pokušao je širiti taj prostor uskogrudnosti duhovno otvarajući nove horizonte.

Izlagao se često poteškoćama, ali je bio ponosan da može trpjeti za pravu stvar.“ Bio je prepoznatljiv po svojoj izrazitoj ljubavi prema obitelji, posebno mladim obiteljima koje je volio, jer je vidio da je zdrava obitelj temelj svega i čitav njegov pastoral bio je u pomaganju obitelji na različite načine. Nadbiskup je nadalje naglasio kako je don Josip imao hrabrost da se ne zatvori u sakristiju, nego da svojom osebnom prodornošću dolazi do neobičnih, odbačenih, čak i do onih rubnih pojedinaca s obzirom na Crkvu i vjeru. Kazao je kako su njegovi stavovi, načela, gledajući ih sa strane, ponekad bili tvrdi, oštri, no kako je ipak i usprkos svemu bio dosljedan sa sobom i u odnosima prema drugima. Nadbiskup je spomenuo kako je u polemike ulazio ne radi interesa ili vrijeđanja te kako mu je motiv bila samo istina. „Zastupajući ovakve stavove suparnika, sugovornika nikada nije želio poniziti, a najmanje povrijediti, jer razlikovao je mišljenja i stavove od čovjeka. To je bilo ljudski veliko i kršćanski svjedočki. Nije mogao biti miran u svom nemirnom duhu s društvenim pojavama. Ulazio je u polemike, pisao je, polemizirao. Nikad se nije htio pomiriti s time. Kolege su ga rado

imali u društvima za razgovore, jer za njega je svaka tema bila ozbiljna i zavrjeđivala vrijeme i pažnju. Opraštajući se od don Josipa i ocrtavajući ga kao čovjeka i svećenika kojemu je Gospodin udijelio poziv, nadbiskup se poslužio riječima sv. Pavla kojega je pokojnik često spominjao: „Dobar sam boj bio, trku završio, vjeru sačuvao, stoga, pripravljen mi je vijenac pravednosti kojim će mi u onaj Dan uzvratiti Gospodin“ Na kraju propovijedi nadbiskup je poželio da mu Gospodin, poslije njegove trke i boja, udijeli svoju nagradu na nebesima.

Pred kraju misnoga slavlja pastoralni vikar don Nediljko Ante Ančić ukratko je prikazao život i rad pokojnika. Oproštajne riječi u ime djelatnika Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Splitu uputio je don Alojzije Čondić, u ime subraće svećenika iz Žeževice fra Kruno Bekavac, a u ime vjernika župa na kojima je pokojnik djelovao Marko Bralić. Oproštaj od don Josipa Čorića završio je, kako je testamentom pokojnik poželio, himnom „Lijepa naša“ i pjesmom „Zdravo, Djevo“ koje je u zajedništvu s prisutnima otpjevao župni zbor crkve sv. Jure. (ZA)

Fra Bruno Pezo (1948. – 2015.)

IN MEMORIAM

Fra Bruno Pezo, svećenik i redovnik Franjevačke provincije Presvetog Otкупitelja, rođen je 23. studenoga 1948. u župi Proložac pokraj Imotskog, od roditelja oca Vinka i majke Ive r. Tolić. Svete je sakramente primio u rodnoj župi, gdje je pohađao i završio osnovu školu u razdoblju od 1955. do 1963. godine. Nakon završene osnovne škole upisuje se u Franjevačko sjemenište u Sinju, gdje od 1964. do 1969. pohađa Franjevačku klasičnu gimnaziju. Nakon mature upisuje filozofsko-teološki studij, koji pohađa u Dubrovniku i Makarskoj u razdoblju od 1969. do 1973. Diplomirao je 1975. na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. U franjevački novicijat na Visovcu stupio je 9. srpnja 1965. Doživotne zavjete položio je 17. rujna 1971. u Italiji na La Verni. Red đakonata primio je 1. srpnja 1973. u Sinju, a za svećenika je zaređen u Imotskom po rukama msgr. Frane Franića 29. lipnja 1974. Mladu misu proslavio je 21. srpnja iste godine u rodnoj župi sv. Mihovila u Prološcu.

Kao mladomisnik vršio je godinu dana službu katehete i župnoga vikara u Župi Gospe od Zdravlja u Splitu na Dobrome. Potom ga je, kao nadarenog studenta, Uprava Provincije poslala na studij klasičnih jezika u Rim. U Rimu je, 19. lipnja 1978., na Papinskom sveučilištu Salesiana, položio magisterij, a doktorirao je 23. listopada 1980., iz kršćanske i klasične književnosti na temu „O životu i djelu Jakova Bunića“, i postigao titulu doktora klasične filologije. Od školske godine 1980./1981., fra Bruno je do 2013., pune 33 godine, predavao klasične jezike u Franjevačkoj gimnaziji u Sinju s

pravom javnosti. U međuvremenu je od školske godine 1982./1983. do 1984./1985. bio i ravnatelj gimnazije. Nakon umirovljenja, u rujnu 2013. godine, fra Bruno je još neko vrijeme ostao u samostanu Čudotvorne Gospe Sinjske, gdje je proveo glavninu svoga života, da bi potom preuzeo pastoralnu službu župnoga vikara u Župi sv. Luke u Podbablju s rezidencijom u samostanu sv. Franje u Imotskom.

Uz odgojno-obrazovnu djelatnost vršio je različite službe koje mu je povjerila Provincija: bio je član Vijeća za odgoj i obrazovanje, definitor, član Svećeničkoga vijeća Splitsko-makarske nadbiskupije, provincijski tajnik za odgoj i obrazovanje, član i predsjednik Komisije za pravdu i mir, član Komisije za teološku i pastoralnu izobrazbu, član Komisije za trajnu franjevačku formaciju, voditelj trajne formacije, član Vijeća za formaciju i studij. Pisao je i objavljivao svoje članke i radove u mnogim zbornicima, časopisima, u provincijskom Zborniku Kačić, te brojnim župnim listovima. Poseban opus njegova spisateljskog stvaranja i znanstvenog istraživanja predstavljaju radovi na polju mariologije, marijanskog štovanja, napose u vjerničkoj tradiciji hrvatskoga naroda, te misli i nastupni govori njegovih istaknutih pojedinaca. Tu općinjenost fenomenom i kultom Blažene Djevice Marije i naglašeni interes za marijansko-marijološku tematiku treba tražiti u činjenici da je fra Bruno desetljeća svoga života proveo u marijanskim središtima u kojima se i osobno osvjedočio u važnost i ulogu BDM u životu njezinih vjernih štovatelja. U svojoj svećeničkoj gorljivosti i nastojanjima oko dobrobiti kršćanskih vjernika, znao je svom svećeničkom i redovničkom životu dati pravo usmjerenje, a svom istraživačkom radu odrediti prave naglaske i izabrati zahvalne teme.

Pogreb fra Bruna Peze

U srijedu, 15. srpnja, na blagdan Presvetog Otkupitelja, zaštitnika Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja, u crkvi sv. Franje u Imotskom mons. Marin Barišić, nadbiskup i metropolit splitsko-makarski, služio je misu zadušnicu za redovnika svećenika fra Bruna Pezu koji je iznenada preminuo u Živogošću u ponedjeljak, 13. Srpnja, u 67. godini života, 50. redovništva i 42. svećeništva.

U koncelecijaciji su bili provincijal fra Joško Kodžoman, imotski gvardijan i župnik fra Kristian Stipanović i 117 svećenika.

Rodbina, vjernici, časne sestre, profesori i učenici Franjevačke klasične gimnazije u Sinju s pravom javnosti, župljani Prološca i osobni prijatelji došli su se oprostiti od fra Bruna. Pjevanje je predvodio župni zbor Imotskog pod ravnanjem Anđelka Nikolića Đule, a na orguljama je pratila s. Sofija Vuković. Sprovodne obrede, nakon završetka mise zadušnice, na groblju Gospe od Anđela u Imotskom prevodio je fra gvardijan fra Kristian Stipanović.

U trenutku oproštaja od pok. fra Bruna nadbiskup Barišić izrazio je ljudsku i kršćansku sućut provincijalu fra Jošku Kodžomanu, braći svećenicima i franjevcima, bogoslovima, sjemeništarcima, časnim sestrama, mještanima Prološca, profesorima i učenicima Franjevačke klasične gimnazije u Sinju, župljanima župa u kojima je fra Bruno pomagao, rodbini i prijateljima. Naglasio je kako se ljudski život sastoji od godina i jubileja, kao i od preseljenja koji je neizbježan u našem životu. „Danas, kada slavimo blagdan Presvetog Otkupitelja, opraštamo se od fra Bruna i upravo tom Otkupitelju izručujemo smrt i život našega brata. Svi događaji našega života slijevaju se u događaj prijelaza. Vjerujem da je put našega subrata bio usmjeren prema tom prijelazu

i susretu s Otkupiteljem“, kazao je nadbiskup i dodao kako je prijelaz najuzvišeniji događaj u našem ljudskom životu jer nam otvara pitanje ‘kakav će biti naš susret s Ocem?’, a to je vrlo važno. Govoreći o prijelazu, spomenuo je molitvu naših djedova i baka koji su molili za blaženu i dobru smrt u smislu da budemo oslobođeni od nagle i nepripravne smrti. „Franjevci naše Provincije slave danas svoga zaštitnika – Presvetog Otkupitelja, a Crkva slavi sv. Bonaventuru, franjevca i biskupa, koji je kazao kako je Isus put i vrata, te ljestve i dizalo. Isus je prijelaz iz smrti u život i taj prijelaz želi podijeliti s nama. To nije mogućnost ljudskoga mišljenja, nego Božje milosti, to nije mogućnost ljudskog uma, nego molitve, nije mogućnost čovjeka, nego Boga“. Na kraju propovijedi mons. Barišić je naglasio kako je fra Bruno kao svećenik i franjevac svjedočio za Krista osobito u Franjevačkoj gimnaziji, kao i župama u kojima je pomagao. Zahvalio mu je na svjedočenju ne samo u ime Provincije, nego i u ime Splitsko-makarske nadbiskupije zaželjevši fra Brunu da doživi prijelaz i susret sa svojim Otkupiteljem.

Oproštajne riječi uputio je i provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Joško Kodžoman istaknuvši kako je iznenadna vijest o smrti i skončanju fra Bruna Peze odjeknula poput snažnog groma, ostavivši sve u nevjerici, grču, tuzi i boli. „S vjerom u ponovni susret s njim kod Gos-

podina, i s molitvom na usnama za spokoj njegove plemenite duše, možemo se lakše oprostiti od našeg dragoga fra Bruna i u ovom tužnom trenutku zahvaliti mu na svemu dobrom što je učinio i rekao, a toga je u njegovom životu bilo puno.“ Naglasio je kako nije bio od velikih riječi, ali svi koji su ga poznavali mogu posvjedočiti da je njegov govor imao sadržaj, riječi važnost i težinu.

U ime Franjevačke klasične gimnazije u Sinju, u ime svih djelatnika i učenika od pokojnika se oprostio prigodnim riječima fra Josip Grbavac, ravnatelj Franjevačke klasične gimnazije. Istaknuo je kako je fra Bruno trideset i tri godine izgarao kao marljivi profesor klasičnih jezika i kako je kao odgovoran predavač i pedagog stjecao poštovanje svojih učenika i redovničke braće koji su s njim dijelili teškoće i odgovornost za rad u školi i zavodu u kojemu se odgajala budućnost Provincije. Uslijedile su oproštajne riječi fra Jakova Udovičića, kolege i fra Nedjeljka Čarapića, župnika Župe sv. Luke u Podbablju. Na kraju u ime fratara koji žive u samostanu i samostanskom okružju, u ime svećenika Imotskog dekanata, u ime časnih sestara te u ime vjernika imotske župe od fra Bruna oprostio se gvardijan fra Kristian Stipanović. Među mnogobrojnim brzojavima pristiglim u znak sućuti povodom smrti fra Bruna Peze bio je i brzojav fra Andrije Bilokapića, provincijala Franjevačke provincije sv. Jeronima – Zadar. (FD)

Milostinja prvih nedjelja u mjesecu u 2014. godini

ŽUPA	IZNOS
Aržano	5.700,00
Baćina	450,00
Bagalović	7.580,00
Bajagić	2.180,00
Bast – Baška Voda	4.751,00
Biorine	1.421,00
Bisko	7.390,00
Bitelić	5.584,00
Blato n/C	3.500,00
Borovci	<i>Vidi Metković-Sv. Nikola</i>
Brela	26.000,00
Brela Gornja	<i>Vidi Zadvarje!</i>
Brist	5.900,00
Budimiri	853,00
Cista Provo	10.070,00
Cista Velika	6.705,00
Čaporice	-
Desne	2.105,00
Dicmo Donje	22.317,00
Dicmo Gornje	4.500,00
Dobranje – Bijeli Vir	4.187,00
Dobranje Imotsko	4.450,00
Donje Selo	1.640,00
Donji Dolac	1.845,00
Drašnice	517,00 <i>Ne uključuje cijelu god.</i>
Drvenik Makarski	962,00
Drvenik Trogirski	2.150,00
Dubrava	-
Duće	17.395,00
Dugi Rat	22.366,00
Dugopolje	23.510,00
Dusina	12.340,00
Gala – Gljev	3.560,00
Gata	6.490,00
Gornje Selo	3.333,00

ŽUPA	IZNOS
Gornje Sitno	<i>Vidi Dubrava!</i>
Grab	4.317,00
Grabovac	1.337,00
Gradac	<i>Vidi Brist !</i>
Grohote	3.560,00
Hrvace	7.500,00
Igrane	867,00
Imotski	6.300,00
Jesenice	23.000,00
Kamen	20.680,00
Kaštel Gomilica	45.170,00
Kaštel Kambelovac	51.930,00
Kaštel Lukšić	36.000,00
Kaštel Novi	39.300,00
Kaštel Stari	38.251,00
Kaštel Sućurac	33.945,00
Kaštel Štafilić	27.760,00
Katuni-Kreševo	6.470,00 <i>Ne uključuje cijelu god.</i>
Klis	10.960,00
Komin	12.500,00
Konjsko	4.200,00
Koprivno	4.000,00
Kostanje	7.820,00
Košute	13.372,00
Kotlenice	<i>Vidi Bisko !</i>
Kozica	470,00
Krstatice	400,00
Kučine	5.750,00
Kučice	4.080,00
Lokvičići	3.818,00
Lovreć	2.150,00
Makar – Kotišina	<i>Vidi Makarska-Sv. Marko</i>
Makarska – sv. Marko	75.000,00
Makarska – K. Mira	30.903,00
Maslinica	427,00

ŽUPA	IZNOS
Medov Dolac	2.530,00
Metković – Sv. Ilija	27.190,00
Metković – Sv. Nikola	22.273,00
Mravince	13.350,00
Muč Donji	500,00
Muč Gornji	5.400,00
Neorić	1.900,00
Nova Sela n/C	600,00
Nova Sela – Neretva	<i>Vidi Metković-Sv. Nikola</i>
Okruk	8.136,00
Omiš	25.200,00
Opuzen	21.190,00
Orah	3.334,00
Ostrvica	-
Otok	6.000,00
Otrić-Struge	5.800,00
Plina	3.605,00
Ploče	6.000,00
Podaca	-
Podbablje	4.960,00
Podgora	5.750,00
Podgrađe	2.860,00
Podstrana	21.670,00
Poljica Imotska	6.732,00
Poljica Vrgorska	<i>Vidi Krstince!</i>
Potravlje	1.300,00
Priko-Omiš	22.860,00
Proložac	7.500,00
Prugovo	1.830,00
Radun	13.552,00
Rašćane	-
Ravča	1.861,00
Ričice	2.756,00
Rogotin	4.403,00
Rogoznica	8.000,00
Ruda	9.718,00
Runović	6.800,00
Seget	13.200,00
Sinj	17.650,00
Sitno Donje	5.876,00

ŽUPA	IZNOS
Slatine	5.000,00
Slime	4.020,00
Slivno Imotsko	1.400,00
Slivno Ravno	6.500,00
Solin – Gospa od Otoka	67.100,00
Solin – Sv. Kajo	-
Solin – Sol. mučenici	28.600,00
Split – Konkatedrala	55.400,00
Split – Brda	20.500,00
Split – Dobri	6.450,00
Split – Katedrala	21.010,00
Split – Kman	20.600,00
Split – Kocunar	19.613,00
Split – Lovrinac	42.410,00
Split – Lučac	13.000,00
Split – Manuš	10.979,00
Split – Mejaši	16.000,00
Split – Meje	9.520,00
Split – Mertojak	25.918,00
Split – Neslanovac	12.773,00
Split – Pojišan	5.400,00
Split – Poljud	9.010,00
Split – Pujanke	25.050,00
Split – Ravne Njive	20.518,00
Split – Sirobuja	7.200,00
Split – Spinut	5.180,00
Split – Sućidar	43.697,00
Split – Sukoišan	11.193,00
Split – Škrabe	12.750,00
Split – Trstenik	33.380,00
Split – Veli Varoš	3.000,00
Split – Visoka	22.300,00
Srednje Selo	1.380,00
Srijane-Dolac Gornji	5.610,00
Srinjine	10.040,00
Staševica	950,00
Stilja	<i>Vidi Orah!</i>
Stobreč	24.250,00
Strizirep	2.470,00
Strožanac	9.059,00

ŽUPA	IZNOS
Studenci	-
Svib	-
Svinišće	1.200,00
Tijarica	13.895,00
Trilj	24.000,00
Trnbusi	2.436,00
Trogir – G. od Anđela	9.000,00
Trogir – Sveti Jakov	7.700,00
Trogir – Sveti Lovro	38.150,00
Tučepi	5.835,00
Tugare	8.106,00
Turjaci	3.776,00
Ugljane	2.400,00
Veliko Brdo	1.950,00
Vid	10.975,00
Vidonje	1.200,00
Vinišće	859,00
Vinjani	6.355,00
Vojnić – Gardun	3.843,00

ŽUPA	IZNOS
Voštane – Rože	2.750,00
Vranjic	11.650,00
Vrgorac	3.716,00
Vrlika	1.200,00
Vrpolje – Čačvina	2.300,00 <i>Ne uključuje cijelu god.</i>
Zadvarje	2.300,00
Zagvozd	3.840,00
Zaostrog	408,00
Zasiok	<i>Vidi Bitelić !</i>
Zavojane	320,00
Zelovo	-
Zmijavci	2.590,00
Zvečanje	3.350,00
Žedno	-
Žeževica	4.170,00
Živogošće	-
Žrnovnica	13.500,00
Župa Biokovska	-

Tablicu uredila: Tina Krajina

Zahvaljujemo svim župnicima koji uredno ispunjavaju svoje pastoralne obveze.

Obavijesti iz Nadbiskupskog ordinarijata

➤ **Permanentno obrazovanje za mlade svećenike**

Studijski dani (ili permanentno obrazovanje) mladih svećenika Splitske metropolije upriličeno je u Duhovnom centru „Kuća Djeteta Isusa” časnih sestara Služavki Maloga Isusa u Livnu (Donji Žabljak bb). Tijekom tri dana (od 30. lipnja do 3. srpnja 2015.) održana su četiri predavanja: prof. dr. Anđelko Akrap, „Aktualna demografska slika Hrvatske i predviđive promjene”; mr. don Roko Glasnović, „Župni obiteljski pastoral – potrebe i naglasci”; prof. dr. Božo Skoko, „Mladi, obitelj i mediji u Hrvatskoj”; Jelena Burazin, „Župna zajednica obitelji: iskustva i svjedočenja”. Nakon vrlo zanimljivih izlaganja slijedile su poduže rasprave s predavačima. Drugoga dana, poslije podne, za sudionike je organiziran izlet u Župu sv. Ante u Bugojnu koju vode o. franjevci gdje smo slavili euharistiju u župnoj crkvi te bili gosti župnika fra Zorana Tadića i njegovih suradnika. Na povratku u Livno posjetili smo Duhovni centar Bosansko-hrvatske provincije Školskih sestara franjevki u Bugojnu. Ovogodišnji studijski dani okupili su svećenike iz triju naših biskupija: Splitsko-makarska nadbiskupije (19), Dubrovačke biskupije (7), Šibenske biskupija (3) te Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja (6). Skupu je cijelo vrijeme nazočio i euharistiju predvodio nadbiskup Marin Barišić, a drugog dana su se pridružili provincijal fra Joško Kodžoman te dubrovački biskup Mate Uzinić.

➤ **Duhovne vježbe za svećenike u Vepricu**

U svetištu Vepric pokraj Makarske, u već uobičajenom godišnjem terminu od 24. do 26. kolovoza 2015., održane su duhovne vježbe za svećenike naše nadbiskupije. Voditelj je bio dr. Anton Tamarut, svećenik Krčke biskupije (profesor na KBF-u u Zagrebu), a sudjelovala su 22 svećenika.

➤ **Duhovne vježbe za mlade svećenike**

Ovogodišnje duhovne vježbe za svećenike Splitsko-makarske nadbiskupije koji su zaređeni proteklih deset godina (31. kolovoza do 3. rujna 2015., Karmel na Buškom jezeru) predvodio je dr. Ivan Bodrožić pod geslom „Sveti Petar uzor svećeničkog poziva i služenja”. Sudjelovalo je 16 mladih svećenika te nadbiskup mons. Marin Barišić, generalni vikar don Miroslav Vidović i pastoralni vikar dr. Nediljko Ante Ančić.

➤ **Studijski dan za svećenike Splitsko-makarske nadbiskupije**

Na studijskom danu u Vepricu (23. rujna) nakon misnoga slavlja što ga je u odsutnosti nadbiskupa predvodio generalni vikar don Miroslav Vidović, predstavljena je najnovija enciklika pape Franje „Laudato si – Hvaljen budi”. Predavači su bili: dr. fra Anđelko Domazet „Teološko i antropološko polazište enciklike”, dr. Ivan Kešina „Odgovornost svih ljudi za planet Zemlju, naš zajednički dom”, fra Bože Vuleta „Cjelovita ekologija”. Na susretu se okupilo oko stotinjak svećenika.

➤ **Dostupni materijali**

Na studijskom danu mladih svećenika trojica predavača (prof. Akrap, prof. Skoko i g. Burašin) ustupila su nam materijale svojih zanimljivih izlaganja. Ukoliko netko želi imati ta predavanja za svoju privatnu upotrebu, neka se javi na našu adresu.

➤ **Ispravak iz Ekonomata**

Nakon što smo u prošlom broju Vjesnika nadbiskupije (2/2015, 187-189) objavili popis župa i iznose dostavljene milostinje Velikog petka za godinu 2014., javili su nam se neki župnici i upozorili na pogreške koje su nam se pritom potkrale. Ovdje se ekonomat nadbiskupije ispričava dotičnim župnicima te objavljuje ispravke:

Župa Karmelske Gospe - Bagalović: nije dostavila 120,00 kuna nego 1120,00 kuna.

Župa Staševica: dostavila je 300,00 kuna

Župa Brela Donja: dostavila je (naknadno) 7.500,00.

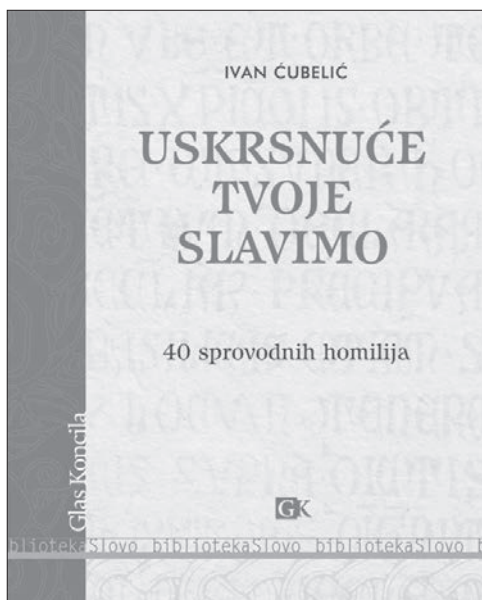
mons. Nediljko Ante Ančić, pastoralni vikar
tel. (021) 407-506, fax. 407-532; e-mail: past.ured@smn.hr

Crkva u svijetu
Split, 2015.
str. 1-88.

Kršćanska sadašnjost
Zagreb, 2015.
str. 1-190.

Glas Koncila -
Zagreb, 2015.
str. 1-144.

VJESNIK SPLITSKO-MAKARSKE NADBISKUPIJE

Izdaje: Nadbiskupski ordinarijat Splitsko-makarske nadbiskupije, Poljana kneza Trpimira 7, Split

Vjesnik je dostupan i na mrežnim stranicama: www.smn.hr

Odgovorni urednik: nadbiskup Marin Barišić

Glavni urednik: Nediljko Ante Ančić, pastoralni vikar, tel.: 407-506, past.ured@smn.hr

Uredničko vijeće: Nediljko A. Ančić, Zdravka Andrijašević, Kristina Bitanga, Nikola Mikačić, Miroslav Vidović

Lektura: Vedran Torić

Priprema: Ratomir Vukorepa

Grafičko oblikovanje korica: Duje Šilović

Tisak: Dalmacija papir, Split

Ovaj je broj zaključen 30. rujna 2015.